

F. S. / 11 A' III 116. 038

Nemes Székely Nemzetnek

Constitutióji,

Privilegiumai,

és

a' Jóság' leszállását tárgyazó

némelly

törvényes ítéletei,

többször

hiteles Leveles-tárokból

egybe-szedve.

161. 822

P e s t e n ,

Nyomtattatott Trattner János Tamás betüivel 's költségével.

L

1 8 1 8.

10.1.33

Nagy Méltóságú
Gróf Széki Teleki Sámuel
Urnak,
a' Császári Királyi Felség
Arany - kolcsos Hívének,
Szent István Rendje
Nagy Heresztesének,
az Erdélyi Fejedelemség
Udvári Cancellariusának,
Nemes Bihar Vármegyei Fő Ispán
Ö Excellentiájának.

Nagy Méltóságú Gróf,
Cancellarius Ur!

Ezen kis gyűjteményemet kinek ajánlhatnám inkább mint Excellentziádnak, ki, életét a' Király és Haza javára, 's holta utánra is Hazája fiai művelődését czélul véve, könyv, kézírás, és régi pénzekbeli gyűjteményeit közönséges haszon vételre szentelte. Igen is, Excellentziádnak ajánlom, kinek kormányja alatt Hazánk, többet mint máskor egy Század alatt ment elé művelődésében, a' kinek a' Haza és Király, a' különböző Nemzetek és Nemzetségek fiaihoz egy forma igaz érzése, minden Hazafit tiszteletére kötelez, 's azok között engem is

Excellentziád'

alázatos szolgáját . . .

— —

N e m z e t e m h e z.

Már ifjú koromnak elsőbb érzései közül hajlott Irántad egy, melly művelődési elemeneledet buzgón ohajtani kezdette. Majd egybe-csatlotta magát azon érzésemmel gondolkodásom, 's ez, kifejtvén előttem azt, hogy akármelly Nemzetűnek is a' maga Nemzetéhez kötelességei vagynak, 's azokat köz haszonra szolgáló tettek által véghez vinni tartozik, azon Hozzád vonzó érzés meggyőződésemnél fogva még erősebb lett. Hivatalom foglalatoságaiba bé folyt tárgyat választván, lefizethetése végett a' Hozzád való kedves adóságnak, még az életbe kilépésemkor kezdetem gyűjteni hiteles kútfőkből mind azt, a' mi itten kiadva vagyon, mellynek eddig is közönségessé nem tétele, akadály volt, Nemzetem fíjainak törvényei tudásában. Olly születted nyújtja e' gyűjteményt, a' ki hív törekedik lenni ezután is, közjavad elémozdításában; fogadd azért Te is szíves tekintettel, Éretted minden mellősleg-czél nélkül tett fáradozásának bémutatását.

Carolus Dei Gratia, Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Daniae, Serviae, Galitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque Rex, omnibus Christi Fidelibus, tam praesentibus, quam futuris, praesens scriptum inspecturis, Salutem in eo, qui est Salutis Largitor. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire. Quod Comes Egidius, Filius Kolondus, et Dionisius, Filii Kolon, Siculi de Oronas, Fideles nostri; Suo, et universorum Siculorum, de juxta eadem Oronas, Nomine, ad nostram accedentes praesentiam, exhibuerunt nobis Privilegium Andreae, Regis quondam Hungariae, Antecessoris Nostri bonae memoriae confirmans Privilegium Ladislai Regis Illustris recordationis Serenissimi Patruelis Nostri, superfacto Collationis cujusdam Terrae, Castri nostri de Thorda, Aranas vocatae, juxta Fluvios, et inter Fluvios Morus, et Aranas existentis, confectum; Petentes a Nobis cum Instantia, ut ipsum Privilegium renovando Collationem dictae Terrae de benignitate Regia, ratam habere, et Nostro dignaremur Privilegio confirmare. Cujus quidem Privilegii Tenor talis est,

Andreas Dei Gratia, Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Daniae, Serviae, Galitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque Rex; omnibus Christi Fidelibus; praesentem Patrum inspecturis, salutem in omnium Salvatore, Ad universorum notitiam, tenore praesentium harum serie, volumus perveni-

re. Quod accedentes ad nostram praesentiam, Universi Siculi Nostri de Rézd, super Terra Aranas residentes, exhibuerunt Nobis Privilegium Ladislai Regis, illustris recordationis, Serenissimi Fratris Nostri Patruelis superfacto Collationis cujusdam Terrae Castri Nostri de Turda Aranas vocatae, juxta Fluvios, et inter Fluvios Morus, et Aranas existentis, confectum; petentes a' Nobis cum Instantia, ut ipsum Privilegium, Collationem dictae Terrae, de benignitate Regia renovando ratum habere, et Nostro dignaremur Privilegio confirmare. Cujus quidem Privilegii tenor talis est: —

Ladislaus Dei Gratia, Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Daniae, Serviae, Galitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque Rex, omnibus Christi Fidelibus, praesens scriptum inspecturis. Salutem in salutis Largitore. Ut Collationes Principum perpetua firmitate, solidentur, seu fulciantur, Literarum solent Testimonio communiri, seu perennari. In concessum quippe permanet, quod Regio fit Patrocinio communitum. Proinde ad Universorum tam praesentium, quam futurorum Notitiam, harum serie volumus pervenire, quod Nos, consideratis Fidelitatibus, et meritoriis Servitiis Siculorum nostrorum, super Terra Oronas commorantium, seu Residentium, quae primo Domino Regi STEPHANO Patri Nostro Serenissimo, et per consequens Nobis cum summo ardore fidelitatis, laudabiliter exhibuerunt, ac fideliter, sic devote; quae quidem per singula suo modo, longum esset enarrare, et fastidium generaret; sed quaedam de Fidelitatibus, et meritoriis Servitiis eorundem Siculorum praesentibus fecimus in-

serenda; sane nam cum Cumani universi in perfidiam, ausu temerario, Elevato Vexillo Crimen laesae Majestatis non formidantes in Hord contra Nostram Personam insurrexerant, et convenerant, iidem Siculi, dubios eventus fortunae non verentes, Nobis cernentibus contra ipsos Cumanos, et aciem eorundem se viriliter, et laudabiliter opposuerant, et in eodem praelio Nobis multipliciter meruerunt complacere. Praeterea, cum perfida Gens Tartarorum, Regnum Nostrum hostiliter, et crudeliter adiisset, et maximam partem Regni Nostri vastibus duris, et Spoliis peragrasset, ac infinitam multitudinem Incolarum Regni Nostri, in sua feroci captivitate abduceret, et iidem Tartari Spoliis, bonis, et rebus Regni nostri onerati ad propria remearent, praedicti Siculi contra insultum, et rabiem eorundem Tartarorum pro liberatione Patriae Gentis, sub Castro Turuscon se viriliter objecerunt, et contra eosdem Tartaros laudabiliter dimicarunt, et in eodem conflictu ultra, quam Mille homines de miserabili, et enormi Captivitate eorundem Tartarorum liberarunt. Nos itaque qui ex Officio suscepti Regiminis, metiri debemus, et pensare merita singulorum, et unicuique respondere juxta exigentiam suorum meritorum, recensentes gratiosa, et laudabilia servitia eorunden Siculorum Domino Regi Stephano, et Nobis exhibita, Terram Castri Nostri de Torda Oronas vocatam, juxta Fluvios Oronas, et Morus existentem, quam primo idem Dominus Rex STEPHANUS, eisdem Siculis contulit praedictis Siculis, et suis Haeredibus, Haeredumque suorum Successoribus, in recompensatione fidelium Servitiorum ipsorum

Siculatorum, et pro octoginta Equis, quos ab eisdem Siculis in Nostra necessitate recepimus; cum omnibus utilitatibus, et pertinentiis suis dedimus, et contulimus, et etiam tradidimus jure perpetuo, et irrevocabiliter possidendam; Ut igitur hujus Nostrae Collationis Series, robur obtineat perpetuae firmitatis, praesentes concessimus Literas, duplicis Sigilli Nostri munimine roboratas. Datum per manus Venerabilis Patris Gregorii, Dei Gratia Episcopi Chenadiensis Aulae nostrae V. Cancellarii, Dilecti, et Fidelis Nostri, Anno Domini Millesimo Ducentesimo Octogesimo Nono, quarto decimo Kalendas Octobris, Regni autem Nostri, Anno Decimo octavo. Nos itaque justis petitionibus praedictorum Siculorum Nostrorum favorabilem Consensum adhibentes, recensentes maxime Servitia eorundem Stephano Regi, Charae memoriae, Patrueli Nostro Serenissimo, et Ladislao Regi Illustris Recordationis, Fratri Nostro Patrueli fideliter exhibita, et impensa, praedictam Terram Castri Nostri de Thorda Oronas vocatam, simul cum Terris pertinentibus ad eandem: Fel-Vinch, scilicet Eurmenus. Hidusteluk, Medijes, Dumburon, Muhach, Kerbeth, Bagium, Kuend, Turda-Vár, Chegez, Igethi, Pordoy, Kerekygház, Hory, Uyteluk, Polán teluk, Fiuzeg, Bagáth, Liukyteluk, Zeketeluk, Kukhárd, Feligaz, Feuldvár, Ketoklick, Turuschon, Castrum scilicet commune cum Provincialibus, Chakoteluk, Farta, szug, et Obrothaura vocatis, ac aliis omnibus earundem Pertinentiis, Sylvis videlicet, Foenetis, Pratis, Terris arabilibus et aquis reliquimus eisdem Siculis Nostris; sine tamen praejudicio alieni Juris possiden-

dam, praedictum Privilegium Serenissimi Fratris Nostri non cancellatum, non abrasum, nec in aliqua sui parte diminutum, ratum habendo, et acceptum de verbo ad verbum praesentibus insertum, patrocinio Nostri Privilegii duximus confirmandum. In cujus rei memoriam, perpetuamque firmitatem, praesentes concessimus Literas, Duplicis Sigilli Nostri munimine roboratas. Datum per manus seti, Viri Magistri Theodori Albensis Ecclesiae Praepositi, Aulae Nostrae, Vice Cancellarii, dilecti, et fidelis Nostri, Anno Domini Millesimo Ducentesimo Nonagesimo primo. Regni autem Nostri Anno 1-mo, 4 ta Idus Martii. Venerabilibus Patribus Lodamio Strigoniensis, et Joanne Colocensis Archi Episcopis; Andrea Jaurinensis, Benedicto Veszpremiensis, Pascha, Niceniensis, Andrea Agriensis, Lad Vaciensis, Petro Transylvanienis, Benedicto Váradiensis; Gregorio Chendiensis, Johanne Zagrahiensis, Pouka Sirmensis, et Thoma Boznensis Episcopis, Ecclesias Dei feliciter gubernantibus. Nicolao Palatino; Comite Simigiensi. Johanne Magistro Tavernicorum Nostrorum Comite Scepusiensis, Thoma Vice Judice Curiae Nostrae, Hendrico Bano totius Sclavoniae, Kolando Vaivoda Transylvano, et Comite de Zonuk; Moyvos. Comite Sicularum Nostrorum; Ladislao Magistro Dapiferorum Nostrorum, et aliis quam pluribus Baronibus Regni Nostri Comitatus tenentibus, et honores. Nos vero quia ipsas Privilegiales Literas invenimus non cancellatas non abrasas, nec in aliqua sui parte vitiatas; consideratis fidelitatibus, et Servitiorum meritis, quibus scilicet Nostri Progenitoribus semper studuerunt complacere, sic et Nobis in cun-

ctis Nostris expeditionibus, et agendis iidem fideles Nostri Siculi de juxta Aranas se sumopere curaverunt semper exhibere gratiosos, eorum justis, et legitimis petitionibus, de Regia benignitate favorabiliter inclinati, praedictam Donationem memoratae Terrae Castri Nostri de Torda Aranas vocatae, per Progenitores Nostros, eisdem Siculis factam, ratam habentes saepe dictum Privilegium Confirmatorium de verbo ad verbum praesentibus inseri faciendo, Nostra Regia auctoritate, praesentibus confirmamus. In cujus rei memoriam, perpetuamque firmitatem, praesentes concessimus Literas, duplicis Sigilli Nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti Viri Magistri Johannis Albensis Ecclesiae Praepositi, Aulae Nostrae Vice Cancellarii, et Archidiaconi de Rukulliv, Dilecti, et Fidelis, Nostri, Anno Domini Millesimo Tercentesimo Tredecimo; Regni autem Nostri similiter Tredecimo, Quarto Nonas Julii. Quarum quidem Litterarum Confirmationalium in Pergameno patenter confectarum, margine inferiori duae Zonarum extabant fissurae, a quibus mentionata duo Sigilla, procul dubio pendula dignoscebantur; quae tamen temporum injuria oblitteravit.

Nos Nicolaus de Vizakna, Partium Transylvanicarum Vice Gubernator, ac Johannes Geréb de Vincárth Castellani de Görgén, per Illustrissimum Principem Dominum Joannem de Hunyad, Regni Hungariae Gubernatorem, in medio Siculorum Sedis Marus Judices constituti. Memoriae Commendamus per praesentes, quod nobis in Congregatione Nostra

Generali, Universitas Sicularum, Feria Ter-
 tia, proxima ante Festum Sancti Barnabae
 Apostoli in Oppido Vásarhely celebrata, u-
 na cum Barnaba de Szent György Capitaneo
 Majoris Exercitus, ac Petro Filio Nicolai de
 Gyalakuta Capitali Judice Nostro, minori Ja-
 cobo Filio Emerici de Medgyesfalva, Simo-
 ne porro de Sancta Civitate, Michaële Filio
 Blasy de Andrásfalva, Benedicto Bitsak de
 Móson, Caeterisque Juratis viginti quatuor
 Assessoribus, in Judicio sedentibus, juxta lau-
 dabilem Legem Universorum Sicularum, et
 Consuetudinem ab antiquo approbatam u-
 nanimiter, et pari voluntate inter alios per-
 petuo durantes, id decernentes decrevimus;
 ut nullus omnino Hominum quascunque Hae-
 reditates, quas ante Triginta duorum An-
 norum spatio per aliquas Juridicas motio-
 nes, et prohibitiones non acquisivit, pro am-
 plius acquirere, et suscitare non valeat; sed
 perpetuo silere debeat, et quodcumque et-
 iam duo Fratres olim antiquis Temporibus
 in eorum Haereditatibus Sicularibus ab in-
 vicem fuerunt divisi, et sequestrati tam eo-
 rum Successores easdem Haereditates Sicali-
 cales sibi invicem succedentes taliter possi-
 dere, et tenere debeant; quod quamdiu in
 aliqua eorum Proximitatis Linea, Haeredes
 masculini Sexus supervixerint Haeredes faemi-
 nini sexus in praejudicium Haeredum ma-
 sculini Sexus, eisdem Haeredibus masculi-
 nis superviventibus, in Dominium hujusmo-
 di Haereditatum se intromittere non valeant;
 deficientibusque hujusmodi Haeredibus ma-
 sculinis, et aliquibus foeminei Sexus Haere-
 dibus super viventibus, de praescripta alia
 Linea proximitatis Haeredes masculini Sexus

quamdiu supervixerint, in hujusmodi Haereditates partes in illam partem successas se injungere non valeant, deficientibusque utriusque Sexus Haeredum tandem in aliam Lineam proximitatis naturalem succedere debeant Haereditates ante dictae, in cujus Dispositionis, Statutionis perpetuam stabilitatem praescriptas Literas Nostras duximus concedendas. Datum 10. Die Nostrae Congregationis antedictae, in loco memorato, Anno Domini *Millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo.*

Transumptae Anno 1628. Sub primis Principatus exordiis Gabrielis Bethlen, per Stephanum Kovásotzi, pro tunc Protonotarium. m.p.

Anno 1592 ezen Privilegiumat a' Fiscalis Director ellen maga Tablájával approbálta Bátori Sigmond.

Nos Johannes Dei Gratia Rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae; memoriae commendamus, tenore praesentium significantes, quibus expedit Universis. Quod Fideles Nostri Egregii, et Agiles, Gaspar Henter de Ajtán, Valentinus Illyési de Bölön, Gregorius Literatus de Baróth, Michaël Nemes de Hidvég, et Sandrinus Datzó de Száraz Ajtha, in suis, et Caeterorum Sicularum Nostrorum Sedis Szent Miklosvára vocatae, Personis ac Nominibus exhibuerunt, et produxerunt coram Nobis quasdam Literas Magnifici quondam Johannis Labathlán, Sicularum, et Theme-siensis' Comitis in simplici pappyro, sub sigillo suo Clenodiali patenter confectas: Quibus mediantibus idem quondam Johannes Labathlán Comes ex speciali Commissione, et
 Man-

Mandato Serenissimi quondam Principis, Domini Mathiae Hungariae Regis, Dalmatiae, Croatiae, et Praedecessoris Nostri felicitis recordationis differentiam, seu Causam, super facto separationis praedictae Sedis Sz. Miklósvára, a Sede Sepsi Szent György Szék vocata. Inter universos Siculos, ad utramque Sedem pertinentes, motam, et suscitatum revidisse, et servato Juris Ordine, inter ipsas Partes conclusisse, et fine debito, modo, et ordine, in tenore earundem Literarum clarissimis expressis, diffinivisse dignoscebatur tenoris infra scripti. Supplicatum itaque extitit, Majestati Nostrae Nominibus, et in personis, praefatorum Gasparis Henter, Valentini Illyési, Gregorii Literati, Michaëlis Nemes, et Sandrini Daczo, ac universorum Siculorum, praedictae Sedis Sz. Miklósvára, ut easdem Literas, dicti quondam Johannis Labathláni Comitis, ac omnia, et singula in eis contenta, ratas, gratas, et accepta habentes, literisque nostris Privilegialibus verbo tenus inseri, et inscribi facientes, pro praefatis Gasparo Henter, Valentino Illyési, Gregorio Literato, Michaële Nemes, et Sandrino Daczo, ac tota Communitate Siculorum dictae Sedis Sz. Miklosvára, confirmare dignaremur gratiose, quarum quidem Literarum tenor talis est: Nos Johannes de Labathlány, Siculorum, et Themesiensis Comes; Memoriae commendamus per praesentes, quibus expedit universis: quod cum Nos partibus in istis ex Speciali Commissione Serenissimi Principis, et Domini Domini Mathiae, Dei Gratia Regis Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, etc. Domini Nostri naturalis, fuisset constituti, recepimus quasdam Literas suae Serenitatis no-

bis in eo praeceptorie loquentes, ut Nos differentiam, seu Causam super facto Separationis Sedis Sz. Miklósvára, a Sede Sepsi Sz. György Széke vocata, inter universos Siculos, ad utramque Sedem pertinentes, motam, et suscitatum revidere, et reservato inter Partes Juris Ordine, eandem concludere, et fine debito diffinire deberemus; Quarum quidem Literarum Regiarum continentiam per omnia intelligentes, praesatam differentiam, seu Causam modo praemisso, inter partes motam, propter sui arduitatem, ad Congregationem Generalem universorum Nobilium partium istarum Transylvanarum, Siculorum, et Saxonum, in Oppido Megyes, die Dominico videlicet, in Festo Beatae Catharinae Virginis pro tunc ad futuro celebrandam, pro habenda majori Deliberatione, et finali Conclusionem, per Nos, et alios universos Nobiles Siculos, et Saxones ibidem fienda, duxeramus prorogandam. Tandem instante ipsa Congregatione eorundem Nobilium Siculorum, et Saxonum die praeallegata, in dicta Megyes tenta, Nobiscumque una cum universis Regnicolis constitutis coram nobis, et ipsis Regnicolis istarum partium comparuerint Agiles viri, Andreas de Kálnok, Michaël Vas de Kõrispataka, Antonius Zekkel de Killyén, Johannes Datzó de Zalán, Paulus de Besenyõ, et Petrus de Borosna, Siculi de praedicta Sede Sepsi, pro se personaliter, et dictorum universorum Siculorum ad eandem Sedem Sepsi pertinentium, Nominibus, et in Personis tamquam Actores, proposuerunt contra, et adversus Valentinum de Hidvõ, Petrum Filium Eliae de Bõlõn Majorem, Damianum Rigo, de Nagy Baroth, ac caeteros

universos Siculos ad praedictam Sedem Sz. Miklosvára pertinentes, tamquam in Causam attractos, eo modo: quod dudum, et ab antiquo, cujus memoriam Hominum nullus comprehendit, praefata Sedes Sz. Miklosvára cum omnibus, Jure, et Judicio, ad Sedem Sepsi, et praesertim Sedem Szent György Széke vocatam pertinuisset, ac pertinere deberet, ac Judicatu ipsius Sedis Sepsi semper subjecta fuisset; se praefati Siculi ad ipsam Sedem Sz. Miklosvára pertinentes; eorum potentia mediante, eandem Sedem Sz. Miklosvára, de praefata Sede Sepsi, et ejusdem Judicio, et praetensione penitus alienaverint, et sequestraverint, in praejudicium ejusdem Sedis, et ipsius libertatum derogamen valde magnum. Unde facta responsione, praefatus Valentinus de Hidvégh Siculus, in sua, ac praescriptorum universorum Siculorum, insaepe dicta Sede Sz. Miklosvára existentium Nominibus, et Personis, e medio aliorum Regnicularum, nobiscum pro Judicio sedentium exurgens, retulit ex adverso: quod praefata Sedes Sz. Miklosvára nunquam ad praedictam Sedem Sepsi Sz. György Széke pertinuisset, et neque ejus Judicio subjecta fuisset; sed sola libertate in omnibus sicuti caeterae Sedes Siculorum utuntur, et ipsa eo ordine functa fuisset, et haec sic facta fore nonnullis Literis superinde confectis, et signanter Literis quondam Serenissimorum Principum Dominorum Sigismundi Romanorum Imperatoris, ac etiam Mathiae moderni Regis Hungariae Literis annuentibus comprobabat. Unde Nos auditis ambarum Partium Propositionibus, praetensionibus, et Allegationibus, visisque, et examinatis praefatis Literis,

et eisdem perlectis, una cum praefatis universis Regnicolis in dicta Congregatione Generali existentibus, reperimus in eisdem, et signanter in tenoribus praefatarum Literarum quondam Domini Sigismundi Imperatoris; ac etiam ex nova annuentia praescripti Domini Mathiae moderni Regis, aperte comperimus praescriptam Sedem Sz. Miklosvára nunquam ad ipsam Sedem Sepsi pertinuisset, et neque ejus Judicio subjecta fuisset; sed solum ipsius libertate fungeretur, nec aliquo Jure ipsi Sedi parere deberet. Nosque una cum universis Regnicolis, videlicet Nobilibus, Siculis trium Generum, et Saxonibus, indicta Congregatione Generali existentibus, sic, et taliter, sententionaliter, et Judicialiter decrevimus: Quod nequaquam ipsa Sedes Sz. Miklosvára, antefatae Sedi Sepsi annecti possit, vel aliquo Jure eidem subjacere deberet; sed solius libertate, quam haberet perdurare deberet, ita tamen; Quod quicumque a modo in posterum de pertinentia Sedis Szent Miklosvára ad praefatam Sedem Sepsi pertinere, et audire vellet, Talis in amissione omnium honorum suorum, et Sententia Capitali Convincatur ipso facto Praesentium per vigorem. Quocirca vobis Egregiis Castellanis Castrorum Therczheltwén, et Királykeve vocatorum nunc Constitutis, et in futurum constituendis, in Persona Regiae Majestatis harum Serie praesentium firmissime committimus, et mandamus, quatenus praefatos universos Siculos ad dictam Sedem Szent Miklosvára pertinentes, et eorum quemlibet in ipsa Sede Szent Miklosvára, et ejus libertate, tam contra saepe fatos Siculos, ad Sedem Sepsi pertinentes, quam etiam alios quos-

cumque illegitimos Inpetitores, et perturbare volentes defendatis, et protegatis, dum necesse fuerit, et opportunum, et secus amore Iustitiæ non facturi, praesentibusque perlectis, Exhibentibus restitutis. Datum in Medgyes praedicta secundo Die dictae Congregationis Generalis, Anno Domini *Millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono*. Nos igitur Supplicatione praefatorum Gasparis Hentbery, Valentini Ellyésy, Gregorii Literati, Michaëlis Nemes, et Sándrini Datzó, in suis, et caeterorum Siculorum nostrorum praedictae Sedis Szent Miklosvára, Majestati Nostrae modo praemisso porrecta, Regia benignitate ex audita, ac Clementer admissa, praescriptas Literas dicti Magnifici quondam Johannis Labathlány, Siculorum, et Témesiensis Comitum non abrasas, non Cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas; sed omni prorsus vitio et suspicione carentes, praesentibusque Literis Nostris Privilegialibus sine diminutione, et augmento aliquali insertas, et inscriptas, quoad omnes earum continentias, Clausulas, et Titulos eatenus, quatenus eadem rite, et legitime existunt emanatae, viribusque earum, veritas suffragatur, acceptamus, approbamus, et ratificamus, easque, ac omnia, et singula in eis contenta, pro praefatis Gasparo Henter, Valentino Illyési, Gregorio Literato, Michaële Nemes, et Sandrino Datzó, ac universis aliis Siculis dictae Sedis Szent Miklosvára, ipsorumque Haeredibus, ac posteritatibus universis, in perpetuum validuras confirmamus praesentis Scripti Nostri Patrocinio mediante, Salvis Juribus alienis. Et quod in Sede etiam illa Sz: Miklosvára constituti Judices, Sedis Sepsi semper sint Ju-

dices, et instar Sedis Principalis Judicia facere teneantur. In cujus rei memoriam, perpetuamque firmitatem, praesentes Literas Nostras, pendentis, et Authentici Secreti Sigilli Nostri munimini roboratas duximus Eisdem concedendas. Datum ex Alba Julia Transylvana, per manus Spectabilis ac Magnifici Stephani Verböcz, summi, et Secretarii Cancellarii Nostri, Fidelis Nobis sincere dilecti, Feria quarta, proxima post Festum Visitationis Beatissimae Virginis Mariae. Anno Domini millesimo quingentesimo Tricesimo primo, Regnorum vero Nostrorum Anno Quinto.

Szent Miklosvár Szék Privilegiumának
Mássa.

Nos Matthias, Dei Gratia Rex Hungariae, Bohemiae, etc. Fideli Nostro Magnifico Blasio Magiar de Mera, Vajvodae Nostro Transylvanico, etc. Comiti Sicularum, ejusque vices gerentibus Salutem, et Gratiam. Querulose Nobis exponitur, a Parte Fidelium Nostrorum Sicularum, Equitum, atque Peditum, de Sedibus Wudarheli, et Maros, in Castris Nostris praesentium quomodo ipsos nonnulli e Primoribus suae Nationis, exactio-nibus pecuniariis gravare tentassent, et quomodo praeterea Ordo eorum trium generum labefactaretur. Cum igitur praecipua Conditio regalis nostrae Curae sit, ut omnes, et Singuli Fideles Statum nostrum Regium promoventes, praemii condigni vicem accipiant; ideo consideratis summa Fide, et strenuo semper belligerandi Studio dictorum Fidelium Nostrorum Universorumque Sicularum: Fidelitati-bus Vestris Harum serie mandamus firmissi-

me, ut visis praesentibus, sine Cessatione medelam adhibeatis; et quidem: Quoad primum; Siquidem Fideles Nostri Siculi nullis prorsus pecuniariis exactionibus, sive Nobis, sive Hominibus Nostris obstricti a perpetuis Temporibus dignoscantur; nisi Spontaneis, et promptis Oblationibus ad Nostri, et aliorum Serenissimorum Regum Hungariae Conjugiorum, et Natorum hilaria, nec non juxta redituum suorum aequitatem ad Legationes ab illis, et ad illos, uti illud ex aliis Litteris Nostris ipsis in formam Privilegii redactis uberius intelligere poteritis; quamobrem omnes exactiones per publicam Vocem sub gravissima paena interdicatis, ita; ut si nihilominus forent aliquo Tempore reperti tales, qui Contrarium facerent, illi eo facto, juxta Consuetudinem ipsorum omnibus bonis evertentur. Quoad alterum vero, facta per Vos sine mora Genarali Collustratione Fidelium Nostrorum Sicularum, Eqites in suo Statu, a Majoribus progeneratos, in seorsivas Tabulas referatis, qui propter permansuram Distinctionem Primipili vocabuntur, Pedites rursus in alias Tabulas, quas nemo Primorum suo arbitrio alterabit, perpetuam alioquin infamiam incursumus; nec ex his vero, nisi Vajvodarum Nostrorum Transylvanorum, et Comitum Sicularum pro Tempore Constitutorum, ac in futurum Constituendorum, nec ex illis; nisi tres terrae sortes, et facultates habere dignoscantur, dictorum itidem Vajvodarum Nostrorum scitu ad superiorem gradum ascendere valebunt. In his secus nullo modo facturi, et Tabulas quas Confeceritis, ad Nos etiam transmissuri.

Datum in Castris Nostris ad Obsidionem fortaliti Modra metatis, Feria quinta proxima post Festum Conceptionis Beatae Mariae Virginis — Anno Domini millesimo quadringentesimo Septuagesimo tertio. Regnorum vero Nostrorum Anno Hungariae Sexto Decimo, Bohemiae quinto.

Nos Franciscus Primus Divina favente Clementia Austriae Imperator, Apostolicus Hungariae, Bohemiaeque Rex, Archi-Dux Austriae, Dux Lotharingiae, et Salisburgi, Magnus Princeps Transylvaniae, et Sicularum Comes etc. Memoriae commendamus, tenore praesentium significantes quibus expedit universis, et singulis: Quod Nobis die nona Mensis Decembris, *Anni Millesimi Octingentesimi decimi quinti*, stante videlicet termino celebrationis, et Cursus Judiciorum Tabulae Nostrae Regiae, in Transylvania, partibusque eidem reincorporatis Judiciariae, e Consensu Universorum Fidelium Nostrorum Statuum, et Ordinum trium Nationum Magni Nostri Principatus Transylvaniae, et Partium eidem reincorporatarum factam Ordinationem per distinctas Periodos continuae, ac pro tunc a Festo Sancti Martini Episcopi usque ad quartam Dominicam Adventus, in Libera, Regiaeque Civitate Nostra Marus Vásárbelly durante, ad quam, utpote Tabulam Nostram Regiam Judiciariam Causae Fidelium Nostrorum Regnicolarum Transylvaniae, et Partium eidem reincorporatarum, e publica, et approbata eorundem Consuetudine, tam per formam brevium judiciorum, quam etiam longo Litis processu determinari, et adjudicari

solitae (demtis Diaetalibus) universae generatim fuerant prorogatae, una cum Fidelibus Nostris, sincere nobis, et respective dilectis, Spectabilibus, Magnificis, Generosis, item et Egregiis Samuele Comite Kemény, Libero Barone de Magyar Gyerő Monostor Cameraario, nec non Status, ac Regii Nostri in antelato Magno Principatu Transylvaniae, Partibusque eidem reincorporatis Gubernii Consiliario, utrobique Actuali, intimo, ac praefatae Tabulae Nostrae Regiae Judiciariae in persona Nostra Praeside, Magistrisque Nostris Prothonotariis, ac Juratis toties dictae Tabulae Nostrae Regiae, Judiciariae Assessoribus profaciendo Causantibus Judicio moderativo in eadem Tabula Nostra Regia Judiciaria pro Tribunali sedentibus, et constitutis, facta primum prae Foribus Litigantium, uti moris est, et Consuetudinis receptae, legitima per nobilem Samuelem Csia praedictae, Tabulae Nostrae Regiae, Judiciariae Scribam, ac Juratum Notarium proclamatione, Fidelis Noster, Spectabilis, ac Generosus Michaël Székely de Killyén, Camerarius Noster, ac alter per Magnū nostrum Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reincorporatas Magister Prothonotarius, nobis Dilectus, exhibuit, et praesentavit Nobis Articulares quasdam Constitutiones Nationis Siculicae, de Fidelitate erga Nos, Sacramque Coronam Regni Nostri Hungariae, ac legitimos Reges; item de Bono publico Nationis Siculorum, in Generalibus ac nationalibus eorundem Congregationibus, primum quidem in Oppido *Udvarhely* Anno millesimo quingentesimo quinto, post Festum Beatae Elisabethae Catharinae Feria quarta; ex post vero in possessione *Agyagfalva* Anno millesimo, quingentesimo Sex.

to, post tertiam Dominicam Adventus, Feria quinta celebratis, statutas, ac conclusas, utrasque in Transumto Nostro Tabulari, die decima tertia Mensis Maji, Anni millesimi Septingentesimi Septuagesimi septimi sub Sigillo Nostro Iudiciali, et Authentico, eoque Transylvanico legitime emanato contentas; petens Nos debita cum Instantia humillime, quatenus nos easdem transumi, et transcribi, praesentibusque Literis Nostris Patentibus verbo tenus inseri, et inscribi facientes, Eidem Exhibenti sub Sigillo Nostro Iudiciali, et Authentico, eoque Transylvanico, extradari, et emanari facere dignaremur. Quo audito Fideles Nostri, sincere nobis, et respective dilecti Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregii, et Nobiles, praelaudatus Samuel Comes Kemény, Liber Baro de Magyar Gyerő Monostor, Camerarius Noster, nec non Status, et Regii Nostri in Transylvania, Partibusque eidem reincorporatis Gubernii Consiliarius, utrobique Actualis, intimus, praefataeque Tabulae Nostrae Regiae Iudiciariae in Persona Nostra Praeses; Vollffgangus item Cserei de Nagy Ajta, et Alexius Vajna de Páva, Magistri ambo per Magnum Nostrum Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reincorporatas Prothonotarii; nec non Michaël Comes Toldalagi, de Nagy Ertse, Samuel Szentiványi de Sepsi Szent Ivány, Josephus Comes Teleki de Szék, Camerarius Noster, Daniel Zejk, de Zejksfalva, et Simeon Liber Baro Kemény, de Magyar Gyerő Monostor, hic Supernumerarius; illi vero Actuales toties fatae Tabulae Nostrae Regiae Iudiciariae Assessores; Josephus porro Mara, de Felső Szálláspataka, et Sigismundus Cseh

,de Alsó Csernáton, hic Prothonotarialis, ille vero Protocollista ejusdem Tabulae Nostrae Regiae Judiciarum Generalis; Samuel tandem Mátyás, de Páva, Josephus Fülöp de Vadad, Stephanus senior Intze de Lisznyo, Nicolaus Kováts de Kézdi Vásárhely, Josephus Bedő de Kálnok, Josephus Várhegyi de Létzfalva, Johannes Lányi, Balthasar Csipkés de Aranyos Rákos, Nicolaus Orbán de Markusfalva, Johannes Szolga de Vargyas, Josephus György de Ikland, Michaël Botár de Csik Taplotza, et Laurentius Hints, Jurati omnes Fori Utriusque in Transylvania Causarum Advocati; ac denique Petrus Szász, de Ilentzfalva, et Paulus Miske de Marus Czeszve, petierunt paria earundem Constitutionum sibi ipsis concedi, et extradari; quibus eisdem de Jure concessis, exhibitarum per praefatum Fidelem Nostrum Spectabilem, ac Generosum Michaëlem Székely de Killyén Constitutionum Nationis Siculicae in Transumpto Nostro Tabulari comprehensarum tenor, et verbalis continentia sequitur hunc in modum:

Nos Maria Theresia Divina favente Clementia Romanorum Imperatrix Vidua, ac Germaniae, Apostolica Hungariae, Bohemiaeque Regina, Archidux Austriae, Dux Burgundiae, Magna Princeps Transylvaniae, Comes Tyrolis, et Sicularum etc. Memoriae commendamus, tenore praesentium significantes quibus expedit universis, et singulis: quod Nobis die duodecima Mensis Maji, Anni millesimi septingentesimi septuagesimi septimi, stante videlicet termino celebratonis, et cursus Judiciorum Tabulae Nostrae Regiae in Magno Transylvaniae Principatu, et Partibus eidem reapplicatis Judiciarum, juxta Caesareo, Regio

Principalem e Consensu Universorum Statuum,
 et Ordinum trium Nationum, antelati Magni
 Nostri Transylvaniae, Principatus, et partium
 eidem reincorporatarum factam Ordinationem,
 per distinctas Periodos continuae, ac proxime
 a Dominica Miserere, ad Festum usque Sacri
 Pentecostes, in Libera, Regiaque Civitate No-
 stra Marus Vásárhely durante, ad quam, ut
 ut pote Tabulam Nostram Regiam Judiciari-
 am Causae Fidelium Nostrorum Regnicola-
 rum, antelati Magni Principatus Nostri Tran-
 sylvaniae, et Partium eidem reincorporata-
 rum, e publica et approbata eorundem Con-
 suetudine tam per formam brevium Judicio-
 rum, quam etiam longo Litis processu deter-
 minari, et adjudicari solitae (exceptis Diae-
 talibus) universae generaliter fuerant pro-
 rogatae, una cum Fidelibus, Nostris, no-
 bis dilectis Spectabilibus, Magnificis, Ge-
 nerosis, et Egregiis, Emerico S. R. I. Comite
 Teleki de Szék, Camerario, ac praefatae Ta-
 bulae Nostrae Regiae in Transylvania Judi-
 ciariae, in Judiciis Tabularibus in Persona
 Nostra Praeside interimali, Magistroque No-
 stro Prothonotario, ac Juratis dictae Tabulae
 Nostrae Regiae Assessoribus; pro faciendo Cau-
 santibus Judicio moderativo, in eadem Ta-
 bula Nostra Regia Judiciaria pro Tribunali
 sedentibus, et constitutis, facta primum prae
 Foribus Litigantium, uti moris, et consue-
 tudinis est receptae, legitima per nobilem Jo-
 sephum Mesko praedictae Tabulae Nostrae Re-
 giae in Transylvania Judiciariae Scribam, ac
 Juratum Notarium proclamatione; Fideles No-
 stri, sincere Nobis, et respective dilecti, Spe-
 ctabiles, Magnifici, Generosi, Egregii, et No-
 biles, Paulus Comes de Bethlen, Camerarius,

et Consiliarius Noster, Status, Actualis, intimus, et Gubernialis in Transylvania pariter intimus, ac praefatae Tabulae Nostrae Regiae, in Transylvania Judiciariae in Judiciis Nostris Tabularibus in persona Nostra Praeses, Janitorumque Nostrorum Regalium per eundem Magnum Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reapplicatas Magister Supremus, Ladislaus item Comes Toldalagi de Nagy Ertse, et Nicolaus Comes Mikò de Hidvég, hic supernumerarius; ille vero Actualis praefatae Tabulae Nostrae Regiae, in Transylvania Judiciariae Assessores, nec non Daniel Zejk, de Zejkfalva, et David Székely de Kilyén, Magistri per Magnum Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reapplicatas Prothonotarii, Mathaeus tandem Benedek de Kis Batzon, Juratus Fori utriusque Advocatus; exhibuerunt; et praesentarunt nobis Articulares quasdam Constitutiones Nationis Siculicae, de Fidelitate erga Nos, Sacramque Coronam Regni Nostri Hungariae, ac legitimos Reges, item de Bono publico Nationis Siculorum, in generali, ac nationali eorundem Congregatione, primum quidem in Oppido Udvarhely Anno millesimo quingentesimo quinto, post Festum Beatae Elisabethae Catharinae Feria quarta, ex post vero in Possessione Agyagfalva, Anno millesimo quingentesimo sexto celebratis, Statutas, ac conclusas, in Extradato Protocolli Tabulae Continuae Sedis Siculicalis Udvarhely Judiciariae, de Anno millesimo septingentesimo sexagesimo nono, die vero vigesima secunda Mensis Septembris, authentice emanatas, petentes Nos debita cum Instantia humillime quatenus Nos easdem transumi, et transcribi, praesentibusque Literis

Nostris patentibus verbotenus inseri, et inscribi facientes, eisdem Exhibentibus sub Sigillo nostro Judiciali, et authentico, eoque Transylvanico extradari, et emanari facere dignaremur; Quarum quidem tenor, et verbalis continentia sequitur in haec verba:

Mi az egész Székelly Földének lakossi, és minden Székeknek akár mitsoda renden lévői, adjuk emlékezetekre mindeneknek, a' kiknek illik, ezen Levelünknek rendében: Hogy mikoron mi *ezer öt száz öt esztendőben*, Szent Ersébeth Királyné napután ötöd nappal Udvarhely Várossában, a' mi Országunknak régi szokása szerint, némű nemű szükséges dolgaink ez mi felyül megirt Országunknak véghez viteliért, és némelly illetlen szokásoknak meg jobbittásáért, Közönséges Gyülést hirdettünk, és celebraltunk volna, holott több szükséges sok Dolgaink között nem utolsónak tették, és itélők lenni: hogy a' mi Országunknak ritka Gyülése miatt sok Pereknek, mellyeknek appellatiója, és ujjabban való megrázása, Országunknak közönséges népét illetné, véghez vitele napról napra haladozna, melly tovább tovább elmúlások, és haladozások sokaknak nagy Károokra, és nyilván való fogyatkozásokra volna. Ezt is igen világoson meg próbált' dologból tapasztalhatóképpen eszünkbe vettük, hogy a' Szeretet, a' Harag, a' Gyülölség, és a' magok hasznoknak keresése, a' Bírakat, és a' Törvénytévőket itta' mű Székelly Országunkban gyakorta nem engedi meg, hogy igazat lásanak, és itéllyenek. Melly Pereknek halogatására, és a' Törvénytévőknek Bíraknak magok illetlen viselésére nézve, hogy jó idején gondviselésünk által igen szükségesnek itél-

tük lenni, és ugyan meghihatatlanlanképpen örökösön mindenféle lakóitól Országunknak, hogy megtartattassék, elvégeztük, és rendeltük: Hogy az Udvarhely, és Keresztur Székén lakó Székely atyafiaknak az elsőik közül négy embereket, és ugyan azon Széken lakó Ló-fejek közül tizenhármát, a' mű Székely Országunknak régi bé vett Authoritássából, és hatalmából Biráknak, és az Igazság kiszolgáltatásának véghez vitelére rendeltünk, kik egy Summában lesznek tizenheten; a' kik minden Székeknek, és Országoknak, akarmi renden lévő Székelyeknek személyeket, és képeket viselyék. Melly Birák a' választás után elsőben Istennek tartozó hiteket deponálván ezen: Hogy ők sem Szeretetre, sem gyűlölségre; sem pedig magok hasznokra nézve nem; hanem csak az egy Istenre, és annak igazságát szemek előtt viselvén, valami a' két fél peres között igazság léssen, azt tselekeszik, és végzik, mellyet ha meg tselekesznek igen jó, ha hól pedig nem, kit Isten eltávoztasson; ha a' Birák közzül valamellyik Istenét elfelejtván, és a' maga idvességét is hátra hagyván, vagy könyörgésért, vagy ajándékért; vagy pedig maga hasznáért az igaz utból valamelly felé ki térne, az olyan mindjárt örök számkivetésre Sententziáztassék, mellynek minden ingó, bingó marháit, és örökségit is elveszesse, és annakutánna mint olyan hamis hitű, és névbeli, Székely Országunkban ne maradhasson, és lakhassék. Az olyan is pedig, valaki az olyan hamis hitű számkivettetteknek haza jövéseken, vagy megmaradásokban fáradsa, és munkálkodnék, hasonló számkivetésre, mint olyan Embereknek oltalmazója ítéltessek, és kárboztassék. Továbbra, hogy a' meg nevezett Birák,

mellyek a' meg irt' mód szerént megesküdte-
nek, Törvények, és itéletek hogy hijjában ne
légyen, azt végeztük: Hogy valamelly dolog-
ban Törvényt mondanak, azt az ő Itéleteket
állandóképpen véghez is vigyék, igazságokat
megadván. A' Kapitányoknak, és Király Bí-
ráknak esztendőnként, a' kik egyik a' másik
helyébe következnek, a' Tisztviselők közül,
ha valamellyik az idő forgásában megtalálkoz-
nék halni, akkor mindjárt hasonló rendek
közzül a' megholt helyében, kik ugyan azon
megmondott Székben laknak, az mű Székely
Országunknak arra rendelt' Authoritássával,
és hatalmával mást válaszszanak, hogy a' tizen-
hét szám a' mű Országunkbeli Bírák közt'
meg ne fogyatkozzék, és kevesedjék. Hogy
pedig a' meg irt' rendelésünk, és végezésünk
illendőképpen véghez is vitessék, ez okon
rendeltük az gyorsaságos Patakfalvi Pétert,
hogy az ide alább megirt' végezésünket meg
érthető szóval közönségesen mindeneknek hal-
lására itt az egész Gyűlésben mindenütt ki-
hirdesse, és jelentse. Végezetre az egynéhány-
szor meg mondott Bírák hasonlóképpen el-
választassanak, ugyan itten mostan az egész
Gyülekezetnek jelenlétében, az ide alább meg
irt okon Országunknak Bírául; az egész Or-
szágnak pedig első, és kiváltképpen valói kö-
zül. A' Ló fejek közül is ugyan a' megmon-
dott Udvarhely, és Keresztur Székietet vá-
laszszanak, tudni illik: Nyujtodi Pált, Kon-
tzai Antalt, Benedekfi Jánost, és Pétert,
Bethlenfalvi Patakfalvi Pétert, Kedei Kele-
ment, Lokodi Pétert, Kedei Ferentzet, Szom-
batfalvi Gergellyt, Vágási Imrét, Patakfalvi
Kelement, Márkos Mihályt, Biró Balást,
Lengyelfalvi Boldisárt, Fantsali Balást, Aka-
dátz

dátz Mihályt, Pálfalvi Lukátsot; melly Bírakat a' mű bizonyos Tudományunk szerént elválasztván, az elébb meg irt végezésünkre, és rendelésünkre, a' megmondott hit szerént ugyan a' közönséges Gyűlésünkben megesketők, mint annak rendi, és módja kívánnya vala. Azokáért mű is hasonlóképpen valók, Ló fejek, és köz rendek, felemelvén jobb kezünket, erőss hittel meg esküvénk, hogy mindezeket a' végezéseket örökre meghihatalanul meg tartjuk, és másokkal is megtartatjuk. Mellynek bizonyosságára adtuk ez mű rendelésünkről írott Levelünket, Petsétünkel, megerősítvén. Költ Udvarhelyt, a' felyül meg irt napon, és Esztendőben. Fő Kapitány Bögözi János, ugyan Bögözi.

Ezt én Lengyelfalvi Orbán János Udvarhely Széknek Hütős Notáriussa szórol szóra, ugy, mint a' Petsétes Originál' Levélben volt, fordítottam Magyarra.

A' Székely Nationak Udvarhely Széken Agyagfalván végzett Constitutioja.

Mi Székely Ország Földének lakoji, és az egész Székely Földön lévő Székelyeknek közönségesen minden felső, és alsó Renden lévői: Adjuk emlékezetére mindeneknek, a' kiknek illik, ez Levelünknek rendiben: Hogy *mi az ezer öt száz, és hat* Esztendőben, az Urunk Születésinek négy idejének ötödik napján, Udvarhely Széknek Agyagfalva Majorjában az mű Országunknak közönségesen való szükséges dolgaiért kiváltképen való Gyűlést hirdettünk, és rendeltünk volna, hogy a' külömb külömbféle egyenetlenségeket és hitván szokásokat eltörlenénk, és badnánk; tették azért

akkor minékünk, és ugyan világosan meg is jelenék, hogy a' békességnek ellenkezője, az irigység, és az egyenes egyességnek ellensége a' kevélység minden nagy Országokat elpusztítanak, és az előbbeni állapotokban meg rontanak; hogy azért a' Községre eleve látó jó Tanátsunkal gondot viselhetnénk, és pártütések miatt való veszedelmeket megelőzhetnénk ezt rendeltük: hogy az Országnak minden lakóitól hihatattlanul megtartassanak, elvégeztük: hogy senki a' kiváltképpenvalók, és elsők között, vagy a' Lófővek, és Tisztviselők között; vagy pedig a' közönséges rendben lévő emberek között, valamelyek Székelyországban laknak, ennekutánna ebben az országban kiváltképpen Fejedelmünk tisztessége, és hivsége ellen, ugymint: László, Istennek Kegyelmességéből Magyar, és Cseh Országának Királyának, nekünk Kegyelmes Urunknak, és az ő Tisztviselőjének, tudni illik az Erdélyi Vajdának, és az Székelyeknek Ispánnyanak, vagy hogy a' mi Országunknak romlására igyekeznék és meg mérészelné azt próbálni; hogy ehez társat is keresne magának; senki pediglen ennekutánna pártütésnek okáért se közönséges; se pedig rész szerént Gyűlést ne indíthasson, és celebrálhasson, és magának olly hatalmat, és méltóságot ne tulajdoníttson, hogy valami kevés esz vesztő embereket maga mellé ne mérészeljen venni, hogy így a' mi Országunkban tolvajságok, latorságok, másnak megnyomorítása, kergeteése, megölése, rátámadása, egyenetlenséges veszekedések, boszszú állások, pusztítások, és égetések, házaknak elbagyások, hadak, és üstökvonások, és egyéb akármi veszedelmek ne támadhassanak, mint az elmúlt időkben egynehányszor megestenek, hogy az

Országunkban valami taplója, és Kovászsza a' hitetlenségnek, vagy pártütésnek a' támadozók között tellyességgel elszáradjon, és hervadjon; hogy így a' Szentséges Király méltóságának tzipmeret, és megünást, és a' Király Tisztviselőjének gondot, és valami busulást ne hozzanak. Még úgy is; ha a' Királynak meg mopedt Tisztviselőjítől valami törvénytelen háborgatás, és kár vallás Országunknak szabadsága ellen, vagy közönséges képpen, vagy tsak rész szerént, mint a' pártütők szoktak tselekedni, pártütéssel állyanak ellene; hanem közönségesen egy helyre gyűllyünk, és a' megbántott Félnek segélyünk; ha tsak a' szerént, vagy közönségesképpen lett is a' megbántás, várakoztato, és haladékozato oltalommal segiljtsük közönséges egyenlő akarattal illendöképpen, hűségeinket is megtartván, Királyunkat tanállyuk meg, hogy így közönségesen Tanátsot tartván, jobb móddal álhassunk ellene, mig a' helynek meszsze volta miatt mü is a' Kutfőhöz, tudni illik a' Királyunknak Kegyelmességéhez és Magyar Országunk Segélytségéhez, kinek is mi is Tagjainak hivattatunk, vagyunk-is, illendő Orvosságért mehetünk; hogy így az igen igen nagy Scithyából réánk maradott tökéletes hívségnek ditséretét, a' melly még eddig minden Pártütéstől, árultatástól, makula nélkül közöttünk megmaradott ezután is közöttünk győzhetetlenül maradhasson meg. Ha pedig valakit közöttünk, vagy az első; vagy a' Lófűek között, vagy a' Tisztviselők között, a' mint előbb meg írók, párt ütést, vagy arra való Gyűlést tenne, vagy tselekedni meggyőzöttetnék; akkor mindjárt mint igaz Tagtól elszakasztatott, és Közönséges vé-

gezésünknek rontója, ki közöttünk méltatlan, és Nemzetünknek árulója, minden tisztességét, és betsületét elveszeszsze; Ne is légyen azután soha örökké szabad Törvényben venni, semmi Tisztet is ne viselhessen, és itt Székely Országban soha ne is lakhassék. Mindazonáltal, ha mi öröksége lészen, az ő igaz örökössire maradjon, és az ilyeneknek mint hitetleneknek senki a' Fejedelmen kívül Grátiát, Kegyelmet néki ne adhasson, hanem ha az egész Székellység egyenlő akaratból, és minden ingó, bingó Marhája praedára, kaptira hányattassékk, és maga örök számkivetésre üzettsékk; ha pedig ilyen árultatásban az köz nép között való találatik; az is hasonlóképpen számkivetésre vettessék, és minden javai praedáltassanak el; annak is Fejedelmen kívül senki kegyelmet ne adhasson; hanem tsak az egész Székellység. Hogy pedig a' meg irt Rendelések, és végezések erőssen megtartassanak; az okáért mindnyájon, mind a' nagyok, és elsők; mind pedig a' Ló füek, és köz rendek felemelvén jobb kezünket, meg esküvének mindnyájan ezekre az articulusra, végezésekre, hogy minden pontyait változhatatlanképpen megtartsák, a' mindenható Istennek tisztességére, az Királyunknak hűségére, és az edgyességnek megmaradására, állására. Továbbá, a' melly fogyatozást az elmúlt' ezer öt száz öt esztendőbeli gyűlésünkben, melly Udvarhelyt volt, melly végezésen esmértünk, most az ujjabban ennyivel ujittyuk, és erőssittyük, és mindeneknek meg tartani parantsolyuk; hogy ennekután a' mü Országunkban semmi Tisztviselő az Ecclesiától rendeltetett innep napokon, annak meg utálására Törvényt ne tehessen. Ha

melly pedig a' mü töllünk rendeltetett Birák
 közzül Törvényt tenne, azt a' Törvényt erő-
 telennek hadjuk, és végezzük; azon kívül pe-
 dig az olyan Biro két marha birsággal bü-
 ntettség, mely birságot közönséges Tisztvi-
 selõn a' Fõ Kapitány exequaltasson; ha pe-
 dig a' Fõ Kapitányon esik meg, tehát a' Ki-
 rály Biro a' Fõ Kapitányt is meg büntesse.
 Végezetre ez is tették minekünk, ezis ugyan
 azon gyűlésünkben noha hites törvénytévõ-
 ket, és Birákat rendeltünk, kik minden Em-
 bereknek az Istennek igazsága szerént igaz
 Itéletet szolgáltatassanak; még is mindazonál-
 tal láttjuk, hogy kevés haszna vagyon; holott
 azt osztán senkitõl végbe vinni nem láttyuk;
 azokáért jelen való Gyűlésünkben szentül ren-
 dellyük: hogy minden Biro itt az mü Orszá-
 gunkban valamely valami dolgot ezután meg
 itél, és annak igazságát, ugymint a' kit tiszt-
 aságnak hívják felvészi; tehát az olyan tizen
 ötöd napra a' meg győzött Félnek javaiból
 a' győzedelmesnek eleget tegyen. Ha hol pe-
 dig eleget nem akarna tenni, avagy ha ereje
 nem volna, hogy igazat tehessen, akkor tar-
 tozzék az õ Székinek Kapitánnyától, és Tiszt-
 titõl segiljtséget kérni, kinek ereje által iga-
 zat vehessen; de ha ugyantsak elvesztegléné,
 tehát a' magáébol a' Bironak, a' győzedelmes
 Félnek tegyenek eleget, hogy a' szegények,
 és együgyűek az elégtételnek halgatásával na-
 gyobb, és több kárba ne essenek. Lettek ezek
 az Végezések az fenn meg irt' helyen, Esz-
 tendõben, és nap tájatt, az Gyergyai Lázár
 András elsőségiben, az Udvarhely Széki első-
 nek jelenlétiben, ugymint: Bögözi János,
 Nyujtodi Pál, Katzai Antal, Benedekfi János,
 és Péter, Bethlenfalviak, és Gergely János;

Marus Székről pediglen, és Aranyos Székről: Apaffi Lénárt, Gyalakuti Mihály, Bartsai Gáspár, Tot Miklós, Alárd Ferentz, Tatár Gergely, Dénes András; Csik, és Kézdi székből: Lázár Balás, Blásko János, Györffi Sándor, Betz Imreh, Csakó János, Urbán Dimjén, Czirják Bernád, Kun Antal, Apor István, és Csomortán László, Sepsi, és Orbai Székből: Kálnoki Bálint, Latzok Mihály, Czirják Balás, Daczo Péter, Miko Mihály, Mihályfi István, Biro Miklos; — Ezekén kívül számtalan sokaság, a' kik a' mi Székely Országunknak javáért meghalni készek volnának, és a' Szent Koronához is hűséget tartanak. Valeant. Paulo inferius scriptum erat: Udvarhely. E' Protocollo I. S. S. Udvarhely, die vigesima secunda Septembris, Anno millesimo Septingentesimo Sexagesimo nono: a' Dextra vero in inferiori margine subscriptum erat taliter: Extradatum per Franciscum Tibád Ordinarium, ac Publicum Inclytae Sedis Siculicalis Udvarhely Notarium, in inferiori autem margine, in medio loco videlicet solito super hostia rubra Papyro tecta, usuali praefatae Sedis Sigillo erant communitae, Patenterque confectae, et emanatae.

Unde nos instanti petitione annotatorum Fidelium Nostrorum, sincere nobis, et respective dilectorum, Comitum Pauli de Bethlen, Ladislai Toldalagi de nagy Ertse, Nicolai Miko de Hidvég, Generosorum item Danielis Zejk de Zejkfalva, Davidis Székely de Killyén, Mathaei item Benedek de Kis Batzon, coram nobis humillime facta, Clementer exaudita, et faventer admissa, praescriptas Literas, non abrasas, non Cancellatas, nec in ulla sui parte suspectas, aut vitiosas; sed

omni prorsus vitio, et suspitione carentes, de verbo, ad verbum sine diminutione, et augmento, variationeque prorsus aliquali transumi, et transcribi, praesentibusque Literis Nostris inseri, et inscribi facientes, eisdem Paulo C. de Bethlen, Ladislao Toldalagi, Nicolao Miko, Danieli Zejk, Davidi Székely, et Mathaeo Benedek, sub Sigillo nostro Judiciali, et authentico, eoque Transylvanico extradandas duximus, et concedendas; Communi Justitia, et aequitate svadente. Datum in Libera, Regiaque Civitate Nostra Marus Vasarhely, Die decima tertia mensis Maji, Anno Domini millesimo Septingentissimo, Septuagesimo Septimo. Et subscriptum erat: Lecta Collata, Correcta, et Extradata per Magistrum Antonium Kőszegi de Galgocz Prothonotarium. m.p. Erantque Sigillo nostro Judiciali, et authentico, eoque Transilvanico super cera rubra ductili, Pappyro tecta impressivae communitae, et roboratae, patenterque confectae, et emanatae.

Unde Nos instanti petitione annotati Fidelis Nostri Michaëlis Székely de Kilyén, praenotatorum item Fidelium nostrorum: Samuelis Comitis Kemény, Liberi Baronis de Magyar Gyerő Monostor, Volfgangi Cserei de Nagy Ajta, Alexii Vajna de Páva, Michaëlis Comitis Toldalagi de Nagy Ertse, Josephi Comitis Teleki de Szék, Danielis Zejk de Zejkfalva, Simeonis Liberi Baronis Kemény, de Magyar Gyerő Monostor, Josephi Mara de Felső Szálláspataka, Sigismundi Cseh de Also Csernáton, Samuelis Mátyás de Páva, Josephi Fülöp de Vadad, Stephani Intze de

Lisznyo, Josephi Bedõ de Kálnok, Josephi Várhegyi de Létzfalva, Joannis Lányi, Balthasaris Csipkés de Aranyos Rákos Joannis Szolga de Vargyas, Josephi György de Ikland, Petri Szász de Ilentzfalva, Laurentii Hints, et Pauli Miske de M. Ceszve, coram Nobis humilime facta, Clementer exaudita, et faventer admissa, praescriptas Litteras, non abrasas, non Cancellatas, nec in ulla sui Parte suspectas; sed omni prorsus vitio, et suspicione carentes, de verbo ad verbum, sine diminutione, et augmento, variationeque prorsus aliquali, transumi, et transcribi, praesentibusque Litteris Nostris Patentibus inseri, et inscribi facientes, eidem Exhibenti, reliquisque Paria earundem petentibus, sub Sigillo Nostro Judiciali, et Authentico, eoque Transylvanico extradandas duximus, et concedendas; Communi Justitia, et aequitate svadente. Datum in Libera Regiaque Civitate nostra Marus Vásárhely die decima octava Mensis Decembris, Anno Domini millesimo octingentesimo decimo quinto.

A' Székely Nemzet régi Törvényei, melyek 1555-be Aprilis 28-án Udvarhelyen tartatott Ország Gyűlésén öszve szedettek, és *Dobo István, és Kendi Ferencz* akkori Erdélyi Vajdák által megerõsítették.

1.) Az melly Széken az Per elkezdetik Biro vagy Hadnagy előtt, ha az első Széken ellene mondás nem lészen; tehát a' pert azon Procátor végig viheti: ha hol ellene mondás lészen, bizonyítsa meg a' Biróval, vagy Hadnaggyal, hogy vallott Procátora; ha meg bizonyithattya, a' más Fél dolgát elveszti,

ha meg nem bizonyithattya, Székely Földén három Gyra marad, ki 1 1/2 Forintot térszen, és a' Pert elveszti, 's külömben fel nem veheti perét, hanem ha letészi az három Gyra-t, azután ha akarja, ismét ugyan azon Emberét Procátorává teheti.

2.) Ha Procátor hívás leszen, Székely Földén 1 1/2 Forintot térszen.

3.) Valamelly perhez akár hány Személy légyen kereső, edgyütt egy ujj Itélettel, és egy Sententiával esik meg.

4.) Az uj Itélet árra egy Forint; a' Sententia árra is egy Forint; ha pedig valaki feles örököket vagy malmot nyerne meg, a' Sententiának árra 3. forint.

5.) Székely Földén a' Szék törés 24 Gyra.

6.) A' Székellység között való Patvar 24 Gyra, és a' pernek örökös elvesztése.

7.) A' méltatlan keresetnek birsága a' Székelyek között 3 Gyra.

8.) A' Pernek letétele a' Széken 1 forint, a' Fejedelem Tábláján 3. forint

9.) Székely földén a' Széken egy Gyra térszen 50 pénzt, vagy 1/2 flort, a' Fejedelem Tábláján egy forintot.

10.) Valamelly Dologban Sententiát mondanak, kéttzer terh nélkül benn tilthattják, harmadszor terhe vagyon.

11.) Valamelly Dologban Sententiát törnek, a' Sententia árra azé, a' ki a' Sententia árrát megadta volt.

12.) A' Sententia törés ha 12 forintot érő dologban jár, 1 forint; ha pedig annak felette leszen, mindenkor 3 forint.

13.) Valamelly dologban Sententiát mondanak, ha a' meg győzött Fél ujj Itéletet kér benne, miglen a' Sententia ki nem adatik,

a' meggyőzött Fél nemtartozik a' Sententia árrát megfizetni.

14.) Ha ujj Itélettel érik a' Sententiát, miglen véle el nem járnak, tehát el ne jár hassanak a' Sententiával; ha eljártanak volna is, ha ujj Itélettel érik, a' Sententiával elvitt marhákat tartozik kiadni, miglen az ujj Itélet mellett vége szakad.

15.) Valamelly Alperes a' Felperesnek hitére hadgya az ő keresetét; ha meg esküszik a' Felperes, megnyeri dolgát; ha pedig meg nem esküszik, az Alperes ment lészen.

16.) A' Felperes Kérdőre nem veheti önnön hitét a' Biro előll, az hol a' per lészen.

17.) Minden Hadnagy, és Biro tartozik minden Törvényt elnapozni, és ha el nem akarná napozni, Admonitioval kérdőre veheti a' ki akarja.

18.) Valamelly Peres más Székre akarja dolgát halasztani, szabad légyen; de tovább ne halaszthassa, hanemha Szék, vagy Ország Dolgában Vajda Urakhoz, vagy Fejedelemhez küldettetének.

19.) Valamelly Per tsak 3 forint erő dolgában jár, azt egyik Székről a' másikra ne vihesse, miképpen önnön Hitét.

20.) Valamelly Embernek Fia, Leánya vagyon, az örökség a' Fiat illeti; de ugy; hogy a' Fiu a' Leányt ki ki a' maga Székének Törvényre szerént kiházasítsa.

21.) Ha két Férjfiu egy Ember gyermeke, egyiknek Fia a' másiknak Leánya vagyon, a' Leány olyan örökös az Attya örökségében mint a' Fiú.

22.) Valamelly Embernek két Leánya vagyon, Fia nintsen, Attyokrol maradott örökségek egyaránt illetik őket: de ugy; hogy

a' kissebbik választhasson a' lakó helyben, de úgy; hogy a' másiknak hozzája hasonló légyen, egyaránt örökösködhessenek benne; ha pedig a' kissebbik a' nagyobbiknak hasonlót nem adhatna, tehát az örökség két felé osztassék.

23.) Valamelly Embernek két Leánya vagyon, edgyik Leánynak fia, a' másiknak Leánya vagyon, a' Léány is olyan örökös, az Attya Jószágában, mint a' Fiu; de ha a' Léánynak Fia, és Léánya léssen, a' Fiu a' Léányt ki házasította belőlle.

24.) Valamelly Székely örökségben 32. Esztendő eltelik, indulatlan volt benne az Ember, a' más Fél nem tartozik réá felelni.

25.) A' Zállagos Jószágban idő mulás nem tartatik.

26.) Valamelly Ember Vérgyökér valamelly örökségben, abban idő mulás nintsen; mivel a' vér atyafiai között a' Decretum szerint idő mulás nem lehet.

27.) Atyafi atyafia ellen idegennek semmijét el nem adhassa, sem el nem valhattya; ha elvállotta volna is, ha 32 Esztendő közben tilalom lett volna benne, a' Vér gyökér vissza veheti, hanem ha öröksége helyyébe ismét örökséget adtanak volna.

28.) Ha valamelly örököt el-adnak, és a' kit illetve, meg nem kínálnák vélle, ha elle ne mond 15-öd napig várják meg vélle, ha megveheti az örökséget adják néki: ha pedig meg nem veheti, vagy a' kínáláskor elle ne mond, adják annak, a' ki az árát letészi, 's azután az atyafi ne perelhesen érette.

29.) Az elveszett pert attya életében a' fia el nem kezdheti.

30.) Székelly Ember örökségét semmiképpen elnem vesztheti; ha a' Fejét hitetlen-

ségért el vesztené is, hanem attyafiára marad. —

31.) Ha a' Pere vesztett Ember a' Törvény ki mondása után hozzája szollana, ha helyt nem adnak szavának, maradsága semmi nintsen.

32.) Ha valakit Kurva Fiának, árúlónak, hitetlennek mondanak, és törvénybe jutván meg tagadja, hogy nem mondotta, ha a' más Fél meg bizonyította, hogy ő hozzája büntetlen mondotta, eleven Dijján, az az Tizenharmad fél Forinton marad; mert tisztességében jár. Ha pedig a' Biro előtt szemében mondja, hogy ő mondotta, és meg nem bizonyíthatta, a' más fél meg menti magát; ő pedig nyelvén marad érette.

33.) Ha valaki Orvnak mond valakit, ki ötet nem illeti, és réa nem bizonyíthatta, a' más Fél meg menti magát tőlle, eleven Dijján marad érette; ha pedig káráért keres valakit Orvnak, tolvajnak, vagy égetőnek mondja Bírája előtt, érette semmin sem marad.

34.) Orozásról való gyanúság szabad személlly ellen ha támad; ha az előtt suspicio nem volt felőlle, tsak ő maga hitivel mentse magát; ha pedig a' féle dolognak meg lételekor a' félének találtatik lenni, az ilyen személllynek maga mentségére harmad magával kell meg esküdni.

35.) Parantsolattal senkit se hívhassanak se Vajda Urak, se Ispány eleibe; hanem kit kit Székén keressenek előbszer, és a' ki mit nem igazúl, az kérdőjével mehessen el Ország Törvénye szerént; de a' Székben mindjáraást Törvényt láttassanak; ha pedig halásztás lenne Perében, mindjáraást appellálhassa az ő szokot kérdőjét.

36.) Az örökös Székelly meg ne tartassék a' Vajda Urak, Tábláján, hanem ha halált érdemelne.

37.) Szántszándékkal való halálért a' gyilkos meg hallyon, a' Vajda Urak kegyelme, még a' Király is meg ne oltalmazhassa a' Peres ellen.

38.) Ha a' Szántszándékos Gyilkost a' véren megfoghattyák, ugyan ottan szolgáltatassék Törvény réája; ha pedig meg nem foghattyák a' véren, ugyis meg Sentenziázzák, és a' melly Széken meg talályák, ugyan ottan Törvény szolgáltatassék réája.

39.) Történettel való halálért a' Vajda Urak Kegyelme használ esztendeig, és három napig, de ugy; hogy a' közben a' halálosokon több boszszut ne tégyen; annakutánna ha az alatt meg nem békéllik, törvény szolgáltatassék réája.

40.) Ha valakinek szántszándékkal Házára, vagy ekéjére mennek', vagy meg lesik uttyában, 's meg ölik, valamennyin volnának, mind halált szenvedjenek érette.

41.) Valamelly Ember valakinek Házára mégyen hatalommal, 's házánál meg ölheti, a' Dijjais elvész.

42.) Ha valaki valakinek házán, vagy ekéjén, vagy szekerén hatalmat téssen, 24. gyrán maradjon.

43.) A' Hatalom tselekedés Ló vagy Barom elvételében 12. gyrát téssen; ettől meg válva egy hatalom három gyrát téssen.

44.) Ha valaki egyik a' másikat a' Földre 10 üti 6. gyrán marad; ha a' Földön veri, vagy vérét ontya, 24. gyrán marad.

45.) Ha valaki egyik a' másikat meg akarná ölni, a' más Ember oltalmazása miatt maradhat meg élete, 24. gyrán marad.

46.) A' Tetem törés tészén 12. gyárt, a' nagy seb is annyit; a' Szablya vágása is annyit, egy iznyi Seb tészén egy gyárt.

47.) Valamelly peres valakit Biro eleibe hivat, az alatt meg békéllik véle, a' Biro biróságot 3. gyrát vehet rajta.

48.) Ha egy személly valamelly Bironak Tisztibe hág, 3. gyrán marad érette.

49.) A' Földnek foglalása nem mégyen fellyebb 12. gyránál, néha 3. gyra, néha 9. gyra, néha pedig 12. is, a' Hold földnek mivoltához képest.

50.) A' Biró tilalma tészén 3. gyrát, t. i. ha egész Falu szegi meg.

51.) Az egész Falu tsak annyiba marad, a' potentiáért, mint hatalmat tselekedet három személlyek; mert három személlyek egy egész Falu felöll mindenkor szabadon felelhetnek.

52.) Valamelly Faluban a' Fő Embernek, vagy Ló főnek öröksége vagyon, a' Falu ellen is; a' kinek pedig ott közöttök öröke nintsen, ellenek ott örököt nem vehet; ha kivett volna is, ha ki akarják vetni, 32. esztendeig ki vethetik.

53.) A' meg ítélt örökségnek meg botsátásakor az Adversa parst meg kell kínálni; mert külömben a' Sentiának semmi ereje nem léssen.

54.) Ha valaki Székelly örökségért mást Perbe akarna fogni; tehát tartozik az Actor minden Attyafia felöll felelni, hogy ő véle más nem perel.

55.) A' Székely örökségért, ki 3. Forintot ér, Királlyig elmehetnek; Tisztesség Dolgával is elmehetnek; de ha elmennek mind a' két Fél elmennyen, 's kiki maga tulajdon Dolgát folytassa.

56.) Székely Földén minden dolgot megítélhetnek, tsak baj viadalt nem ítélhetnek, és ujj Itéletet nem adhatnak.

57.) Székely Földén a' viz Határt nem tehet, hanem tsak a' régi folyása.

58.) Valaki adós egyik a' másiknak, önön hitére valahol talállya, meg foghattya, 's meg tarhattya.

59.) Valamelly Ember egyik a' másikkal törvényben vagyon, ha az alatt valamellyik ujjabb törvényteleniséget tenne, 6. gyrán maradjon; ha pedig meg nem akarná adni, dolgátol elmaradjon.

60.) Az Itélet a' Székely Földén ilyen: hogy a' Falu három igaz jámbort fogad, és az a' három Ember meg felel a' Faluért, és valakit ki ád nyilván való tudással, azt meg büntetik, a' mi marhája vagyon, az ő részét el veszik, Felesége, Gyermeke részét meg hadgyák, valakit pedig hallomással felelnek ki, annak helyt nem adnak.

61.) Ha Földön lakó büntettetik meg, és annak meg ítélésében a' Hadnagy, és Király Biro jelen vagyon, a' marháknak fele része a' Szék üllőkkel a' Hadnagyé, és Király Biróé; más fele része pedig a' Földes Uráé; de ha az Ura a' gonosztévő Földén lakott, miglen a' Király Biró, és Hadnagy oda mégyen; meg bünteti, minden marhája az Urának marad.

62.) A' bün alatt senki magát Földön lakóvá nem teheti, ha ki tenné is, erőtelen léssen. Ha ki Lajos Király után Földön lako-

vá tette magát, erőtelen; mert Király Nemesse.

63.) Székelly Földéről ha ki akart menni, szabad volt mindenkor, és ha valaki valahonnan Székelly Földre akar jönni, az is szabad, erővel ki nem vethetik: de a' Nemes Jobbágyot hé nem fogadhatták, el se vethetik.

64.) Valamelly Székelly szolgálni akart menni, bár más Országban is, ki Országunknak védelmére nem volt, szabad volt szolgálni menni; de a' szegődött szolgát meg tartoztatthatták.

65.) Valamelly Embert Sz. Mihály napjáig törvénnyel ki nem vethetnek Házából, azután Sz. György Napig ki nem vethetik; mert téli időben nem szokott az Ember Házát tsinálni.

66.) Valamelly Ember peressének valamit hitére hágy, és meg esküszik, ujj Itélet abba nem lehet.

67.) Valamelly Dologban Arbiter bíróra fog a' peres, és addig ujj Itélettel el nem tiltják, abban azután ujj Itélet nem lehet.

68.) Örökös Székellyt Törvényben éretlen meg nem foghatnak; hanemha véren találják, vagy marhát fognak kezén. Ha Törvénybe eléri, miglen marhájába tart, addig örökségéhez nem nyulhatnak; ha sem marhája, sem öröksége nem léssen, Fejéhez is hozzá nyulhatnak.

69.) Három Törvénnyel való tilalmat Törvény látatlan senki el nem szabadithat; de ha harmadnap réa nem akar szollani, aki meg tiltotta, a' más fél kérésére a' Biró meg szabadithatta.

70.) Ha valaki kezességen valakit ki vé-
szen, és a praefigált napra elő nem viheti,
három kereső napot adnak annak az Ember-
nek, a ki kezességen ki vette, és ha akkor is
elő nem adhattya, azon marad a kezes, a
mint a dolog tartya.

71.) Székely Földön a Nemesek között
való Jegy ruha 24. Forint; a Ló fő Székelyek
között való Jegy ruha 12. forint, a Darabont
Székelyek között való Jegy ruha 6. Forint,
a paraszt Székelyek között való Jegy ruha 3.
Forint.

72.) Valaki eddig Követtséget vitt a Táb-
lára, és akkor a Törvény el haladott, a Kö-
vettséget pénz nélkül irták bé; mert két Kö-
vettséget a követ nem viselhet.

73.) Valamelly Székely Ember Soval akar
kereskedni, Segesvár S ékben, Kőhalom
Székben, és Fogaras Földén szabad volt ke-
reskedni; de ugy, hogy a Király Birotol pe-
tsétet kell váltani, hat járombeli ökörtől 3.
pénzen kell váltani, két Ló vonása terbétől
2 pénzen. De ha petsét nélkül elmegyén, a
Király Biroé marhája, Szekere, a Só pedig az
Emberé légyen. Ha igaz petsét vagyonnála,
és jó okkal jár, és a Király Biro még is há-
borittya, a szegény Ember maga oltalmába
ha meg ölheti is, egy Só Dijja.

74.) Székelységnek emlékezetére nem
tudjuk azt, hogy Sereg ilyenképpen lakott
volna Székely Földén; mert soha Törvényünk
nem volt; annakokáért most is Könyörgünk
Vajda Uraknak ő Nagyságoknak, mint ke-
gyelmes Urainknak, hogy a régi Szabadsá-
gunk szerént éltessenek, és ennekutánna azzal
ne terhellyenek.

75.) A' Király Birák dolga ez: hogy a' Székhelyeken üllyenek, vagy lakjanak is, és a' Biráktól várjanak, esztendeig a' Biráktól háromszor számot vehessenek; ha nem hiszik, hiteket vehetik; de ő magok Biro nélkül birságot nem vehetnek.

76.) Valamelly széken vagy Biro, vagy Hadnagy, vagy Király Biro törvénytelenül tselekednék, azon Széken Törvényne légyen benne; de ha Birságért vagy a' per; azért a' Székről kérdőt nem viselhet.

77.) Biro, Hadnagy, Király Biro másért nem Prokátoroskodhatik; hanem maga személlye dolgát viselheti.

78.) A' Király Biráknak ilyen Birságból vagy a' részek: Orv birságból, vér birságból, parázna birságból, azoknak mindenike három három gyrát tézen, annak felével a' Biro, és Király Biro osztozik, a' más felével a' Hadnagy a' Szék tartokkal.

79.) Ha Házás Ember vétkezett, annak része marháját elvették.

80.) Birák, Hadnagyok, Király Birák, kiki tsak az ő idejebéli birságot vehetett; de a' Vajda Urak birságát valamelly K. Biró idejében esett; de a' jelenvaló Király Birák megvehetik.

81.) Valamelly Birónak, Hadnagynak Tisztin vagy a', addig vele nem perelhetnek annakelőtte való dolgáért, hanem ha Tisztiben esett dologért, és mikor Tiszte eltelik, más Szék napján perelhetnek vele.

82.) A' kit megölnék tetem emelésben, három forint a' Biróé; ezt a' gyilkoséból fizetik; de ha azon meg nem vehetné is, az övéből meg kell fizetni.

83.) Kézdi Széknek Törvényne ennyiben különbözik, hogy valaki peresséhat almon

éri, a' Biró igazsága 45. oszpora, mely téssen 2 forintot, és 25 pénzt, a' K. Birónak is 45. oszporán marad; ez is téssen 2 forintot, 25 pénzt, az Hadnagyaknak 32 oszporán marad, mely téssen 1 forintot, 60 pénzt: Vér birságban, parázna birságban is ugyan ezen felyül meg irt birság vagyon.

84.) Továbbá a' Vajda Urak Itélete felell a' volt a' Székelység Törvényre: hogy mikor a' Nemes Uraknak Octávájok volt a' Vajda Urak akarattyából, annakutánna való Sz. György, és Pünkösöd között a' Vajda Urak a' Székelységről Itéletet kívántak.

85.) Minden Széken Itélhetnek 15-öd napig, 's az alatt tartozott a' Szék 40 Lora élést adni. Azon Székek, Biro, Hadnagyal egyetemben 12 személyt adtanak melléjek, és valami birság a' Vajda Uraknak jutott, annak fele azon 12 személyeké volt.

86.) A' Törvényre való Hivatalra két pénzért adtanak tzedulát.

87.) Valamikor hadat, fegyvert adtanak Székely földéről, annak készítését a' föld népe készítette, kit ha a' Vajda Urak zászlója alá adtanak, ha kik akarattyok nélkül haza szöktenek, azoknak büntetése a' Vajda Urak-é volt.

88.) Valamelly Ember a' Széken, vagy a' Vajda Urak leült peresse előtt, a' Biro időt adott benne, hogy reá bizonyíthassa, és ha reá nem bizonyíthatta, Törvényre lett benne.

Mi, Második János Isten Kegyelmeből Magyar Országának, Dalmátiának, és Horváth Országának Választott Királya: etc. Emlékezeté-

re adjuk mindeneknek, a' kiknek illik: Nyilván vagyon mindeneknél az elmúlt' napokban az Székely Község, Marus, Udvarhely, Csik, Gyergyó, Kézdi, Sepsi, Orbai Székbeliek mi ellennünk, és Országunknak békességes állapotja ellen melly hirtelen nagy támadást tettek vala; ki ha Isten Kegyelmisségéből meg nem tsendesül vala, félelmes vala: hogy Országunkra nagy veszedelem következék, és a' Székely Földe tellyességgel el ne veszne; Melly támadás megtsendesítésének okáért tettett völa nekünk, és Tanátsunkbeli Uraknak, és Országbeli két Nemzet Hiveinknek; Hogy Szent János Havának huszadik napján ide Segesvárra közönséges Gyűlést tennénk, melly Gyűlésbe a' Székelységen lévő Fő Népeket, és Ló-fejeket, fejeket fejenként, a' Község közül pedig minden Székből Tizenhat, Tizenhat válogatott Székelyeket örök hitetlenségnek alatta hivatnánk, hogy megértvén a' Támadásnak okait, a' Közönséges Békességnek tsendességgel való megmaradásáról végeznénk; melly Gyűlésben mikor a' felyebb megmondott Község közül a' választott Személyek jelen volnának, adtanak vala minden Székekről nekünk Supplicatio Leveleket bé; kikből értettük vala: hogy a' sok nyomoruságok, kéntelenségek, és erőszak, kiket a' Fő Népek a' Községen miveltenek, a' Támadásnak okát adtanak volna; azért akarván efféle gonoszságnak okait eltávoztatni, hogy Országunkban a' közönséges békesség tsendességgel megoltalmaztassék, a' felyül megirt' Hiveinkkel a' Békességnek állapotját ilyenképpen rendeltetni végeztük. ●

1-szer. Minthogy a' Székelyek régi szabadságokban bizván, hogy eök Jóságokat,

örökségeket el nem vesztenék, a' Királyy Méltosága ellen, és Országunknak békességes állapottya ellensokszor feltámadának, és olly Dolgokat mertenek sokszor késérteni, kikből Országunkra nagy romlás következett; azért, hogy minden efféle gonoszságnak, és támadásnak okai közüllünk kivettessenek, végeztük; hogy ezután valamikor eök oly Dologban vétkeznének, kiből örök hitetlenség szokott következni; eök is azonképpen, mint a' Nemesség, és Országbéli több Hiveink, örök hitetlenséggel büntetessenek, és mind fejeket, Jóságokat, és örökségeket elveszessék; miképpen ez dologrol más Articulusok között Országunkbeli Hiveinknek közönséges végezéséről Articulus vagyon.

2-szor. A' Feő Népek az ő Feőségeekben, és az Ló- fejek, az eő Ló- feőségeekben minden Széken szabadon éljenek, ugymint a' Nemesség, az ő Nemességeekben, és az Földön lakokat, kiket jó Igazsággal birnak, ugymint a' Nemesség, birják az eő Jobbágyokat; eök is Jobbágyul birják, kik a' rovásnak idején az több Községgel egygyütt meg rotassanak.

3-szor. A' Feő Népek, és Ló- fejek minden Dézmának fizetéséből kivétessenek, mint a' Nemesség; de úgy: hogy eök is Lovakkal, Pántzállal, Sisakkal, Pai's'sal, Kopjakkal hadakozóképpen jó móddal készen légyenek mindenkor, ugy, hogy minden Ló Fő az eő Ló főségéről, az mi parantsolatunkra, és Országunk szükségére valamikor kelleténdenek, egy egy Lóval indulhassanak; kik egy Holnapon az eő költségeken éllyenek, azután mi nekik minden Hóra segítségül egy egy Forintot adatunk: A' Feő Népekis az eő rendeknek, és állapottyoknak mivelta szerént, ki három Lo-

val, ki négyel, ki öttel légyenek készen jó szerrel, kiknek mi Esztendő't által egy egy Lora nyoltz nyoltz Forintot adatunk; mikor pedig Országunk szüksége kívánnya, és szolgálatban lésznek, két két Forintot Hó pénzt adatunk nékik.

4 szer: A' Székely község mi szabad biradalmunk alatt légyen, kiketsem a' Fő Népek, sem senki, akár kik légyenek, bántani ne mérjék, sem semmi szolgálatra ne kényszerítsék őket; ha kik a' Feő Nép, és Ló fők közül ez végezés ellen vétkezzenek, a' meg bántott Személyeknek Dijakat meg adgyák, kik az eő Nyomoruságokat a' Király Biráknak meg mondják, azok a' mi Directorunknak hírré tegyék, és ezeket a' Director Causarum Törvényre mi előnkben hivassa; kiket ha a' Törvény meg sulyosit, azoknak Dijoknak meg fizetésére, el vett marhájoknak vissza adására, és személyekben való megbántásoknak elégtételére kényszeríttessenek.

5-szer: Láttjuk, hogy a' Közönséges Békeesség Törvénynek folytatása nélkült tsendességben meg nem maradhat, végeztük azért; Hogy mind Székekben, mind Feő Székekben, a' mi Király Biráink, Szék Birák, és Szék ülők minden tizen öt öt napon Széket üllyenek, Törvényt szolgáltassanak; holott a' Király Birák vagy mind ketten, vagy egyik személy szerént tartozzanak jelen lenni; Hogy pedig a' Törvénytétel méltóságoson, és tsendességgel légyen, minden Széken tizenkét Feő személyek légyenek Törvénytudok, Istenfélő, Jámborok a' Feő Népek, és Ló Feők közül, kik meg esküdjenek, hogy minden bárántságot, gyűlölséget, Adományt, és Jutalmat hátra vetvén, az Peresek között igaz Tör-

vényt szolgáltattnak, ki rekesztvén mindene-
ket az Törvénytévő Helyről, az Dolgokat tsen-
desen, Isten, 's Igazság szeréut, és Lelki is-
méretek szeréut meg itélik.

6-szor: Mindeneknél nyilván vagyon,
hogy a' Község az hoszszu perfolyásnak miat-
ta el szokott fogyatkoznia, és egyik Székről más
Székre való kérdő vétellel hijában való költsé-
get, munkát, Fáradságot, és gondot kénszerit-
tettnek felvenni; ugy annyira: hogy efféle Kér-
dőknek egy néhány Esztendeig való hordozá-
sában el fogyatkoznak; végre látván; hogy
semmiképpen nem érnek véget dolgokban,
nagy károkkal kénszerítettnek Pereket veszni
hagyni; melly Dologban a' Községről kegyel-
mesen gondot akarván viselnünk, végeztük;
hogy ha mikoron a' Peresek közül valamelly
Fél meg nem elégszik a' Székekre való Tör-
vénytétellel; de kérdővel elébb akarja vinni;
tehát a' Király Birák, Hadnagyok, és Szék ü-
lők, minden dolgokat appellatio által, és nem
követek által, kiknek felejdékenységekből sok
fogyatkozás szokott esni, mi előnkbe bortsás-
sák. —

7-szer: Légyenek a' Székekben esküdt' No-
táriusok, kiket vagy a' peresek azon fizetés-
sel, melyet a' Követeknek munkájókért adta-
nak, vagy egyébünnét, a' mint nékiek tet-
tzik, elégitsenek meg.

8-szor: A' Községnek panaszolkozásából
értyük: hogy az mi Dézmásink, és az Feő
Népek is kik a' Bárányokat, Süldőket, Lud-
fiakat megszokták a' Dézmásoktól venni, a-
zokat a' szegénységen sok ideig hadgyák tar-
tanó, néha kiteleltetni is a' Községnek nagy
költségével; azért akarván a' Községet is effé-
le bántásoktól kegyelmesen megkönnyíteni;

végeztük: hogy mikor a' Dézmások a' Bárányokat, Süldőket, Ludfiakat meg Dézmályák, a' Gazdák három Holnapokig tartoznak azokat tartani, és gondját viselni, azután a' Dézmások elvegyék; kik ha erre gondot nem viselnének ha mi kárunk nekünk esik, a' Dézmások magok tartozzanak megfizetni; A Dézmákban pedig mind Bárányokból, Süldők-ből, Ludfiakból, és Rajméhekből tizedik vétessek, a' hol a' tiz szám bé nem tellik, a' Gazdák a' régi szokás szerént pénzülváltyák meg. Melly Dézmát ha ki valaki magának hatalmasul megtartana, vagy belé kapna; mivelhogy a' Dézma a' mi Tárházunkat nézi, kiből Országunknak sok külömbkülömb szükségére kell takargatnunk, az mint ez előtt is Országunk Hiveinkel végeztük volt, a' Dézma dolgáért a' mü Directorunk mindeneket mü előnkben hivasson, és a' Dézmák dolgából mindenkoron haladék nélkül Törvény légyen.

9-szer: Értettük azt is a' Közönséges panaszokodásból; hogy sokan a' Község közül szegénységeknek miatta kényszerítették a' Fő népektül Házokra, és egyéb örökségekre pénzt költsön felvenni, és azokat nékiek elzállagosítani; kiktől mikor megh akarnák váltani, a' menyiben zálagban vetették, azon Summáért nem akarják meg eresztetni; de valamenyi ado a' zállagosittástól fogva volt, mind megkívánnyák aztat a' Summával együtt, melly Dolog Isten Igazságának, és a' Világi Törvénynek ellenek lévén; azért végeztük azt: hogy minden Feő Emberek, mind egyéb rendbéliek, valakiknél afféle zállagos örökség vagyon, meg lévén a' zállagosításnak Summája, tartozzanak azt felvenni, és az öröksé-

get meg bortsáttani, kik ha nem mivelnek, az affélék első Székre törvényhez hivattassanak, és ha valaminde jó okát nem adhatták engedetlenségeknek, a' Királyi Birák, Hadnagyk, és Szék Birák, és Szék üllők az örökösöknek a' féle örökséget pénz nélkül meghadják, és e' felett Ország végezése szerént való terhen mint a' Decretumban vagyon, Jure maradyanak. —

10-szer: Azon panaszokból ezt is értettük: hogy sokan vadnak az Országbeli Hivaink közül, kik az Molduvaiaknak, és Havasalföldieknek Barmokat és egyéb Marhájokat elragadozzák, kikért azok ismét a' községnek Barmokat, és Marhájokat ragadozzák el; mivel hogy pediglen efféle dolgokból Országbeli közönséges háborúságok következnek; akarván annakokáért aztot eltávoztatni, hogy minden reudbeliek afféle kapdosástól, 's kár tételektől, fejek, 's Jóságok vesztese alatt megszünnyenek végeztetett.

11-szer: Az Király Birák ellen való panaszokból is értettük, kik régi szokáson kívül az kifeleltetésnek idejin az Feő Népekkel az Község között járván, azon kívül Dézmálásakor is külömbkülömb szokatlan fizetésekkel terhelnék őket; azért végeztük: hogy a' Király Birák, és a' Feő Népek mikor a' Község között járnak, semmivel az egy Szálláson kívül neterheltessenek a' Községek, a' Dézmálásához is a' szerént: de az ki adott Orvokat, Paráznákat, Gyilkosokat, Égetőket, és az többit Ország végezése szerént büntessék megh és a' ki halált érdemel, halállal, a' ki verést veréssel; a' többit is azonképpen büntessék; az halálra való Embert semmiben meg

ne sattszoltassák az Országnek közönséges Articulusiban való büntetésnek alatta.

12-szer: Azon Közönséges Panaszolkodásokon kívül, egyenként való Személyektől is a' Község közül sok panaszolkodások vannak a' Feő Népre, kikről mondják: külömb külömb bántásokkal, nyomoruságokkal, illettettek; azért végeztük: hogy hogy a' mi rovóink, kiket mostani Császár adójának ujjonnan való felszámlálására kényszerítettünk ki küldeni Székes helyekre, mindeneknek panaszolkodásokat meg értsék, és végire menyenek, s nekünk irva meghozzák; kiket meg értvén, Tanátsunkbéli Urakkal azt akarjuk mivelni, az mi Isten szerént, és a' világ szerént igaznak láttatik lenni.

13-szor: Az mi Adóinkban, és egyéb Jövedelmeinkben sok tékozlást értettünk lenni, Fő Népektől, és kiváltképpen a' Népnek ötödének felszámlálásában, az mellyet végeztünk, hogy azon Rovóink meg Czirkáljanak, és irva nekünk meg hozzák.

14-szer: Továbbá: az Országbeli Hiveink három Nemzet az hatalmas Császár Hadának ki Szathmár alá az mi Ellenségünknek ellenejött vala, ezer ezer forintot; az mi Hadainknak pedig, ágyunkal, porunkal, golyóbisunkal eő hozzájuk kibotsátottunk vala, fizetésére két két ezer Forintot ígértének vala, kiket két Nemzet, a' Nemesség, és a' Szászság engedelmesen meg adtanak: de az Székelyek között a' Feltámadás miatt szedetlen maradott volt; azért hagytuk a' mi Rovóinknak: hogy akik a' három ezer forintba való fizetést meg nem adták, minden szokott birsággal ki szedgyék, és nekünk a' mostani Császár adójával edgyütt bészolgáltassák. Ezen Rovók minden

Falukban négy jámbor Személjt válaszszanak, kiket megesküsenek, és hit szerént megkérdejk tőlök, kik vették fel, és kik üzték őket az Hadban, az elmúlt Támadásnak idein.

15-szer Nyilván vagyon mindeneknél, hogy Balassa Menyhárt árultatása miatt, hogy Magyar Országban való Birodalmunknak, és Jövedelmünknek nagy része tőlünk elszakadt, és a Terhnek viselése Országunknak megmaradására, és oltalmazására való fizetésünk nem kevesedik; sőt inkább naponként öregbedik. E mellett ez is nyilván vagyon; hogy a Köz Székelyeknek ellenünk való feltámadások, melly nagy romlást, sok vérontást, kárvalást, és nekünk Országunkbéli Hiveinkel együtt költséget gondot, és fáradságot szerze: azért a fellyül megmondott okokból, és hogy minden Országunkban a Só Kamarák Császároknak, Királyoknak, és Fejedelmeknek Tárházokra néznek, a Székely földén való Sót a mi Tárházunkhoz végeztük foglaltattni; de az Fő Népeknek Házok szükségére való Sót adatunk, mint a Nemességnek régi szokás szerint Só adatik.

16-szor: Értettük azt is azon Közönséges panaszkodásból; hogy mikor mi valami bűne miatt elesett Embernek eő közüllök Királyi Méltóságunk szerént Fejeknek, Jóságoknak, s Marhájoknak megkegyelmeznénk, a Király Birák, Hadnagyok, és Székülök a Széket elhalasztyák, hogy Levelünket meg ne magyaráztassuk Széken, és afféle vétkezett személlyeknek a mi kegyelmünk alatt marhájokban Zsákmányt tesznek, és köztök felsosztják; azért végeztük: hogy a Széken kívül is a Király Birákat, Hadnagyokat, Székülöket, és mindeneket, a kiket a dolog illet,

az mi Levelünkel meg lelhessenek, és tudására adják az mi Kegyelmességünket, hogy az alatt senkitől megne károsodjanak.

Melly Ártikulusokat hosszu ideig való megmaradásoknak okáért Petsétünkel megerősítettünk.

Datae in Civitate nostra SEGESVÁR, Die vigesima Mensis Junii, Anno Domini *Millesimo quingentesimo Sexagesimo Secundo*.

Joannes Secundus, Dei Gratia Electus Rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, etc. Fidelibus Nostris Egregiis, Agilibus Judicibus Nostris Regiis, Juratis Assessoribus, ac universis p——oribus, et Primipillis Sex Sedium Nostrarum Siculicalium Salutem, et Gratiam! Az mi hiveunknek——mes, és Vitézlő Thelegdi Mihálynak, Székel Feöldi Kapitánunknak, és Zekeltámatt neveu Várunknak Feu Tisztartójának jelentésebeől értyeuk, hogy noha mi ez előtt az Segesvári Gyűlésben, és azután mikor Zekáltámatt Várunkban volnánk, néhány rendbéli Keózteteók való dolgokba bizonyos, és jó modot rendelteunk, és megtartattni hadtunk volna; de maga mindazáltal azt az rendelést nagy sokan megháborították volna, és az ellen nagy sok kylemb kylembféle dolgokban egymás ellen pört, háborut, vissza vonyást támasztottak volna, az Feü Nép, és az Lo Feu az mi Keosségeünkel, viszontag a Község, az Feu Néppel, és Lo Feuvel nagy igyenetlenségben volnának; minthogy egy néhány eleo hozzunk, volnának némellyek, Kiknek Jozságot osztottunk ott Székel Feoldin, kik az nekik adatott Jozság határán, az minémű örökségünk volna,

kiveul való Lofejeknek, Zolgainknak, vagy
 Kősségeunknek; azok örökségét is az Dona-
 tariusok magoknak akarnák foglalni, az mi
 Donationk Titulussa alatt, és az Lofejek köz-
 zül sokakat szép szoval is hozzájok hajtaná-
 nak, némellyek azonképpen volnának, kik
 még az Támadás előtt hatalommal Jozságot
 foglaltak volna el magoknak, avagy zállagúl
 birtak volna Jozságot, és azután Jus Regiu-
 mat kértek volna ezekbe, és az Jus Regium-
 mal magoknak akarnák tulajdonítani. To-
 vábbá az Nylas Föld el-osztása felől is nagy
 igényetlenség volna, egymás között, némel-
 lyek az mint mi parantsoltuk meg osztatni
 a' Földeket, meg elégednének rajta, némel-
 lyek nem elégednének, és az Lófejek közzül
 volnának Chyk Székben főképpen, kik Kard-
 gyokkal is meg akarnák magokat oltalmazni
 az mi Jobbágyunk ellen, az Földben az mint
 megh osztatott, némellyek Törvénykeztek vol-
 na is ez féle Föld dolgában, az Székeken azok-
 kal, az kiknek az eu Feoldeukbe részt adtak
 volna; az mi Jobbágyunk mind az Széken;
 mind pedig az mi Táblánkan, mikor appella-
 tioba mi előnkbe jött volna, az Törvény
 dolgában is értyeuk, hogy volnának nagy so-
 kan kőzeülleteük, kik az mi Jobbágyunk el-
 len ha mikor Perek volna, és ismérnék, hogy
 a' Székelység Törvényyével, rendtartásával
 nyernek, így eüket, ilyenkor a' Zékellys-ég
 Törvényyével élnének viszontag, viszontag a'
 Nemesség Törvényyével, és Szabadságával,
 mikor az Nemes Törvényyét ismérnék hasz-
 nosabbnak lenni magoknak, így hordoznák
 ide és tóva a' mi Jobbágyunkat, ez féle fogá-
 sokkal az szegény Keösség kárára, fogyatko-

zására, equébb dolgokba

lylembezés
sek, és egyenetlenségek

keöztetők, mellyeket mi Fő hyu-

dolván fel ölle re

derékképpen jó mod

uk

dolgoknak igazittását fygyeot

azért néktek

magatokat az mi végezésünkhöz, és Dolgotokba légyetek tsendessegenben az Gyűlésig, várjátok akkor minden Dolgotokba az mi rendelésünket. Az melly Szent-tziat veottetek az Föld dolgában, semmikép-

pen addigne exequályátok. Secus nullo modo faciatis.

Datae in Civitate nostra Alba Julia, Decima quarta Die July. Anno Domini *Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Nono*. Et subscriptum erat a Dextris: Joannes Electus Rex m. p. Erantque Sigillo Regali authentico super Cera rubra ductili pappyro tecta, impresse communitae, et roboratae, päterterque im simplici pappyro confectae, et emanatae.

Nos Franciscus Primus Dei Gratia Austriae Imperator, Apostolicus Hungariae, Bohemiae, Lombardiae, et Venetiarum, Galliciae, et Lodomeriae Rex, Archi-Dux Austriae, Magnus Princeps Transylvaniae, et Sicularum Comes. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, et singulis: quod nobis die *vigesima nona Mensis Maji, anni currentis Millesimi octingentesimi decimi Sexti*, stante videlicet termino celebrationis, e cursus Judiciorum Tabulae nostrae Regiae in Transylvania, Partibusque eidem reincorporatis Judiciariae, juxta Caesareo-Regnio Principalem e Consensu universorum Nostrorum Fidelium Statuum, et Ordinum trium Nationum, antelati Haereditarii Nobis Magni Transylvaniae Principatus, et Partium eidem reincorporatarum factam ordinationem per distinctas Periodos continuae ac proxime a Dominica Miserere, usque ad Dominicam Pentecostes in Libera, Regiaque Civitate Nostra Marus Vasarhely durante; ad quam utpote Tabulam nostram Regiam Judiciariam Cau-

sae fidelium nostrorum Regnicolarum Transylvaniae, Partiumque eidem reincorporatarum e publica, et approbata eorundem Consuetudine, tam per formam brevium Judiciorum, quam etiam longo Litis processu determinari, et adjudicari solitae, exceptis Diactalibus; universae generaliter fuerant prorogatae, una cum fidelibus nostris sincere nobis, et respective dilectis, Spectabilibus, Magnificis, Generosis, item et Egregiis, Samuele Comite Kemény, Libero Barone de Magyar Gyerő Monostor, Camerario, et Consiliario nostro Status, Regii item nostri in magno Transylvaniae Principatu, Partibusque eidem reincorporatis Gubernii Consiliario, utrobique actuali, intimo, Insignis Ordinis Imperatoris Leopoldi Commendatore, ac praefatae Tabulae nostrae Regiae Iudiciariae in persona nostra Praeside, Magistrisque nostris Prothonotariis, ac Juratis toties dictae Tabulae nostrae Regiae Iudiciariae Assessoribus, pro faciendo Causantibus Iudicio moderativo, in eadem Tabula nostra Regia Iudiciaria pro Tribunali sedentibus, et constitutis, facta primum prae Foribus Litigantium, uti moris est, et consuetudinis receptae, legitima per nobilem Stephanum Moos, praedictae Tabulae nostrae Regiae Iudiciariae Scribam, ac Iuratum Notarium, Proclamatione, Fidelis noster Spectabilis, ac Generosus Michaël Székely de Kilyén, Camerarius noster ac alter per Magnum Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reincorporatas Magister Prothonotarius nobis dilectus exhibuit, et praesentavit Litteras quasdam Sententiales in Causa olim inter Fiscum Regium ab una, ac Successores Bernardianos

ab altera partibus vertente, Sabbatho proximo post Dominicam Cantate, Anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo Septimo legitime emanatas, ac per Magistrum Johannem Borsolo de Ipp Prothonotarium extradatas, easque Transumto cuidam Capituli Cathedralis Ecclesiae Albo-Carolinensis, die quinta Mensis Martii, Anni millesimi octingentesimi Septimi legitime emanato, Serie Quartarum insertas petens nos debita cum Instantia humilime, quatenus nos eadem transumi, et transcribi, praesentibusque Litteris nostris patentibus verbo tenus inseri, et inscribi facientes, eidem sub Sigillo nostro Judiciali, et authentico, eoque Transylvanico extradari, et emanari facere dignaremur. Quo audito Fideles nostri, sincere nobis, et respective Dilecti, Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregii, et Nobiles, praelaudatus Samuel Comes Kemény, Liber Baro de Magyar Gyerő Monostor, Cameraarius, et Consiliarius Noster Status, Regii item nostri in Magno Transylvaniae Principatu, Partibusque eidem reincorporatis Gubernii Consiliarius, utrobique actualis intimus, Insignis ordinis Leopoldi Imperatoris Commendator, praefataeque Tabulae nostrae Regiae Judiciariae in persona nostra Praeses, Volfgangus item Cserei de Nagy Ajta, et Alexius Vajna de Páva, Magistri ambo per Magnum Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reincorporatas Prothonotarii; nec non Antonius Donáth de Pálos, Josephus Senior Comes Teleki de Szék Cameraarius noster, et Adamus Comes de Bethlen, hic Supernumerarius; illi vero Actuales ejusdem Tabulae nostrae Regiae Judiciariae Assesso-

res: Josephus porro Mára de Felső Szállás-pataka, et Sigismundus Cseh de Alsó Csernáton, hic Prothonotarialis; ille vero dictae Tabulae nostrae Regiae Judiciariae Protocollista Generalis; Samuel tandem Mátyás de Páva, Balthasar Csipkés de Aranyos Rákos, et Johannes Szolga de Vargyas, Jurati utriusque Fori in Transylvania Causarum Advocati; ac denique Michaël Kornis de Göntz Ruska, et Carolus Neugeborn, ambo toties fatae Tabulae nostrae Regiae Judiciariae Scribae, ac Jurati Notarii petierunt Paria earundem Litterarum sibi ipsis concedi, et extradari; quibus eisdem de Jure concessis, exhibitarum per praefatum fidelem nostrum Spectabilem, ac Generosum Michaëlem Székelly de Killyén praenotatarum Litterarum tenor, et contentia sequitur in haec verba:

Sigismundus Dei Gratia Transylvaniae, Moldaviae, Valachiae, Transalpinae, ac Sacri Romani Imperii Princeps, Partium Regni Hungariae Dominus, Aurei Velleris Eques, et Sicularum Comes. etc. Fidelibus nostris Egregiis, et Agilibus Stephano Litterato, Vasarhely de Zekeli Vásárhely, Stephano Rokay de Káposztás Szent Myklós, Blasio Chiany de Kövesd, Georgio Berény de Malomfalva, Martino Thombat de Bergenie; Joanni Zel, Emerico Záz, de Nagy Ernie, et Alberto Kádár de Jedd, Salutem, et graam. Noveritis; Quod nobis Feria quinta proxima post Dominicam Cantate proxime praeter Instan. scilicet Comitibus Generalibus Fidelium nostrorum Dominorum, et Nium Trium Nationum Transylvaniae, et Partium praedicti Regni Hungariae

sub Ditione Nra existen, hic Albae Juliae ad Dominicam Jubilate noviter elapsam, ex edicto Nro celebrat., ad quae vdiēt Comitā Causae Tutelares, item factum Transmissionu. super nonis violentiis in Sedibus Cottuum confectar., et aliorum similium negotiorum brevi processu Juridico, coram ppria nostrae Serenitt. praesentia terminar., et adjudicar. solitorum, tangen., et concernen., ex publica eorund. Regnicolarum Constitutione per Nram Serenitatem general. fuerant prorogatae, una cum Magnifico Pancratio Sennyey Magistro Curiae Nrae, in persona Nrae Serenitt., Magistrisque Nris Prothonotar, et Jurat. Sedis Nrae Judriae Assoribus pfacien. Causar. Judicio po Tribunali sedentib. Egregii Andreas Sámsondy de Zeőkefalva, pro Egregio Joanne Kyrályfalvi, Directore Causarum Nrarum Fiscalium, cu. Nris, ut Actore ab una, ac Joannes Nagy de Zazfylpos pro Generosa Domina Clara Consorte Egregii, et Agilis Volphangi Lázár de Zenth Thamásfalva, filia vero Egregii, Agilis cond. Francisci, Filii olim Blasii Bernáld de Mező Madaras, ex Nli pridem Faemina Clara Consorte Ejusd. Blasii Bernáld, Filia dudum Francisci, Filii Egregii Agilis olim Stephani Toth de Zent Anna, procreata, similir. cu. Nris. Iris. pcurys. veluti Incausamcta partib. ab alia, juxta Specialem Nrae Serenitt. Commissionem in Figura Judicy Nri comparen; idem pcur. pfati Directoris contra annottam. Dnam Incausanctam. pposuit in hunc modum: Qualiter deceden. ab hac luce, et Semine utriusque Sexus deficient, Egregio Agile cond. Joanne Bernald de dicta Mező Madaras, Uni-

versa bona, Juraq., et portiones ejusd. Possionar. in possionib. Peteniefalva, Felsõ Sereden, Also Sereden in Craznen, Dathos, Kapus, Uray, Gerebenes, Pagocha in Thorden. Cottibus, Item Mezõ Madaras pdicta, Domoq., et Curia Nlitar. ibid. hita. Samsond Baánd, Uray, Gerebenes, Keõresto, Horczo, Menesfele, Keolpén, Zábééd, Zabad, Galambos, et. Bartos omnino in Sede Siculicali Maros existen., habit., in Nos, Fiscumq. Nostru. Regium devolutae forent; easdem igitur Fisco Nostro reddi, et restitui postularet Jure admitten. Quo audito antelatus Procur. Pfatae in Causamctae, respondit ex adverso: Quod licet idem Joannis Bernáld in Semine utriusq. Sexus post se directe defecissent; praescripta tamen bona, et Jura, Portionesq. suae possionar. litigiosae, eo deficient., non in Fiscum Nrum, vum. in eade. Incausamctam. Jure Successorio devolvi debuerunt, Nam ipsa Incausamcta Soror Carnalis ipsius cond. Joannis Bernáld, in ppinqua Collaterali linea ejusd. existen, atq. dependens cum ipso deficient. unum, et ejundem habuissent Genitor. nempe annottum Francum Bernald; legitima. autem Successorem suam in eisdem Bonis comprobar. parat. essent. hoc percepto pnottus Procur. ipsius Actor. praemissam Genealogia. dictae Incausamctae p. antefatum Procuratore. ejusd. modo saepius denotato declarata. vificao. postulan., ac nobisq. Juridice idipsum committen. Idem antefatus Procur., ejusdem Incausamctae hujusmodi Genealogiam ab ipsa Incausamcta, et deficiente a primo sclet gradu incipien., et sursum ascenden. ad Truncu. usq., seu Stipite. pdictu. vdlct. Stephanum Toóth, sufficienti-

bus Litteris, et lralibus instrumen. in facie
 Sedis Nrae Judriae comprobavit, his ita ha-
 bitis; Interim praesenti Causae ingesserunt,
 immiscueruntq. Se Egregii, Agiles Nicolaus,
 et Blasius Thot, p. quib. Nobilis Joannes
 Seryeni de Thorda, cum Procurys Lris Nris
 coram nobis in dicta Sede Nra Judria com-
 paren. et astan., ipseq. Genealogiam eorun-
 dem Ingerentium declaran. hoc modo, et Or-
 dine deduxit: Quod vdlet jam fatus Nicolaus
 Thot, alter Ingerentium fuisset filius olim Mi-
 chaëlis, filii alterius com. Michaëlis, filii pri-
 dem alterius Nicolay, filii praedicti olim Ste-
 phani Thot de praefata Zent Anna, ante di-
 ctus autem Blasius sclct alter ipsor. Inge-
 ren. fuisset Filius olim Petri, Filii cond. al-
 terius Blasii, filii saepefati dudum Stephani
 Thot de ead. Zent Anna; Qua quidem Ge-
 nealogia utrorumq. Ingeren. hoc praemis-
 so modo declarata, id. Procur. Ingerentiu,
 hujusmodi Ramum Genealogiae ad postu-
 laone. Procur. Actor., Nramq. legitimam
 Requisitione. modo simili a primo gra-
 du inchoan., et sursum tendendo ad usq.
 pfatum Stephanum Thot Stipitem ejusd.
 Rami efficacib. Lris, et Lralib. Instrumentor.
 vifican.; Tandem allegavit eo modo: Quod
 except. pfat. Bonis, et Juribus possionar. Si-
 culicalib. pnominati olim Joannis Bernáld
 deficient. possionibus et Sede Siculicali Ma-
 ros existen., reliqua Bona, portionesq. pos-
 sionar. ejusd. deficient. in praescript. possio-
 nibus Petenyefalva, et utrisq. Serede. in Cra-
 nen., nec non Dathos, Kapus, Uray, Gere-
 benes, et Pagocha in Thorden. pallegat. Cot-
 tibus hitae., neq. ipsam Dominam Incausam-
 cta., neq. vero Fiscum Nrum concernerent,

verum in eosd. duntaxat Ingerentes, tanq. legitimos Successor. virilis Sexus devolutae essent, et in Dominio certae part. eorund. bonor. nunq: iid. Ingeren. pacifice persisterent, quam suam Allegationem exhibitione efficacissimar. Irarum, nunc statim producendar. edocere paratus esset. Hoc audito memoratus Procur. pfatae Dominae Incausamctae, quantum ad ead. bona in pfatis Cottib. habita attinet persecutionem, et acquisitionem eorund. sponte ipsis Ingerentib. relinquen; ex parte aut. caeterar. Portionum possionar. in pscript. possionibus, et Sede Siculicali Maros existen., contra utrosq., tam Actore. vdlet, q. Ingerentes respondet in hunc modum: Quod ead. portiones nec Fiscum Nrum; sed neq. Ingerente., verum ipsam solam Incausamctam concernerent, quandoquid. ex declarata, et comprobata Genealogia constaret ipsam Dnam Incausamctam cum deficient. Carnalem, et Condivisionale. esse; qui quid. deficient. q. in Bonis Siculicalib., aequae, ac ipsa Incausamcta Sexus Faemineus extitisset; Ideo ead. bona Fisco Nostro, et Collationi ejusdem minime competere, et per hoc a Nra Serenitate q. per defectum Seminis ejusd. nullus omnino impetrar. potuisset; nam id. deficient. dum adhuc in vivis extitisset, atq. habuisset, et ab eo toto tempore ead. bona possedisset, quanto majus esset juxta dudum observata. Consuetudinem Siculorum, qui a caeteris Nobilib. Transsenn., et etm. Hung. dissimili penitus Lege, et Consuetudine uterent., etm. si virilis Sexus deficeret; tamen semper mox, et immediate faemineus Sexus in Bona Deficient. succedere deberet, de qua Consuetudine Iras. vigorosas, annos Centu. exceden., Tempus vdlet. Pscript.

tionis Jurium Regaliu. Transcenden. producere vellet; Quibus Responsionib. annexuit pterea Id. Procur. Incausamctae: Quod cum Dominor. Sicular. primor. potiores, et Principi Praedecessoribus Nostris Principibus, sclet. hujus Regni, et Nobisq. semper fideles existen. Bona, et Successionem ante quamq. libertatem, et Consuetudinem, per Nota, seu lahe ejusd. notae infidelitt. minime amisissent, verum ead, bono, et optimo Jure, tam ante, qua. post Insurrectionem plebeor. Sicularu. possedissent; igitur antiqua eorund. Consuetudine Super Devolutione Bonor, et Haereditatum Siculariu. a virili in Sexum faemineu. salva permanen., easd. Portiones, et Haereditates Siculariales pro se reddi optaret, quibus quid. allegationib. suis ut fide. faceret, primo super Divisione eorund. Bonor. intr. eosd. Incausamctam, et deficient. factam. exhibuit quasd. Litteras Egregior, Agiliu. Volphangi Kornys, Andreae Lázár, Michlis Zemerre, Franciscy Balassy, Georgii Nyutody, et Joannis Köpeczy tanq. Arbitror. per Partes electoru. Divisionales in possessione Bethlenffalva, Feria tertia proxima post Festum Epiphaniae Doni. in Anno ejusd. millesimo quingentesimo octuagesimo Nono. Deinde aut. de Consuetudine Sicularum super devolutione Bonor Sicularialium Lras honorabilis Capli Ecclae Albensis Transumptionales Feria quinta proxima post Festum Bti Bartholomaei Apli. in Anno Dni. millesimo quingentesimo Septuagesimo quarto. *Continen. in se Transumpti- nen. Lras Magnifici cond. Dni. Joannis de Honyad, Regni Hungar. Gubernatoris in Monostor die Dominico proximo post Festum Epiphaniar., in Anno ejusdem Millesimo quad-*

ringent. quinquagesimo primo confectas, et emanatas, quib. median. Id. Dnus. Gubernator duran. Gubernaminis sui Officio, una cu. Dnis Praelatis, et Baronibus Regni secum in Sede sua Judria existen., et constitut. in quadam Causa raone. haereditatum, rerumq., et Bonor. Nobilis, Agilis cond. Sinnej, Filii cond. Stephani de Zent Király, juxta continen. quarund. Lrarum, Egregii Joannis Gereb Capellani sui Georgynen. Transmissionali., inter Nobilem Dominam Annam, Consortem Petri Gyalakuta, Sorore., vo Carnale, et tres Filias ipsius Sinnyey, vdlet. Dnam. Margaretha., nec non puellas, Helenam, et Annam mota, et coram eod. Gubernator vtente Judician. commisisset eo modo: Quod si Id. Sennyey Seme. masculinum post se reliquisset, ex tunc Bona, et haereditates. ejusd. Syney ante alias Faeminas in Sexum virilem devolvi debuissent; ver. ex quo in virili Sexu, et Semine. defecisset; Igitur juxta Consuetudinem Siculor. hujusmodi Bona, et Haereditates ad Jus Faemineu., in pfatas sclcet. Dnam. Annam, Sororem Carnalem, et tres Filias ipsius Synnej devolutae essent, atque redactae, inter easd. aequal. dividen., et illis, earumq. Haeredib., et Successorib. Utriusq. Sexus super extantib. aly Successor. in ead. Bona, et haereditates, possessionesq. se intromittere, et ingerere nequaq. possent, verum ipsis absq. haeredum utriusq. Sexus Solatio ab hac luce decedentib., sic tand. Bona, haereditates, et possessiones. dicti Synnej in alios legitimos Successor. earund. haereditum devolvi, et redundar. dent., coram Nobis in Facie Sedis Nrae Judiciariae exhibuit, et pntavit. Quibus exhibit. antea lttus,

Procur. pnominati Fiscalis Nri replicavit in Contrarium: Quod licet tunc per ipsum Gubernator. ita fuisset adjudicatu.; tamen utcunq. id factu. esset, uno errore Judicis Decretu., et Veritas tolli non posset, et iid. Siculi, si quam habuissent Consuetudinemq. per Insurrectione. eorum postea fidem penitus amisissent; ac cond. Divus Joannes Electus Rex Hungar. eisd. primorib., potiorib., primipilisq. dedisset in mandat.: Quod quilibet illor. de caetero Bona, et Jura possionar. ipsor. Donatione median. a sua Majestate impetrar. deberent, quae omnia et Id. deficiens animadvertendo ptacta Bona Siculicalia litigiosa si, et suis Haeredibus Nova Donatione median. a Nobis denuo impetrasset. Et in hujus Documentum esd. Lras. Nras. Novae Donationales in Civitte Medgyes decima Sexta die Marty, in Anno Dni. millmo. quingent. octoages. Sexto editas, Statutione caren., coram Nobis produxit; istis itaq. raonib. pscriptas Litteras pfati olim Joannis de Hunyad Gubernator. adjudicator. Sententionales, nullius fore efficaciae, stareq. minime posse, ad haec praelibatus Procur. ipsius Dominae Incausamctae—Quod sicuti et antea copiosissime declarasset, non ipsi primores, et primipili, (qui semper fideles existen. nunq. rebellassent) verum plebei Siculi per ipsor. insolentia., et insurrectione. libertatem amisissent, ideo praemissa antiqua Libertas, et Consuetudo ipsor. primor., et primipilor. minime violata fuisset, sed firmr., et inviolabilr. permansisset, p. hocq. hujusmodi Nota. eisd. primoribus, vel etiam Primipilis nemo inurere, et obicere posset, quod autem ad dictas Lras. novae Donationis per ipsum deficien. impetratas attineret, easd. invigoro-

sas esse, nihilq. ipsi Incausamctae derogar.,
 neque vero eidem Actori suffragar., quan-
 doquidem ipse deficiens per earu. continen.
 Statutione median., se in eisd. bonis nunq.
 firmavisset, ex eoq. eisd. usus minime
 fuisset, Unde liqueret ead. Bona per eund.
 Deficiente. pristino Jure antiquae Consuetudinis
 Siculor. possessa fuisse, imo ex post solus
 deficiens easd. litteras tanq. inutilis posthaben.,
 ut permissu. est, in eisd. bonis divisione
 admisisset, et per hujusmodi Divisionem
 ratam portionem ipsius Dnae Incausamctae
 eid. medio praelibator. Arbitroru. extradedis-
 set, super qua Divisione, ptactas Lras eorund.
 Arbitror. Divisionales, jam anteaq. in facie
 Sedis Nostrae Judriae exhibuisset. His aut.
 omnibus per dictum Procur. jam fatae Dominae
 modo praemisso recensit. et ppositis, praeterea
 saepe fatus Procur. Ingerentiumq. de legitima
 eorund. Successione, imprimis aut. de pscript.
 Portionib. Possionar. in antelatis Possionibus
 Petenyefalva, et utrisq. Sereden in saepe fato
 Cottu Crazen. existen., psentavit coram nob.
 Lras Serenissimi Principis cond. Matthiae Dei
 Graa Hungar., et Bohemiae Regis, Felicis
 reminiscentiae novae Donationales, Budae
 Feria Sexta proxima post Festum Bti Vincenty
 Martyr., in Anno Dni Millesimo quadringentesimo
 Sexto; Bohemiae vo. quinto decimo, sub
 Major Secretario, et Authentico Sigillo suo
 emanatas, quib. praesentat., pnominat. Procur.,
 antefati Fiscalis Nri Actor. per modum
 Exceptionis allegavit. Quod exhibitae Lrae
 Matthiae Regis non tenerent, nam et Statu-
 tione carerent, portionesq. litigiosas in eisd.
 Lris contentas pertitulatus cond. Blasius Thot
 tam suas, q. pfati olim Nicolai Thot Fris. sui

Carnalis possessionar. in dictis possessionibus habitas, Nobili dudum Martino Zele de Keczel Florenis Tricent. et Sexaginta Sex Auri Puri Jure perpetuo cum Causula: Nil Juris a Se abalienasset, quas tand. post curricula duor. integror. Annor., Annot. Franciscus, Filius precensiti dudum Stephani Thot, Fr. utputa Carnalis eorund. olim Blasii, et Nicolai Thot, deposita ead. Summa pecuniae, pro se coëmisset, et eas Jure Emptitio, et non vigore praemissae Donationis possedisset; Unde cum ipsi Ingerentes Consensum Regium cum Statutione haeant. Igitr. efficaciores lras illis productis exhibere derent.; In eisd. enim tanq. emptitiis contra Jus Regium non pscriptissent, et in Documentum ejusmodi Venditionis, et Emptionis quasdam Literas Fassionales produxerat; Unde Partibus ipsis deliberatione. efflagitar. per nos Jur. median. deliberatum est hoc modo: Ex quo constraret ex allegatione dicti Procur. ipsius Actor. et etm. lris Fassionibus per eund. exhibitis: Quod ante dictus olim Martinus Zele in eisd. bonis emptitiis nondu. pscripterat, ut sclet obstando hujusmodi pscriptionis ead. bona sibi appriar. potuisset; nam statim post Bienniu. per dictum Francum, Filium pnotti dudum Stephani Thot, iter. eadem e' manibus ejusdem Martini Zele redempta fuissent, et sic id. Blasius Thot non tamqm. ipsius Martini Zele pprias, veru. tanq. ipsius Francisci Thot, et reliquor. Fru. suorum haereditar., et Jure Successor in eosd. devolutas ab eod. Martino Zele redemisset, et pristino Juri ipsor. in pscriptis lris Matthiae Regis denotato applicuisset, et hac raone Consensumque ad eam emptione. impetrar., et in Dominiu. eor. se legitime introduci facere

neglexisset; Igitur praemissa Allegatio, seu exceptio Proc. Actor. nullu. locum her. Quantum vero ad portiones possionar. in pfatis possionibus Dathos, Pagocza, et Gerebenes in pallegato Cottu Thorden. existen. spectaret, subjunctum idem Procur. Ingerentiu., quod saepe dictus olim Joannes Bernald neq. in eisd. defecisset, eo, quod ead. Bona Nobili Dnae Iustinae relictae olim dicti Francisci, filii saepefati Stephani Thot solum pro Florenis Centum et viginti aureis, p. antelatos cond. Nicolaum, et Blasium Filios ejusd. Stephani Thot, Fres aut. Carnales ipsius Franci. titulo pignoris obligata fuissent, post modu. aut. exinde ad manus deficient. devenissent, eod. pignoris titulo, pscriptas vo. eorund. bonor Jure Successor. ipsos Ingerentes concernisset, et in hujus Assertionis seu vivificaonem. quasdam lras. Comit. Petri Comit. de Scto. Georgio et de Bozyn Judicis Curiae Serenis. Princip. cond. Uladislai Regis Hungar. impignoratitias in facie Sedis Nrae Judriae produxit, easdq. portiones a juresibi reddi postulabat, in hujus Allegaonis Contrarium saepefatus Procur. ipse Actor. subintullit, quod Lrae exhibitae contra Jus Regiu. insufficientes essent, Statutione enim carerent; neq. vero Annos Centu. longani Temporis sclet praescriptionem contra Jura Regalia obsar. solita excessissent, verum de Bono eor. Jure, et Successorio ulterius producere teneret., Nobis itaq. eisd. Ingerentib. id ipsu. Juridice committen., demum id Procur. eorund. Ingerentiu. exhibuit, et psentavit Nobis quasd. Lras Capli Ecclae Franinae pnotato, Introducator. et Statutor., decimo Octavo die Introductionis, et Statutionis in Anno Dni millesimo quadringent. quin-

quagesimo super portionib. possionar. in pscript. possionibus Dathos, Pagocha, in dco Cottu Thorden., Item Tioso, et Domb hit. confectas, in quib. vidimus contineri, quod portione. quid. possionar. in ipsa possione Dathos hitam per hñem Capitularem Familiae Tothor Statuta, portione. tamen in dicta Possione Pagocha existente. Statuer neglectam esse; De aliis aut. praedict. portionibus possionar. in praescript. possionibus Gerebenes Uray, et Kapus, omnino in eod. Saepesato Cottu Thorden. existen., et adjacen., Idem Procur. ipsor Ingerentiu., nullas plures pter pexhibitias Lras eisd. Ingerentibus in hac parte nihil prorsus suffragari, producere, et exhibere potuerat; Quarum quid. Lrarum exhibitionib. per Procur. utrarumq. partiu., et etm Ingerentiu. coram Nobis in Facie dictae Sedis Nrae Judriae modo praemisso, Fctis, atq. hitis., Supplicarut. Ultimat. iidem Procures suis partibus per Nos in pmissis Juris Aequitate., Justitiaeq. complementu. elargiri; Nos itaq. tenoribus, et Continen pscriptar. Lrarum utrocitroq. product., allegationibq. Partium, et Ingerentiu. perlect., et intellect. hitoq. superin antelator Magri Curiae Nrae, Magrorumq. Nrorum, Protonotar., et Jurator Sedis Nrae Judriae Assessoru., Nobiscu. in discussione, et examine pnt. Causae constitutor, et existen. Consilio pmaturo, et sana deliberaone. Ex parte pnominatar portionum possionar., in pscript. possionib. Petenyefalva, Fel Sereden, All Sereden, in Craznen, Item Dathos, Pagocha, Gerebenes, Uray, et Kapus in Thorden. Cottib. existen., hitaru., per alias Lras Nras Adjudicatorias, Sententiales rectu. facien. Judicium. Quantum

vero ad alias pscriptas portiones possionar. in
 pnottis possionibus Mezeö Madaras, Domoq.,
 et Curia Nobilitar ibid. hita, Samsom, Bánd,
 Uray, Gerebenes, Keövesd, Horczo, Ménes,
 Fele, Keölpén, Zabéd, Zabad, Galambod,
 et Bardos, omnino in ptacta Sede Siculical.
 Maros, existen, hitas attinet; quia prout ex
 dictis Lris Adjudicator., Senten., pfati cond.
 Joannis de Hunyad Gubernator. dicti Regni
 Hungar., in Anno Domini Milles. quadrin-
 gent. quinquagesimo primo emanatis claris-
 sime eluceret, antiqua. Consuetudinem Dnor.
 Siculorum super Devolutione Bonor., et hae-
 redittu. eorund. in Semine virilis Sexus defi-
 cien., semper eam fuisse: Quod vdlet Nobi-
 li Siculo in virili Sexu deficient., haeredittes
 ejusd. deficient., non in Fiscum Nrum, verum
 in Sexum faemineu., Filias vdlet, et si ha-
 buerit aliasq. Sorores Carnales, et illis eti-
 am per omnia deficientib., in alios legitimos
 Successor remotiores ejusd. deficient. devol-
 vi deberent, quas quidem Litteras ppter ea-
 rum vetustatem plurimum venerandas, et ma-
 ximamq. Fidem eisd. adhibendam esse; quan-
 to enim vetustiores existerent, tanto ppri-
 us accederent ad vittem, du. pmissa antiqua
 Consuetudine eorund. Siculorum elicien., et
 cognoscen. quam Consuetudinem licet juxta
 Contenta Decreti a Legib., et Consuetudinib.
 Regnor. Hungar., et Traae penitus dissimi-
 lem; tamen acceden. pmissa Judria Autho-
 ritate, dicti Dni Gubernator., deincepsq. fir-
 miter, et inviolabilr. observan. esse, et hanc
 Consuetudinem, imo libertteq. eor., iidem
 Dni Siculi fideles semper existen, nunq. am-
 misisset; sed solummo. plebei Siculi; Itaq.
 juxta Forma., et Continen. pmissae Antiquae

Consuetudinis eorund. (non obstan. pscriptis
 Lris Nris Novae Donationalib. pfati olim defici-
 ent. per eund. super Bonis litigiosis impetra-
 tis, quae Lrae tum ppter neglecta. Statutio-
 ne., tum vo, quia huic Consuetudini vindica-
 rent, demum aut. ex quo illis post hitis, po-
 stea, id. deficient. Divisione. in eisd. Bonis
 eidem Incausamctae admisisset, omni firmit-
 te carerent:) ad praetacta Bona, et haeredittes
 Siculicales, ejusdem quond. deficient., Dire-
 ctorem nil Juris here, ex eoq. vigore pdictae
 Consuetudinis ead. Bona, et quaslibet Haere-
 dittes Siculicales ejusdem deficient. possionib.,
 et Sede Siculicali Maros in pdict. existen-
 hitas, in eandem Incausamctam, Sororem vdet
 Carnalem ipsius deficient., suosq. haeredes, et
 posterittes utrisq. Sexus univer. Condescen-
 sas, et devolutas esse ex pmissis compiebat.
 manifeste. Propter quod easd. Portiones pos-
 sionar., et haeredittes Siculicales in prae-
 script. possionib., et Sede Maros existen-
 hitas simul cu. cunctis ear. utillittib., et per-
 tinen. quibuslibet eid. Dnae Incausamctae, su-
 isq. haeredib. et posterittibus utriusq. Sexus
 universis, dicta. pscripta antiqua Consuetu-
 dine Ipsoru. Dominor. Siculor. Jure Succes-
 sor., Jureq. ppetuo reddend., restituen., es-
 se, judican. decrevimus, et Commisimus.
 Proinde Fidelittib. Vris haru. Serie commit-
 timus, et mandamus firmiter quatenus ac-
 cept. psentib., simul, vel duo vestr. sub o-
 nerib. alias intalib. observar. solit. ad Facies
 pdictarum Possionum Mezeõ Madaras, Sam-
 som, Bánd, Uray, Gerebenes, Keövesd Hot-
 czo, Motenes, Fele, Kölpén Zabéd, Zabad,
 Galambod, et Bardos omnino in annotta
 Sede Siculicali Maros existen. Consequenterq.

ptactar. Domus, et Curiae Nlitar in dict. Me-
zō Madaras hitae, aliarumq. Portionum Pos-
sionar, Haeredittumq. Siculicalium pfati o-
lim Joannis Bernald in Semine utriusq. Se-
xus deficien., in eisd. hitarum, vicinis, et Com-
metaneis earund. universis inibi legitime con-
vocat., et praesentib. acceden., ibiq. easd.
Totales Domum, et Curia., Portionesq. pos-
sionar., et Haeredittes Siculicales litigiosas
memoratae Dnae Incausamctae, suisq. hae-
redibus, et Posterittib. utriusq. Sexus uni-
versis, simul cum cunctis ear. utilittibus, et
pertinentiis quib. libet, praemisso Jure Suc-
cessor. in pmissis sibi Incumben. ppetuo pos-
siden., Contradictione, Inhibitione, Repul-
sione, et Novo Judicio, pfator, Fiscalis Nri,
Ingerentiumq., vel alior. quorlibet ppria ra-
tione non obstan.; reddere, et restituere, et
tand. Seriem hujusmodi Exponis. Vrae, ut
fuerit expedit, nobis ad decimu. quintu. di-
em, Vltimi Diei Exponis. pmissor. legitime
perduran., Fide Vra median. rescribere de-
at., et teneamini, Secus non factur. psentib.
perlect. Exhiben. restitutis. Datum in p-
dicta Civitte Nra Alba Iulia, sabbatho proximo
post pscriptam Dominicam Cantate, Anno
Dni Millmo quingent. Nonag. Septimo. Et
Subscriptum erat: Lecta, et extradata per me
Mgrum Joannem Borsolo de Ipp Protonota-
rio Serissimi Dni Principis Tranniae m. p.

Unde Nos instanti petitione annotati Fi-
delis Nostri Michaelis Székely de Kilyén, Fi-
delium item Nostrorum praefatorum Samu-
elis Comitis Kemény Liberi Baronis de Ma-
gyar Gyerō Monostor, Volfgangi Csekei de
Nagy Ajta, Alexii Vajna de Páva, Antonii
Donáth de Pálos, Josephi Comitis Senioris

Teleki de Szék, Adami Comitis de Bethlen, Josephi Mara de Felső Szálláspataka, Sigismundi Cseh de Alsó Csernáton Sámuelis Mátyás de Páva, Balthasaris Csipkés de Aranyos Rákos, Johannis Szolga de Vargyas, Michaëlis Comitis Kornis de Grentz Ruszka, et Caroli Neugebohrn, coram Nobis humillime facta, Clementer exaudita, et faventer admissa, praescriptas Litteras non abrasas, non Cancellatas, nec in ulla earum Parte suspectas; sed omni prorsus vitio, et suspicione carentes; de verbo ad verbum sine diminutione, et augmento, variationeque prorsus aliquali transumi, et transcribi, praesentibusque Litteris Nostris patentibus inseri, et inscribi facientes, eidem Exhibenti, reliquisque Paria earundem petentibus sub Sigillo Nostro Judiciali, et authentico, eoque Transylvanico extradandas duximus, et concedendas, Comuni Justitia, et aequitate svadente. Datum in Libera, Regiaque Civitate Nostra Marus Vásárhely, die prima Mensis July, Anno Millesimo Octingentesimo decimo Sexto.

Nos Michaël Valachiae, Transalpinæ Vajvoda, Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis Consiliarius, per Transylvaniam Locumtenens, ac ejusdem Cis Transylvaniam, et Partium ei subjectarum Fines Exercitus Generalis Capitaneus, etc: Memoriae commendamus, tenore praesentium significantes quibus expedit universis: Quod cum in omnibus Imperiis, Rebusque publicis duae potissimum Res snt, quae Regibus, et Principibus ad stabiliendam Potestatem maximum, imo praecipuum adjumentum afferre solent; quarum

altera Pacis, altera Belli Tempora Spectat. nimirum ut in pace Legibus, Bello autem Armis Imperia sua, et Subditos tueantur, et defendant. Quibus solis rebus prisci illi Reges, et Clarissimi utriusque Temporis viri, et summae de se Justitiae opinionem, Legum administratione, et perennem Nomini suo gloriam, Splendidissimarum Victoriarum laude compararunt. Nos quoque, qui a Compluribus jam Annis pro Salute Reipublicae Christianae contra immanissimos Barbaros Hostes non sane infeliciter arma tractavimus, id semper propositum habuimus, ut et in Subditos justa Legum administratione, aequitate uteremur, et simul armorum Praesidio fulti vires Hostium non solum propulsare, verum etiam Christianos longa jam Barbarorum Servitute praesos, in Libertatem vindicare possemus. Quam ad rem plurimum conferre nobis visum est, si quas Bellicosissimas Gentes in usum Belli adscisceremus; Inter quas Sicularum Natio, quae sub Ditione Transylvanica magnum Terrarum Tractum incolit, tam priscis, quam etiam novissimis temporibus non ultimam bellicae Virtutis Laudem meruit. Proinde cum de reddenda Sicularum Genti antiqua Libertate, quam Superioribus Annis ob nonnullos Rebellionum motus amississe, ob idque ad Servilem Statum redacti esse dicuntur, Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis benignam Voluntatem intelleximus, ut majori cum alacritate reipublicae Christianae, et Patriae inserviant, et ad omnem Belli molem sustinendam habiliores reddantur, Antiquam eis Libertatem reddendam, et restituendam esse duximus. Quare Sacrae Caesareae Regiae que Majestatis autoritate

publice nobis commissa, et nostra quoque, quam superioribus Diebus Transylvania armis in potestatem redacta. Belli Jure consecuti sumus, universos, et singulos Siculos, et Incolas Sedis Siculicalis Udvarhely ipsorumque haeredes, et Posteros, Successoresque universos de statu, et Conditione Servili, Nobiliumque Potestate eximendos, libertandos, et manumittendos, idque ipsis annuendum, et concedendum duximus, ne Cujusquam alterius, praeterquam Regum Hungariae, et Principum Tanniae Potestati, et Dominio subsint, omnibusque iis Privilegiis, Libertatibus, et Praerogativis, quibus Majores, et Progenitores eorum, stante antiqua Libertate, Temporibus quondam Hungariae Regum; Specificè autem regnante olim Domino Matthia, Rege Hungariae, etc. Felicis memoriae, ab antiquo usi sunt, ipsi item, et Posterorum universi, uti, frui, et gaudere valeant, atque possint; his tamen Conditionibus interjectis: *Primo*. Nimirum ut ipsi Haeredesque eorum, et Successores universi Equestris quidem Ordinis, bonis, et ad Bellum idoneis Equis, Gladiis, Thoracibus, vel Clypeis, Loricis, Hastis. Pedites autem Pixidibus, seu Sclopetis, Securibus, Gladiis, aliisque armis, et Instrumentis militaribus sufficienter instructi, ad Mandata Sacrae Caesaræ Regiaeque Majestatis, ac Nostra quoque, et Successorum ad defensionem Regni, et ad propulsandas Hostium vires, sine mora armati accurrere, et omnibus Bellicis Expeditionibus, tam Generalibus, quam Partialibus Interesse propriis Sumptibus usque ad Finem Expeditionis Militare, et cum extremo vitae, et omnium Fortunarum discrimi-

ne, fidelem Patriae Operam navare debeant, et sint adstricti. **S e c u n d o:** Antiquus, et inveteratus Mos apud Siculos, fuit, quem nunc quoque observari volumus; ut scilicet mutato Regni Principatu, novoque Principe electo, aut Matrimonium contrahente, apud Siculos, Sextus quisque Bos, cui ex Consuetudine, ad rationem Principis Stigma inuri Consuetum fuit (id vulgo idiomate, ökör Sütés vocatur) pro Communi, et publica Taxa in posterum quoque exigatur. **T e r t i o:** Eadem Consuetudo observabitur; si Principi pro tempore constituto primum Filius, et Soboles mascula procreabitur, idem observabitur; Si Principi post Filiam primo, aut secundo, aut quodocunque genitam, Filius in Serie Sexus primus nascatur. **Q u a r t o:** Cum autem faeminei Sexus Condicio inferior habeatur; si Filiam genuerit, pro praemissa Boum Taxa singuli Siculi, Singulos Florenos solvent. **Q u i n t o:** Ad eundem modum quocunque tandem Liberi, Filii, aut Filiae, post primogenitum Filium nascantur, in singulorum nativitate, Singuli duntaxat Floreni per singulos Siculos exigantur. **S e x t o:** Si quando tempus Baptistandorum Liberatorum Principi ingruat, eadem omnino Taxa Singulorum Florenorum, singulis Siculis, quemadmodum in reliquis imponetur. **S e p t i m o:** In Capetiarum quoque exactionibus, sicut antiquis temporibus, ita in posterum quoque receptus, et inveteratus usus observabitur. Quibus ita Constitutis Nos, qui Dei Benignitate Transylvaniae Gubernaculum adepti sumus, praescriptam Libertatem cum antiquis suis Privilegiis, Immunitatibus, et Praerogativis, priscis temporibus

in usu habitis, Domibus praeterea, et quibuslibet haereditatibus Siculicalibus, Iusto nimirum titulo, et legitimo Jure possessis, quod Felix, Faustumque sit Reipublicae Christianae, annotatis Siculis, et Incolis dictae Sedis Siculicalis Udvarhely, ipsorumque Posteris, et Successoribus Universis Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis, et Nostra quoque Auctoritate, sub praeinsertis Conditionibus reddidimus, et restituimus, reddidimusque, et restituimus per Praesentium tenorem. In Cujus rei memoriam, firmitatemque perpetuam praesentes Litteras Nostras, pendentis, et Authentici Sigilli Nostri munimine roboratas, eisdemque Universis Incolis Sedis Siculicalis Udvarhely, ipsorumque Posteris, et Successoribus Universis, Clementer dandas, duximus, et concedendas. Datum Albae Juliae, Die vigesima Octava Mensis Novembris, Anno Domini *Millesimo quingentesimo Nonagesimo Nono.*

Michaël Vajvoda m. p.

Joannes Jacobinus Secretarius m. p.

Udvarhely. E Protocollo Inclytae Sedis Siculicalis Udvarhely, die 11-a Juny 1784.

L. S.

Extrad. per Franciscum Tibád m. p.
Ordin. Incl. S. S. Udvarhely Notarium.

Praesentem Copiam ab Exemplari Bibliothecae A-Carolinensis de verbo ad verbum de-

scriptam in omnibus punctis, et Clausulis cum suo Exemplari in solidum convenire, Fide nostra mediante testamur. A-Carolinae, die 21-a Aprilis 1816.

Andreas Cseresnyés m. p.
Bibliothecarius Episcopalis.

Josephus Teleki m. p. de Dálnok,
R. Tabular. Cancellist.

Privilegium Inclytæ Sedis Siculicalis Filialis Bardotz.

Nos Georgius Rákoczy, Dei Gratia Princeps Transilvaniae, Partium Regni Hungariae Dominus, et Siculorum Comes etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis: Quod cum Nos Principalis celsitudinis proprium munus secundum Deum esse ducamus, subditorum quorumvis, magnorum et minorum, tam ab externis Molestiis, quam internis dissidiis securitati consulere, idque post Numinis cultum Nobis ante omnia vel maxime imitandum sumserimus: praesens quoque hoc negotium quam primum aequa lance metiendum, et ad futuram illorum populorum tranquillitatem uniformis stabilitati tradendum studuimus. Quoniam enim superioribus temporibus, post decessum Generosi quondam Francisci Balás de Szent Demeter, Sedis Siculicalis Udvarhely, alias Capitanei Supremi graves differentiae et contrarietates inter in-

colas novem Possessionum sive Pagorum Districtus Vargyas, in Sede Siculicali Udvarhely, trans sylvam Rika vocatam existentes eandem scilicet Vargyas, Olosztelek, Száldobos, Bardocz, Füle, Hermány, Bibarczfalva, Kis Bazon, et Telegdi Baczon vulgo Bardocz Szék nominatorum, proque partibus illorum adstantes, et sollicitantes, Generosos, Egregios, et Nobiles Agiles, Michaelem, Joannem, et Franciscum Daniel de Vargyas, Christianum Benedek de Kis Baczon, Paulum Ferentz de Száldobos, Martinum Boda, et Mathaeum Foszto de Füle, Franciscum Nagy, et Bartholomaeum Osváth de Bibarczfalva, Paulum Marko, et Eliam Keresztes de Olosztelek, ac aliarum ejusdem Sedis Siculicalis Udvarhely, omnium Possessionum eis sylvam Rika ante fatam Situatarum similiter Incolas Siculos, utrinque fideles nostros, et propinquius itidem Generosum Paulum Ugron de Ábrahámfalva supremum Judicem Regium, ac Franciscum Farkas de Bögöz Vice Capitaneum ejusdem Sedis Udvarhely exortae fuissent, ac aliquamdiu nonnulla cum animorum exacerbatione viguissent. Quaestio tandem quaerulosa partium ad nos delata fuit; Quia Incolae novem illarum trans sylvam Rika Possessionum Sedem Judicariam Filialem propriam haberent causasque suas saltem per viam Apellationis ad Supremam Sedem Judicariam in oppidum Udvarhely provocare et transferre consvessent; An Vice Judicem etiam Regium e medio sui (ut praetendissent) ipsorum eligere, et intertenere possint, vel vero Vice Capitaneum, aut Vice Judicem Regium cis sylvam Rika fortassis commorantem, ad Dies . . .

eodem ingredi, cum Assessoribus e medio illorum . . . . eisdem Jus dicere, Causas, decidere, Litesque . . . . am per Apellationem provocatas in oppidum Udvarhely transmittere deberent, possent vel tenerentur; Nos vero illam quaestionem et Contrarietatem dirimendam ex Castris Anno proxime praeterito ad Civitatem Szász Sebes positam, ad celebrationem Judiciorum Octavi diei Festi Epiphaniarum Domini tum venturi, jam vero praeteritum, in Civitatem Nostram Segesvár distuleramus; sed et ibi aliis gravioribus curis impediti, decidere eam nequivimus, exindeque in modo peractam Dominorum Regnicolarum queralem Diaetam transferre necessum fuit: Stante igitur eadem Generali Diaeta, illam quaestionem partes inter praefatas controversam, Fidelibus Nostris Dominis Consiliariis ruminandam, discutendam et decidendam proposueramus, productis utrinque copiosissimis Testium Fassionibus in Litteras Relatorias collectis, Quibus visis et animadversis, post seriam et sollicitam consultationem, placitorumque collationem; et discussionem, ex praematura eorundem Dominorum Consiliariorum nostrorum, nobiscum pleno in Numero in examine et Discussionem ejusdem controversae quaestionis, et usus una sedentium, sanaque eorundem Deliberatione decrevimus, statuimus, pronuntiavimus, et commisimus: Quandoquidem negotium praemissae quaestionis controversae, nec publico totius ejusdem Sedis Siculicalis Udvarhely commodo, et tranquillitati, nec Supremorum Officium, Capitanei nimirum, et Judicis Regii

Authoritati, vel existimationi praejudicare
 aut detrahere, aliquidve ex eis imminuere
 videtur, aequum magis et justius esse Com-
 munitati novem illarum Possessionum Bar-
 docz Szék, ad faciliorem Causarum prosecu-
 tionem, et justitiam unius cujusque asse-
 quendam consulere, quam privato cuiquam
 commodo, et cupiditati indulgere, conclusi-
 mus igitur Incolas praedictarum Possessio-
 num Bardocz Szék vocatarum, Vice Judicem
 Regium e medio sui electum (in eo tamen
 Statuendo antiquum usum, et ritum cum il-
 laesa superiorum officialium autoritate
 observare adstrictos) habere et intertenere,
 Causas tamen per viam Apellationis ad se-
 dem supremam in oppidum Udvarhely trans-
 mittere posse et debere. Additum etiam ex
 unanimi eorum pro Sede Bardocz sollicitan-
 tium consensu; Vice Judicem Regium in sui
 medio continuo habitantem, verum Nobilem
 et portionatum, modo praemisso e sui ipso-
 rum medio electum, et eligendum singulis
 annis functioni suae valedicere, a Sede ve-
 niam accipere; absolutum vel absolvendum
 ab officio recedere; retentum vero aut reti-
 nendum in eodem officio, per eum quoque
 annum permanere debere: Quod etiam Nos
 eisdem benigne (quia volentibus injuriam mi-
 nime fieri posse videbamus) indulsimus, et
 indulgendo mandavimus; prout decernimus,
 statuimus, pronunciamus, et concludimus,
 indulgemusque, et indulgendo mandamus.
 Harum Nostrarum pendentis et authentici si-
 gilli nostri munimine roboratarum vigore et
 Testimonio Litterarum mediante. Datum in
 Civitate nostra Alba Julia, die decima tertia

Mensis Junii. Anno Domini Millesimo Sexcentesimo trigesimo quinto.

Georgius Rákoczi m. p.

Martinus Márkosfalvi m. p.

Secretarius.

Exhibitae atque publicatae Anno 1635, die 8-va July in Communi Congregatione Sedis Siculicalis et oppidi Udvarhely coram supremo Capitano Spectabili ac Magnifico Samuele A . . . . supremo Judice Regio Paulo Ugron, et in . . . . relictæ, nemine contradicente. Franciscus . . . Juratus Notarius Sedis ejusdem . . .

Nos Georgius Rákoczi, Dei Gratia Princeps Transilvaniae, Partiumque Regni Hungariae Dominus et Siculorum Comes. Memoriae commendamus tenore Praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod cum sub anni proxime evoluti Comitibus Generalibus in Civitate Nostra Alba Julia in Mense Majo celebratis, Spectabilis ac Magnus quondam Franciscus Miko de Hidvégh tum Consiliarius Noster, Sediumque Siculicalium Csyk Gergyo et Kászon Supremus Capitanus ac Fidelis Noster sincere dilectus Generosus Michaël Tholdalagi de Ercse Consiliarius Noster, et Sedis Siculicalis Marus Supremus Capitanus, nominibus et in personis Fidelium Nostrorum sincere nobis dilectorum universorum Generosorum, Egregiorum Nobilium et Agi-

jium, potiorum Primipilorum, Pixidariorum
 Nostrorum ubivis in dicto Regno Nostro Tran-
 silvaniae, Signanter vero in Septem Sedibus
 Siculicalibus constitutorum et residentium de
 restituenda antiquissima ipsorum Libertate
 subnotanda humiliter requisivisset; postea
 vero sub proxima Lustratione etiam Genera-
 li dictorum Universorum Dominorum Siculo-
 rum Novissime cum in Sede Siculicali Ara-
 nyos Lustrationem continuarem nonnulli
 Fideles Nostri nomine totius Universitatis Do-
 minorum Siculorum ejusdem Libertatis resti-
 tutionem apud Nos serio et demisse implora-
 rent frequentibus eorum Dominorum Siculo-
 rum modo praemisso apud nos institutis be-
 nigne inclinati; Considerantes etiam, ac in-
 animo Nostro revolventes Regum et Princi-
 pum erga suos optime meritos Subditos be-
 nignitatem, et Libertatem; Subditorum vicis-
 sim erga suos Principes praeclaram Fidem et
 integritatem, indeque natam in serviendo
 gratificandi eisdem alacritatem, vinculo quo-
 dam propemodum indissolubili ita esse con-
 nexam, prout altera ex altera gignatur, fove-
 atur augetur, atque conservetur. Quo igitur
 Nostra ex parte potius, et prius benignitas
 Nostra incipiat suos producere fructus, dic-
 torumque Fidelium Nostrorum Dominorum
 Siculorum fidelissima obsequia erga nos ac-
 cedere, quos certo intelligimus felicitatis remi-
 niscentiae Principibus hujus regni Nostri Prae-
 decessoribus Nostris sana fide et integritate,
 nec minori militaris fortitudinis laude inser-
 visse, nobis etiam a felicitatis Principatus no-
 stri ab Altissimo nobis commissi principio
 omnia fidelissimorum, et integerrimorum,
 bellicaque virtute praestantissimorum Subdi-

torum et Patriae Salutis Amantissimorum Civium Officia nobis strenue, laudabiliterque praestitisse. Spem sane fovemus optimam ipsos universos Dominos Siculos de avitae ipsorum bellicae fortitudinis laude, et Nostra in illos propensissima liberalitate grati commonefactos, ad omnia virtutis, fortitudinis, praeclaraeque Fidei et Fidelitatis illibatae officia contra omnes et Patriae charissimae emulos, et hostes alacriter certatim concursuros, Nobisque ac Successoribus Nostris legitimis Transilvaniae Principibus summa semper fidelitate et constantia adhaesuros esse. Horum omnium ob respectum, Liberalitatisque Nostrae ab ipsis desideratae evidentissimum, sempiternumque Testimonium, praefatae universitati Dominorum Siculorum, eorumque posteritatibus utriusque Sexus universis, eam libertatem et immunitatis praerogativam in forma perpetui privilegii Nostri benigne dandam, concedendam, donandam conferendamque duximus, ut nullo unquam deinceps tempore Publicatio defectus seminis quorumcumque sine semine deficientium inter eosdem Dominos Siculos institui, peragique, sed nec Bonorum eorum deficientium Statutio aliqua, aut occupatio in rationem Fisci Nostri, et Successorum Nostrorum legitimorum Transilvaniae Principum fieri possit, et peragatur: Sed eorum sine Semine deficientium Bona in suae generationis utriusque Sexus Homines, more tamen, et Consuetudine ipsorum antiquissimo observato condescendant, atque devolvantur. Prout praenotatae toti Dominorum Siculorum universitati, eorumque Posteris, et Haeredibus utriusque Sexus universis damus, donamus, concedimus, et con-

ferimus, ac praesentes hasce Litteras Donationales Nostras loco perpetui Privilegii ipsis indulgemus, tam in Communi omnibus, et singulis, quam etiam singulis Sedibus Siculicalibus seorsim asservandas. Quemadmodum hasce etiam Litteras praesentes Nostras Donationales, Privilegiales universis Fidelibus Nostris Dominis Siculis in Sede Siculicali Udvarhely existentibus, et degentibus, in forma Privilegii nostri Perpetui extradandas duximus. Harum nostrarum vigore, et Testimonio Litterarum mediante. Datum in Arce Nostra Szamus Ujvár, die trigesima Mensis January. Anno millesimo Sexcentesimo Trigesimo Sexto.

Anno Domini 1656. 28.a Mensis May.

Peditatus Agilis Stephani Nagy de Allfalu.

Nos Georgius Rákotzi, Dei Gratia Princeps Transylvaniae, partium Regni Hungariae Dominus, et Siculorum Comes. etc.

Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis; Quod Nos cum ad nonnullorum Fidelium Minorum Consiliariorum Nostrorum singularem Nobis propterea factam intercessionem: Tum vero attentis, et consideratis fidelitate, fidelibusque Servitiis Strenui Agilis Stephani Nagy de Gergyo Allfalu, Peditis Nostri praetoriani, quae ipse primum quidem Serenissimo quodam Domino Principi Gabrieli, Sacri alias Romani Impery, et Tranniae. Principi

etc. Praedecessori Nostro felicis recordationis actandem Nobis etiam ab auspiciato Principatus Nostri exordio, Regnoque huic Nostro Tranniae in omnibus rebus *pediti*, et Industriae suae commissis, et concredit, praesertim vero ab officio suo, quo ad praesens fungitur, fideliter exhibuit, et impendit, ac in futurum etiam eandem fidelitatem, et animi sui dexteritatem exhibitionem, et impensionem eundem non diffidimus. Eundem igitur Stephanum Nagy, nec non Petrum, Mathaeum, et Michaëlem similiter Nagy, Fratres ipsius Carnales quos licet superioribus elapsis temporibus Generosus Stephanus Lázár de Szárhegy, Sedium Siculicalium Csik, Gyergyo, et Kászón Supremus Judex Regius contra Statuta, et Constitutiones Regni, in Servitutem Jobbagationalem subjecerat; Verum in Anno Domini praeterito millesimo Sexcentesimo vigesimo tertio per Commissarios ab eodem Serenissimo quondam bonae memoriae defuncto Principe Gabriele ad connumerationem universorum Siculorum delegatos e' manibus ejusdem Stephani Lázár recuperati, adepti, in numerumque Peditum Pixidariorum Siculorum adscripti sunt, quo in Statu Nos etiam eosdem tempore Generalis Lustrationis universorum Siculorum fidelium Nostrorum in Anno praeterito millesimo Sexcentesimo trigesimo quinto factae reliquimus, denuo in Caetum, et Numerum verorum, et indubitatorum Peditum Pixidariorum Sedis Siculicalis Gyergyo annumerandos, cooptandos, et adscribendos duximus, prout annumeramus, cooptamus, et adscribimus per praesentes. Domum etiam ipsorum in praedicta Possessione Allfalu vicinitatibus Domo-

rum Nobilis Agilis Stephani Boritz ab una, et Joannis Mihály Peditis Pixidary partibus ab altera, aliasque Haereditates ipsorum ubi in dicta Sede Siculicali Gyergyo existentes, habitas, juste, et legitime eosdem concernentes, ab omni Censuum, Taxarum, et Contributionum Nostrarum, tam Ordinariarum, quam extra ordinariarum, Subsidiique, et Lucri Camerae Nostrae solutione, ac Servitiorum quorumlibet plebeorum exhibitione. Item Seminaturas, allodiaturas, et Agricolationes ipsorum universas, a Decimarum, Nonarum, et quarumvis Datarum pensione Clementer eximendos, et supportandos duximus, prout eximimus, et supportamus praesentium per vigorem: Ita tamen, ut iidem Stephanus, Petrus, Mathaeus, et Michaël Nagy, haeredesque, et Posteritates ipsorum universi, more caeterorum Peditum Nostrorum Pixidariorum annotatae Sedis Siculicalis Gyergyo; bonis, et idoneis Gladiis, Sclopetis, vulgo Pixidibus decenter sint instructi, ac ad Mandata Nostra, Successorumque Nostrorum, in defensionem Regni Nostri Tranniae tempore necessitatis sine mora insurgere, ac omnibus Bellicis Expeditionibus, tam Generalibus, quam Partialibus interesse; ibique cum omnium rerum suarum, et vitae etiam periculo extremo fideliter inservire, fidelemque Patriae Operam navare debeant, et sint adstricti; Quocirca vobis Generosis, Egregys, et Nobilibus Agilibus Capitaneo, et Judici Regio, Supremis Sedium Siculicalium Csik, Gyergyo, et Kászon, Vice Judicisque Regio, nec non Dicatoribus, Decimatoribus, et Exactoribus quarumcunque Contributionum saepe dictae Sedis Gyergyó.

Item Judici, et Incolis praedictae possessionis Allsalu, modernis, et futuris quoque pro tempore constituendis, Cunctis etiam aliis quorum interest, seu intererit, praesentes visuris; harum serie committimus, et mandamus firmiter, ut visis praesentibus, vos quoque a modo imposterum memoratos Stephanum Petrum, Mathaeum, et Michaëlem Nagy, haeredesque, et posteritates ipsorum utriusque Sexus universos rationae praescriptae Domus, Haereditatum, Seminaturarum, Allodiaturarum, et Agricolationum suarum, ad aliquam Censuum, taxarum, et Contributionum praedictorum, Subsidiique, et Lucri Camerae Nostrae solutionem, ac Servitiorum quorumvis plebeorum exhibitionem, Decimarumque, et Nonarum pensionem cogere, et compellere, aut propterea eosdem in personis, rebusque, et Bonis ipsorum universis impedire, turbare, molestare, aut quovis modo damnificare nulla ratione praesummatis, aut sitis ausi modo aliquali. Secus non facturi. Praesentibus perlectis, Exhibenti restitutis. In cujus rei memoriam, firmitatemque perpetuam praesentes Literas Nostras pendentes, et authentici Sigilli Nostri munimine roboratas, memoratis Stephano, Petro, Mathaeo, et Michaëli Nagy, ipsorumque Haeredibus, et Posteritatibus utriusque Sexus Clementer dandas duximus, et concedendas. Datum in Civitate Nostra Bisztriciensi die 1-a Mensis Novembris, Anno Domini *Millesimo Sexcentesimo Trigesimo Octavo*. Georgius Rákotzy m. p. Martinus Márkosfalvi. Secret. m. p.

Pedes Pixidary. Pro parte Petri Siklodi, et aliis de Dittro, et Remete.

Nos Georgius Rákotzi Dei Gratia Princeps Transylvaniae, Partium Regni Hungariae Dominus et Siculorum Comes etc. Memoriae commendamus, tenore praesentium significantes quibus expedit universis: Quod nos cum ad nonnullorum Fidelium Dominorum Consiliariorum Nostrorum singularem nobis propterea factam intercessionem tum vero attentis, et consideratis fidelitate, fidelibusque Servitiis Agilium Stephani Csybi senioris, Michaelis Gergely, Michaelis Balyko Senioris, Martini, et Michaelis Balyko Junioris, Thomae, Pauli, et Georgii Balyko, Blasii, Petri, et Johannis Siklodi Senioris, Johannis Gál, Gregorii Balás, Blasy Csybi, Johannis similiter Csyby, Senioris, Johannis Kelleo, Michaelis Szikszay, Blasy Antal, Johannis Csyki Junioris, Petri, et Gregorii Mévészáros, alias Balás, Blasy Jakab, Pauli Déák, Eliae Balás, et Michaelis Csybi Senioris, omnino de Dittro; et Stephani Ivácson de Remete, in Sede Siculicali Gyergyó existentium, quae ipsi Nobis, et huic Regno Nostro Transylvaniae in omnibus occasionibus, rerumque, et temporum vicissitudinibus, maxime vero in proxima Expeditione nostra Bellica, quam pro restaurandis, et restituendis Regni Hungariae Patriae Nostrae dulcissimae Libertatibus susceperamus, summa semper industria, et Servitiorum promptitudine exhibuerunt, et impenderunt, ac in futurum quoque exhibituros, et impensuros fore se

se pollicentur. Eisdem itaque Stephanum Csybi, Michaellem Gergely, alium Michaellem Balyko Seniore, Martinum, et Michaellem Balyko Juniore, Thomam, Paulum, et Gregorium Balyko, Blasium, Petrum, et Johannem Siklodi Seniore, Johannem Gáll, Gregorium Balás, Blasium Csybi, Johannem Similiter Csybi, Seniore, Johannem Kelleo, Michaellem Szikszay, Blasium Antal, Johannem Csyki Juniore, Petrum, et Gregorium Mészáros alias Balás, Blasium Jakob, Paulum Déák, Eliam Balás, et Michaellem Csyki Seniore, omnino de dicta Dittro, ac Stephanum Ivátson de Remete, e Statu, et conditione ea, in qua nati sunt, et hactenus exstiterunt, Clementer eximendos, ac in Coetum, et Numerum, verorum, et indubitatorum peditum Pixidariorum Sedis Siculicalis Gyergyo annumerandos cooptandos, adscribendos duximus prout annumeramus, cooptamus, et adscribimus per Praesentes. Domos etiam ipsorum in praedictis possessionibus Dittro, et Remete, aliasque Haereditates ubivis in praedicta Sede Siculicali Gyergyo existentes, habitas juste, et legitime eosdem concernentes, ab omni Censuum, Taxarum, et Contributionum Nostrarum, tam ordinariorum, quam extraordinariorum, subsidiisque, et Lucri Camerae Nostrae solutione, ac Servitiorum quorumlibet plebeorum exhibitione; Item Seminaturas, allodiaturas, et agricolationes ipsorum universas a decimarum, nonnarum, et quarumvis datiarum pensione Clementer eximendos, et supportandos duximus, prout eximimus, et supportamus praesentium per vigorem: Ita tamen; ut ipsi

quoque, ac Haeredes, et Posteritates ipsorum universi, more caeterorum Peditum Nostorum pixidariorum annotatae Sedis Siculicalis Gyergyo, bonis, ac idoneis Gladiis, Sclopetis, sive pixidibus, decenter sint instructi, ac ad mandata nostra, successorumque nostrorum in defensione hujus Regni nostri tempore necessitatis sine mora insurgere, ac omnibus Bellicis Expeditionibus, tam Generalibus, quam Partialibus interesse, ubique cum omnium rerum suarum, atque vitae etiam extremae periculo fideliter inservire, fidelemque Patriae operam navare debeant, et sint adstricti: Quocirca Vobis Generosis, Egregiis, et Nobilibus Agilibus, Capitaneo, et Judici Regio Supremis, Vice Judicibusque Regiis, Dicatoribus, Decimatoribus, Nonatoribus, et Exactoribus quarumcunque Contributionum Sedium Siculicalium Csik, Gyergyo, et Kászon; nec non Judicibus, ac Juratis annotatarum Possessionum Ditro, et Remete, modernis, et futuris quoque pro tempore constituendis: Cunctis etiam aliis, quorum interest, seu intererit, praesentes visuris; harum serie committimus, ac mandamus firmiter, quatenus vos quoque a modo in posterum memoratos Stephanum Csyby, Seniore, Gregorium Mihály, Michaelem Balyko, Seniore, Martinum, et Michaelem Balyko Juniore, Thomam, Paulum, et Georgium Balyko, Blasium, Petrum, et Johannem Siklodi Seniore, Johannem Gáll, Gregorium Balás, Blasium Csybi, Johannem Seniore Csybi, Johannem Kelleo, Michaelem Szikszay, Blasium Antal, Johannem Csyki Juniore, Petrum, et Gregorium Mészáros, alias Balás, Blasium Jakab, Pau-

lum Déák, Heliam Balas, Michaëlem Csybi seniozem, ac Stephanum Ivácson, haeredesque, et posteritates ipsorum universos ratione praescriptarum Domorum, Seminatarum, allodiatarum, et Agricolationum suarum, ad aliquam Censuum, Taxarum, et Contributionum praedictarum, subsidiique, et Lucri Camerae nostrae solutionem, ac Servitiorum quorumvis plebeorum exhibitionem, Decimarum, Nonarumque pensionem cogere, et compellere, aut propterea eosdem in personis, rebusque, et bonis ipsorum quibuslibet impedire, turbare, seu quovis modo damnificare nulla ratione praesummatis, vel sitis ausi modo aliquali. Secus non facturi. Praesentibus perlectis, Exhibenti restitutis. Datum in Arce Nostra Fogarasiensi, die *quinta mensis January*, Anno Domini 1646. Georgius Rákocy m. p.

Anno Domini 1651. Die 10-a May in Possessione Szárhegy coram Generosis Dominis Stephano Petky de Kiralyhalma Capitaneo, et Thoma Domokos Judice Regio Supremo Sedium Siculicalium Csyk, Gyergyo, et Kászon in facie Sedis Judiciariae praesentes Litterae exhibitae, lectae, publicatae, proclamatae, et nemine Contradicente, in vigore sunt relictae. Stephanus Petki m. p. Thomas Domokos m. p.

Primpilus Levele Gyergyó Szék Szárhegyi Miklós Istvánnak, és Ditrai Tenkoly Mátnak, kik származtanak Gyergőbő Felcsik Székből Göröczfalvából Doros Balásról.

Nos Sigismundus Báthori de Somlio, Transilvaniae, et Siculorum Comes etc.: Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod nos cum ad nonnullorum Dominorum Consiliariorum Nostrorum singularem intercessionem nobis propterea factam, tum vero attentis, et consideratis fidelitate, et fidelibus Servitiis Nobilium Agilium Blasii, et Stephani Kováts, Johannis Antal, Stephani Leörintz, Petri More, Lucae Miklós Blasii Kamuthy, et Valentini Kováts, de Dánfalva, Ambrosii Kováts, et Benedicti Kontz de Sz. Mihály Antonii Csáky, et Petri Máté de Voczorczy, Stephani Fodor de Rákos, Johannis Márton de Somlio, Martiní Fina de Sz. György, Pauli Kováts, et Nicolay Vizy de Jenőfalva, Thomae Béres de Borsova, et Blasii Béres de Görőczfalva, omnium in Csyk, Thomae Barabás de Kilyénfalva, in Gyergyio, et Johannis Páll de Felsőfalva Possessionibus vocatis, in Kászon, Sedibus Siculicalibus existentium, degentium, quae ipsi nobis in Cultrura Ferrifodinae Nostrae Csykiensi exhibuerunt, et impenderunt; Siquidem eorum arte, et Experientia praedicta Ferrifodina Nostra Csykiensis a Compluribus — — — colitur, qui sicuti hactenus summa cum utilitate Nostra hoc munus obiverunt, ita optimam spem habemus eos in posterum, si aliqua laboribus eorum praemia addiderimus majori animi contentione idem praestituros. Quibus de Causis eisdem Blasium, et Stephanum Kováts etc. Blasium Béres, Caeterosque omnes superius in serie presentium Litterarum Nostrarum nominanter denotatos, ex Caetu, et Nu-

mero reliquorum plebeorum hominum, in quo hactenus praestiterunt eximendos, ac in numerum, et ordinem caeterorum verorum, praedictarum Sedium Siculicalium Csyk, Gyergo, et Kászon, atque adeo Regni hujus Primipillorum gratiose annumerandos, aggregandos, adscribendos duximus. Decernentes expresse, ut a modo imposterum idem Blasius Béres, aliique omnes superius expressi, ipsorumque haeredes, et posteritates universae, pro veris, et indubitatis Primipillis, Siculis habeantur, et reputentur, omnibusque, et singulis illis libertatibus, immunitatibus, indultis juribus Privilegiis, et consuetudinibus, quibus caeteri veri, et nati Primipili quomocumque de Jure, vel consuetudine utantur, fruuntur, et gaudent, perpetuo uti frui, et gaudere possint, et valeant; ita tamen, iidem, et singuli eorum, Haeredesque, et posteritates ipsorum universae deinceps quoque operam navare debeant, et sint adstricti. Et nihilominus Domos eorundem, et cujuslibet eorum ubivis in praescripta Ferrifodina Nostra Csykiensi, arte, et experientia eorum inservire, tam aliis omnibus Bellicis Expeditionibus pro necessitate Regni, rationeque temporum susceptis, Bonis, Equis, Frameis, Galeis, Loricis, Clypeis, hastis, ac aliis instrumentis militaribus bene instructi semper interesse, fidelemque nobis, et successoribus Nostris Patriaeque operam navare debeant, et sint adstricti. Et nihilominus Domos eorundem, et cujuslibet eorum, ubivis in praememoratis necessitatibus, et Sedibus Siculicalibus Csyk, Gyergo et Kászon existentes, habitas, ab omni Censuum, Taxarum, et Contributionum no-

strarum, tam ordinariarum, quam extraordinariarum, subsidique, et Lucri Camerae nostrae solutione, servitiorum quorumlibet plebeorum exhibitione, Seminaturas item, et Agricolationes eorundem quaslibet ab omni Decimarum, Nonarum, Capeciarumque nobis, Successoribus nostris quotannis prout jure debent, pensione in perpetuum eximendos duximus, et supportandos; prout annumeramus, aggregamus, et adscribimus, eximimusque, et supportamus praesentium pervigorem. Quocirca vobis Egregiis, Nobilibus, et Agilibus Benedicto Mindszenti Capitaneo Arcis Nostrae Udvarhely, Judici Regio Sedium Siculicalium Maros, et Udvarhely, ac A-rendatori Decimarum Nostrarum Transylv. item Emerico Rátz, Praefecto dictae Ferrifodinae nostrae Csykiensis, et Michaëli Zemere Judicibus Regiis, nec non Dicatoribus Connumeratoribus, et Exactoribus Contributionum, Decimatoribusque praescriptarum Sedium Siculicalium Csyk, Gyergyo, et Kászón, ac Providis Judicibus, et Juratis Civibus annotatarum Possessionum, modernis, et futuris quoque pro tempore Constituendis, eorumque vices gerentium, Cunctis etiam aliis, quorum interest, vel intererit, praesentium Notitiam habituris, harum serie committimus, et mandamus firmiter; quatenus vos quoque a modo deinceps praefatum Blasium Béres, et Caeteros. etc. ipsorumque Haeredes, et posteritates unversas pro veris, et indubitatis Primipillis habere, reputare, et agnoscere, ad nullam e Censuum, Taxarum, et Contributionum Nostrarum tam ordinariarum, quam extraordinariarum; subsidique, et Lucri Camerae solutionem, Servitiorum quorum-

libet plebeorum exhibitionem, Decimarum, Nonarum, et Capeciarum pensionem cogere, et compellere, vel eosdem propterea in personis, rebusque, et Bonis ipsorum quibusvis impedire, turbare, molestare, et damnificare praesummatis, nec sitis ausi modo aliquali. Secus non facturi. Praesentibus perlectis, exhibentibus restitutis. In cujus rei memoriam, firmitatemque perpetuam praesentes Literas nostras, pendentis, et authentici Sigilli nostri munimine robaratas, praememoratis, Blasio Béres, et Caeterisque de Göröczfalva, ipsorumque Haeredibus, et posteritatibus universis gratiose dandas duximus, et Concedendas. Datum in Civitate nostra Alba Julia Die decima quinta mensis Novembris, Anno Domini *millesimo Quingentesimo nonagesimo primo*. Sigismundus Báthori. Volfgangus Kovátzocky m. p. Cancellarius. — — Coram Magnificis Pancratio Scmircy, et Johanne Petky, a Serenissimo Principe delectis Commissariis exhibitae, et praesentatae ac per eosdem roboratae, et Confirmatae, Anno 1609 die 30-a May. Pancratius Scmircy m. p. Johannes Petky. m. p. — Anno Domini 1609. 5-a Die January. Praesentata est nobis Johanni Mattias, et Vice Judici Regio Gyergyiensi, Caeterisque Assessoribus.

Praescriptas Protocollationes, prout eadem ob Statum lacerum legi poterant, ex Archivo Inclytae Sedis Siculicalis Gyergyo, Die 30-ma 8-bris, 1816. in Gyergyo Allsalu fideliter.

L. S.

Extr. do.

Andreas Györffy m. p. praefatae

I. Sedis Jurat. Notarius.

Nos Franciscus Primus Divina favente Clementia Austriae Imperator, Apostolicus Hungariae, Bohemiaeque Rex, Archidux Austriae; Dux Lotharingiae, et Salisburgi, Magnus Princeps Transylvaniae, et Sicularum Comes etc: Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, et singulis: Quod nobis Die *nona Mensis, Decembris, Anni Millesimi octingentissimi decimi quinti*, stante videlicet termino celebrationis, et cursus Judiciorum Tabulae Nostrae Regiae in Transylvania, Partibusque eidem reincorporatis Judicariae, juxta Caesareo, Regio, Principalem, e Consensu universorum Nostrorum fidelium Statuum, et Ordinum trium Nationum, antelati haereditarii nobis, Magni Principatus Transylvaniae, Partiumque eidem reincorporatarum factam ordinationem per distinctas Periodos continuae, ac proxime a Festo Sancti Martini Episcopi usque ad quartam Dominicam Adventus, in Libera, Regiaque Civitate nostra Marus Vásárhely durante, ad quam, utpote Tabulam Nostram Regiam Judicariam Causae Fidelium Nostrorum Regnicolarum Transylvaniae, Partiumque eidem reincorporatarum, e publica, et approbata eorundem Consuetudine, tam per Formam brevium Judiciorum, quam etiam longo Litis processu determinari, et adjudicari solitae, (exceptis Diactalibus) universae generaliter fuerant prorogatae, una cum Fidelibus Nostris, sincere Nobis, et respective dilectis, Spectabilibus, Magnificis, et Generosis, item et Egregiis, Samuele Comite Kemény Libero Barone de Magyar Gyerő Mostor, Camerario, et Consiliario nostro

Status: Regii item nostri in Magno Transylvaniae Principatu, Partibusque eidem reincorporatis Gubernii Consiliario, utrobique actuali, intimo, ac praefatae Tabulae Nostrae Regiae Judiciariae in persona nostra Praeside, Magistrisque nostris Prothonotariis, ac Juratis toties dictae Tabulae nostrae Regiae Judiciariae Assessoribus, pro faciendo Causantibus Judicio moderativo, in eadem Tabula Nostra Regia Judiciaria pro Tribunali Seditibus, et constitutis, facta primum prae Foribus Litigantium uti moris est, et Consuetudinis receptae, legitima per nobilem Samuelem Csia, praedictae Tabulae Nostrae Regiae Judiciariae Scribam, ac Juratum Notarium proclamatione, Fidelis noster Generosus Michaël Székely de Kilyén, Camerarius noster, et alter per Magnum Nostrum Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reincorporatas Magister Prothonotarius, nobis dilectus, exhibuit, et praesentavit Litteras quasdam Serenissimi quondam Principis Transylvaniae Michaëlis Apafi, de Anno *millesimo Sexcentesimo Octuagesimo Nono*, die vero decima Septima Mensis Juny, ad Inclytam Universitatem Sedis nostrae Siculicalis Udvarhely directas, medio quarum Franciscum Gyulai de Marus Némethi pro Judice Regio eidem Sedi Siculicali commendaverat; petens nos debita cum Instantia humillime; quatenus nos easdem transumi, et transcribi, praesentibusque Litteris nostris patentibus verbo tenus inseri, et inscribi facientes, eidem sub Sigillo nostro Judiciarii et authentico, eoque Transylvanico extradari, et emanari facere dignaremur. Quo audite Fideles nostri syncere nobis, et respective dilecti,

Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregii, prae laudatus Samuel Comes Kemény Liber Baro de Magyar Gyerő Monostor, Camerarius, et Consiliarius Noster, Status Regii item Nostri in Magno nostro Transylvaniae Principatu, Partibusque eidem reincorporatis Gubernii Consiliarius, utrobique Actualis intimus, ac praefatae Tabulae Nostrae Regiae Judicariae in persona Nostra Praeses, Michaël item Comes Toldalagi de Nagy Ertse, Samuel Szentiványi de Sepsi Szent Ivány, Josephus Comes Teleki de Szék, Camerarius Noster, Daniel Zejk, de Zejkfalva, et Simeon Kemény Liber Baro de Magyar Gyerő Monostor, hic quidem Supernumerarius, illi vero Actuales ejusdem Tabulae Nostrae Regiae Judicariae Assessores; Ludovicus porro Csiszér de Gidofalva, et Sigismundus Cseh de Alsó Csernaton, Protocollistae ambo Prothonotariales; tandem Sámuel Mátyás de Páva, Josephus Senior Fülöp, de Vadad, Nicolaus Kováts de Kézdi Vásárhely, Josephus Bedő de Kálnok, Balthasar Csipkés de Aranyos Rákos, Nicolaus Orbán de Márkosfalva, Johannes Szolga de Vargyas, Josephus Várhegyi de Létzfalva, Stephanus Junior Intze de Lisznyo, Josephus György de Ikland, et Georgius Mihály de Bere, Jurati omnes Fori utriusque in Transilvania Causarum Advocati, ac denique Paulus Miske de Szent Mihályfalva, et Petrus Szász de Ilentzfalva, petierunt Paria earundem Litterarum sibi ipsis concedi, et extradari: *quibus de Jure eisdem concessis, exhibitum per praefatum Fidelem Nostrum Generosum Michaëlem Székely de Kilyén praenotatarum Litterarum tenor, et verbalis continentia sequitur in haec verba:*

Michaël Apafi Dei Gratia Princeps Transyl-
 vaniae, Partium Regni Hungariae Dominus,
 et Sicularum Comes. Spectabiles, Magnifici,
 Generosi, Egregii, et Nobiles, Agiles, ac Stre-
 nui, Fideles Nobis syncere dilecti, Salutem,
 et Gratiam Nostram! Az Tekintetes Székely
 Nationak nem utolsó részének tudván Nemes
 Udvarhely Széket lenni, mindenkoron Fejedel-
 mi Hivatalunknak ismértük ilyen kedves Hi-
 veinkre való kegyelmes gondviselésünket;
 Midőn azért Kegyelmetek, és Nagyságtok Ki-
 rály Biráját tavalyi Esztendőben Isten ez vi-
 lágból ki szollította volna, az Nemes Szék
 hogy következendő maga Kárának, és maga
 akadályinak ez iránt is orvoslását láthassa,
 kegyelmetekhez, és Nagyságtokhoz való Fe-
 jedelmi Kegyelmességünknek tóvábbra terjed-
 hető javára illendőnek ismértük megh hitt be-
 tsülletes Ur Hivünk, belsőbb Tanátsunk, Feő
 Generalisunk, Tekintetes, Nemzetes Széki
 Teleki Mihály, és Bethlen Elek Uramék ál-
 tal Kegyelmeteknek betsülletes Hivünket, Ma-
 ros Némethi Gyulai Ferentz Uramat, Taná-
 csunkat, Küküllő Vármegyének Feő Ispán-
 nyát Király Biroságra recommendálnunk;
 Kegyelmeteket azért, és Nagyságtokat megh
 nevezett kedves Ur Hivünk Feő Generalisunk
 által Fejedelmi Authoritasunk szerént kegyel-
 mesen akartuk requiralni, megh irt' betsül-
 letes Hivünket Méltóságos Fejedelmi recom-
 mendationkra az Király Biroságnak Tisztire
 bé vinni, hozzánk való igaz Hűséginek megh
 mutatásának ismervén lenni, ne posthabeál-
 ja. Mi is ez iránt Kegyelmeteknek, és Nagy-
 ságtoknak hozzánk megh mutatandó engedel-
 mes hűségít kegyelmesen agnoscalván, Gra-

tia Nostra Principali eisdem benigne propensi manemus. Datum in Curia Nostra Alsó Porumbák, Die 17-ma Mensis Juny, Ao 1689. Et subscriptum erat a' Sinistris: Apafi m. p. inferius vero ad marginem a' dextris scriptum legebatur: Udvarhely Széknek. Erantque hae Litterae ad formam Litterarum missilium convolutae, ac Sigillo ejusdem Principis, prout videbatur, super Cera rubra ductili impulsive communitae, ac roboratae, tunc clausae confectae, et emanatae, postmodum vero apertae. In exteriori earum parte Intitulatio sequens erat: Spectabilibus, Magnificis, Generosis, Egregiis, et Nobilibus, Agilibus, ac Strenuis, Capitaneo Supremo, Vice Judicibusque Regiis, Juratis Assessoribus, ac Notariis, Primoribus item, et Potioribus, Primipilis, Peditibusque Pixidariis, toti denique Universitati Dominorum Libertinorum Sicularum Sedis Siculicalis Udvarhely etc. Fidelibus Nobis Syncere dilectis. Ab altera vero Parte legebatur: Anno 1689. 28-va Juny praesentatum, et publicatum in Székel Keresztur.

Unde Nos instanti petitione annotati Fidelis Nostri Michaëlis Székely de Kilyén, praememoratorum item Fidelium Nostrorum Samuelis Comitis Kemény Liberi Baronis de Magyar Gyerő Monostor, Michaelis Comitis Toldalagi de Nagy Ertse, Samuelis Szentiványi de Sepsi Szent Ivány, Josephi Comitis Teleki de Szék, Danielis Zejk de Zeikfalva, Simeonis Kemény Liberi Baronis de Magyar Gyerő Monostor, Ludovici Csiszér de Gidofalva, Sigmundi Cseh de Alsó Csernaton, Sanctus Mátyás de Páva, Josephi Senioris Fűöp de Vadad, Nicolai Kováts de Kézdi Vásárhely, Josephi Bedő de Kálnok, Bal-

thasaris Csipkés de Aranyos Rákos, Nicolai Orbán de Márkosfalva, Johannis Szolga de Vargyas, Josephi Várhegyi de Létzfalva, Stephani Junioris Intze de Lisznyo, Josephi György de Ikland, Georgii Mihály de Bere, Pauli Miske de Szent Mihályfalva, et Petri Szász de Ilentzfalva, *coram Nobis humillime facta, Clementer exaudita*, et faventer admissa, praescriptas Litteras non abrasas, non Cancellatas, nec in ulla earum parte suspectas; sed omni prorsus vitio, et suspicione carentes, de verbo ad verbum sine diminutione, et augmento, variationeque prorsus aliquali transumi, et transcribi, praesentibusque Litteris Nostris patentibus inscribi facientes, eidem Exhibenti, reliquisque Paria earundem petentibus sub Sigillo Nostro Judiciali, et Authentico, eoque Transylvanico extradandas duximus, et concedendas, Communi Justitia, et aequitate svadente. Datum in Libera, Regiaque Civitate Nostra Marus Vásárhely Die *Nona Mensis Decembris, Anno millesimo Octingentesimo decimo quinto.*

LEOPOLDUS.

Quam demissam apud Nos Instantiam Natio Siculica fecerit supplicando, ut ipsam intuitu Fidelium Servitiorum suorum, et vigore Regii Nostri Diplomatis, ab ulterioribus praestationibus, et Quartirys immunes reddere Clementissime dignaremur, ex adjecto humillimo memoriali uberius intelligetis.

Verum quemadmodum Nobis ^NFidelia, Egregia, et proficua Servitia a' ^Ndiva Natione praesertim in his ultimis Belli temporibus

praestita optime Nota sunt; ita etiam ex paterno, quo eandem Nationem prosequimur affectu ad exaudiendum illius preces, et ipsis deferendum proni essemus, si notoriae praesentes necessitates, et conjuncturae id admitterent, quae unicum impedimentum sunt, quod Regna, et Provinciae Nostrae debita contra mentem, et Clementiam Nostram de facto frui non valeant.

His autem a Divina Bonitate (uti Speramus) brevi sublatis, repetita etiam Natio Siculica optatam Sublevationem, et almae Pacis fructus omnino sentiet.

Noveritis proinde Vos haec praefatae Nationi pluribus repraesentare, et eandem ad continuandas per breve adhuc tempus praestationes omni meliore modo disponere, simul autem securam reddere: Quod sicuti Nos haec e probis ejus animis Notoria Fidelitate, Zelo, et devotione omnino speramus, ita vicissim gratias Nostras Caesareo-Regias largiter expertura sit, quas Vobis quoque in omne tempus benignissime corroboramus. *Datum Vienna 21-a Marty. Anno 1700.* — Ad Gubernium Tranniae.

Anno 1700 Die 6-ta Aprilis, Usus Sedis Siculicalis Sepsi hactenus usitatus, in Oppido S: Szent György Conscriptus.

Az Perek inchoalodnak négyféleképpen: 1-ő Citatio által. 2-ó Petséttel való ki kérés által. 3-tio Ha valaki Tiszt petsétivel valamit meg tilt, 's el is szabadittya, mellyről Kezest kért, a' kinél meg tiltotta annak. 4-ó Certifica által.

Aki Citation fundálya Perit annak Pár adatik.

Az ki valamit Törvényre el tart, Citaltatik, vagy Certificaltatik érette, mellyben is Pár nem adatik.

Az Certificatioval élnek Kár dolgában, akár marha, akár mezőn lévő gabonabéli kár légyen.

Az Approbatában meg irt' potentiariusok Három Szék Gyűlésire Certificaltattnak, 's ott is ventillaltattnak.

Az Divisio dolgában inter Fratres Carnales, Patruales, et Matrueles olyan Processus vagon, hogy Citaltattván a' praetendes Atyafi, más Atyafiat, ha nem compareal, a' Prohibita egyszer bé iratik, azután ha compareal, 's kívánnya a' Praetendens, a' Tiszt ki megyen Divisiora, és ha valamellyik praetensiojában deficialt, Novummal is élt, 's ha Tiszt Ur ki menván az In Causam adtractus Inhibeal, pro Repulsione reputaltatik; az mikor is az Inhibens egy Forintal áll elé. Mikor pedig a' Tiszt ki megyen Divisiora, mindenik Fél egy egy Forintot fizet, Adessor Uraméknak, Tiszt Urnak kettőt.

Ha mikor Executiora ki mentek Assessor Uramék egy egy Forintot vettek, V. Tiszt Ur kettőt attól, a'kitől Exequaltak.

Két Calumnia van közöttünk, egyik Decretalis, a' melly esik retorsive; a' másik Calumnia tizenharmadfél Forintos, melly intervenial a' Contractusnak violálásából, és egyszer végbe ment dolognak fel állításából.

Ha ki méltatlanul, és mód nélkül valaki marháját eltartya, nem Gyran, semfém potentián convincalodik; mivel Gyra közöttünk nem forog.

Ha a' Peres a' Prohibitának ratióját nem adja, Indebitán marad érette, az coram latiusra pedig réá felelni nem tartozik.

A' melly Causak Remediumban vagnak, mikor a' Birságról való Executorokat ki botsáttya a' Tiszt, annakelőtte egy Széknapot hágy, és ki ír, hogy kinek pere Remediumban áll, prosequalya; mivel a' Protocolumban bé irt' Birságot ki irattvan, exqualtattya azután, és non obstante, hogy peressivel meg nem békéllett; ha pedig az Peresnek Seriesse ad Litigandum nem adatik, nem adgyák - ki.

Az Interruptio, és violatio Sedis más fél forint.

In Causis tam longo, quam brevi Litis processu agitatis kétszer prohibealhatnak, Secundario cum onere Flor. 1. Az első Proclamatát is ha eodem Die nem prohibealya az Peres, edgy Forint az onussa.

Az Széken interlocutorie esett birságot ha nem akarja, nem deponálya az Peres; hanem Executioval kell meg venni.

Az Jobbágyot akár az Ura Forumán, 's akár a' Széken, 's akár az Ispányok előtt perellyék, tartozik kezét adni.

Litis intermedio semmi Causaban nem szabad inquiraltattni, sub paena Flor. 12 ½.

Az adosságért a' Nemes Ember marháját, ha marhás Jobbágya van, meg fogni nem szabad, és Nemes Embert magát, nem a' Jobbágyát Citáallyák.

Az adosságért el betsült' marhát fűven tizenötöd napig, szénán pedig nyoltzad napig eltartják; és ha addig ki nem váltyák, oda vész.

Az eltserélt' marhát harmad' napig vissza adni szabad, a' hosszu pénz Dr. 40 meg adván; az áldomásnak is felit meg kell fordítani.

A' *pacificum annuale* *Dominiumat* turballya tsak a' *Citatio* is, vagy *Contradictio*.

Ha valamelly *Causakban* *Condensensiot* láttattnak, és a' peres azt láttattya, hogy a' defectust cum *paena indebitae* irassa meg, meg itélik, ha *simpliciter* *condescendaltattya*, azt is megitélik.

A' ki Falus Birot keres, ha edgyik Birorol a' másikra nem szállittya is, az pert azzal el nem veszi.

A' *Sententiat* Esztendőnként *resuscitalni* kell in *Facie Sedriae*, Tiszt változásakor is *similiter*.

Falun, Falu Határán lett Kárért, ha *Citation inchoallya* valaki *Causáját*, 36 Forintokon *Convincallya* az Falut, ha *triumphal*; ha pedig *Certificatione* mediante 12 Forintokon.

Ha Peres a' szollittáskor *praesens*, 's meg nem felel, nem *supervenialhattya* perit; ha pedig *praesens* nem volt, a' meg szollittáskor *supervenialhat*.

A' ki Tisztit *difffamallya*, *duplex* *Homagiumon* marad.

A' Nemes Embert Fiu Széken kereshetik *Criminalisra*, V. K. Biro előtt, de a' V. Király Biro Nemes Embert *substitutus* előtt nem perelhet; hanem valamellyik Fő Tiszt, vagy Vice Kapitány előtt.

Publicus *malefactorok*, Gyökösök, in *continua* *persecutione* paraszt Funduson Törvény kéretlen is megfogattatthatnak; ha pe-

dig in continua persecutione nintsenek, paraszt Fundusra is Törvényt kell kérni.

Mezõn való Esztenákra Törvény kéretlen nem szabad menni; Erdõn valokra szabad, az mezõn pedig az malefactort indifferenter minden Ember földin szabad meg fogni.

Az Certificationak az proclamata előtt harmad nappal kell lenni.

Mikor Vice Tiszt Ur károk eligazítására ki megyen, a' Falu Tisztaságban három forintot ad; személlyes Ember egy forintot ad.

Divisiora, 's egyéb dolgok eligazítására, a' kiket Assessor Uram közzül a' Nemes Szék el iratt azok tartoznak el-menni.

Az meg sebhett Embernek sebet, 's Teste defectussát meg nézte a' Nemes Szék, és nem az Articulus szerént itéltek, hogy fájdalomról, 's egyéb fogyatkozásairól adjurállyon, ha nem limitallya a' Szék, mennyire eshetik a' fájdalomhoz képest.

Marhabéli Kárnak meg fizetésében az marhátlan Ember, ha akkor, a' mikor a' lopás esett, marhája nem volt, Contribualni nem tartozik.

Idegen Országbélieknek dolgok per brevem ott, a' hol Tiszt Ur akarta, el igazodott, ugy szintén azoknak is dolgok, a' kik mások miatt más Országban meg károsítottak.

Anno 1686 die 8-va Martii in Possessione Maksa.

A' ki a' Peresse ellen Novizalni akar, a' Székben jelentsse meg a' Notarius által peresinek, e' tempestive intra 8-vum meg jelentsse, és intra quindenam exhibeallya, 66 nap alatt prosequallya, alioquin Calumnián ma-

rad. Novumat nem kell hozni; hanem annak Taxáját adja bé a' Széknek, és a' Reformatiot a' szerént vigye véghez irás által, mint eddig.

Anno 1698. A' melly Nemes Embernek 10 számu Jobbágya van, annak Jobbágyából való Birája eximáltatik, és a' benn való Jobbágy Szolgák is ki vétettnek.

Anno 1699. die 1-a May, in Generali Congregatione in Possessione Maksa.

El lopott Marhák árrában Pap, Déák, és Jobbágyos Nemes Emberek, a' kik nem magok szoktak Contribualni, hanem az Jobbágyi, Falu szerint való marhátlan Jobbágyok nem tartoznak Contribualni, szegény marhátlan Falu szeriben szolgáló Özvegyek felnyit adgyanak, mint az marhások.

Anno 1701. Die 21-a Juny, in possessione Réty.

A' Certificatioban, és Nemes Három Szék-re való Admonitioban a' modo in posterum illyen modalitas observaltassék.

Ha a' Potentia az alatt intervenial, mikor a' Gyűlésre való Cursus már a' Falukra ki ment, abban Tertiumat nem respectalván; ha a' Gyűlés napja előtt való nap lenne is a' Certificatio, tartozzék az admonita pars Comparealni, és magát defendalni, az egyéb Causák, és potentiák felöll való Certificatiot intra Tertium szükség peragalni, külömben a' Certificatio illegitima lévén, nem stál; a' Certificatio légyen cum brevi declaratione meriti Causae.

Anno 1708. Die 22-da January in Létzfalva Concludaltatott, hogy Tiszti Székben ulla mora per Cursum promulgátiya, hogy mindenik Falu az Incolákra ugy impartiallyon,

hogy ha az adoza Emberek közzül aufugiálnának, az olyan Profugusoknak minden adójokat tartozzék a' Falu meg fizetni; Ha pedig a' Falu hire nélkül aufugialt Emberek adóját az meg maradtak fizetik meg, azoknak akármi Bonumihoz hozzá nyulhassanak, és foglalhassák, és azokból cum duplo vehessenek Contentumat, ide értvén mindenféle Contribualokat.

Anno 1712. Die 19-a Septembris in Léczfalva.

Az melly Nemes, vagy Lófő Embernek három, vagy annál több Jobbágyi, vagy Zselérei találtattnak, az Capitalisban nem az Ura; hanem az Jobbágyi tartozzanak Contribualni.

Anno 1714. 26-a February in Léczfalva.

Ha valamelly Faluból adoza Ember aufugiálna, vagy aufugiálni akarna, a' Falu úgy vigyázzon, hogy annak adoja, a' ki aufugialt, az Falura száll; ha pedig aufugialt Embert valaki talál, meg fogja, reducállyá, az mit az aufugialt Embernél talál, harmadát magának eltarthattya.

Kézdi Széknek ez Törvénye:

Ha valaki Peressét hatalman éri, az Biro Igazsága 45. Oszpora, az Király Birának is 45. Oszporán marad, az Hadnagynak 32. oszporán marad.

Vér Birságban, Parázna Birságban ugyan ezen helyül meg irt' Birság volt.

Constitutiones quaedam Inclytae Sedis Siculicalis Udvarhely in Possessione Nagy Sol-

mos Anno 1727 die 20-a Novembris, et alibi in praesentia Illustrissimi Domini Comitis Ladislai Gyulaffi de Ráthot Supremi Judicis Regii praedictae Sedis Udvarhely factae.

De Repartitoribus Quanti.

Sok panaszok jöttek bé előnkbe, hogy a' Nemes Széktől Repartitoria deputáltatott betsületes tagjai a' Nemes Széknek a' Processusokban pro adjuvamine, et recta repartitione a' Faluknak impositiojának egyenes, és helyes subrepartitiojára expediáltattak sok vakmerő, gondolatlan, sem Isten, sem Haza Törvényével nem gondolo Faluk, és privata personák, hogy kinek kinek secundum votum et lubitum ipsorum nem lett a' repartitio, hanem a' justa proportio szerént repartíáltatott az Quantum, motskos, bestelen, magok hitit, betsületit laedáló diffamatiokkal illették; azért a modo in posterum végeztetett, hogy az olyan motskos diffamatiok tolláltassanak, és az diffamatorok is refrenáltassanak:

I-mo A' mely Falu comperiáltatik, hogy Deputatus vagy Repartitor Uraimék, vagy ő Kegyelmeiktől magok mellé adjungáltatott személyek ellen valami diffamatiot téssen, 's engedetlenkedik, comperta rei veritate a' Tisztek büntessék meg ad Florenos 12. ut Falut; Ha pedig privata personák lesznek, azok is Seorsim, et Singillatim in poenam Flor. 6. incurráljanak; melynek is két része Tiszt Uraiméké légyen, harmada a' laesa parsé. Simili modo egyéb Kegyelmes Uraink Ö Felsőge szolgálattját concernáló dolgokban is; ugy a' Nemes Szék szolgálattjában, az kik engedetlenkednek, a' prae inflictá poena exequal-

tassék rajtok toties quoties; mellyben Tiszt Uraimék oly Curiosusok légyenek, hogy senki patrociniúmat ne respectalják, hanem immediate mox et de facto az Széknek arra rendelt embere által Executiót tenni el ne mulassák.

De Marsu Militiae.

II-do Gyakran experiáltatott az is, hogy a' Nemes Szék Tisztei az Ő Felsége Marcherozo Militiajának praevie a' Méltóságos Commissariatus dispositiojából kívántato Vecturairól tettek dispositiót, de az Administransok contumacia ducti sokszor integre a' Tisztek dispositioját ad Terminum ipsis praefixum nem admaturalják, mely miann kéntelenítettik a' Militia maga a' beli defectussát etiam vi militari olyan helyekről supleálni, az mely helyek vagy Faluk juxta dispositionem Dominorum officialium administráltak az Vecturát; praejuncturákat, és egyéb dispositiókat is, sőt edgyik Statioból második, harmadik, negyedik Statióban kelletik gyakran az inobediensekért supportálni az terhet, vecturát, nagy romlásával; végeztetett azért, hogy ha valamely Faluban privata personákban a' Tisztek ilyen dispositionak nem engedő fraudulenter a' dispositiótól magát abstraháló személyek comperiáltatnak, kik miann másoknak meg károsadások, fáradságok lészen, az olyan Faluk, vagy privata personák tartozzanak ō érettek az vecturalt praestált damnificatusoknak kárát, fáradságát ha mi esik marhajokban, szekerekben, vagy egyéb bonumaikban, ugy dolga mulatását is az idők alatt valókat bonificalni, melyre légyenek kötele-

sek Tiszt Uraimék, hogy effectumba vegyék a' káros félnek bonificáltatását.

De Fumigatione Tabacci.

III-tio Sok károk tapasztaltanak sok helyeken a' Dohányozás mián esett égések miatt; azért végeztetett arról is: hogy a' Falusi Birák ideje korán magok Falujokban ki hirdessék sub poena infra specificata, és megparantsolják a modo in posterum senki dohányozni kár tévő helyeken ne mérészeljen uttán, csür kertekben, udvarokon, ha kik a' Biro tilalma után comperiáltatnak dohányozni, toties quoties ad denarios 12 büntetődjenek; mellyekről is hittelt tartozzék számot adni a' Biro, hogy a' Tiszt kezébe azon mulctát igazán administrálja; A' Birák pedig gyakorta investigálják, ki ki maga Falujában, hogy kik observálják ezen Nemes Szék Constitutioját; ha kik taláztatnak nem observálni, az megirt poenát rajtok toties quoties exequalják. Ha mely Birák pedig ob respectum alicujus, vel metum el mulatnák, 's megtudodnék tehát büntetődjék két annyira toties quoties, Tiszt Uraimék pedig szorgalmasan exequálják. Simili modo a' Nemes ember is ezen Constitutiót observálja sub poena supprascripta duplicata.

Item de Fumigatione Tabacci in Anno 1736 die 5-ta Marty in Generali Sedria in Udvarhely conclusum est:

Jollehet ennek előtte a' Nemes Széknek a' kár tévő helyeken deprehendált Falusi Lakosok, és Nemesek dohányozása felöll volt

Constitutioja ; mind azonáltal sok felöll hal-
latván panaszok , hogy azon Nemes Szék con-
stitutiojával nem gondolo emberek , kivált a'
Nemesség közzül deprehendáltattak olyak ,
hogy a' Falusi Biráknak azon Constitutio sze-
rént valo poenát meg adni renitalnak ; Con-
cludaltatott azért az is : hogy ezután olyan
tilalmas helyeken dohányozva deprehendálta-
tott Nemes embereket (excepto a' magok há-
zoknál lévő Udvarokon kívül , hol zsendely é-
pületek lévén többnyire) mely hely a' consi-
deratus Nemes ember iránt kár tévő helynek
nem reputáltatik , a' paraszt emberek szemé-
lyére az ilyen helyek is nem tzéloznak , to-
ties quoties Dullo Úr két két sustákat exigál-
jon ; ha meg nem akarná adni , Jobbágya
marháját el hajtathassa , Jobbágya nem ta-
láltatván , az olyan deprehensus nemes em-
bernek , maga marhája is el hajtathatik érette.

Az Jobbágyok penig a' Dominus Terre-
stristől Tiszt embere praesentiajában lapáttal
büntetessenek ; ha penig a' Dominus Terre-
stris e' szerént való büntetést Jobbágyán vég-
hez vinni posthabeálná , a' Conclusum szerént
való poena pénzül exigáltassék rajtok.

De Confluxu, et Spelunca Juvenum.

IV-to Mivel hogy pagatim éjtzakákon a'
Falusi Ifjuságnak , Legényeknek , és Leányok-
nak guzsalyosi titulus alatt valo confluxussok
alkalmatosságával sokaknak panaszszából ta-
pasztaltatik sok gonoszságnak , ledérségeknak,
's hivalkodó dolgoknak effectumai , verekedé-
sek , vérengzések , fajtalan buja élet exerci-
tiuma ; végeztetett azért : hogy az ilyen buja
alkalmatossággal valo confluxus hely tartoja

ha szabad ember lészen 3 Forintig büntetőd-
 jék; ha pedig Jobhágy lészen, és a' Dominus
 Terrestris meg nem akarja büntetni, azon is
 a' Tiszt embere similiter 3 Forintot exigal-
 jon; ha pedig meg bünteti, azon büntetés
 Tiszt embere előtt légyen. Az a' féle hival-
 kodást olyan helyeken exercealo ifjak pedig
 deprehendaltatván, az Falusi Birák, és Faluk
 esküdtjei által kalodába veretessenek, és mig
 a' Gyülekezet a' Templombol ki nem jön,
 addig ott tartassanak. Erre pedig a' Falusi
 Birák hitek szerént obligatusok legyenek, szor-
 galmatosan reá vigyázzanak, és effectuálják.

De Passeribus.

V-to A' Méltóságos Gubernium a' Madár
 Fő vételekről valo Dispositioja, 's Commissio-
 ja ezután is in suo vigore effective meg ma-
 radjon, és mint ennek előtte, ugy a' szerént
 ezután is Tiszt Uramék effectumban vegyék.
 Tartozik pedig minden Falu Tiszt Uraimék
 kezéhez vinni, és ott számba adni Pünköst
 előtt.

De Sigillo.

VI-to A' Pecsétek a modo in posterum
 Tiszt Uraiméktől, és Notariusoktól emanal-
 tassanak authentice sub Sigillis et Subscripti-
 onibus suis inseralván Annust, Diest, és az
 exponens Nevét, kit is ő Kegyelmek tartoz-
 zanak ki adni sine salario, melly is eszten-
 deig duráljon.

De Combustionibus Silvarum.

VII-mo Az erdők égetéséről, pusztittá-
 sárol végeztetett: Hogy ha mely Falu vagy
 privata persona eredejében comperiáltatik az

gyujtogato, ha legitimae aetasu szabadsággal biro ember lészen, tüze miatt esett kárt fizesse meg, a' felett büntettség ad Flor. 12. toties quoties; ha pedig még a' legitima aetast el nem érte, az büntetődjék veszsözéssel, vagy egyéb veréssel. — Ha Jobbágy lészen legitimae aetasu, tömlötöztessek meg. —

De Blasphemiis.

VIII-vo A' Lelkeződéssel valo Káromkodok ellen irott Approbatabeli Articulus, ut habetur Parte 5. Edicto 34. manutenealtassék, melynek observáltatására Tiszt Uraiméknak légyen szorgalmatos gondjok, ha kik excedalnak, vegyék executioban. —

Nemzetünkben, Hazánkban, sőt Székünkben is a' káromkodás, szitkozodás annyira el áradott, hogy még a' gyermekek is gyakorolják, sőt az Ifjuság ugyan szorja kevélységből is amaz Istent boszszu állásra, Istenfélő embereket irtozásra inditto *Teremtettét*, attát, és több egyéb ez előtt nem is hallatott, hanem mostani ki gondolt ujjabb ujjab káromkodásokat, melyeknek meg zabolázásokra végez tetett, hogy minden Falukban, a' Biro, és esküdtek 36 Forint büntetés alatt szorgalmatoson reá vigyázzanak, és ha 12 esztendőön aloll való gyermektől meg hallatik, öszve gyűjt vén az Falut az utzán való pellengérnél, az olyan káromkodo gyermekeket akár szabad, akár Jobbágy légyen az a' személy, valamen nyiszor meg hallják, mind annyiszor veszsöztessek meg keménnyen; mellynek ha a' gyermek Attya, vagy gazdája ellene állana, a' Biro hiti szerént 12 Forint büntetés alatt tartozzék a' Tisztnek hirré tenni, hogy

az olyan jó, és Isten ditsösségére való igyekezetet meg gátlo Atyán, vagy gazdan toties quoties exclusis omnibus Juridicis Remediis, et Processibus sub amissione honoris et officii 12 Forintot exequáljon, a' mellett toties quoties a' meg irt mód szerént, és helyen öszve gyüjtvén, a' Falut, a' gyermekeket vesszőzzék meg. Ha pedig 12 esztendőön felyül való lenne a' káromkodo, és szitkozodo, 12 Forint büntetés alatt a' Biro, vagy más is a' ki hallja, tartozzék bémondani, a' V. Tisztnek, kik is az olyan ellen Törvényyel procedalván sine misericordia a' ki mire lészen érdemes, ha páltzára páltzával, ha halálra halállal, ha egyéb büntetésre, azal, és mulctával büntetessék.

Az mely Nemes embernek, vagy más characterbéli embereknek két száz Forintot excedáló Jozzága vagyon, és találtatik, és káromkodásokban találtatik, az olyanokat Tiszt Uraimék citáltassák, Juridice convincaltassanak. Ha kiknek penig nem találtatik, azok absque omni citatione, et prosecutione Juris fogattassanak meg, és perengélben tsapattassanak constálván káromkodások. —

De Repartitoribus.

IX-no A' mely Faluk Repartitor Uraimék repartitiojával meg nem elégednek, és nyughatatlankodnak, és V. Tiszt Uraimékat terhelnék, tudositatván Repartitor Uraiméktől ő Hegyelmek, az olyan engedetleneket Dullo által büntetessék meg. —

De Inquisitione ante Exmissionem facta.

X-mo Sok károkot tapasztalván a' Nemes Székekben, hogy a' Causansok ante Exmissi-

onem inquiraltatván in Foro Contradictorio Relatoriajok nem stált, a' mig pedig exmissiojok adatik, interea temporis vagy a' Causansok, vagy a' Heresetről testificálható Fatensek decedálnak sokaknak nagy károokra, és némellyek Joszáginak in perpetuum való amittálására; hogy azért az olyan káros dolog praeveniáltassék és tollaltassék, és sokaknak meg károsítása az ilyen színű dologban ne essék, unanimi consensu tettett a' Nemes Széknek: hogy a modo in posterum akármely legitime emanált, és ante exmissionem inquiraltatott Relatoriák in Foro contradictorio stáljanak, és a' Biráktól acceptaltassanak. —

De Homagiis.

XI-mo A' vivum és Mortuum Homagiумok iránt is lévén difficultas, mind két féle Homagiумokban ezután observaltassék a' Decretalis Locus.

De Repetitione Bonorum cum onere, et Marcha.

XII-mo Vagynak abususok abban is, hogy némelyek nem tsak az Decretumban Specificált dolgokat, ugy mint lábas marhákat, hanem egyebeket is, ugy mint: fát, fejszét, gabonát, szénát, 's. e' féléket egyebeket is Gyran Törvényre, kezesre meg kérik, egy mást Törvényvel fárasszák; melyek iránt concludáltatott; hogy ezután tartsák, és alkalmaztassák magokat a' Causánsok mindenekben a' Decretalis Locushoz, és ezután Törvényre, kezesre nem egyebeket, hanem lábas marhákat kérjenek meg.

De Incaptivatione alterius Jobbagi- onis.

XIII-tio Contra Mentem Compilatarum Constitutionum Part. 4. Tit. 16. Art. 2-um tselekedtek, tselekszik némelyek azt is, hogy valamely betsületes embernek Jobbágyát meg fogatván az Articulus continentiaja szerént nem prosequálják, hanem szenvedtetik, némelyeket majd ok nélkül; azért ezután az olyan színű dolgokban is observáltassék a' citált compilatabeli Articulus.

De Modo Citationis et Abusu.

XIV-to A' Citatiokban vagy on olyan abusus is, hogy némelyek citálván valamely embernek Feleségét, vagy Fiját, ha a' Gazdát nem citálta, a' mint szokták nevezni honoris ergo; Actiojokat condescendáltatták a' Procuratorok; mely is ezután melioráltatván, ha a' citáltatik, a' kitillet a' causa, vagy dolog, akár citáltassék a' ház gazdája honoris ergo, akár ne, citatioja stálljon az Actor-nak. —

Az mely Jobbágyos Nemes embert valaki citaltatni, vagy citálni akar, ezután a' citatiok legyenek nem in persona, hanem Jobbágya által, és ezen dologban observáltassék az Approbatabeli Citatiokról való Articulus.

Informatio Regiorum ad Inquisitionem adhibitorum.

XV-to Observatoria igen szükséges, hogy az Inquisitor Regiusok akár melyik perlekedő pars részire inquiraltassanak is, pro et contra, akármit fatealjanak is a' Fatensek;

fassiojokat fel írják, és Relatoriában tsinálják ut habetur Decr. Trib. P. 2. Tit. 29. mely is ezután observáltassék.

De Exceptione Contra Fatentes.

XVI-to Ha valaki a' Causansok közzül egyik a' másiknak Fatense ellen excipiálna vagy egy vagy más dolog iránt, mely miánn in Judicio nem teneálhatna Fassioja, addig practizáltatván, hogy a' ki valamely Fatens ellen contendált; ha in instanti ellene nem doceálhat, Exmissioja nem adatván a' Fatenseknek Homagiumán convincáltatott; azért ezután az olyan dologban is egy octavalis Terminusig adassék Exmissioja, és akkor producalván Exmissioját, légyen Judiciuma ut habetur Decr. P. 2. T. 36.

De Absolutione Inctorum Protestantium.

XVII-mo Anno 1728. 17-a Septembris in Generali Sedria in Udvarhely celebrata est conclusum.

De Causantibus.

Vice Tiszt Uraimék ő Kegyelmek vévén észre, hogy a' Causansok közzül a' kik Pereseket tsak fárasztani, hurtzolni akarják, sok idők alatt nem akarják adsummáltatni Causajokat, azoknak refrenatiojokra kötelesek légyenek Tiszt Uraimék arra, hogy az olyan dologot észre vévén, az in causam attractus három Szék napján solicialja rejectajat, negyedik napján Vice Tiszt Uraimék ő Kegyelmek admonealtassák az Actorea parst, hogy Prosequajlja Peressét, azon admonitiora is ha nem

akarja prosequálni, ötödik Szék napján az in
causam attractusnak adassék absolutio. —

XVIII-vo A' Divisiók dolgában a' Repul-
sio, Inhibitio dolga observáltassék ezután is
articulariter in poena depositionis oneris.

De Conservatione Territoriorum Pa- gorum Cursus.

XIX-no A' mostani 3-a Januarii Anni
1713 Udvarhelyt celebraltatott Nemes Szék
Conclusumat kellett Hegyelmeteknek Birák
Uraim ki irnunk, hogy minden faluk ahöz
tartsák magokat. Végeztetett azért :

Elsőben Hogy ezután minden falukban
a' Birák Szent Mihály napban változzanak.

Másodszor : Hogy minden Faluk Biráji,
Esküttyei hittel légyenek kötelesek az Falu
tilalmassának megtartására, és minden más
ember gabonáját, fűvét, sarjúját, és széná-
ját, erdejét vagy szántszándékkal prédáló,
vagy megégető, vagy akár vetés kertben, Ta-
norokban, tilalmas helyekben marhájokat
tarto, vagy elaluva, vagy szántszándékkal,
vagy a' rosz pásztorság miatt kárt tétető em-
bereket az Falu büntessen meg suis modis, és
a' károst is contentáltassa, Ha pedig valamely
Possessor kárában tapasztal valakit szántszan-
dékkal szabadosan hé hajtván, szabadságában
álljon ha az faluval büntetteti, vagy Tiszt e-
lőtt keresi kárát; a' resistálok pedig az Arti-
culus szerént 12 Forintokkal büntettessenek.

A' Falubeli Biráknak pedig, Kert Birák-
nak, és Eskütteknek szorgalmatos gondja lé-
gyen a' Kerteknek, Kúpüknek, kapuknak,
gyepüknek, árkoknak megtsináltatásokra, sza-
badságok adatrán arra, hogy az kik azokat

roszszakat tartanak, előbbször 24 pénzekre, azután ötven ötven pénzre büntessék toties quoties.

Az mely vakmerőlködőket pedig, kikkel a' Birák nem birnának, panaszt tévén a' Tiszteknek, büntesse meg a' Tiszt 12 forintig; hasonlóképpen az abban el nem járó, vagy kedvezésből elmulató Birákat, és Eskütteket az ilyen színű dologban Birák, Esküttek ellen feltámadott embereket is, helyes mentések nem lévén, 12 forintra büntesse meg a' Tiszt.

Blasphematorum Poena.

XX-mo Az Isten ellen büszkeségből, boszszuságból, részegségből káromkodók ellen is végeztetett: ha kik találatnak abban 200 forint érő jószágok nem lévén, vitesse nek a' kézi kalodában a' Biráktól Vasárnaponként, míg kétszer ki jönnek a' Templomból, vagy a' Tiszteknek bé adván a' Birák, a' Tiszt veresse meg, a' Jobbágy fundusokra is szabadosan bé mehetvén a' Birák a' káromkodó Jobbágy meg fogatására. Elsőbben értvén a' Dominus Terrestrist, tartozék meg büntetni; ezen dolognak pedig végben vitelére a' Falu is tartozék fel kelni a' Birák mellett. Az ilyen színű káromkodókról pedig a' Birák hit szerént a' polgárok által holdnaponként tudósítsák a' Tiszteket, ha kik találatnak falujokban sub poena Articuli.

De Modalitate et Proportione Vecturae.

XXI-mo Minden faluk lovon, és ökrön való postálkodásban igaz rendet tartsanak;

és kiki proportionaliter, az mint az adó repartíaltatott, azon mód szerént tartozzanak ökrök, lovak befogásával, ha pénzel fogadják is, hasonló proportiot tartsanak annak megfizetésében, excipiáltatván az orsajokkal, guszajokkal életeket kereső szegény özvegyek; ezen végezésnek nem engedelmeskedők pedig capitatum három három forintokra büntetessenek meg Tiszt Uraiméktól sine respectu personarum; az mely faluk pedig a' Tisztektől reájok vettetett szekeret vagy Commissariusnál, vagy Németnél elfizetik; hasonlóképpen szeresek légyenek, és a' Tiszt is meg bünteti 24 forintig a' falut, még is szeres légyen. — Ezen Nemes Szék végezését pedig Kegyelmetek Birák Uraim nem tsak maga meg tartsa, hanem falujában kiiratván, vagy meg hirdetvén a' szerént tselekedjék; külömben Kegyelmetek a' rendelt büntetést el nem kerülí. Az portio vetésen, szedésen, és administráltatáson is Kegyelmetek ugy forgodjék, hogy a' mi hová disponáltatott, fogyatkozás nélkül administrálhassa Kegyelmetek.

Articuli Sedis Siculicalis Udvarhely hactenus editi Anno 1740, Die 6-ta Februarii confirmati in Suprema Sedria ejusdem Sedis.

I-mo Mindenféle Causansok vagy a' Pert, vagy pedig Párját kezekhez adják, és az mikor agitaltatik, a' Notarius kezébe béadván, akkori Actiot reá iratván, ismét adják ki kezekhez.

II-do Valamely Perek a' Derék Székről appellatioban nem admittáltatnak, azokat meg iratni ne légyen szükséges; hanem a' Notari-

usnak legyen arra való könyve, melyben a non transmissa Causaknak Summáját tsak breviter jegyezze fel.

III-tio A' kik appellatioba ne admittáltassanak, ezek: a.) Nyilván való adósság, b.) Nyil földek, c.) Jegy ruha, d.) Zálogos, e.) Potentiák, a' kik halált nem néznek, hanem ha valami örökös Jozszágbeli Causa. f.) Tisztesség Dolga is, ha Notát nem concernál. — Továbbá derék Széknél hasonloképpen a' Patruelis, Matruelis Atyafiai között való Divisio is.

IV-to Aproság Potentiákat, egy Kalangya Buzának el aratását, és több e' féle hasonlokat, tsak a' Vice Székről is ne transmitáltassanak.

V-to Ha pedig valaki mást vagy széna fűvében, erdejében, buzájában, Zabjában, vagy másutt hasonló helységben in ipso facto deprehendal, és meg foghat, az olyanokat jó kezesség alatt el botsátván de Törvényre tovább a' Vice Széknél ne admittáltassék, comperta rei veritate, hogy nem övé volt, bösüivel ha marha, ha ember Dijjával szabaduljon.

VI-to A' miképpen immár Deliberatio vagyon, Keresztur, és Bardotz Székről egyébkor ki ne citalhassák, hanem a' Communis Inquisitionnak idején, a' kik pedig ott agitáltak, azok azután ne rejiciáltassanak a' Filiálisokra, az Felső Székeknek derogamenyeire, mind pedig hogy két Biro előtt ne láttassanak lenni, 's perleni.

VII-mo Valamely Perben Juramentumot vagy az Actor, vagy az Inctus in merito deponál, abban az Causában azután semmi Re-

medium ne admittaltassék, a' Tisztek se engedjék in eum finem hogy dilataltassék.

VIII-vo Az előbbeni usus és Constitutio szerént minden Causans ugy fundálja Causáját, hogy Longust brevisre, brevist longusra ne fundáljon, verum ha comperiáltatik ugy lenni, cum poena Indebitae condescendaljon.

IX-no Egy Testvér atyafiai között valo Divisióban egyéb egy Novumnál ne admittáltassék. Divisionaleval pedig tsak az olyanok élhessenek, a' kik patruelisek, és matruelisek, alioquin ha deprehendáltatik nem annak lenni, még is azzal élne, cum poena Indebitae condescendaljon. Hasonlóképpen egyéb brevis Processusban is egy idő kéés-ségnél, és Novumnál több ne adassék, tsak azért is, hogy ne dilataltassék. Tiszt Uraimék is ezen kívül valo Remediumot ne engedjenek, hanem Inhibitione, Contradictione non obstantibus adassék Sententia.

X-mo. Procuratorra való tartás is ne lehessen valami Fraus szin alatt, hogy tsak azért is olyant constituáljon a' ki ott nints, vagy tsak az Per előtt jelen állassa, hogy dilatalja, fárassza azzal Peressét; valamely Perest pedig manifeste e' féle ravaszágban deprehendálnak, amittalja Causáját. —

XI-no. Valamelly Perben in primis a' Procurator admittaltatik, annakutánna is viselhesse, folytathassa, ellene mondani szabad ne légyen. —

XII-mo. A' Certificatio harmad nappal a' Szék napja előtt légyen, és egy avagy két szoval az dolgot is, az miért certificalja, meg

jelentse, had tudhasson ahoz képest gondot viselni magára. —

XIII-tio. Ezen kívül a' régi usus szerént légyen a' Citatio, és ha melly Peres tagadná a' Citatiot, és a' más fél docealhatná, Comperta rei veritate, Indebitan convincaltassék az tagadott Fél, azt semmi Remediummal el ne kerülhesse. —

XIV-to. A' Gyrával való fel kérés penitus tolláltassék, a' miképpen ennek előtte való időkben is nem vólt, hanem tsak Törvényre, kezesre meg kérvén, és ha meg nem adja, ha annakutánna a' meg nem adásnak jó, és igaz ratioját nem assignalhattya, cum poena Indebitae, et cum aestimatione cum duplo restitualja, ha meg nem adja penig, és a' meg kérő is okát nem adhattya in simili poena convincaltassék.

XV-to. Az sok haszontalan Exceptiok a' Perekben annihilaltassanak, az brevis Causakban pedig több háromnál a' régi usus szerént ugyan ne is admittáltassék. De az Homicidiumokból praeter Forum ugyan tsak egy is ne admittáltassék, hanem ha meritalis léssen az Exceptio, hanem de merito mindjárt tégyen választ, tselekedte e', vagy nem: Remedium is nem több tsak egy Novum adassék, tsak hogy Tiszt Uraimék is semmi javait ante Convictionem el ne vegyék.

XVI-to A' Tetem felszabadittást ne a' kerserves, hanem a' gyilkos Javaiból fizessék meg a' régi usus szerént, vagy ugyan penitus tollaltassék.

XVII-mo Az Jozzágos, és örökséges ember akár mitsoda féle Causaban is kezessel ne tartozzék ante finalem Sententiam, vel Convictionem.

XVIII-vo Ha valamely ember ante finalem et definitivam Sententiam peressével meg békéllik, azért azután ne bánthassa a' Biro, hanem ha vér-bírság vagy paráznság hasonló volna, kit törvény nélkül is exequalhatna, meg vehessen.

XIX-no Ha az alperes a' felperesnek actióját hitire hagyja, ha meg esküszik nyertes léssen, ha pedig nem, amittalja Causáját.

XX-mo Litis intermediumokkal nem egyéb dolgokban, hanem csak azon dologban, a' melyből a' dolog vagyon élhessenek, ha pedig azon kívül illetlen szóval, vagy egyébbel illetné peressét, Indebitán convincaltassék.

XXI-mo A' Törvény előtt minden Peres, és procurator igen szép tsendességgel, és becsülettel beszéljen; de ha valami nagy ránkorból való szóval illetlen beszéddel illetné vagy peressét vagy Biráját, vagy akár kit ott lévő Személyt, Szék Törésén in instanti ulterioribus remediis denegatis convincaltassék, és exequaltassék.

XXII do Ha valamit csak res mobilist Törvényre tiltanak meg, és citalják is mindjárt érette, az olyan tiltást első Szék napjáig Törvény tétetlen ne legyen szabad felszabadítani, hanem ha akkor a' tiltó nem compareálna, vagy elővételét a' Causának nem solicitálná, így annakutánna szabadittassék fel a' tilalom aloll, de Remedium ebben semmi több ne legyen.

XXIII-tio Az Bírságoknak másoknak való engedések penitus tollaltassék, mind Törvénybelit, mind cirkálásnak rendin valót, hanem ha hites Tisztek adják meg, annakutánna az kiknek akarják adni, szabados legyen,

mert sok illetlen Exactionokat, és mód nélkül való abusosokat láttunk ki jönni belőlle.

XXIV-to Egyéb Jozságok, és factumok dolgából a' Brevisben tartassék az Ország Articulusa azért, hogy ezek is nem Contrariumi az Articulusnak, sem pedig a' Decretumnak.

XXV-to Szolga kérés dolga is a' V. Széken igazodjék az Articulus szerént exclusis omnibus Juridicis Remediis.

XXVI-to A' Szökött Jobbágyokat is a' Szék Esküttyeivel fel kérethessük mi magunk között Székünkben, és abban egy Novum is engedtessek, de több semmi nem, és az Articulus continentiaja szerént restituáltassék cum Homagio ha az Novum utánn adja meg, de ha ante Deliberationem promittálja, sine poena tartozzék el venni a' Dominus Terrestris; ha ugy meg nem adná cum flor. 200 a' Tisztek restituáltassák annak Jozságából, a' kinek földén volt tempore repetitionis, ha el bútatta vagy szökette volna is a' Jobbágyot.

XXVII-mo Az Határok, és erdők között, mezők felöll való végezést uno termino intra decimum quintum diem igazittsák el Tiszt Uraimék post habita omni Exceptione Keresztényi hivataljok szerént.

Anno 1650. in Civitate Alba Julia. De Repulsionis onere.

Lévén olyan abusus eddig elé a' Székben, hogy a' Repellens ha méltó okát adta is maga Repulsiojanak, a' Repulsionak onussa neki vissza nem adatott, hanem az adversa pársal refundáltatták propter impensam inlegitimam Executionem. Végeztetett azért, hogy a' modo in posterum juxta tenorem Decr.

Trip. P. 2. T. 76 méltó okát adhatván a' Re-
pellens maga Repulsiojának, pénze simplici-
ter restituáltassék, és annak refusiojára az
adversa pars ne cogáltassék.

In generali Sedria Sedis Siculicalis Ud-
varhely Die 28-va Januarii 1750. in Oppido
Udvarhely celebrata coram Illmo Dno Dno
Stephano L. Barone de Daniel et Vargyas, Su-
premo dictae Sedis Udvarhely Judice Regio.

Municipalis Consuetudo Siculorum: az
az a' Székelyek szokott Törvényekről, való
Articulusoknak meg igazítottása.

Az megítélt örökségeknek megbotsátása-
kor az adversa parst meg kell kínálni, mert
külömben a' Sententiának ereje nem leszen.

Ha valaki köz állök Székely örökségért
mást Perben akar fogni, tehát tartozik az A-
ctor elsőben minden atyafia felöll felelni, hogy
ő vélle más a' felöll nem perel.

Orozással való gyanuság szabad személy
ellen ha támad, s az előtt suspicio nem volt
felöлле, tsak egy ő maga hitivel mentse ma-
gát, ha pedig e' féle dolgoknak meg létekor
a' féle Személy — tanáltatnék lenni, maga men-
tségére harmad magával kell meg esküdni,

A' Székely Nemesség közt való Jegy ru-
ha flor. 24.

Lo fő Személyek között való flor. 12.

Darabontok között való flor. 6.

Paraszt Székely Jegy ruhája flor. 3.

Attya életében el vesztett pert a' fia el
nem kezdhet.

Székelyek között való patvar flor. 24 és
az Pernek örökké elvesztése.

Egy egész falu tsak annyira marad a' Po-
tentiáért, mint három Személyek, mert há-

rom Személyek egy falu felöll szabadosan felelhetnek.

Ha egy személy valamely Bironak Tisztiben hág, három Gyran marad érette.

Földnek foglalása nem megyen felyebb 12 Gyranál, néha 3 Gyra, néha 9, és a' képpen az Holdaknak mivolta szerént.

Házra való menetel, uton patrált potentia, és ekére való támadás 24 Gyrát, mely a' Faluban meg annyi Forintot téssen.

A' Szék törés téssen 24 Gyrát

A' Biro tilalma téssen, 3 Gyrát, tudni illik ha az egész Falu szegi meg, ha pedig tsak egy személy, tehát egy Gyra tilalom.

Az hatalom tselekedet Lovának vagy barjának el vételében téssen 12 Gyrát.

A' méltatlan keresetnek birsága Székelyek között 3 Gyra, ki is Flor. 1. Dr 50.

A' Pernek le tétele a' Székelyek között facit Flor. 1. A' Fejedelmi Táblán téssen Flor. 3.

Nos Franciscus Primus, Dei Gratia Austriae Imperator, Apostolicus Hungariae, Bohaemiae, Lombardiae et Venetiarum, Galiciae et Lodomariae Rex, Archi-Dux Austriae, Magnus Princeps Transilvanjae et Sicularum Comes. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis et singulis: quod Fideles nostri Nobis dilecti, Generosus Antonius Donáth de Pálos, Tabulae Nostrae Regiae in Magno Nostro Transilvaniae Principatu, Partibusque eidem reincorporatis Judiciariae Assessor primarius, ex eoque in Judiciis Nostris Tabularibus pro nunc in persona Nostra Praeses interimalis, Ma-

gistrisque Nostri ibidem Protonotarii exposuerint Nobis: qualiter nempe ipsi penes alias Litteras Nostras Requisitorias pro parte et in persona Fidelis Nostri Spectabilis ac Generosi Michaelis Székely de Kilyén Camerarii Nostri, ac alterius per antelatum Magnum Nostrum Transilvaniae Principatum, Partesque eidem reincorporatas Magistri Protonotarii Nobis dilecti, sub sigillo Nostro Judiciali et Authentico eoque Transilvanico, legitime confectas et emanatas, ipsisque praeceptorie sonantes requisiti sint: quatenus iidem Deliberata dictae Tabulae Nostrae Regiae Judiciarum in Causis Comitum Kálnoki contra Comitissam Juditham aequae Kálnoki Comitum Stephani Petki consortem, nec non Antonii Comitum Kálnoki contra Alexandrum Seniores Turi, Filiarum item Posonianarum contra Stephanum Poson, ac Filiarum Veressianarum contra Mariam juniorem Veress motis et agitatae lata, prout et alia Successionem haereditatis Siculicae dilucidantia Deliberata, consequenterque in Archivum seu Conservatorium Litterarum ejusdem Tabulae Nostrae Regiae Judiciarum reposita et collocata requirerent, eorundemque Paria sub Sigillo Nostro Judiciali et Authentico, eoque Transilvanico extradanda Nobis exhiberent. Cujus quidem Mandati Nostri Requisitorii tenor et verbalis continentia sequens est:

Franciscus Primus, Dei Gratia Austriae Imperator, Apostolicus Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Galiciae et Lodomeriae Rex, Archidux Austriae, Magnus Princeps Transilvaniae et Siculorum Comes. Fidelibus Nostri Generoso Antonio Donáth de Pálos, Tabulae Nostrae Regiae in Tran-

silvania, Partibusque eidem reincorporatis
 Judiciariae Assessori Actuali primario, ex
 eoque in Judiciis nostris Tabularibus ibidem
 pro nunc in persona Nostra Praesidi inte-
 rimali, Magistrisque Nostris Protonotariis No-
 bis dilectis, Gratiam Nostram Caesareo Re-
 gioque Principalem! Exponitur Majestati No-
 strae pro parte et in persona Spectabilis ac
 Generosi Michaelis Székely de Kilyén Came-
 rarii Nostri, ac alterius per Magnum Nostrum
 Transilvaniae Principatum Partesque eidem
 reincorporatas Magistri Protonotarii, Nobis
 dilecti: qualiter idem Paribus Deliberatorum
 Tabulae Nostrae Regiae in Transilvania, Par-
 tibusque eidem reincorporatis Judiciariae in
 Causis Comitum Kálnoki contra Commitissam
 Juditham aequae Kálnoki Comitis Stephani
 Petki consortem, nec non Antonii, Comitis
 Kálnoki contra Alexandrum Seniore[m] Turi,
 Filiarum item Posonianarum contra Step-
 hanum Poson, ac Filiarum Veressianarum contra
 Mariam juniorem Veress motis et agitatis la-
 torum, prout et aliorum Successionem hae-
 reditatis Siculicae dilucidantium Deliberato-
 rum, ac in Archivum, seu Conservatorium
 Litterarum ejusdem Tabulae Nostrae Regiae
 Judiciariae repositorum et collocatorum plu-
 rimum indigeret, essentque eadem eidem sum-
 me necessaria. Proinde vobis harum serie
 committimus, et mandamus firmiter: quate-
 nus acceptis praesentibus, statim vos prae-
 scripta Deliberata in Archivo vestro Tabulari
 reposita et locata per Archivarium, seu Pro-
 tocollistam, cujus est de more Archivo vestro
 Tabulari invigilare, diligenter requiri, et rein-
 veniri, taliterque requisitorum et reinvento-

rum tenores et continentias in Transumpto Litterarum vestrarum de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento, variationeque prorsus aliquali sub Sigillo Nostro Judiciali et Authentico, eoque Transilvanico, eidem Exponenti Jurium suorum uberiolem futuram ad cautelam necessaria extradare modis omnibus debeatis ac teneamini. Caveatis tamen, ne dolus aut fraus hac in parte contingat aliqualis. Secus non facturi, praesentibus perlectis, Exhibenti restituti. Datum in Libera Regiaque Civitate Nostra Marus Vásárhely, die decima sexta mensis Novembris, Anno Domini millesimo octingentesimo decimo septimo. In dorso vero ex exteriori ejusdem Mandati Intitulatio sequens legebatur: Fidelibus Nostris Generoso Antonio Donáth de Pálos Tabulae Nostrae Regiae in Magno Nostro Transilvaniae Principatu, Partibusque eidem reincorporatis Judiciariae Assessori Actuali primario, ex eoque in Judiciis Nostris Tabularibus ibidem in persona Nostra Praesidi interimali, Magistrisque Nostris Protonotariis nobis dilectis; — et immediate paulo inferius: pro parte et in persona Fidelis Nostri Spectabilis ac Generosi Michaelis Székely de Kilyén, Camerarii Nostri, ac alterius per eundem Magnum Nostrum Transilvaniae Principatum, Partesque eidem reincorporatas Magistri Protonotarii nobis dilecti; — in finali autem margine: Requisitorium Litterarum. Ab altera vero aequae exteriori parte erat: sigillo Nostro Judiciali, et Authentico eoque Transilvanico, in medio loco videlicet solito, super cera rubra ductili pappiro praestolariter tecta impressivae communitum ac roboratum, tumque uti talia Mandata solent,

involutum, clauseque confectum et emanatum, post modum vero apertum; paulo inferius vero adjecta erat ad marginem more consveto: Lect Correct. m. p.

Quibus receptis iidem Mandatis Nostris Requisitoriis semper et in omnibus uti tenentur et par est obedire satisfacereque volentes, eadem Deliberata per Protollistam Generalem saepefatae Tabulae Nostrae Regiae Judiciarum, cujus est pro nunc Archivo Tabulari invigilare, requiri facientes, adhibitaque diligenti requisitione reinventa nobis praesentaverunt in haec verba; et quidem serie.

Primarum, Sententionalium utpote, in Causa Comitum Kálnoki, contra Comitissam Juditham aequae Kálnoki Comitum Stephani Petki consortem, emanatarum tenor sequitur in haec verba:

Nos Maria Theresia, Divina favente clementia Romanorum Imperatrix, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiaeque Regina, Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiae, Princeps Haereditaria Transilvaniae, et Sicularum Comes. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis et singulis: quod nobis die *decima quinta Januarii, anni praesentis millesimi septingentesimi quinquagesimi secundi*, stante videlicet Periodo Judiciorum in Tabula nostra Regia in Transilvania Judiciaria continua, ac in Libera Regiaque Civitate Nostra Saxonicali Medgyes a Dominica prima post Festum Epiphaniarum usque ad Dominicam Esto durante, ad quam utpote Tabulam nostram Regiam Judicariam (demptis Diaetalibus) universae Causae

Fidelium Nostrorum Regnicolarum Transilvaniae, Partiumque Regni Hungariae eidem reincorporatarum, tam per formam brevium Judiciorum, quam etiam longo Litis processu determinari et adjudicari solitae, juxta publicam et approbatam memorati nostri Transilvaniae Principatus Constitutionem, factamque desuper ex praefatorum Regnicolarum consensu Regiam nostram novissimam ordinationem, generaliter fuerant prorogatae, una cum Fidelibus nostris nobis dilectis, Spectabilibus, Magnificis, Generosis item, et Egregiis Volfgango Libero Barone Bánffi de Losontz Consiliario nostro in Transilvania Guberniali intimo, ac in Judiciis in persona nostra Praesidente, Magistrisque nostris Protonotariis, ac Juratis antelatae Tabulae nostrae Regiae Judiciariae Assessoribus, pro faciendo Causantibus Judicio moderativo in eadem Tabula nostra Regia Judiciaria pro Tribunali sedentibus et constitutis, Nobilis Franciscus Apor de Zalány sui Principalis, Fidelis videlicet nostri nobis dilecti Spectabilis ac Magnifici Comitis Antonii, Generalis Vigiliarum Praefecti, et Legionis Nostrae Equestris Transilvaniae Tribuni, Filii Spectabilis ac Magnifici quondam Adami Comitis Kálnoki, supremi dum viveret Sedis Siculicalis Csik Capitanei, pro se, et tamquam Fratrum suorum carnalium et uterinarum Thomae, Samuelis, et Josephi Kálnoki natu majoris, Lateri adhaerente ab una, ac Egregius Martinus Némai de Légen pro Magnifica Foemina Juditha Filia Spectabilis ac Magnifici quondam Comitis Domini ci, Filii praedicti Adami Kálnoki, consorte vero Fidelis nostri Spectabilis ac Magnifici

Comitis Stephani Petki de Királyhalma, sufficienti Procuratoria Constitutione munitus partibus ab altera in figura Judicii coram Nobis comparendo, memoratus Franciscus Apor mentionatorum Comitum Procurator exhibuit et praesentavit contra praefatam praetendentem Comitissam Litteras Transmissionales Fori Arbitrati inferioris Anno millesimo septingentesimo quinquagesimo, die vero vigesima Maji in possessione Köröspatak emanatas continentes inse: Qualiter Partes praefatae occasione Divisionis Bonorum tam Mobilium, quam Immobilium Spectabilis ac Magnifici quondam Francisci, Filii antedicti Comitis Adami Kálnoki, praefatorum Comitum, ac dictae Comitissae Genitoris, Fratris carnalis et uterini sine Haerede decedentis, ad subortam inter easdem Partes quaestionem: Utrum Bona dicti defuncti Comitis reliquos Fratres suos carnales superstites solum, uti iidem asserebant, vel vero Praefectam quoque Juditham, qua mentionati Dominici quondam Comitis Kálnoki juxta antiquam Siculicae Gentis consuetudinem ex Naturali Praefectione quoad successionem Bonorum in Fiu Leány Praefectam Filiam etiam collateraliter aequae, uti ipsa praetendisset, concernerent? Judicialiter discutiendam Sedriae Inferioris Judices sub vinculo centum Ducatorum arbitrati fuissent; si quae tamen Partium ejusdem Fori Judicio se gravatam sentiret, facultatem sibi ad Tabulam nostram Regiam in Transylvania Judiciariam deducendi, ibique finaliter decidendi, ac determinari reservassent, ad idque sub eodem vinculo se se mutuo obstrinxissent; quae pariter perhibebant: qualiter in

Anno millesimo septingentesimo quinquagesimo, die vigesima quarta Mensis Aprilis; dicti Fori Arbitrati Judices, praescripti quondam Francisci Kálnoki Bona Siculica jure haereditario possessa solis superstitibus Fratribus saepius memoratis Spectabilibus ac Magnificis Comitibus Antonio, Thomae, Samueli, et Josepho Kálnoki adjudicassent, a praefata vero praetendente Comitissa, qua praedicti Comitis Dominici quondam Kálnoki praefata Filia collateralem successionem abjudicassent; quae ipsorum Judicio se gravatam sentiens, beneficio Appellationis ex pacto reservato in Tabulam nostram Regiam Judicariam maturius revidendum, finaliterque determinandum provocasset. Quibus exhibitis et praesentatis praefatorum Comitum Procurator Franciscus Apor cum protestatione cupiebat Deliberatum Sedriae inferioris arbitrativae appellatum ratihaberi; e converso memoratae praetendentis Comitissae Procurator antelegitimus cum protestatione Deliberatum reformari, ratamque suam portionem e Bonis litigiosis juxta Jura Regni extradari, et assignari petebat, simulque allegabat: quod Forum arbitrativum non distinxisset, quae fuerint Bona jure haereditario solos Filios concernentia, et quae Jure Regio, et quod triplicia sint Bona in Sicilia Natura sua inter se se discrepantia, ergo productionem originariae acquisitionis distinguere debuisset Forum arbitrativum. Ad quae reponebat Comitum Procurator: quod haec in Foro inferiori allegata non fuissent, ergo nec hic allegari possent, cum Transmissioni adhereat nihil. His et similibus ad invicem pro et contra allatis allegationibus disceptantes,

tes, postularunt tandem ambae Partes in praemissis Juris aequitatem, Justitiaeque complementum per nos elargiri. Unde Nos habito, et assumpto praefatorum Praesidis, Magistrorumque nostrorum Protonotariorum, ac Juratorum antelatae Tabulae nostrae Regiae Judiciariae Assessorum Nobiscum in discussione et examine causae praemissae constitutorum et existentium consilio praematurato, et sana deliberatione, perlecto Fori arbitrati Deliberato, pensitataque ejusdem serie, ac facta penes Apellationem praefatae Comitissae Procuratoris Allegatione, non solum ex eo: quod Procurator praefatorum Comitum in Foro inferiori eam non fuisse allegaret, sed quod ex talibus Principiis hanc productionem deduceret, quae ad eversionem Juris haereditarii Siculorum tenderent, quos Tripartiti Pars 3-tia Titulus 4-us more antiquorum haereditates et officia inter se se partiri solere asserit. Quod ipsum idem est: quod non Jure Regio possideat Siculus suas Haereditates. Approbat. vero Constitut. Parte tertia, Tit. septuagesimo sexto, Article septimo, etsi Juris Regii introductionem facultet, indulgeatque promiscue; vetat tamen, ne quis citra Possessorum, vel eorum legitimorum Successorum voluntatem se cum Jure Regio contra antiquam Siculorum Libertatem intromittat. Quibus manifeste deducitur: non aliqua particulari consuetudine contra Textum Tripart. Decreti, neque contra Jus Divinum, aut humanum fuisse Jus Haereditarium in Sicilia introductum, sed ex Jure Divino et Jure Gentium, quae Verböcius morem antiquorum citato supra loco asserit, Approbat. vero Constitut. antiquam

Libertatem vetustissimum Privilegium nominat, quae per Tripart. per traditos a Populo Regibus in Collationibus Bonorum, aut in successione per defectum in Bonis Regiae collationi obnoxiiis, Fasces infirmatae non sunt. Imo expresse citatus Approbatarum Constitutionum Articulus dicitur: quod etiam illa Bona, in quae Jus Regium spontanea voluntate introductum fuit, si infra triginta duorum Annorum spatium Fiscus non apprehenderit, et tanto termino aliquis alius possederit, exuunt Naturam Juris Regii, et redeunt ad pristinum Jus haereditarium. Unde manifestum esse Jus haereditarium variis modis accrescere in Sicilia, et sic ad talem productionem Fratres Divisionis processu, dum solum de Praefectae alicujus collateralis successione agitur, ut id distingvat, quid a Primipilo, aut Pixidario, quid ab Armalista acquisiverit, cum Actio talis nec ut Praefectae, nec ut Filiae cum Fratribus Divisionem habere volenti competat, eo magis, quod in Foro arbitrativo non fuisset rejiciendam esse. Unde subsumta Status quaestione: An Bona demortui post Divisionem inter Fratres praefatos videlicet Comites peractam Comitum Francisci Kálnoki, qui nec Filium nec Filiam post se reliquit, solos Fratres superstites, vel vero Dominici quoque Kálnoki Filiam praefectam Fiu-Leány dictam aequali Jure concernant: Quia ex veteri Siculorum consuetudine, Privilegio, ac Libertate, quae ita observari perhibetur, ut si parens demortuus Filios et Filias post se relinquat, Haereditas in solos Filios devolvitur, qui sorores suas emaritare decenter tenentur; si parens Filium post se non relinquat, sed solum Filiam,

haec in parentis Haereditatem Succedit, quae Fiu-Leány ex Naturali Praefectione, et veteri consuetudine appellatur; et si huic Filii ac Filiae nascantur, soli Filii Haeredes sunt, suas sorores emaritare tantum decenter tenebuntur, occasione prioris Subdivisionis Bonorum Dominici, Filiae ratam parentis Magister Protonotarius Legali subdivisione in solidum assignasset. Juxta vero hoc principium Forum quoque arbitrativum a Collaterali Successione modernam praetendentem, quae suo tantum parenti in Linea descendentali Praefectam abjudicavit, non obstante, quod allegasset: quatenus si suus parentis repetitus Dominicus demortuo Fransisco Comite Kálnoki supervixisset, utique successisset, ergo in sui Genitoris Jura in solidum succedere deberet. Ejusdem Fori arbitrativi Judicium in qua parte in dictam Comitissam, qua Praefectam, et Fratres virilis sexus ibi decisa, et huc provocata extitit, rati habendum; quia haec Praefectio adeo limitata est, quod licet Filia virtute Praefectionis ejusdem suo parenti succedat, quia tamen una eademque persona non potest esse et Patris et Fratris Filia, per mortem paternam solius Patris in Bonis praeficitur, quia secus generalis illa Libertas, quae in Filiorum favorem est introducta, per unius decessum labefactaretur per totum in praejudicium virilis sexus, et si tam efficax esset haec Praefectio, ut reliquis etiam Fratribus praeficiatur collateraliter, injuria fieret reliquis Sororibus in Linea ascendentali existentibus, quae ideo ad hanc praefectionem et successionem non admittuntur, quod extet virilis sexus; deficientibus vero per totum virilis sexus Fra-

tribus Kálnokianis, vel alterius cujusvis Familiae, reliquae etiam Sorores in ascendentali gradu existentes, singulae juxta stirpis suae Genealogiam succedere debebunt; natura enim Haereditatis Siculicae ea est: ut successionem Filii et Filiae simul, id est, Divisionem Filii cum Filia nunquam patiatur; Praefectionis vero hujus natura est: quod si Filii et Filiae tali Praefectae nascantur, iterum solorum Filiorum est Haereditas, quia Mater eorum non ut Filia, sed ut Fiu-Leány, id est, suo patri in virilem sexum Praefecta succedit. Quemadmodum per Donationem si qua faemina praeficitur, non succedunt ex tali matre natae Filiae cum Filiis, nisi uterque sexus insertus fuerit, dictante Tripart. Parte prima Titulo decimo septimo, et quinquagesimo; Natura hujus Praefectionis in descendentali ea est: ut talis novus ex Praefectione Haeres nullis aliis Fratribus demortuis superextantibus reliquis succedat, ne Legi universali Filiorum superextante virili sexu praepjudicium, et eversionem Juris Haereditarii inferat. Quoad Mobilia idem esse Judicium, nimirum in iis: quod collateraliter succedere non possit Faemina praefecta, in quibus a priori Divisionem non habuit ejus Genitor, sed per Fratrem defunctum sunt acquisita, quae non Fratribus, sed Genitori tantum per mortem paternam praeficitur. Et quamvis inter reliquas allegationes eam etiam propositionem fecerit dictae Praetendentis Procurator: quod ejus Genitoris Bona in Bánd fere septennii spatio violenter occupando possedisset, fructusque nullam de illis rationem reddendo percepisset defunctus Comes Franciscus Kálnoki, ergo

vel hac ratione ejusdem acquisita, et res mobiles ipsam concernere, vel saltem recompensatio fieri deberet; quia tamen non fuisset in Foro arbitrativo haec quaestio, neque de hujus realitate quidquam probatum exstisset, Apellationi cum nihil adhaereat, Judicium ferri de eo non posse judicando decrevimus et commisimus, prout decernimus et committimus, Harum nostrarum Judicialis, et authentici sigilli nostri munimine roboratarum vigore et testimonio Litterarum mediante. Datum in Libera Regiaquae Civitate nostra Saxonicali Medgyes, *die decima octava Mensis Januarii, Anno millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo.* —

Secundarum, Deliberatorum scilicet Tabulae nostrae Regiae Judiciariae, Regiisque nostri Gubernii in Causa Filiarum Bernadianarum ratione subdividendorum Bonorum Bernadianorum contra Generosum Georgium Bernád de Also Csernáton mota latorum, Litterisque Sententionalibus in Libera Regiaque Civitate nostra Marus Vásárhely *die octava Mensis Februarii Anno millesimo septingentesimo sexagesimo quinto* legitime emanatis insertorum tenor talis est:

Deliberatum.

Excussis Transmissionalibus, allegationibusque Partium ultro citroque factis probe ruminatis et discussis, Deliberationes Superioris et Vice Sedriarum circa validitatem Instrumentorum latis, et pronunciatas Tabula Regia approbat; in eo nihilominus, quod Inquisitorias Partis Inctae post Novum productas, quamvis in eas pars altera etiam col-

litigantium consenserit, sine authenticatione Vice Sedria, antiquam et quotidianam praxin allegando non acceptasset, factum ejus haud laudari potest; si quidem in causis civilibus, exceptis criminalibus, Documenta Partium consensu approbata, contra finem approbationis Judex contradisputare nequeat. Approbat porro Tabula Regia ambarum Sedriarum eas etiam Deliberationes, quibus praetensam Partis Actoreae Genealogicam deductionem ex Exhibitis Partium judicialiter confirmavit; praeter aequitatem enim Pars Incta in Genealogica Sua Tabella e Linea Blasii Ursulam consortem Ladislai Desö, e Linea vero Mathaei Martinum omisit; nam quod dicta Ursula fuerit Filia modo dicti Blasii Bernád; quodque Ursula haec genuerit Franciscum Desö aperte probat, jurata Petri Jánosi fassio, cujus fassionem confirmant sufficienter Divisionales anni millesimi quingentesimi septuagesimi quarti; ubi in Divisione Francisci Desö, Joannis item, et Martini, nec non Nicolai Bernád praefatum Petrum Jánosi, qua unum ex Divisoribus praesentem fuisse tres Regii ad hanc Divisionem a Personali Georgio dudum Bánffi exmissi solenniter referunt, consequenterque fidem sufficientem addunt de eo; quod ipse rite, et recte scire, adeoque valide fateri potuerit de praescripta Ursulae Genealogia, cum in Causa Divisionis, ubi Genealogiae in primis ratio haberi solet, idem Fatens Petrus Jánosi Judicem se gessit; tanto autem fortius, quod dictus Petrus Jánosi cum utraque Bernádiorum praescripta Linea sanguinis connectionem habuisse dignoscatur. Frustra itaque sedes Generalis Petrum Jánosi pro uno Te-

ste, consequenterque pro nullo judicialiter declaravit; in quo ideo puncto Judicium ejus emendatur. Non secus quod Mathaeus Frater videlicet praescripti Blasii germanus habuerit Filium non Franciscum, sed Martinum, liquet ex eo: quod nimirum Pars etiam Incta atavum suum Franciscum fuisse agnoscit; quod vero hic Franciscus non fuerit Filius Mathaei, sed Martini, quatuor Partis Actoreae grandaevi Testes in Relatoriis Anni millesimi sexcentissimi septuagesimi tertii legitime emanatis uno ore fatentur, quorum unus id etiam e natura sua expresse declarat: quod crebro nominatus Mathaeus habuerit Filium Martinum, hic Franciscum; sed praeterea non desunt tales etiam Testes inter productos, qui Barbaram Filiam nunc specificati Martini Sororem fuisse germanam praescripti Francisci nepotis videlicet toties dicti Mathaei Bernád e certa scientia fateantur. Cum itaque Genealogia actricum intuitu Ursulae et Martini Bernád quoque in exhibitis Instrumentis tam clare exponatur, quoad reliquos ramos et gradus autem, etiam Pars Incta agnoscat; hinc tuto et legaliter potuisse confirmare utrasque Sedrias Genealogiam Actricum Tabula Regia judicialiter recognoscit; praesertim cum Pars Incta in contrarium nihil probavisse dignoscatur. Recte ad haec Sedes Inferior judicasse censetur, ubi e Littera Divisionalium praeattactarum Anni millesimi quingentesimi septuagesimi quarti necessario conclusit, quod Filii repetiti Mathaei Bernád cum Filia et insimul nepote praelibati Blasii aequae Bernád in Bonis Csernatoniensibus realem Divisionem celebrassent; quandoquidem ut praemissum est, Joannes Bernád et Franciscus Desö dividen-

tes fuerunt Successores praedicti Blasii ; Martinus autem et Nicolaus aequae in eisdem Divisionalibus specificati fuerunt Haeredes praefati Mathaei Bernád ; Divisio vero medio illorum Divisorum celebrata, licet fuerit in calcatura Also Csernatonienſi versus Hatojka, et Martonfalva exiſtenti de Terrenis duntaxat, infert nihilominus etiam in poſſeſſione Csernátón jam etiam Divisionem prae exiſtiſſe ; ſi quidem hujus calcaturae ſubdiviſio vigore praeattactarum Divisionalium proportionari debebat ad portiones Dividentium. Recte tandem etiam de natura Bonorum litigioſorum haec Sedria judicaſſe comperitur, cum eadem non Jure Haereditatis pure Siculicae olim fuiſſe poſſeſſa, ſed utrique ſexui deſervientia determinavit ; nam ſi Bona haec pure Haereditatis Siculicae Jure ac principio poſſeſſa fuiſſent, Filia Simplex, qualis Uruſulae toties fatae ſucceſſor, Franciſcus videlicet Deſö de Matre conſiderari debet, filiis ſuperviventibus e Bonis litigioſis ratam ſuam portionem ſolemni Diviſione mediante non recepisset. Quod vero idem Franciſcus Deſö tamquam Filiae Simplicis ſucceſſor, non autem Jure Praefectionis fuerit condiviſor praedictorum filiorum Bernád, patet ex eo : quod Uruſula toties nominata in Domo Patris ſui Blasii habuit fratrem germanum Franciſcum, ergo in Domo paterna Jus Praefectionis non obtinuit ; ſed nec per mortem Franciſci eadem, vel ſucceſſor ejus hoc Jus conſecutae ſunt ; Franciſcus quippe Bernád poſt ſe reliquit Joannem, et ſenſu praeattactarum Divisionalium Franciſcus Deſö cum hoc Joanne ſimul fuerunt condiviſores tamquam ſexus virilis cum ſexu ſequiori. Emendatur i-

taque Deliberatum Sedriae Generalis circa naturam, et devolutionem Bonorum Liti substratorum latum; non enim subsistit praeviis rationibus 1-0 quod Franciscus Desö Jure Praefectionis successisset in Bonis litigiosis, 2-0 nec hoc ad fassiones recentiorum Testium ab Incto productorum contra Litteram praetactarum Divisionalium Anni millesimi quingentesimi septuagesimi quarti, quod Divisio filiorum cum filiabus in Bonis Csernatoniensibus in Linea Mathaei nunquam fuisset celebrata, consequenter 3-0 nec hoc, quod Bona Csernatoniensia Soli Incto in perpetuum cum exclusione Actricum adjudicanda veniant. Quibus ita praemissis, Sedriae inferioris Deliberatum post Novum, reflexe ad Deliberatum ante Novum de immobilibus in possessione Also Csernátón existentibus latum praeviis rationibus Tabula Regia approbat, Causamque e Generali Sedria bene appellatam, sed male judicatam fuisse judicat. Quo ad mobilia autem utrarumque Sedriarum Deliberatum in Jure fuisse fundatum judicialiter recognoscit, et in vigore relinquit.

Quo audito Partis Inctae Procurator Causam praesentem cum tota sua serie et Processibus altioris discussionis gratia in praesentiam Regii nostri in Transilvania Gubernii apellasset, transmittique cupivisset, Actrices ex adverso contendissent eo, quod Consanguineorum Divisionales ocyori cursu terminari solitae natura sua inapellabiles essent, juxta frequentissimas Tabulae nostrae Regiae Decisiones; Inctus autem eo, quod Causa mota fuisset super Haereditate Siculicali valorem trium florenorum excedente, suae petitaee apellationi inhaesisset; Actrices vero ae-

que suis superioribus inhaerendo, in conformitate pridie pronunciatae Deliberationis Tabularis, in Causa Szörtseiana factae, cupivissent Causam non transmitti, Nos et Tabula nostra Regia ex rationibus a Parte Actorea allegatis causam eandem non transmissemus; Incto de Litteris nostris Praeceptorio Apellatoriis, Actricibus de poena illegitime extrahendi Mandati Apellatorii, ulterioribus vexis, et expensis, fatigiisque, usibus item et fructibus protestantibus.

Et quia idem Inctus Litteras nostras Praeceptorio-Apellatorias Nobis, dictaeque Tabulae nostrae Regiae debito modo et tempore medio nobilium Josephi Nagy et Adami Czerjék ejusdem Tabulae nostrae Regiae Scribarum ac Juratorum Notariorum per nos ad id specialiter exmissorum repraesentari et exhiberi curasset; iisdem Litteris nostris Tabula nostra Regia morem gessisset, Causamque Partium praemissam in praesentiam Regii nostri in Transilvania Gubernii transmisisset, ac Litteras etiam superinde Transmissionales Partibus praescriptis solito modo extradidisset.

Anno millesimo septingentesimo sexagesimo tertio die decima quinta mensis Martii in Libera Regiaque Civitate Nostra Saxonica Cibiniensi coram eodem Gubernio Nostrae Regiae praementionatus Joannes quondam Simon veluti pro annotatis Actrice et Ingerente legitimus Procurator, exhibendo Litteras Transmissionales, extractum insimul cum Facti Specie subnectendo petiisset Deliberationes inferioris Vice Sedriae Sedis Siculicalis Kézdi, Tabulaeque Nostrae Regiae Principalibus suis favorabiles approbari, ra-

tihaberi, Deliberationes vero Generalis Sedriae in onerosis reprobari, emendari, ac insimul impeditam, et tamdiu protractam Actionatorum Bonorum Subdivisionem effectui mancipandam decerni cum refusione expensarum et fatigiorum, usuum item et fructuum medio tempore perceptorum; Inctum praeterea vigore Mandati temere Appellantem ob extractionem Mandati Apellatorii poena Articulari puniri, finalique Executioni demandari. Et si quidem Inctus toties mentionatus Georgius Bernád coram dicto Gubernii Nostri Foro nec per se, nec per Procuratores suos legitimos comparuisset, apellationemque suam prosequi neglexisset, *die decima octava mensis et anni proxime Scriptorum* idem Gubernium Nostrum Regium sequens pronunciasset.

Deliberatum.

Iis omnibus, quae in praedeclaratis Transmissionalibus continentur, Partium allegationibus, et Productis, Vice Sedriae item Kézdiensis, et Generalis Sedriae Sedis Három Szék, ut et Tabulae Regiae in Transylvania Judiciariae Deliberationibus perpensis et mature ruminatis; invenit Gubernium Regium eas Vice et Generalis Sedriarum Deliberationes, quae tam circa praetensam Partis Actoreae Genealogicam deductionem, quam etiam validitatem Instrumentorum latae ac pronunciatae fuissent, recte Tabulam Regiam approbasse; reprobasse vero id, quod Inquisitorias Partis Inctae post Novum productas, quamvis in eas Pars altera etiam Colligantium consenserit, sine Authenticatione

Vice Sedria antiquam et quotidianam praxin allegando non acceptasset.

Reprobatur porro factum Vice Sedriae, quo sensu Trip. P. 1-ae. Tit. 37. virilem Sexum ad producenda Litteralia Instrumenta de origine praetensorum Bonorum judicialiter adstrinxit, vel in casu contrario decimo se Incto Juramentum ad excludendum sexum Faemineum deliberative imposuit; quae Lex cum de Bonis collationi Regiae subjectis sonaret, ad Haereditates Siculicales a Jure Regio exemptas extendi non potest, cum enim Haereditas Siculica sua Natura Sexum solum virilem concernat, stat semper praesumptio penes hunc contra Sexum Faemineum, ut ab hoc ad productionem Litterarum cogi non possit, sed Sexui Faemineo incumbat, vel ex Capite Acquisitionis, vel Divisionis inter utrumque Sexum habitae praetensum Jus suum efficaciter comprobare. Jam vero.

Quoad Bonorum immobilium praetensorum, in Actrices velut Filias Joannis quondam Bernád de Also-Csernáton aequalem cum Fratre suo germano Georgio Bernád Incto, et apellante adjudicatam per Tabulam Regiam (devolutionem, et Successionem, quamvis Petrus Jánosi (cujus Fassioni Judicium Tabulae Regiae partim inniti videtur,) fateatur Czerjék alias Sepsi Balás, et Czerjék alias Kézdi Bernád fuisse Fratres germanos; horum vero Matrem a suo Sorore Magdalena Jánosi Kézdi Bernadiana audiverit fuisse Filiam eamque unicum Demetrii Nyujtodi de Nyujtod, Curiamque in Also-Csernáton cum universis appertinentiis Jure materno in dictos duos Fratres devenisse; quia tamen nec ipse Fatens faceret mentionem, nec Pars

Actorea comprobasset eandem Curiam cum appertinentiis in matrem Sepsi Balás, et Kézdi Bernád sorte Divisionis devolutum fuisse; non sequitur ab iis descendentes Filias cum Filiis aequale Jus Successionis in dicta Curia obtinere, quin cum unicam Filiam Demetrii Nyujtodi fuisse referat, non abs re concluditur Patre ejus in virili Sexu deficiente, ejus Bona vi Praefectionis Naturalis in Filiam suam descendisse.

Sed neque Divisio allegata anni millesimi quingentesimi Septuagesimi quarti, inter Joannem Bernád de Also - Csernáton, et Franciscum Deső Ursulae Bernád Filium, Blasii Bernád de Mező - Madaras nepotes, ac Nicolaum et Martinum Filios Mathaei Bernád de Alsó - Csernáton praetensive habita sufficit ad evincendam Juris Successorii inter Filios et Filias aequalitatem; eadem enim Litterae pro Divisionalibus reputari non possunt; tum ex eo, quod nec qualitatem nec quantitatem Subdivisorum Bonorum importarent, neque innuerent: Franciscus Deső quo Jure? Bernadiano an alio propriae matris aut patris acquisitionis reliquis sit immixtus? Neque ad immutandam Haereditatis Siculicae Naturam Satis est supponere inter Franciscum Bernád et ejus sororem germanam Ursulam Divisionem praextitisse; sed efficaciter comprobare oportet, inter eosdem realiter eandem intervenisse; verba illa Fassionis Jánosianae: *Mi adok ki a' Jozságból*, non portionis aut ratae e Bonis assignationem, aut excisionem, sed potius emaritationem involvunt.

Quod vero Franciscus Deső, non qua Haeres Bernadianus inter Dividentes repu-

tandus veniat vel inde judicari potest: quod si ille qua Sexus Faeminei successor dividens fuisset, cum Clara fuerit germana soror Joannis Bernád, haec quoque dividere, adeoque Divisio non inter quatuor praementionatas, verum quinque personas fieri debuisset; quae itaque Divisio haec fuerit: valde obscurum et incertum est; nam si supponatur (uti vult Tabulae Regiae Judicium) Ursulam cum Francisco divisisse, Franciscus Desõ ejus Filius cum Joanne Bernád Condivisionalis esse non potuit; sed supponi etiam debet Mathaeum Bernád de Also-Csernáton, et Blasi-um Bernád de Mezõ Madaras Fratres uti prohibetur germanos in antecessum Divisionem habuisse, consequenter Nicolaum et Martinum Bernád ratam Mathaei separato Jure possedis-
 se.

Caeterum etiam si Litterae eadem pro Divisionalibus reputarentur, illas tamen non de Haereditatibus pure Bernadianis, Jure paterno et materno aviticis sonare recte concluditur ex eo: quod quamvis Clara Bernád cum Fratre suo Joanne universa Bona sua divisisset vigore Divisionalium anni millesimi quingentesimi octuagesimi noni; in his tamen nulla mentio fit Divisionis Bonorum Also-Csernátoniensium, sed solum quod Joannes decem subditos in Pagis Sedis Kézdi in sororem transtulerit, non sorte Divisionis, sed in compensationem, et cambium ratae suae in Bonis Peternekfalviensibus et Mezõ Madarasiensibus habitae Fratri suo cessae; ubi tamen si Ursula cum Francisco divisisset, cum haec Divisio in recenti memoria fuisset, praesummi non potest Claram non aequè cum Joanne Divisionem in Bonis praetendisse, praelucente Divisione anni millesimi quingen-

tesimi septuagesimi quarti. Accedit, quod si haec Divisio de aviticis Jure Bernadiano tentis intelligi deberet, et in haec Jure Franciscus Desõ condivisionalibus fuisset, cum Tabella Genealogica dicat alterum Condivisionalem Nicolaum defecisse; siquidem mutua Bonorum Divisio importet mutuam Bonorum devolutionem; rata deficientis debuisset inter Joannem et Martinum Bernád, ac Franciscum Desõ velut Condivisionales devolvi; quod tamen probatum non est. Caeterum etiam si admitteretur Franciscum Desõ Jure materno condivisionalem in Bonis Csernatoniensibus fuisse, non potest haec Divisio aliter considerari, quam juxta Lineas Blasii et Mathaei. Cum vero constet Franciscum Desõ e Linea Blasii fuisse, Divisio inter Filios et Filias hujus Lineae non potest nociva esse Filiis Lineae Mathaei, neque ab exemplo unius potest altera Linea gravari Divisione Filiarum, quia Filii et Successores Blasii Juri suo potuerunt cedere, licet in sui praejudicium, inde tamen non sequitur etiam Successores, Mathaei ad Divisionem cum Filiabus suae Lineae compelli de Jure posse.

Hinc neque Fassionem Michaelis Kálnoki ad Sententiales revocatam Successionem Filiabus in Bonis Francisci Bernád adstruentis Actricibus suffragari; cum Franciscus hic Blasii et non Martini Filius, aut Mathaei nepos fuisset, cujus successores nunquam Juri suo cesserunt, neque Filias unquam ad Divisionem admiserunt, ut Producta Parti, Inctae testantur; sed neque Sententiales Joannis Hunyadi, aut Sigismundi Bátori, ut illas consideranti per se patebit, ad hunc casum trahi possunt. —

Praemissorum itaque intuitu; si quidem Pars Actorea nec Praefectionem utrique sexui deservientem, nec Condivisionalitatem in sua Linea comprobasset, Tabulae Regiae Judicium per totum emendatur, et Generalis Sedriae approbatur; excepto eo, quod Ursulam Bernád Praefectam fuisse judicasset, atque Inctum Georgium Bernád ab impetitione Partis Actoreae absolvendum, Bonaque litigiosa eidem, et ejus legitimis haeredibus et Successoribus virilis sexus, quoad hic perduraverit, eo vero deficiente, Filiabus retento Jure Praefectionis semper penes illarum Filios salvo permanente, Jure perpetuo relinquenda, et pacifice possidenda adjudicantur et decernuntur.

Acquisita vero Joannis quondam Bernád et ejus res mobiles, ut inter Actrices et Inctum juxta Leges Patrias, et continentiam acquisitionalium in conformitate approbatarum Deliberationum aequaliter subdividuntur aequum esse censetur; ita tamen ut si inter haec talia reperiantur, quae de Jure et ab antiquo ad Jus Bernadianum, corpusque adjudicatae Haereditatis pertinentia rehabilitata fuissent, haec Incto pari Jure tenenda et possidenda remaneant, et solum e summa reacquisitionali sororibus suis ratam extradare teneatur sensu Legis Trip. P. 1-ae Tit. 21. Unde Causam praemissam pro expediendis desuper juxta emendationem praedecaratam Litteris Sententionalibus, iisque rite exequendis rursus ad Tabulam Regiam remittendam esse Gubernium definivit. —

Tertiarum, Deliberatorum videlicet Tabulae nostrae Regiae Judiciariae, Regique nostri Gubernii, in Causa Comitis Antonii

Kál.

Kálnoki de Köröspatak ut Actoris apellati, contra Alexandrum Seniore[m] Turi de Tamásfalva ut Inctum apellantem ratione Bonorum deficientis Theresiae quondam Kálnoki, in possessione Bölön, Sedeque Siculicali Miklosvár existentium, latorum, altissimae item Regiae Decisionis in eadem Causa editae series sequens est: et quidem

Deliberati Tabulae nostrae Regiae Judicariae, die vigesima sexta Mensis Maji, Anno Millesimo septingentesimo septuagesimo octavo lati, tenor talis est:

Elucubratis Transmissionalibus, Judicialique prelo subjectis, et diligenti studio excussis omnibus iis, quae a prima statim motae Litis origine ad praesens usque, tam coram Foro inferiori, quam hocce revisorio tractata, allegata, producta, et qualitercumque agitata sunt; comperit Tabula Regia in cursu praesentis Causae Partium Litigantium Advocatos suarum obligationum, ut et altissimarum ordinationum, venerationisque Judicibus et Judicariae Sedi debitae penitus oblitos, non tam rem in sua puritate proponendi scopo, partesque suorum Principalium juxta Leges et aequitatem tuendi, simul ac defendendi animo, aut Judices informandi intentione egisse, quam potius inter se rixandi spiritu, disputandique et diffamandi pruritu occupatos fuisse; illorumque reprobabili facto evenisse, ut Causa cum maximo Legum abusu, iterum atque iterum repetitis Procuratorum Revocationibus, reiteratis Prohibitionibus, Inhibitionibus, Dilationum petitionibus, saepius insinuatibus Apellationibus, et earum remissionibus, praeter necessita-

tem quaesitis objectionibus, et exceptionibus, aliisque per plurimis cavillis et protelationibus, tot Tricis involveretur, longaque superfluarum allegationum, et taediosarum reiterationum serie, quae non tam argumenta, et rationes ad cognitionem Causae deservientes, rei que substratae statum dilucidantes, quam pungentium verborum aculeos, et inanes, Judicialique conspectui indignas contentiones animadversione omnino dignas in se continent, obfuscaretur, et Judicibus ad exquirendam, e tot verborum spinetis contentiosarumque scriptitationum ultra Quintuplicam semet extendentium voraginibus veritatem, et via difficilior, et progressus redderetur tardior. Reprobatis igitur, et rejectis iis, quae praeter necessitatem impertinenter allegata, effrenique calamo scripta sunt, velut ocyoris Juris Cursus impedimentis, et obstaculis, praetermissisque etiam iis, quae extra corpus Transmissionalium producta aut scripta sunt, tamquam innovationibus coram Foro inferiori non agitatis, ideoque contra sensum Legis Approbatae iisdem adhaerere nequeuntibus, factaque ad ea, quae directe essentialem causae statum, et meritum substratae materiae respiciunt descensu:

Si quidem Actor Spectabilis ac Magnus Comes Antonius, Filius Adami, Filii Samuelis, Filii Stephani, Filii Valentini, Filii Petri olim Kálnoki de Kőrös patak, contra et adversus Generosum Alexandrum Filium Ladislai, Filii Francisci Turi ex consorte sua Anna Filia Ladislai, Filii Benedicti, Filii Thomae, Filii praementionati Petri dudum Kálnoki susceptum et progenitum Anno millesimo septingentesimo septuagesimo secun-

do Litem suscitando, ex eo, quod idem Inctus Bona Actionata antea per Theresiam Georgii quondam Mezei de Kenyér Mezö dum vixit consortem, Filiam vero Josephi, Filii Volfgangi, Filii praescripti Ladislai, Filii praenominati Benedicti, Filii praememorati Thomae, Filii jam dicti Petri Kálnoki Trunci, qua talia, quae a Josepho Kálnoki patre videlicet et genitore suo in sexu virili deficiente in ipsam qua Praefectam devoluta, Jureque Praefectionis in Haereditatibus Siculicis vigente tenta ac possessa, penes investitam iisdem Bonis certam pecuniae summam per praememoratam Theresiam Kálnoki Georgio Mezeianam ab Incto in depurationem contractorum quorundam Debitorum levatam possideret; Actor vero verus tamquam et legitimus in sexu virili Kálnokiano Haeres (cui juxta naturam devolutionis Bonorum seu Haereditatum Siculicalium per mortem et totalem defectum Praefectae in Linea collateralis Theresiae Kálnoki Bona deficientis in utroque sexu Praefectae apprehendendi Jus affulsisset, competentiaque enata esset) eadem pro se adjudicari postulasset; Inctus et contra Jus Successionis non Actor, qui in remotiori Linea constitutus est, sed sibi, qui juxta praenotatam Genealogiam Annae sororis germanae supra memorati Volfgangi Kálnoki nepos esset, adeoque in avia sua Anna virtuali Praefectionis Jure jam gavisus fuisset competere, seque in iisdem manuteneri cupivisset.

Horum igitur intuitu, praescindendo hic a reliquis quaestiunculis in hunc Processum per indirectum influentibus, iisque ad suum locum relictis, et inferius mox decidendis,

invenit Judicium Regio Tabulare totum Causae meritum in his potissimum complecti Status Quaestionibus.

1-mo An Successio Praefectionalis in Haereditatibus Siculicis vicens, ad Lineam Sequioris sexus collateralem ascendentem extendi possit, ita quidem ut filiae, quae Praefecta non fuit, esse nec potuit, Successores in tertio, quarto, et remotiori quoque gradu in infinitum, deficiente in utroque sexu altera Linea Titulo Praefectionis Bonis deficientis Lineae potiri possint, aut minus:

2-do An Inctus qua talis Actorem in remotiori quidem ramo constitutum, ast ab uno eodemque Trunco cum deficiente descendente Masculum Haereditatem e Haereditatibus pure Siculicis excludere valeat. nec ne?

Quibus hunc in modum eritis, et pro fundamento subsequendae Decisionis positus, quoniam Actor illam, quae recensita est Genealogiam de ramo in ramum et gradu in gradum validis Documentis indubie edocuisset, seque ab uno eodemque Trunco cum deficiente Theresia Kálnoki descendisse sufficienter demonstrasset; constaret autem Naturam Haereditatis Siculicae a' primo occupationis tempore eam fuisse, ut Bona Siculorum, quae Decr. P. 3-ae Tit. 4-o Haereditates nuncupantur, tamquam ab origine armis, sanguinisque effusione, et disciplina militari acquisita, juxta Decr. P. 1-ae Tit. 5-um pro peculio pure castrensi habeantur; ita quidem, ut in iisdem non nisi Haeredes (qui praelucete Lege Decr. P. 1-ae Tit. 17-mo Scripta soli filii sunt:) succedere possint. Quae Successio licet subsequis temporibus in tantum alterata fuerit, quod deficiente in sexu virili

Siculo, titulo Praefectionis etiam filia succedere possit; cum tamen haec Successio Filiabus Sicularum non qua Filiabus, sed qua personam Filiorum induentibus personis, adeoque fictione Juris Filiis indulta, ideoque taliter regulata sit: quod si talis Filia patri suo Praefecta, Filios aequae ac Filias habuerit, in Bonis per Praefectam Matrem Jure Praefectionis tentis et possessis, soli filii, non itidem Filiae Succedant, Bonaque exclusis sororibus Fratri Praefectam matrem Fiu Leán y dictam repraesentanti addicantur, sicque Haereditas reobtentata priori natura quasi postliminio denuo dominio solius Masculi Haereditis subjiciatur. Unde clarum evadit: Haereditates Siculicas sua natura tales esse, quae nisi per introductionem Juris Regii, aut aliarum Acquisitionalium alteretur, semper Haeredes, id est Filios respiciunt; quo ita porro, manifestae sequelae est: intuitu Haereditatum Siculicalium a Jure Regio exemptarum, aut alio acquisitionis titulo liberarum, praesumptionem semper pro virili sexu stare debere, ita quidem ut virilis sexus haeredes a Faeminei sexus hominibus ad productionem Litteralium Instrumentorum cogi non possint, sed sexui Faemineo incumbat vel ex capite acquisitionis, vel Divisionis inter utrumque sexum praehabita praetensum Jus suum contra sexum virilem efficaciter comprobare. Quo taliter in generalibus stabilito, sequitur jam prima Status Quaestio superius fusius descripta: An videlicet Inctus in Bonis Actionatis Jure Praefectionis per eundem praetensae Succedere possit, aut minus? decidenda; cujus intuitu, quoniam constaret Incti aviam Annam Rálnoki Francisci Turi

consortem, filiam vero Ladislai Kálnoki habuisse Fratrem Wolfgangum, certum est eandem superstitute Fratre suo Volfgango Ladislai filio, veroque Haerede, et in Bonis sui genitoris immediato successore, Praefectam non fuisse; constaret ulterius Wolfgangum habuisse Filium Josephum, Bona ab avo suo Ladislao in patrem Wolfgangum deventa decedente patre apprehendentem, vitaque comite possidentem; constaret demum Josepho mascula prole destituto; filiam ejusdem Theresiam Jure Praefectionis Successisse: prono fluit alveo Annam Incti aviam tempore Fratris sui Volfgangi Haereditate paterna exclusam, tandemque qua Simplicem Filiam decedentem praefectionis Jure gavisam nunquam fuisse. Cum itaque Patris Praefecta non fuerit, absurdum utique, Legique consvetudinarie contrarium, et successorio Juri masculorum Haeredum valde praepudiosum foret, si post mortem illo beneficio uti quiret, quod eidem, vel si hodieum viveret, nulla Lege competeret; illa enim, quae Patris Praefecta non fuit, imo fieri nec potuit, pro Fratris Praefecta considerari nequit; tanto quidem magis, quoniam ex antiqua Gentis Siculicae consvetudine, subsecutisque ejusdem Nationis Constitutionibus, signanter in Comitibus Udvarhelyiensibus Anno millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto conclusis et emanatis, Praefectionis Successio semper directam Lineam descendentalem concernit, latiusque non extenditur, sed in eadem Linea emergente totali utriusque sexus defectu penitus extinguitur; ita quidem, ut qui deficienti Praefectae succedunt non Praefectionis, sed alio Jure succedere debent, quae omnia in binis Regii Gubernii Deliberatis, Annis millesimo sep-

tingentesimo quinquagesimo secundo, et millesimo septingentesimo sexagesimo tertio pronunciatis, hicque per Partem Actoream productis fuse declarantur, et Judiciali Decisione mediante cum approbatione inferiorum Fororum Judicio etiam confirmata sunt.

Quibus sic se habentibus, quo ad secundam Status Quaestionem evidenter prodit, pronaque est consequentia: Inctum praetenso Praefectionis Jure destitutum, hoc titulo, Actorem, verum tamquam et indubium virilis sexus Kálnokiani Haereditem ab uno eodemque Trunco cum deficiente Theresia Kálnoki descendente e Bonis actionatis excludere, eademque pro se Jure imaginariae solum Praefectionis (quae re ipsa nulla est) retinere non posse. Praetendit quidem Inctus fors de invaliditate praetensi Juris sui Praefectionalis conscius, aut convictus.

1-o Ut Actor praeter Genealogiae probam juxta Decr. P. 1-ae. Tit. 47. etiam de praehabita Condivisionalitate doceat; quae Lex licet de bonis Comitatus cum collatione Juris Regii possessis, non vero Siculicis haereditatibus, (de quibus uti superius in conformitate Gubernialis Decisionis jam determinatum est, praesumptione semper pro sexu virili stante, idem ad productionem Litteralium instrumentorum cogi non potest) loquatur; observat tamen Judicium Actorem pro superabundanti sua sponte produxisse 1-o Divisionales inter Valentinum, et Thomam Kálnoki in Bonis aviticis a patre illorum Petro in eosdem devolutis Anno millesimo quingentesimo octuagesimo, die vigesima mensis Julii celebratas, edocentes eosdem fuisse Pe-

tri Kálnoki filios, et in certis Bonis (quae nunc quoque per familiam Kálnokianam possidentur) Divisionem celebrasse. 2-0 Compositionales Anno millesimo sexcentesimo trigesimo nono, die decima mensis Aprilis super Bonis in Kőpetz, Miklosvár, Arkos, et reliquis, inter Benidictum, ejusque filios Michaëlem, Ladislaum, et Thomam, Stephanum item filium Joannis singulos Kálnoki, a Valentino et Thoma filiis Petri descendentes celebratas, speciem rectificationis habentes. 3-0 Litteras Divisionales Anno millesimo sexcentesimo quadragesimo primo inter Michaellem et Ladislaum filios Benedicti emanatas, quarum tenor si rationabiliter perpendatur, Bonaque in iisdem enumerata considerentur, indubie evincet duas Lineas in Valentino et Thoma a se invicem separatas ab uno Trunco descendisse, et in Bonis ab antecessoribus suis Jure haereditario adeptis etiam realem Divisionem inter se celebrasse, adeoque Divisionem etiam in Bonis actionatis praefuisse; quae condivisionalitas allegato per Actorem, per Inctum vero subtituto potius, quam refutato in Bonis Kálnokianis compossessorio, publica quoque, uti Actor asserit, notorietate constante, satis superque comprobatur.

Obtendit 2-do Inctus possibile esse Bona actionata post separationem duarum Linearum ab illis, qui in Linea Incti, et deficientis Theresiae Kálnoki abinde supervixerunt, acquisita fuisse; quae Incti praetensio, praeter hoc, quod simplici praesumptioni absque omni proba superstructa, ideoque argumentum a posse ad esse ex incerto supposito allegatum nullius efficaciae esset, alias etiam sua sponte cadit: si enim Bona actionata sive per La-

dislaum, sive per Benedictum, sive per Thomam hujus Lineae Truncum post primam duarum Linearum separationem acquisita fuissent, dum Ladislaus Volfgangi et Annae genitor decessit, inter Filium et Filiam velut Bona ex Capite praetensae acquisitionis utrumque sexum concernentia subdividi debuissent; quae Divisio quoniam non probatur, imo Inctus ipsemet ultro recognoscere dignoscatur Bona Ladislai Kálnoki in solum Filium Volfgangum devenisse, hac etiam in parte Incti assertum fundamento, et proba carere manifestum est; eo quidem magis, quod ipsemet Inctus recognoscit, imo asserit Theresiam Kálnoki Volfgangi neptem, Ladislai vero proneptem, in Bonis actionatis Praefectam fuisse, suumque Jus huic Praefectioni superstruere nititur; quo recognito, recognoscere debet et hoc: quod Bona actionata non acquisita, sed haereditaria sint. — Praefectio enim non in acquisitis, sed in Haereditatibus Siculicis viget, ita quidem ut ipsa Praefectio sola Bonorum naturam sufficienter evincere dignoscatur.

Objicit porro Inctus: dari aliam Lineam in sexu virili superstitem Actoris Linea propinquiorem, cujus Lineae personis superextantibus, Actori velut remotiori ad Bona actionata nullum Jus, nullamque competentiam ad hucdum emersisse; quae objectio vel ut Incto incompetens contra Actorem nihil quidquam operatur, illaque objectione praetensum Incti Jus non solidatur, imo invalidatur; eo tum enim, dum alterius propinquiore Lineae Jus recognoscit, suum refutare videtur. Sed alioquin etiam ruente jam juxta superiora praetensae Praefectionis fundamento, silentibus quacumque ex ratione reliquis vi-

rilis sexus Haeredibus, Actor velut unus e Haeredibus Kálnokianis tam Legum dictamine, quam aequitatis ratione, omnimode facultatur Bona virilem solum sexum concernentia e manibus faeminei sexus tollere, et pro se revindicare.

Quod autem argumentum e Contractualibus inter Inctum ab una, ac Theresiam Kálnoki Anno millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, die vigesima quinta mensis Septembris celebratis depromptum respicit: licet contrahens Theresia Kálnoki recognoverit Incti sangvinis proximioritatem, inde tamen Successio ejus non sequitur; verum enim est Inctum qua Annae Kálnoki nepotem sangvinis proximioritatem cum eadem habuisse, qua salva manente, Bona tamen naturam suam ob propinquiorem talem sangvinis nexum mutare non possunt, imo eandem retinere debebunt; alioquin etiam de Successionis Jure a Legibus definito mulier Legum ignara disponere non potuit, quod vel si in casu summae indigentiae, et extrema ferme necessitate constituta fecit, illa tamen ejus recognitio contra Leges et antiquam Gentis Siculicae consvetudinem nihil prorsus operatur, Inctoque nihil opitulatur.

Sed nec argumenta e Sententialibus Joannis quondam Hunyadi, et Nicolai de Vizakna anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo emanatis, tandemque Anno millesimo quingentesimo nonagesimo secundo per Principem Sigismundum Báthori confirmatis eruta plus Incto favere reperiuntur; frustra itaque in his Inctus praesidium quaerit, nam illae Jus Actoris sustentare potiusquam illi obesse censentur; prout enim Gubernium easdem interpretaetatus

est, et de iisdem in praecitatis binis suis Deliberatis Judicium tulit, manifeste constat: utrasque Sententiales pro fundamento vetustam et laudabilem Sicularum consuetudinem posuisse, hanc vero Lex Decr. P. 3-ae Tit. 4-0 (quae Sicularum fundamentalis est) ita declarat: quod hi Haereditates suas per Tribus et Generationes, Generationumque Lineas partiantur; jam vero ipsa Legis notio evincit, per Tribus et Generationes Familias, quae in solis Filiis subsistunt, et conservantur (Filiabus per matrimonium in alias Familias transeuntibus) intelligi debere, tanto quidem a fortiori, quoniam citatus Decr. P. 3-ae. Tit. 4-us Bona Sicularum Haereditates nominat, quae velut peculium pure castrense juxta D. P. 1-ae Tit. 18-um Juri Faemineo non deserviunt. Contradictorium enim esset, ut persona illa, quae placente Lege Decr. P. 1-ae Tit. 17. §. 2. Haeres nuncupari nequit, in Haereditatibus solos Haeredes concernentibus succedat: unde praescriptae Sententiales interpretaetione etiam Guberniali id innuente in conformitate Legis fundamentalis, et vetustae Sicularum consuetudinis, in favorem Filiorum explicandae censentur; eo quidem tutius, quod iisdem per subsequas contradictiones, contrariasque Decisiones jam diu derogatum extitit, ita quidem, ut etiam si earundem Sententialium sensus is esset, quem Inctus iisdem tribuit, illae tamen contrario usu penitus sublatae censentur. Interim si eadem penitus perpendantur, constabit illarum dispositionem non illam fuisse, ut uterque Sexus absque distinctione succedere debeat in Haereditatibus Siculicis; statuitur enim Haeredes et Successores utrius-

que Sexus succedere debere; atqui Lege Decr. P. 1-ae Tit. 17-0 expresse cautum habetur Haeredum nomine (qui in Haereditatibus legitimi Successores sunt) solos Filios intelligi, Filias vero Posteritatum nomine venire. Huc accedit porro, quod (uti ex his omnibus rationabiliter induci potest) eadem Litterae non de simultanea, sed successiva successione loquantur; cui interpretationi multum suffragantur Litterae Principis Georgii Rákoczi confirmationales, quarum tenor repandit Bona deficientium Sicularum in suae Generationis utriusque Sexus homines devolvenda esse, more tamen et consuetudine ipsorum antiquissimis observatis; jam vero certum est morem et consuetudines eorundem in conformitate fundamentalium Legum (a quibus nunquam recesserunt) viguisse et observatas fuisse.

Quod demum Constitutionem Sedis Udvarhely attinet: an illa hodie ibidem vigeat, aut minus, de eo nihil quidquam probatum est; interim etiam si eadem in gremio illius Sedis observaretur, particularis tamen, et privata unius Sedis constitutio, innuente Lege Decr. P. 3-ae Tit. 2. §. 6. alias Sedes, et totam Nationem regulare nequit.

Quibus modo in superioribus declarato definitis, et decisis: quoniam e praemissis manifeste prodiret, evidenterque constaret Inctum Jure Praefectionis nulla Lege, nullo Titulo, nullaque consuetudine gaudere posse, imo eundem tam Scriptarum Legum dictamine, quam antiquissima Gentis Siculicae consuetudine Successionem Praefectarum regulantibus et determinantibus a vendicato sibi in Bonis actionatis Praefectionis Jure penitus

arceri; evenisset porro allegatam, sed nequaquam comprobata sexus faeminei in Bonis actionatis Divisionem nunquam praefuisse: prono fluit alveo, Inctum velut Sexus Faeminei descendente Bona Liti substrata nec ex Capite Praefectionis, nec ex Titulo condivisionalitatis, aut acquisitionis pro se retinere posse; tanto quidem magis, quoniam ipsemet praetensi sui Juris incertus mox Praefectioni adhaerere, mox ad condivisionalitatem confugere comperiat.

Ruentibus igitur tam Praefectionis, quam Condivisionalitatis et acquisitionis fundamentis, evanescentibusque omnibus illis Titulis, quibus Inctus praetensum perpetuitatis Jus in Bonis actionatis pro se stabilire annisus est, clarum evadit: eundem Bona quaestionata juxta Expositionem Actoris non alio Jure et titulo, sed solum penes Contractuales inter illum, Theresiam item Kálnoki Georgio Mezeianam Anno millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, die vigesima quinta Septemb. celebratas tenere ac possidere; cujus intuitu, si quidem tenor earundem Contractualium evinceret, illam pecuniae summam in Hflorinis 2300 consistentem, quae per Inctum Bonis actionatis investita est, in depurationem antiquorum Debitorum prohibitionem Gubernialem praecedentium, levatam fuisse; justum et aequitati consonum est, ut summa Bonis actionatis investita Incto, velut in tantum bonae fidei possessori refundatur. Sublata itaque in hac parte conditione, reformataque intuitu hujus puncti conditionata Fori inferioris decisione, rati habitoque et approbato in reliquis omnibus punctis et clausulis ejusdem Fori Deliberato, Bona actionata Actori, velut in

sexu virili Kálnokiano superstiti condisiona-
 li Haeredi, modalitate in superioribus nota-
 ta, idest, penes depositionem investitae sum-
 mae restituenda; haecque omnia Contradicti-
 one, Inhibitione, et Repulsione Incti aut ali-
 orum quorumlibet non obstantibus debitae
 Executioni mancipanda judicando decrevit
 Tabula Regia. Usibus tamen et Fructibus,
 expensis item et Fatigiis per Actorem prae-
 tensis ex eo, quod Inctus juxta Contractua-
 les cum Theresia Kálnoki initas Bona actio-
 nata penes investitam pecuniae summam bo-
 na fide possederit, Actor vero in Dominio
 oblatae pecuniae fuerit, et insuper quoniam
 Inctus Jus suum in Bonis actionatis ex ca-
 pite Praefectionis praetensum experiundi, et
 judicialiter definiendi facultatem, dubitandi-
 que rationem habuisse dignoscatur non ad-
 judicatis.

*Deliberati vero Regii nostri Gubernii, in
 Libera Regiaque Civitate Nostra Saxonicali
 Cibinii, die decima mensis Aprilis, Anno
 millesimo septingentesimo octuagesimo pri-
 mo lati tenor talis est:*

Genealogica deductione Familiae Kálno-
 kianae a Trunco Petro Kálnoki juxta Tabel-
 lam exhibitam, et per Partes recognitam,
 eo modo comperta, quod illa a duobus nunc
 dicti Petri Kálnoki Filiis, Valentino quippe
 Actoris atavo, et Thoma in duas primum
 Generationes, Generatio autem Thomae in
 duas pariter Michaelis et Ladislai Filiorum
 Benedicti, Filii praefati Thomae Lineas, Linea
 denique Ladislai in duos vicissim Liberorum e-
 jusdem ramos, Volfgangi scilicet, qui defi-
 cientis Theresiae Kálnoki avus fuit, et An-

nae, cujus Inctus Alexander Turi nepos est, divisa habeatur; Bonis porro substratis quoad naturam suam pro Haereditatibus pure Siculicibus reputatis: Status totius controversiae inter Actorem et Inctum subversantis ad hanc quaestionem recidere dignoscitur: An Inctus ad Bona actionata aliquam et an propiorem, quam Actor Successionis competentiam habeat? — Ad quam quaestionem decidendam si natura Successionis Siculicae accuratius perpendatur, patet juxta Decr. P. 3-ae. Tit. 4-um Siculos quoad Successionem in Haereditatibus suis Siculicis diverso plane a reliquis Regnicolis Jure ab olim usos fuisse, et hanc diversitatem Juris, succedendi in eo consistere, quod Siculi per Tribus et Generationes, Generationumque (prout diserte exprimitur) Lineas Haereditates inter se partiri, et dividere antiquorum more consueverint; Sententiales porro Sigismundi Báthori Principis anno millesimo quingentesimo nonagesimo septimo emanatae, iisdemque insertae Joannis de Hunyad Regni Hungariae adtunc Gubernatoris Adjudicatoriae de Anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo testantur morem antiquorum Siculorum in partitione Haereditatum per Lineas Generationum citato Decretali Titulo memoratum illum fuisse: quod si Siculus semen Masculinum post se reliquisset, ex tum Bona et Haereditates ejusdem in Sexum virilem seu Filios; ipso autem in virili sexu deficiente, in Sexum Foemineum Filias videlicet et alias quoque Sorores carnales; demum his quoque ex toto deficientibus in alios legitimos remotiores ejusdem deficientis Successores devolvi deberent. Constitutione vero Gentis Siculicae Anno millesimo quadringent

tesimo quinquagesimo primo in oppido Vársárhely condita clarius praescribitur: Ubi duo Fratres antiquis temporibus in eorundem Haereditatibus Siculicalibus ab invicem divisi fuerint, Successores eorum Haereditates Siculicales ad ipsos devolutas taliter possidere debere, quod quamdiu in aliqua eorum proximitatis Linea Haeredes masculini sexus supervixerint, Haeredes Faeminei Sexus, in praejudicium Haeredum masculini Sexus, eisdem Haeredibus masculinis superviventibus, in Dominium ejusmodi Haereditatum se intromittere non valeant, deficientibusque hujusmodi Haeredibus masculinis, et aliquibus Faeminei Sexus Haeredibus superviventibus, de praescripta alia Linea proximitatis Haeredes masculini Sexus in hujusmodi Haereditatis partes succedere non valeant; deficientibus denique utriusque Sexus Haeredibus, tandem in aliam Lineam proximitatis naturalem antedictae Haereditates transire debeant.

Quae praecitata Documenta quanto vetustiora, tanto propius ad veritatem, de praemissa antiqua consuetudine Siculorum elicendam (ut Sententionales Báthorianae loquuntur) accedentia clare ostendunt Successionis Siculicalis indolem ex antiqua consuetudine illam fuisse, quod licet Natura haereditatis Siculicae simultaneam Filii et Filiae successionem, id est Divisionem Filii cum Filia non patiatur; atque adeo si pater Filium, et Filiam post se relinquat, Haereditas superstiti Filio in eum solum devolvatur; non extante tamen Filio, et solum Filia supermanente, ipsa in parentis Haereditatem succedat; et si haec iterum Filios simul ac
 Fili-

Filias haberet, Haereditas apud solos Filios maneat; ea in casu intercedentis defectus successionis Lege observata, ut si in eadem proximitatis seu propinquitatis Linea Filius fuerit, Filias a successione excludat; si Filius non existat, Filiae ejusdem Lineae deficienti gradu proximiores succedant; si denique hae etiam in utroque sexu defecerint, tunc solum, et non prius agnati ex alia remotiori Linea ad successionem vocentur. —

Hanc Linealem usu antiquo receptam Filiarum in casu defectus Filiorum Successionem nequaquam alteratam, sed jugiter observatam esse, singuli in Transmissionalibus recensiti casus, Sententionalesque et Constitutiones iisdem insertae evincunt, nec adductum Domesticum in Familia Actoris exemplum ei repugnat; ibi enim Filia Dominici Kálnoki Collateralem in Bonis Francisci Kálnoki deficientis successionem contra superstites ejusdem Francisci Kálnoki Fratres carnales praetendens, a praetensione sua absque praejudicio declaratae Linealis successionis removeri potuit.

Hic praevio modo compertis Judicia Fororum inferiorum in eo subsistere minime posse inveniuntur, quod agnatos Lineae collateralis remotioris, Filiabus Lineae in sexu virili deficientis in successione praetulerint; praesentia enim Filiorum quoad successionem in Haereditates Siculicas juxta praecitatam Legem et Consuetudinem in illo solum casu admittenda est, quando Filius in eadem proximitatis Linea, seu quod idem est, in eadem Linea, eodemque gradu cum Filia concurrat; si autem in Linea et gradu Filia deficienti proximior sit, tunc Filia Filium in

collaterali Linea, remotiorique gradu constitutum, a Successione de Jure municipali Siculorum excludit. —

Quum proinde ex praedecarata Genealogica deductione constet Lineam Ladislai Kálnoki ipsius Incti proavi, a Linea Actoris, imò reliquorum etiam nunc superstitem Familiae virilis sexus Kálnokiorum jam pridem secessisse; aviã autem Incti Annam Kálnoki cum Volfgango deficientis Theresiae avo sororem carnalem fuisse, atque ab eodem Trunco Ladislao descendisse, et in Linea ejusdem Ladislai nullam masculam prolem superesse; ex sensu praecitatae Legis ac inter Siculos ab olim usitatae, praeattactisque Litteris declaratae Consuetudinis, Inctus ex Linea Ladislai in sexu virili deficientis prognatus, ad Bona a communi stipite saepefato quippe Ladislao Kálnoki devoluta, propiorem quam Actor in Linea collaterali a modo fato Ladislao pridem secedente constitutus competentiam habere judicatur; consequenter Judici Gubernii Bona Litigiosa Actori remittere non tenetur; si enim verum sit, quod in casu quo Ladislaus Kálnoki Incti proavus, communisque Lineae Incti et deficientis Theresiae Stirps Volfgangum Filium post se superstitem non reliquisset, in Bonis ejusdem avia Incti Anna Kálnoki successisset, et praedecessores Actoris eandem a successione excludere non potuissent; verum etiam esse debet, quod avia Incti ad Bona Ladislai propior Haeres, quam praedecessores Actoris extiterit, et sic Inctus quoque et Jure virtualis successionis in casum illum si Volfgangus Haeredibus destitutus, vel quod tantum facit, non natus esset, habito a sua avia Anna Kálnoki in se

transfuso, et natura Linealis Successionis Filias in defectu Filiorum ejusdem Lineae haud excludentis, propiorem ad Bona litigiosa, velut a Ladislao Kálnoki devoluta competentiam habeat. — Nec argumenta seu ex Sententionalibus Inclytae Tabulae Regiae, aut Regii Gubernii in favorem Actoris per Fora inferiora adducta obstare possunt; Sententionalibus enim illis excussis, patet casus tunc subversantes a praesenti penitus diversos fuisse; tunc enim quaestio vertebatur inter Filios et Filias in eadem proximitatis Linea, in eodemque gradu in se ipsis, aut progenitoribus suis constitutis; nunc autem quaestio est inter Filias Lineae deficientis, et Filios alterus Lineae a deficiente diversae; adeoque Deliberata tunc pronunciata relate ad casus tum subversantes intelligenda ad praesentem casum nec pertinere. Sed nec Leges in Deliberatis Fororum inferiorum citatae, praeter Tit. 4-um P. 3-ae juxta superiora Inkto potius quam Actori faventem, quidpiam officiant, si quidem illae de Successionibus Communi Gentis Hungaricae Jure introductis loquantur, consequenter ad Siculos, qui diverso plane Jure, teste praecitato Decretali Titulo eatenus utuntur, trahi non possunt. —

Rationibus praeviis, Deliberatis Fororum inferiorum reformatis, Inctus ab actione simpliciter absolvendus decernitur. —

Altissimae denique Regiae Decisionis in praefata Partium Causa editae tenor talis est:

4526

Sacratissimae Caesareo Regiae Apostolicae Majestatis, Archi-Ducis Austriae, Ma-

gni Principis Transilvaniae, et Siculorum Comitum Domini Domini nostri Clementissimi Nomine!

Inclita Tabula Regia in Transilvania Judiciaria, Fratres nobis observandissime, observandi, et Honorandi! Salutem et Gratiae Caesareo Regiae Incrementum. — Causam Comitum Antonii Kálnoki de Köröspatak ut Actoris, contra et adversus Alexandrum Turi de Tamásfalva velut Inctum, ratione Curiae Nobilitaris in possessione Bölön Sedi Siculicali Miklosvár ingremiata existentis, coram Tabula Sedis continua agitatam, et abinde per solitos Apellationum gradus ad Gubernium hocce Regium, abhinc vero ad Thronum suae Majestatis Sacratissimae provocatam, dignata est sua Majestas Sacratissima virtute benignissimi ddo 29-ae Maji Anni Currentis 1782. exarati Rescripti Regii decidere in haec verba: JOSEPHUS SECUNDUS, Dei Gratia Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, Germaniae, Hungariae, et Bohemiae Rex, Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiae, et Lotharingiae, Magnus Princeps Transilvaniae, et Comes Siculorum etc. Illustres, Reverende, Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregii, Prudentes item ac Circumspecti, Fideles nostri, sincere Nobis dilecti! Processu Causae Comitum Antonium Kálnoki de Köröspatak ut Actorem inter, et Alexandrum Turi de Tamásfalva velut Inctum, ratione Curiae nobilitaris in possessione Bölön Sedi Siculicali Miklosvár ingremiata existentis, inprimis coram Tabula ejusdem Sedis continua agitatae, abinde vero per solitos Apellationum gradus ad vos, ac tandem ad supremam Revisionem et Determinationem

nostram deductae, Partium utpote Allegationibus, Productis, et Responsis maturius ruminatis et excussis, Deliberationibus item inferiorum Fororum in eadem factis invicem collatis, et penitius examinatis, Deliberata tam ante memoratae Tabulae continuae, quam etiã Regiae Judiciariae, quibus actionata Curia Nobilitaris ex erroneis principiis Actori adjudicata fuit, reformanda, vestrum autem, quo Inctum ab actione Actoris simpliciter absolvendum pronunciastis, velut in antiqua Sicularum Consuetudine fundatum, juxta quam nempe Faeminei Sexus Haeredes, non existentibus in eadem Generationis Linea Masculis, etiam collateraliter in Bonis caducis prae virilis sexus Haeredibus cum deficiente in alia et remotiori Generationis Linea constitutis praeficiuntur, clementissime approbandum esse invenimus, prout approbamus praesentium per vigorem. — Vestrum itaque erit Supremam hanc Sententiam, Decisionemque nostram Partibus suo modo Notam reddere. Quibus in reliquo Gratia nostra Caesareo Regia ac Principali benigne propensi manemus. Datum in Civitate nostra Vienna Austriae, die vigesima nona Mensis Maji, Anno Domini millesimo septingentesimo octuagesimo secundo, Imperii nostri Romani decimo nono, Regnorum vero nostrorum secundo. Et subscriptum erat a sinistra: Josephus m. p. a dextra vero inferius: Georg. Bánffi m. p. ibidemque Paulo inferius: ad Mandatum Sacratissimae Caesareo Regiae Majestatis proprium Leopoldus de Haan m. p. eratque involutum prout Rescripta Regia involvi solent, Sigilloque suae Majestatis Aulico Viennensi super hostia im-

pressive communitum et roboratum, clause-
que confectum et emanatum. Titulus vero
legebatur talis: Illustribus, Reverendo, Spe-
ctabilibus, Magnificis, Generosis, Egregiis,
Prudentibus item ac Circumspectis N. N. Con-
siliariis nostris in Haereditario Nobis Magno
Transilvaniae Principatu Gubernialibus, Fi-
delibus nostris sincere nobis dilectis. — Re-
gia itaque hac, supremaque Decisione ad-
stantibus Partibus, et respective earum Pro-
curatoribus sub hodierno Consilio modalitate
consveta publicata, quandoquidem reliquum
esset ut illa debitae finalique mancipetur Exe-
cutioni; hinc visum est eandem Inclytæ Ta-
bulæ Regiæ Judiciariæ in præmissis eo fine
transscribere, quatenus de Expeditione con-
svetarum Litterarum Sententionalium, pro-
curandaque Legibus et praxi conformi Exe-
cutione congrue providere nullatenus inter-
mittat. In reliquo altesata sua Majestas Sa-
cratissima benigne propensa manet. E Regio
Magni Principatus Transilvaniae Gubernio
Cibinii *Die 3-tia Septembris 1782.* Et subscrip-
tum erat a sinistra: B. Samuel de Brucken-
thal m. p. a parte vero dextra ad calcem: Mich.
de Bruckenthal m. p.

Quartarum, Deliberatorum scilicet Ta-
bulæ nostræ Regiæ Judiciariæ, Regiique
nostri Gubernii in Causa Alexandri Kálnoki
contra Franciscum Zambler ratione Juris
Successorii mota latorum, Litterisque Sen-
tentionalibus in Libera Regiaque Civitate no-
stra Marus Vásárhely, die trigesima mensis
Novembris Anno *millesimo septingentesimo
octuagesimo quarto* legitime emanatis in-
sertorum tenor talis est:

Deliberatum.

Revisis Apostolis, perlectisque allegationibus, et Documentis in Triplicis ordinis Transmissionalibus contentis, licet facto Partium collitigantium praesens causa plurimis difficultatibus involuta esset; illis tamen, quae ultra Sphaeram objectorum ad hanc Litem pertinentium praeter necessitatem per utraque Partes adducta sunt, tamquam ad meritalem praesentis causae Decisionem non pertinentibus studio praetermissis, in his praecipue capitibus totum causae statum consistere compertum est: An videlicet Actor Actionem suam ad universa Bona Lazariano-Domokosiana extendisset, extendereque potuisset? aut potius vi Compositionalium Anno millesimo septingentesimo vigesimo quinto inter proles Thomae olim Kálnoki celebratarum, illam solum ad Jura praecise Domokosiana applicare obstringeretur? Quorum intuitu posteaquam tam prima Litis motio, quam Procuratoris Revocatio per Actorem Anno millesimo septingentesimo octuagesimo, die decima Januarii instituta, ipsumque Pactum regulativum Anno millesimo septingentesimo octuagesimo primo, decima Mensis Februarii die initum, subsecutum item Novum Gratosum una cum Certificatoriis ad recipiendum Novum confectis, eo quo debuit modo perpensa, et curiose ruminata extitissent, manifeste prodierunt sequentia: 1-mo Actorem pro fundamento suae Actionis praejudicium illud, quod e compositionalibus Anni millesimi septingentesimi vigesimi quinti in ipsum redundavit, posuisse, Curiamque Alsó Csernatoniensem cum universis Appertinentiis

ad eandem spectantibus pro objecto Litis denominasse 2-do Anno et die superius memoratis Procuratoris Revocationem ideo instituisse, quod idem praeter intentionem sui Principalis, primamque Litis motionem praetensionem in serie suarum allegationum restrictive, solum ad Bona Domokosiana extendisset. 3-tio Tenore Pacti Normativi Anno superiori inter Partes celebrati sancitum esse, ut sepositis omnibus Processus naevis antea inter Partes decurrentis, praescindendoque ab omnibus Exceptionibus, penes Novum Gratosum de proprietate solum Bonorum ageretur. 4-to Mandatum Novi Gratosi, subsecutasque ad recipiendum Novum Certificatorias ad propriam Incti expositionem ipsius nomine expeditas ita sonare, ut vigore earundem Actor per Inctum ad comprobationem naturae Bonorum Lazariano-Domokosianoram provocatus fuisse, comperiatur; e quibus evidenter elucet, sensum Pacti Processum Novi Gratosi praecedentis per ipsummet Inctum juxta intentionem Actoris interpretatum extitisse. His igitur taliter repertis, clarius est, quam ambigi possit, pro objecto Litis omnia illa Bona, quorum intuitu Actor se praejudicium pati praetendit assumi debere. Quoposito, si quidem tam ex ipsa Haereditatum Siculicalium Natura, quam Sententionalibus Sigismundo Báthorianis constaret Bona Siculica, quae Juris Bernadiani praefuerunt, et in quibus Clara Bernád deficientis Joannis Bernád germana Soror tamquam Praefecta Succedere et debuit, et revera etiam Successit, in radice esse talia, quae contra antiquam Siculorum consuetudinem jam diu vim Legis habentem, iteratasque Decisiones

Judiciarias utrumque Sexum concernere non possunt; Eveniret porro eadem Bona a Clara Bernád in unicam ejusdem Filiam Juditham e marito suo Volfgango Lazar susceptam devoluta in Successores Judithae Lázár e marito suo Steph. Domokos progenitos non alio, quam eo, quo in praememoratam Claram Bernád, ejusque Filiam mox mentionatam Juditham Lázár translata erant, Jure devolvi debuisse; unde indubie prodit, quod licet Bona eadem juxta diversas devolutionis circumstantias mox Lazariana, mox Domokosiana nuncupata sint; ob varias tamen Nomenclationes a Possessoribus eorundem depromptas primaevam Naturam amittere non potuisse, prout amisisse neque judicatur. Remanente prima itaque et radicali Bonorum Bernadianorum Natura, ex eo, quod illa successu temporis prius nomen Lazarianum, tandem Domokosianum in se assumserint, Filiabus nullum in illis Succedendi Jus affulsit; unde Juri, aequitati, antiquae item Gentis Siculicae consuetudini in devolutionibus Haereditatum Siculicalium observatae conveniens erat, ut Bona Pauli Domokos in Praefectam suam Filiam Helenam devoluta, post defectum Filiae Bona paterna Jure Praefectionis possidentis in Filium gradu proximiorum transcenderent possidenda; licet enim Thomas Domokos Pauli Frater carnalis in Filia sua Elisabetha Joanne Abasiana eotum supervixisset; quia tamen Filia solum patris non autem Fratris Praefecta esse posset, Jure in Bonis praementionatae Helenae Domokos succedendi gaudere nullatenus potuit; tanto autem minus Margarethae Domokos Successo-

res in Bonis illis justum aliquem Successionis titulum habuisse dignoscuntur, quod vel ex eo patet, quoniam dum decedente prae-notata Helena Domokos, Thomas Kálnoki Catharinae Domokos Filius Bona eadem apprehendit, Processusque intuitu eorundem Bonorum per Joannem et Juditham Miko Margarethae Domokos descendentes suscitatus extitisset, et idem Processus judicialiter condescendisset, amplius resuscitatus non est, sed recognito Filiorum Kálnokiorum Jure, Bona in Dominio eorundem relicta sunt. Nec quidquam Inctis opitulatur argumenta e productis diversis Litteralibus instrumentis, utpote Divisionalibus, Concambialibus, Testamentariis Dispositionibus, et quibusdam Inquisitoriis deprompta; haec enim etiam si omnia rite ac legitime expedita, externisque solennitatibus sufficienter provisae essent; detecta tamen in radice Juris Bernadiani (quod demum uti superius quoque attactum est, erronea Nomenclatione prius in Lazarianum, tandem in Domokosianum transmutatum est) natura, his omnibus Jus Filiorum extinguere, Filiarum vero enasci haud potuit; Divisiones enim praejudiciose celebratae Bonorum Naturam immutare, et veros Haeredes a legali successione excludere nequeunt; Litterae autem cambiales per Inctos productae an de Bonis actionatis loquantur, aut aliis, e tenore, earundem haud elucet; Inquisitoriae vero contra evidentiam rei de Natura Bonorum sonantes ad edocendam Inctorum praetensionem sunt penitus inefficaces; hocque tanto etiam magis, quoniam Bona Bernadiana evanescere non potuerunt; superexistentibus autem illis Bonis, ut illa, tamquam

Haereditas Siculica, quoad Naturam nunquam alterata soli virili sexui deserviant, antiqua consuetudo, quae perpetua Siculorum Lex est, exposcit. Quibus quo ad radicalem Bonorum actionatorum ex Jure Bernadiano devolutorum Naturam modo in superioribus declarato inventis et determinatis; superest adhuc quaestio de quantitate eorundem decidenda; cujus intuitu quoniam praeter Curiam Also-Csernatoniensem, et molam ibidem exstructam e productis Partium erui nequisset, quae et quanta sint praecise Bona illa, quae ab antiquo ad curiam illam pertinuerunt, et in Claram olim Bernád Volfgango Lazarianam Jure Praefectionis, Siculicae devoluta sunt; de eo autem, an praeter Jus Bernadianum aliquid, quod in radice pure Lazarianum aut Domokosianum esset, per Inctos possideretur, nihil quidquam edoctum esset; e Divisionalibus Anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quarto confectis constaret, quosdam Jobbagiones, terras item arabiles, et faeneta ibidem inter quatuor Stephani Domokos ex Juditha Lázár susceptas proles subdivisa extitisse, ex rationabili inductione praesumi potest, illa quae illam Divisionem ingressa sunt, seu titulo acquisitionis, seu alio quocumque Jure in dividentes tunc Fratres et sorores devoluta sunt, talia fuisse, quae utrumque sexum aequali Jure concernere debuerunt, ideoque illa nunc quoque pro talibus judicantur, et utrique Sexui addicuntur, ita quidem, quod si ex illis aliqua pars pro Actore occupata esset, et prae manibus Actoris existeret, Inctis illico restituere obstrictus sit; Curia vero per Actorem Actionata, quae absque omni dubio Bernadiana praefuisse constat, cum

universis appertinentiis ad eandem Spectantibus, (exceptis illis, quae jam virtute praementionatarum Divisionalium Anni millesimi sexcentissimi quinquagesimi quarti utrumque sexum aequaliter concernere declarata sunt) Actori, tamquam masculo Haeredi, absque expensarum et fatigiorum refusionibus adjudicantur, et in Dominio illius relinquenda decernuntur; Bonis tamen Batzoniensibus in Sede Bardotz situatis tamquam sub aliorum Judicum Jurisdictione existentibus huc non intellectis; de illis enim Judices Sedis Három Szék Judicium ferre prout non poterunt, ita tulisse neque supponuntur. Quod poro Procuratoris Revocationem per Inctos in Foro inferiori Causa penes Novum Gratosum vertente insinuatam, exceptionem item ex capite praetensae Praescriptionis Actoratui oppositam concernit, ut etiam nonnullorum instrumentorum pro invalidis et vitiosis judicatorum statum respicit: quoad Procuratoris Revocationem, Testamenti item Judithae Lázár Stephano Domokosianae in Anno millesimo sexcentesimo trigesimo nono expediti cassationem, Deliberatum Fori inferioris penes Gratosum latum approbatur; ab Exceptione autem contra Actoratum erecta ipsimet Incti Foliis Transmissionalium sub C 15-et 19-0 resiliisse comperiuntur; Instrumentum vero An. millesimi sexcentissimi quinquagesimi secundi, quamvis quo ad materiam Inctis ad alterationem Naturae Bonorum ex praerecensitis in superioribus rationibus nihil suffragari possit, quo ad externas solennitates tamen pro solenni judicatur, et in hac parte Judicium Tabulae continuae emendatur; illa demum, de quorum validitate, vel inva-

luditate Regium Nostrum Gubernium Judicium tulit, in conformitate Deliberati Gubernialis Forum inferius bene judicasse comperitur. — Quo Judicio coram Partibus publicato, Incti in favorabilibus gratias agendo in onerosis vero in praesentiam Regii nostri Gubernii appellando, Nos cum praefatae Tabulae Nostrae Regiae Judicibus Causam eandem simpliciter transmittendam esse invenimus; cujus quidem Causae Processu ad Forum Gubernii Nostri Regii devoluto, sequentem in eadem Causa die vigesima tertia mensis Septembris anni praesentis millesimi septingentesimi octuagesimi quarti edidit Decisionem, ad Tabulam Nostram Regiam pro congruo procurando effectu transscriptam talis tenoris: In Causa Colonelli Alexandri Kálnoki de Kőröspatak ut Actoris contra et adversus Francisci quondam Zambler Successores et reliquos cointeressatos velut Inctos ad exclusionem Sexus Faeminei coram Tabula Sedis Siculicae Három Szék mota, et via Apellationis prius ad Tabulam Regiam, dein ad Regium Gubernium per Inctos deducta.

Deliberatum.

Allegato per Actorem in Bonis actionatis Praefectionis Jure e Productis minime eveniente, adductisque per eundem principiis et Documentis ad legalem Sexus Faeminei Kálnokiani per iteratas inter sexum et sexum Divisiones continuo usu firmatas ad participacionem Bonorum admissi exclusionem neutiquam sufficientibus, Partes Inctas judicialiter absolvi, et in Juribus suis Stabiliri, Causamque praesentem reformatis Foro-

rum inferiorum Judiciis pro reexequendorum reexecutione sua via procuranda ad Tabulam Regiam remitti. E Regio M. Principatus Transilvaniae Gubernio Cibinii. 23-a *Septembris* *Anni* 1784. Et subscriptum erat a sinistris: B. Samuel de Bruckenthal m. pr. a dextris vero inferius David Székely Cancellarius m. pr. ibidem inferius: Stephanus Koszta Secretarius mpr. Erantque Sigillo nostro Judiciali authentico Transilvanico super cera rubra ductili impresse in margine inferiori communitum et roboratum, aperteque confectum et emanatum.

Quintarum: Sententionalium utpote, in causa filiarum Posonianarum contra Stephanum Poson ratione Divisionis suscitata emanatarum tenor et verbalis continentia sequens est:

FRANCISCUS SECUNDUS, Dei Gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Apostolicus Hungariae, Bohemiaeque Rex, Archi Dux Austriae, Dux Burgundiae, Magnus Princeps Transilvaniae, Comes Tyrolis, et Sicularum. Fidelibus nostris Egregiis et Nobilibus

Tabulae nostrae Regiae in Transilvania Judicialiae Scribis ac Juratis Notariis, per Nos ad id specialiter exmissis, Vice Judici item Regio, Jurassoribus ac Notariis Sedis nostrae Siculicalis Marus, Gratiam nostram Cesareo Regioque Principalem! Noveritis quod Nobis die decima sexta mensis Aprilis *Anni* millesimi septingentesimi nonagesimi sexti, stante videlicet Termino celebrationis et Coursus Judiciorum Tabulae nostrae Regiae in Magno nostro Transilvaniae Principatu, Partibusque eidem readnexis Judicialiae juxta Caesareo

Regioque Principalem e consensu universorum Fidelium Statuum et Ordinum trium Nationum dicti Transilvaniae Principatus, Partiumque eidem reapplicatarum, factam ordinationem per distinctas Periodos continuae, ac pro tunc a Dominica Miserere usque ad Festum Pentecostes in Libera Regiaque Civitate nostra Marus Vásárhely durante, ad quam utpote Tabulam nostram Regiam Judicariam Causae Fidelium nostrorum Regnicolarum Transilvaniae, et Partium eidem reincorporatarum, tam per formam brevium Judiciorum, quam etiam longo Litis processu determinari et adjudicari solitae (de mris Diactalibus) universae generaliter fuerant prorogatae, una cum Fidelibus nostris sincere nobis et respective dilectis Spectabilibus, Magnificis, Generosis, et Egregiis, Daniele quondam Zejk de Zejksfalva Consiliario nostro, paesataeque Tabulae nostrae Regiae Judicariae in Judiciis Tabularibus in persona nostra Praeside ordinario, Cubiculariorum item nostrorum Regalium in eodem Haereditario nobis Transilvaniae Principatu Vice Magistro, Magistris item nostris Protonotariis, ac Juratis ejusdem Tabulae nostrae Regiae Judicariae Assessoribus pro faciendis causantibus Judicio moderativo in eadem Tabula nostra Regia pro Tribunali sedentibus et constitutis, Nobilis Emericus Nemes de Szent István, tamquam legitimus Agilis Stephani Poson de Szent Imre nunc in Possessione Jedd Sedi nostrae Siculicali Marus adjacente residentis ut Incti apellantis Procurator, obtenta prius serie, factaque prae foribus Litigantium uti moris est et consuetudinis receptae legitima honestarum faeminarum Judithae Stephani

Kelemen de Jedd, Annae Sigismundi Nagy de Kebele, Catharinae Joannis Kováts de Kibéd, et Sarae Stephani Bari de Batzka Madaras Singularum Poson, praescriptorum maritorum suorum Consortum, ut Actricum Appellatarum proclamatione, coram nobis in figura Judicii nostri comparens, exhibuerit et praesentaverit nobis acta Processualia in causa praedictarum Actricum contra mentionatum Inctum ratione Divisionis coram Tabula Districtus Marus Várséhelyiensis mota, restituto autem subinde pristino Judiciorum cursu coram Sedria Generali Sedis nostrae Siculicalis Marus assumpta et decisa, maturiorisque revisionis gratia ad Tabulam nostram Regiam Judicariam, nostram videlicet in praesentiam appellata, sub vigesima tertia Mensis Maji Anni millesimi Septingentesimi nonagesimi quarti per officiolatum ejusdem Sedis Marus submissa; e quibus actis Processualibus informabamur: Qualiter antelatae Actrices, Juditha ut pote, Anna, Catharina, et Sara singulae Poson medio porrecti sub praesentato 8-va Januarii 1788 ad Tabulam Districtus Marus Várséhelyiensis Libelli Actionalis exposuissent, quod per mortem Genitoris earundem Michaëlis Poson, prae manibus Genitricis ipsarum Elisabethae Fogarasi certa Bona in possessione Jedd Comitatus de Küküllő cum Sede Marus unito ingremiata, partim cum Bonis aviticis utrumque sexum concernentibus cambiata, partim coacquisita mobilia pariter et immobilia remanserint, eademque Genitrix conservaverit, melioraverit, et auxerit, in quorum probam Litteras Inquisitorias quadruplicis Ordinis producendo, ulterius proposuissent, quod universa Bona post decessum Geni-

Genitricis Frater ipsarum couterinus Stephanus Poson cum exclusione Actricum possideret, ratasque Actricum portiones, licet sub 26-ta Septembris 1785 legitime admonitus, subinde autem 15-ta Novembris ejusdem Anni ad expetendos a Tabula Continua Divisores Commissarios certificatus exstiterit, Divisoresque Commissarii ad instantiam Actricum sub 20-ma Januarii Anni 1786 exmissi, posteaquam praemissa Certificatione Executionem tentare voluissent, repetitus Inctus eandem Executionem Inhibitione obvians, subseque ad reddendam Inhibitionis rationem certificatus, extradare nollet; cupivissent itaque ratas suas e Bonis universis praevia ratione ad manus Incti devolutis, ipsasque Actrices juxta Decr. Trip. P. 1-ae Tit. 17-i § 4-tum item Tit 19-um aequali Jure concernentibus, cum usibus et fructibus a die admonitionis perceptis exscindi, sequestrari, manibusque suis penes rebonificationem expensarum et fatigiorum assignari. — Actionali hoc Libello parti adversae pro exhibenda intra nonaginta dies responsione, decretato et admanato, praedictus agilis Stephanus Poson sub praesentato 17-ae Aprilis 1788 sequentem adornasset Responsionem: Licet e combinatione fassionum Testium in Inquisitoriis Actricum, productisque Incti Relatoriis adjuratorum magna elucescat contrarietas; eo tamen non obstante luculenter importatur 1-mo Naturam inactionatorum esse unice sexum virilem concernentem Siculicam Haereditatem. 2-do Acquisitiones etiam per solum Partium Genitorem absque insertione nominis et concursu Genitricis earundem factas fuisse; in harum propositionum probam deduxisset In-

ctus devolutionem Haereditatis Siculicae in Possessione Soo Váradi Sedi nostrae Siculicali Marus ingremiata praeexistentis, et ab agili dudum Francisco Magyarosi per Filiarum Praefectarum Successionem in agilem Michaëlem Poson Partium Genitorem condescensae, per hunc autem agili Francisco et subinde Andreae etiam Szabo pro inactionatis Jeddensibus Bonis penes superadditionem centum septem decim Hflororum cambiatae; cum itaque cambium induat naturam cambiati, indebitam esse Actricum praetensionem allegasset; Elisabetham porro Fogarasi coacquisitricem haud fuisse evincerent productae sub N.º 3.º Contractuales de anno millesimo septingentesimo quadragesimo primo, die vigesima octava mensis Martii; accederet huc id ipsum etiam, quod Litem ratione inactionatorum per Familiam Váradi motam ipsemet Inctus defenderit absque concursu sororum suarum; eadem sorores e Bonis aviticis honeste, quin etiam supra competentiam fuerint emaritatae, adeoque vel ob hoc e mobilibus alioquin etiam absque ulla proba et specificatione praetensis ratam accipere nequirent, tanto quidem a fortiori, cum post emaritationem earundem Genitrix Elisabetha Fogarasi intertentionem ab Incto obtinuerit, expensae sepulturales per eum supportatae fuerint; quae omnia e productis Inquisitoriis paterent; et si Fassionis Testium non convenirent, eosdem in ductu ordinis Judiciarii § 207 pro confirmandis Jramento Fassionibus compelli; comprobataque taliter indebita Actricum praetensione, semet ab impetitione Actricum penes expensarum, Fatigiorum, et si Juris erit, indebitae

etiam vexae refusionem absolvi postulasset: Hac iterum Responsione Parti adversae decretata, praementionatae Actrices Replicam suam exhibuissent, in qua naturam inactionatorum Siculicae Haereditatis esse negabant, Genitricem etiam coaquisitricem fuisse iterato productis Inquisitoriis probare nitebantur. Factis denique mutuis usque ad Quadruplicam more eorum consveto contentionibus, actisque irrotulatis Tabula Districtualis die duodecima mensis Decembris anni millesimi septingentesimi octuagesimi noni interlocutorie judicasset: Si quidem Actrices praetendant Fundos actionatos titulo perennalis cambii apprehensos, ex natura fundi pro his in Só Várad per Genitorem suum in cambium dati aviticalis, utrumque sexum concernentis Actrices quoque aequaliter concernere debere, atque hoc suppositum ex Inquisitione sua sub A ad Nrum 1-um producta ad utrum 5-um Testes quoque 1, 13, 14, 15, 16, ex certis suis Scientiis importare videantur; Inctus vero Actricum hujusmodi praetensioni dissentiendo, fundum praedictum in Só Várad titulo praementionati cambii, dicto Andrae Szabo perennaliter translatum, tamquam haereditatem suam Siculicam, non nisi virilem sexum, adeoque se solum concernere debuisse, hocque assertum suum Testes ejus 7, 8, 9, et 12-us ex Inquisitoriis sub N-ro 1-mo ad Nrum II-um exhibitis ad utrum 7-um scienter fateri comperiantur; ac taliter in hoc puncto discernendae quaestionis de natura Bonorum Liti involutorum, Testes ambarum Partium suis in relatis contra se in vicem repugnantes Judicis Deliberationem impendant; hinc Testes ex Inquisitoriis Partis Actoreae

de anno 1781. 1-um Joannem utpote Madaras, 13-um Pretrum Nagy, 14-um Joannem Nagy, 15-um Martinum Varga Seniore, et 16-um Michaëlem Orbán ad utrum 5-um; Testes vero ex Incti Inquisitoriis anni 1786 sub Nro 2-do 7-um Michaëlem Vas, 8-um Stephanum Sigmond, 9-um Franciscum Toth, et 12-um Petrum Nagy ad utrum 7-um super edictis suis authenticandos, ac circumstantialiter uberius investigandos in praesentiam Judicii ad diem 14-um a die admanuationis praesentis Sententiae, per ambas Partes personaliter statuendos esse; expensis et fatigiis hactenus insumtis ad causae Decisionem relegatis interim aequaliter supportandis. Qua Tabulae Districtualis Sententia Partibus utrisque admanuata, Testes ab utrinque Statuti per exmissum e Gremio Judicii Commissarium Die 19-a Febr. 1790 confrontati et authenticati exstitissent. Cum autem restitutis antiquis Judiciorum formis, Causae hujus assumptio et decisio Sedriae Generali Sedis nostrae Siculicalis Marus incubuisset, eadem Sedria Generalis in judiciale trutinium sumtis universis actis irrotulatis, sequens die decima quarta mensis Februarii Anni millesimi septingentesimi nonagesimi quarti tulisset pronunciassetque

Deliberatum :

Jedden lakott Néhai Poson Mihálynak, és Feleségének Néhai Fogarasi Ersébethnek halálokkal öt osztozatlan gyermekei maradván, egymint a' mostani Felperesek Poson Judith, Poson Anna, Poson Kata, és Poson Sára, ugy az Alperes Poson István; a' név szerént ki irtt Felperesek az ugyan ki nevezett Néhai Szülőjök halálok után még a' Continua Tábl

láknek fenn állása alkalmatosságával, a' régen el mult 1785-dik esztendőben admoneáltatták vala az Alperes Poson Istvánt, mint osztozatlan, és osztály alá botsáttatni kívánt minden Joknak Birtokossát, hogy a' Felpereket illető részeket atyafiságosan adná ki. Mely Admonitiora is az Alperes semmi készségét nem igérvén, ugyan az 1785-dik esztendőben Divisor Commissariusok, Osztoztato Birák ki kérésére certificáltatták a' Felpereket Alperes Testvéreket, és a' mindjárt következett 1786-ik esztendőben bé adott panaszos kérésekre ki is rendeltetnek a' Törvényes Osztoztato Birák, kik is az előre botsáttott Törvényes certificatio után, midőn az executiot tentálták volna, Jelt kérvén az ilyen szinü dologban bé vett régi Törvényes szokás szerént, azt meg akadályoztatta, inhibeálta az Alperes; mely Inhibitiojáért, vagy is inkább annak ok adására ugyan az 1786-dik esztendőben Februariusnak 1-ső napján az akkori Continua Táblára meg hivattatott, certificáltatott a' többször említett Alperes. Mely ilyenén Certificatio után tsak hamar a' Törvények folyásai az ugy nevezett Ujj Törvénykezés rende által változást szenvedvén; minthogy a' fenn név szerént ki irt Felpereket el kezdett osztályos pereket a' meg indított uton tovább nem folytathatták, alkalmaztatván magokat az akkor bé hozatott módhoz, és rendhez, ujjabban is az 1788-dik esztendőben actionálták a' Felpereket nevezett Alperes Testvéreket a' volt Vidéki Tábla előtt azért hogy Néhai Attyok, és Annyok halálával maradott Fiat Leányt egy aránt illető mind immobile Bonumokkal tserélt, mind pedig acquirált mobile és immobile az Alperes által

el tartott osztályra nem bocsátott Jökbol a' Felpereseket illető részek ki adattassék. Mely actiojoknak meg erősítésére bé adnak a' Felperesek a' Continua Tábla idejében költ régi Levelek mellett négy rendbeli Esketés Leveleket, a' melyekkel is azt igyekezik meg bizonyítani: hogy azon Só Váradi rész Jöszágotka, mely az actioban forgo Jöszágokért cserében adatott, valóságos Fiat Leányt egy aránt illető Jöszág volt; nem külömben a' cserén felyül adott pénzbeli summa is a' Felperesek, és Alperes Néhai Szülőjöknek edgyütt gyűjtött szerzemények völt; és ezen okokból kívánnyák magok részeket a' Jöszág hasznával, költség, fáradság, és az hittel meg bizonyittando kész pénznek törvényes Interesse meg fordittásával ki itéltetni. Ezen praetensioja a' Felpereseknek az akkori mód szerint közöltetvén feleletre az Alperessel, bé ad ez is maga mentségére több Documentumai között nevezetesen két rendbeli Esketés Leveleket, és az actionált Jöszágnak örök árron lett meg vásároltatásáról költ Contractuális Levelet, 's ezek mellett azt igyekezi meg bizonyítani: hogy az actionált Jök pénzbeli Superadditio mellett a' Só Váradi rész Jöszággal tseréltetvén, és örökösittetvén meg, mint-hogy az irt Só Váradi Jöszág pura Siculica, Leányt telyességgel nem illető Haereditas volt, tehát az actionált Jeddi Jök is ennek természetét öltözvén fel, a' Felperesek azokból részt nem kívánhatnak, annyival is inkább, hogy az azon jóknak meg örökösittésével készült Contractusban is a' peres felek néhai édes anyoknak neve (nem lévén Néhai Férjének co-acquisitrix) nem inseraltatott.

Mely ezen, 's több elő nem számlált Documentumoknak bé adások mellett a' szükséges, és éppen Quadruplicáig tett egyben felelések után az egész Per folyás rendi irrotuláltatván, még a' volt Vidéki Tábla Itélete alá botsáttatott; de a' Törvények akkori folyásának módja az ujjabbi változások által ismét a' Törvényes régi lábra vissza állítottván; minekutánna a' Felséges Királyi Rendeléseknél fogva rövid continuata mellett ezen Per folyás rendi a' Derék Szék Itélete eleiben terjesztetett; meg vizsgálta szorgalmatosan mind a' bé adott Bizonyitto, és Ok Leveleket, mind pedig az azok mellett mind két részről tett allegatiokat, nem külömben a' peres Felek által magok erősségekre emlegetett Törvényeket is meg olvasta; a' melyekből is minekutánna a' szorgalmatos meg vizsgálás után a' két Feleknek bizonyíttásai egyben vettettek volna; ugy jött ki egyenesen, hogy az actionált Jók a' peres Felek néhai szülőjök által, a' Só Váradi rész Jozzágnak cserében lett adása, és pénzbeli superadditio mellett örökösíttettek meg. Mely ezen tserében adott Só Váradi Jozzágnak természetéről, hogy valyon az pura Siculica Haereditas e', vagy nem? bővebben is meg győződni kívánván, a' Derék Szék, minthogy az egész Keresetnek ki menetelét ezen Kérdés regulázhatta; e' részben is ugy találta a' Derék Szék; hogy ámbár mind a' két rész maga erőssítéseit meg bizonyíttani igyekezte, és ámbár az Alperes bé adott Esketés Leveleiben foglalt vallóinak vallomásaival bővebbetskén láttatik bizonyíttani, mint sem a' Felperesek; mind azonáltal ezen Bizonyíttások is a' Birói Törvényes meg győződésre elégteleneknek talál-

tatván, elő vétetett a' radix Acquisitionis, — az Alperes által maga mentségére bé adott örökösittésről készült már fennebb is emlegetett Contractualis Levél, a' melynek is regulatioja szorol szora így találta: hogy *adá meg irt Harasztkereki Szabo András Uram örökösön Fiuro! Fiura irrevocabiliter, maradványrol maradványra etc.* — Melynek ezen tartását egyben vetvén a' Decretum 1-ső Része 17-ik 19-ik és 73-ik Titulussaival, egyenesen úgy jön ki: hogy az actionált Jók a' peres Felek néhai szülőjök által is mind két, az az, Fiu, és Leány ágra reguláztattak; homály nélkül oda utasítván a' citált Törvények is, hogy a' hol Fiuro! Fiura, maradványról maradványra reguláztatik a' Keresmény, ottan a' Leányág is világosan belé értettetik. Mint-hogy tehát a' fenn emlegetett Esketés Levelekből a' Keresetben forgo Joknak természeté ki nem világosodott, azért a' citált Contractus tartásánál, és a' 73-ik Titulus erősségénél fogva (mely a' Birotegyenesen oda utasítja, hogy az hol valamely Jóságnak természeté a' Levelekből ki nem tanultathatik, tehát mindenkoron az ok Levelekre kell fogni, a' melyekből ki tettik, a' Jozágot elsőben is mint keresték) a' Keresetben forgo Jok Fiat és Leányt egy aránt illetőknek esmertetvén, hogy az Alperes a' Felpereseket illető részeket mind az immobile, mind pedig az Atyai háznál későbbre meg holt Annyok halálával maradt mobile Bonumokból ki adja, meg ítéltetik. — Minthogy pedig az Alperes által bé adott edgyik Esketés Levélből úgy jött ki, hogy a' peres Felek Néhai édes anyját az Alperes egyedül tisztességesen temettette, takarította el, más felől pe-

dig hogy a' Felperesek annak idejébe tisztességesen ki házasítottak; erre nézve ki rendelendő Executor ő Hegyelme ahoz értő értelmes Commetaneusok által eruáltatván mind a' temetésre, mind pedig a' Felperesekre külön külön a' ki házasítottáskor tett költséget, 's ki húzván egy annyit az Alperes részire az Atyai háznál maradt mobilékből (ide nem értetődvén telyességgel az Alperes által a' Leányok emaritatiojok utánnszerzett ingó, és ingatlan Jók) a' mennyi edgyik Leánynak ment vólt ki, 's ugy a' temetésre tett költség is, ez az Alperesnek hagyattassék meg; a' többi a' mi e' szerént fenn marad, a' peres Felek között köz osztályra ítéltetik. Minthogy pedig a' peres Feleknek mind két részről okok látatott a' perlekedésre lenni, az usus fructus meg nem ítéltetik, a' költséget, fáradságot egy aránt szenvedvén. Mely Itélet Contradictio, Inhibitio, és Repulsio ki rekesztésével Executioban vétetni rendeltetik.

Hoc Deliberato coram Partibus publicato, Inctus Apellasset Causam praesentem, Actricibus autem contendentibus eadem Sedria ex eo, quod quaestio de Successione inter sexum et sexum subversetur Causam transmisisset, et medio Relationis suae sub vigesima tertia mensis Maji Anni millesimi septingentesimi nonagesimi quarti Universa Acta Processualia irrotulata Tabulae Nostrae Regiae Judiciariae submisisset; ubi exhibitis ab utrinque rationibus Apellandi pariter et justificandi, Causaque Judicio submissa, Nos habito desuper et assumpto Fidelium Nostrorum Nobis dilectorum Spectabilium, Magnificorum, Generosorum et Egregiorum Sigismundi Comitis Haller de Hallerkő Camerarii

Nostri, praefataeque Tabulae Nostrae Regiae
 Judiciariae Actualis Assessoris primarii, et pro
 nunc in persona Nostra Praesidis Interima-
 lis, Magistrorum item Nostrorum Protonota-
 riorum, ac Juratorum ejusdem Tabulae No-
 strae Regiae Judiciariae Assessorum maturo
 Judicio, sanaque Deliberatione praehabita,
 sequens die nona mensis Junii Anni millesi-
 mi septingentesimi nonagesimi sexti tulimus
 pronunciavimusque.

Deliberatum:

Felperesek Poson Judith Jeddi Kelemen
 Istvánné, Poson Anna Kebelei Nagy Sig-
 mondné, Poson Kata Kibédi ifjabb Kováts
 Jánosné, és Poson Sára Batzka Madarasi Ba-
 ri Istvánné, ugyan Jedden lakó Poson Ist-
 ván Fiu testvérek Alperes ellen, néhai édes
 Attyok Poson Mihály, és annyok Fogarasi
 Er'sébeth halálokkal a' nevezett Faluban Jed-
 den maradtott ingó, és ingatlan minden Jók-
 nak közöttök egyenlőleg kívánt fel osztások-
 ra indított Törvényes Processusban a' Nemes
 Maros Széki Derék Szék által 1794-ik eszten-
 dőben Februariusnak 14-dik napján hozott
 Derekas Itéletet, a' mennyiben meg ítélte,
 hogy, a' Keresetben forgo Jokból, mint Fiat
 Leányt egy aránt illetőkből a' Felpereseket
 illető részeket az Alperes adja ki, ezen Tör-
 vényes Királyi Tábla is helyben hagyja, az
 also Szék Itéletében meg irt okokon kívül a-
 zon okból is, hogy midőn mind két Felek
 Bizonyításaiból meg világosodott, hogy e-
 zen Kereset alá vont Jeddi Jozságok kereset-
 te alkalmatosságával cserében adott Só Vára-
 di Jozsága az osztozo Atyafiai édes Attyok-

nak Poson Mihálynak anyai Joszága volt, az Alperes meg nem bizonyította tökéletesen, hogy az olyan valóságos Székely örökség lett volna, melly egyedül tsak Fiu ágra nézendő, és, a' Poson Mihály anyára nem külömben, hanem Székely Praefectio Jussán szállott volna; Nagy Annyok Successioján szálván tehát az, az osztozo peres Felek attyokra Poson Mihályra, abban a' Leányoknak Jussok mind addig fenn marad, mig a' Fiu ellenkezőleg meg mutatná, hogy azon örökség valóságos eredeti Székely természetű, következésképpen tsak Fiatillettő vólna, és a' Poson Mihály anyára tsak Praefectio Jussán szállott volna, annyival is inkább, hogy a' Praesumptio mindenkor a' valóságos Birtok, és közelebbi devolutio mellett használhatván, inkább, hogy sem a' Székely Jozság tsak Fiu ágot illetősége praesumptiojánál fogva a' Felperes Leányok az ök Attyokra anyai ágon szállott Jozsághoz gyökeres Jussok meg bizonyíttására szoríttathatnának. Helyben hagyván azért a' Királyi Tábla a' peres Felek között tejendő Osztályról költ Itéletét az also Széknek, hogy az Osztály közöttök a' szerént, az Alperes, vagy mások akárkik ellent mondások, eltiltások, vagy ellent állások ki rekesztésével tökéletességre vitessék, meg határoztatik, költségeket mind a' két Felek egy aránt szenvedén. —

Hoc Deliberato sua modalitate coram Partibus publicato, Inctus vicissim appellabat Causam, cupiebatque transmitti, Actricibus iterato contendentibus, Nos Tabulaque Nostra Regia Judiciaria Causam praesentem simpliciter transmittendam judicavimus; inque hujus Judicii sequelam universis Actis,

Judicio Regii Nostri in praedicto Transilvaniae Principatu Gubernii submissis, idem Gubernium Nostrum Regium die decima octava mensis Novembris Anni millesimi septingentesimi nonagesimi octavi sequens tulit

Deliberatum:

Actricibus in portione Só - Váradiensi in Actricum quoque Genitricem Jure solum Praefectionis devoluta, et pro alia portione Jeddiensi in cambium data praetensum aequale successionis Jus, contra Naturam Haereditatis Siculicae, Jurisque praesumptionem, quod in Bonis Siculicis Successionem sexui solum virili defert, haud valide comprobantibus, iisdem in ductu Decr. Trip. P. 1-ae Tit. 73. non nisi ratam portionem e pecunia cambio supperaddita, et juxta productas Litteras cambiales 117 Hflorenos efficiente, cum obviente a die praemissae admonitionis, utpote 26-ta Septembris Anni 1785 usque diem peragenda Executionis computando legali Interusurio, exscindendam venire, e Bonis vero mobilibus nacta jam emaritatione nihil plane competere, reformatis Fororum inferiorum Sententiis judicatum est, expensis et fatigiis mutuo toleratis.

Praesenti etiam Deliberato Partibus sua modalitate publicato, Actrices Apellabant causam praesentem ad Thronum Majestatis nostrae altioris revisionis gratia, et ex dictamine Legis Decr. Trip. P. 3-ae T. 4. §. 6. item ex eo, quod extra Dominium sint constitutae, eandem causam simpliciter transmitti postulabant, in casum autem denegandae Trasmisionis Recursum insinuabant; Inctus

petitae apellationi contendebat, cupiebatque eandem haud admitti, casu vero in contrario protestabatur de ulterioribus expensis; Gubernium autem nostrum Regium causam eandem simpliciter transmittendam judicavit. Hac itaque ratione causa praesenti in via apellationis ad Augustum Majestatis nostrae Thronum penetrante, ab eodem Throno die trigesima prima mensis Martii Anni currentis millesimi octingentesimi secundi, stante videlicet termino celebrationis Judiciorum Tabulae nostrae Regiae a Dominica Invocavit usque ad Dominicam Judica durante, Fidelibus nostris nobis dilectis praescriptis Praeside, Magistris item nostris Protonotariis, ac Juratis ejusdem Tabulae nostrae Regiae Assessoribus, una nobiscum in eadem Tabula nostra Regia pro Tribunali sedentibus et constitutis, medio Decreti Gubernialis die decima tertia praenotati mensis Martii emanati, numeroque Guberniali 325 signati sequentis tenoris Altissima Decisio praesentata existit: Sacrae Caes. Reae et Aplicae Majestatis, Archi-Ducis Austriae, Magni Principis Transilvaniae et Siculorum Comitum Domini Dni nostri Clementissimi Nominis. Inclyta Tabula Regia, Fratres nobis observandi et honorandi, Salutem et Gratiae Caesareo-Regiae incrementum! Sacratissima sua Majestas in causa Divisionali sororum Poson ut Actricum, contra Stephanum Poson velut Inctum suscitata, medio B. die 3-a Mensis Decembris Anni evoluti Nro 4171 horsum exarati Rescripti Regii sequentem edere dignata est Determinationem: FRANCISCUS SECUNDUS Dei Gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, Germaniae, Hungariae, Bo-

hemiae etc. Rex Apostolicus, Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiae et Lotharingiae, Magnus Princeps Transilvaniae, et Comes Siculorum etc. Illustres, Reverende, Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregii, Prudentes item ac Circumspecti, Fideles nostri sincere Nobis dilecti! Processu Causae Divisionalis inter Juditham Poson Stephani Kelemen de Jedd, Annam item Sigismundi Nagy de Kebele, nec non Catharinam et Saram aequae Poson, hanc Stephani Bari de Batzka Madaras, illam Joannis junioris Kováts de Kibéd Consortes, Sorores utpote Germanas ut Actrices, Stephanum item Poson ut Inctum, primum coram Tabula Continua Sedis Siculicalis Marus moto, ac tandem per solitos appellationum gradus ad Vos Regium nostrum Gubernium, inde vero ad supremam revisionem ac determinationem nostram Regiam deducto, Partium utpote Allegationibus et productis penitus excussis ac revisis, vestrum Regii nostri Gubernii Deliberatum respectu Actionatorum Bonorum Jeddien-sium, ut pote ex Natura Haereditatis Siculicae sexum solum virilem concernentium, eo modo approbandum esse invenimus, ut praeter summam cambio horum Bonorum in Hflor. 117. superadditam, adjudicatumque a vobis ejusdem summae legale interusurium, ex universis etiam reliquis Bonis Mobilibus in Manus Incti per decessum Genitricis ejusdem Elisabethae Fogarasi devolutis, deductis tamen praevie expensis per eundem Inctum in sepulturam Genitricis suae factis, aequales ratae portiones tam Actricibus, quam Incto excendantur; prout approbamus et decernimus per Praesentes. Vestrum proinde

Gubernii nostri Regii erit supremam hanc nostram Determinationem Regiam Partibus suo modo notam reddere, curareque ut illa legalem sortiatur effectum. Vobis in reliquo penes remissionem Actorum Processualium Gratia nostra Caesareo Regia et Principali benigne propensi manemus. Datum in Archi-Ducali Civitate nostra Vienna Austriae, die tertia mensis Decembris Anno Domini millesimo octingentesimo primo, Imperii nostri, Regnorum item nostrorum Haereditariorum decimo. Et subscriptum erat a sinistris: Franciscus m. p. Paulo inferius a dextris: Samuel Comes Teleki m. p. Item inferius: ad Mandatum Sacr. Caes. Regiae et Apostolicae Majestatis proprium Daniel Fabián m. p. ab extra vero, parte ab una talis erat Titulus: Illustribus, Reverendo, Spectabilibus, Magnificis, Generosis, Egregiis, Prudentibus item ac Circumspectis N. N. Gubernatori nostro Regio, Consiliariisque nostris in Haereditario nobis Magno Principatu Transilvaniae Gubernialibus, Fidelibus nostris sincere nobis dilectis. Eratque Benignum hoc Rescriptum Regium parte ab altera super hostia alba papyro tecta Sigillo Judiciali et authentico impressivo communitum et roboratum, clauseque confectum et emanatum. Quae altissima Determinatio Regia sub hodierno coram Partium Procuratoribus consveta Modalitate publicata Inclytae Tabulae Regiae Judiciariae pro procurando debito illius effectum rescribitur, et acta quoque Processualia concernentibus Partibus restituenda in hic advoluto remittuntur. In reliquo Altesata sua Majestas Sacratissima benigne propensa manet. E Regio Magni Principatus Transilvaniae Guber-

nio Claudiopoli, *Die 13-tia Martii* 1802 subscriptumque erat a sinistris: Georg. Bánffi m. p. inferius a dextra: Stephanus Rosnyai Secr. m. p. eratque solita modalitate involutum, Sigilloque nostro Guberniali authentico super hostia alba, papyro praestolariter tecta impressive munitum, et clausum, subinde autem apertum; parte vero ab altera exteriori sequens legebatur Titulus: 325. Inclytae Tabulae Regiae in Magno Transilvaniae Principatu Judiciariae; Fratribus nobis observandis, et honorandis. Ex Offo. Vársárhely.

Proinde vobis harum serie committimus, et mandamus firmiter: quatenus acceptis praesentibus, statim vos vel duo vestrum sub oneribus alias in talibus observari solitis erga toties fatum Stephanum Poson velut Inctum praevia ratione convictum, faciemque Bonorum ejusdem in Possessione Jedd, Sedi Nostrae Siculicali Marus igremiata existentium accedentes ratas Actricum portiones, e pecunia cambio supperaddita, et juxta productas in Cursu Processus Litteras cambiales centum septem decim Hflorenos efficiente cum obveniente a die praemissae admonitionis, utpote vigesima sexta mensis Septembris Anni millesimi septingentesimi octuagesimi quinti, usque ad diem peragenda Executio- nis computando legali Interusurio, universis item reliquis Bonis mobilibus in manus Incti per decessum Genitricis ejusdem Elisabethae Fogarasi devolutis (deductis tamen praevie expensis per eundem Inctum in sepulturam Genitricis suae factis) coaequales e Bonis Incti convicti mobilibus, iis vero non repertis, vel forte non sufficientibus, etiam

etiam immobilibus quibusvis in paratam pecuniam facile convertibilibus, via legitimae Executionis excindere, ratasque earundem Actricum portiones iisdem Jure ex praemissis incumbente cedentes, et obvenire debentes sequestrare, manibusque earundem assignare, debitamque taliter praeinsertae altissimae Determinationi nostrae complementum, Contradictione, Inhibitione, et Repulsionem Incti, aut aliorum quorumvis praevia ratione non obstantibus procurare, et seriem peragenda hujusmodi Executionis vestrae, prout eadem per vos expedita fuerit et peracta Majestati nostrae suo modo terminum ad competentem fide vestra mediante referre vel rescribere modis omnibus debeatis ac teneamini. Secus non facturi. Praesentibus perlectis, Exhibenti restitutis. Datum in Libera Regiaque Civitate nostra Marus Vásárhely die decima quinta mensis Maji Anno millesimo octingentesimo secundo. Et subscriptum erat a sinistra: Wolfgangus C. de Bethlen m. p. a dextra vero: Mgr Michael Sala m. p. de Énlaka. Protonot.

Sextarum, Sententionalium utpote in Causa Filiarum Veressianarum, contra Mariam juniorem Veress Stephani Ujvárosi consortem ratione Divisionis suscitata legitime emanatarum tenor sequitur hunc in modum.

FRANCISCUS PRIMUS, Divina favente clementia Austriae Imperator, Hungariae, Bohemiaeque Rex Apostolicus, Archidux Austriae Dux Lotharingiae et Salisburgi, Magnus Princeps Transilvaniae et Sicularum Comes etc. Fidelibus nostris Egregiis et Nobilibus — — — — Tabulae nostrae Regiae per Magnum nostrum Transilvaniae Principatum

Partesque eidem adnexas Iudiciariae Scribis ac Juratis Notariis per Nos ad id specialiter exmissis, Vice Judicibus item Regiis, caeterisque Jurassoribus ac Notariis Sedis nostrae Siculicalis Háromszék, Gratiam nostram Caesareo Regioque Principalem! Noveritis, quod Nobis die decima sexta mensis Januarii Anni jam dudum praeteriti millesimi septingentesimi nonagesimi octavi, stante videlicet Termino Celebrationis et cursus Judiciorum Tabulae nostrae Regiae in Transilvania, Partibusque eidem readnexis Iudiciariae e consensu universorum Fidelium Statuum et Ordinum trium Nationum antelati Principatus nostri Transilvaniae, et Partium eidem reincorporatarum factam ordinationem per distinctas Periodos continuae, ac pro tum a Dominica prima post Epiphaniam usque ad Dominicam Esto in Libera Regiaque Civitate nostra Marus Vásárhely durante, ad quam utpote Tabulam nostram Regiam in Transilvania, Partibusque eidem readnexis Iudiciariam Causae Fidelium nostrorum Regnicolarum Transilvaniae, et Partium eidem reincorporatarum e publica et approbata eorundem consuetudine tam per formam brevium Judiciorum, quam etiam longo Litis processu determinari et adjudicari solitae (exceptis Diaetalibus) universae generaliter fuerant prorogatae, una cum Fidelibus nostris nobis dilectis Spectabilibus, Magnificis, Generosis, et Egrediis Sigismundo Comite quondam Haller de Hallerkő, Camerario nostro, praefataeque Tabulae nostrae Regiae Iudiciariae Assessore actuali primario, ac in Iudiciis Tabularibus in persona nostra Praeside Interimale, Magistris item nostris Protonotariis,

reliquisque ejusdem Tabulae nostrae Regiae
 Judiciariae Jurassoribus. Pro faciendis Causan-
 tibus Judicio moderativo in eadem Tabula
 nostra Regia Judiciaria pro Tribunali seden-
 tibus, et constitutis, Egregius Samuel Mátyás
 de Páva legitimus tanquam nobilis Faemi-
 minae Mariae Veress Egregii Stephani Ujvá-
 rosi Consortis ut Inctae Apellantis et re-
 spective appellatae Procurator, obtenta prius
 serie, factaque dein prae foribus Litigantium,
 uti moris est et consuetudinis receptae, legi-
 tima nobilium Faeminarum Annae, Barba-
 rae, et Mariae singularum Veress, prioris Sa-
 muelis László de Magyar Sáros, secundae
 Barnabae Nagy de Szotyár, tertiae vero Sa-
 muelis Bora de Szemerja sic dictorum Domi-
 norum quondam et maritorum suorum reli-
 ctarum viduarum ut Actricum Apellantium,
 et respective appellatarum proclamatione, e
 medio reliquorum Collitigantium nostrum
 dictaequae Tabulae nostrae Regiae Judiciariae
 Judicium exurgens in conspectum, pe-
 nes sufficientem sui legitimationem exhibuit
 et praesentavit nobis Tabulaeque nostrae Re-
 giae Judiciariae Litteras quasdam Transmis-
 sionales in Causa Genitricem suam Helenam
 Imre, prius quidem Genitoris sui Mosis quon-
 dam Veress de Arkos, exinde vero post se-
 cunda vota Georgii Szabo de Uzon consortem,
 qua suam in capillis adhucdum existentem
 naturalem Tutricem et Curatricem ratione of-
 ficii sui Tutricatus, et Curatricatus inter ut
 Inctam, et praefatas Actrices, ratione et prae-
 textu subdivisionis Bonorum tam mobilium,
 quam etiam immobilium per mortem et de-
 cessum Egregii Samuelis quondam Veress de
 Arkos remansorum, die octava mensis Junii

Anni dudum praeteriti millesimi septingentesimi octuagesimi noni coram Tabula eorum Districtuali Marus Vásárhelyiensi orta, mota, ac penes ordinem Judicarium attunc vigentem ad Triplicam usque deducta, ast Tabulis Districtualibus juxta altissimas ordinationes sublatis, restitutaque pristina administrandae Justitiae forma, coram Vice Sedria Sedis nostrae Siculicalis Sepsi continuata, ac decisa, inde vero ad Generalem Sedis nostrae Siculicalis Háromszék Sedriam appellata, perque eandem absque eo quin meritum attigisset ob apparentes eidem quosdam naevos et praetensive per Vice Sedriam commissos, ad Vice Sedriam dictae Sedis nostrae Siculicalis Sepsi judicialiter reinviata, ast parte Actorea reinviatorio hoc Sedriae Generalis Judiciio minus contenta, apellationeque ad Tabulam nostram Regiam in Transilvania Judicariam insinuante, in consequentiam insinuatae apellationis transmissa, indeque ferendi in merito Judiciii gratia remissa, ac suppleto hoc defectu iterum ad eandem deducta, die duodecima mensis Novembris Anni millesimi septingentesimi nonagesimi septimi sub subscriptionibus Egregiorum Alexii Gyárfás Vice Judicis Regii Sedis nostrae Siculicalis Kézdi, et Praesidis antememoratae Sedriae Generalis interimalis, et Francisci Székely Jurati Sedis Sepsi Notarii, Sigillisque praementionatorum Praesidis Interimalis et Notarii usualibus super cera rubra Hispanica impressive obsigillatas, legitime confectas et emanatas, Majestatique nostrae Intitulatas, ac per Fidelem nostrum nobis dilectum Generosum Alexium Szentpáli de Homorod Szentpál, alterum per Magnum nostrum Transilvaniae Principatum, Partesque eidem reincorporatas Magistrum

nostrum Protonotarium apertas, perhibentes: qualiter antelatae Actrices medio Libelli sui Actionalis coram Tabula Districtuali Maros Vásárhelyiensi sub praesentato 8-ae Junii Anni 1789. exposuerint: se tres videlicet sorores germanas et uterinas, cum Samuele et Mose utrisque quondam Veress de Árkos ex iisdem parentibus Daniele quippe Filio Valentini, Filii Joannis, Filii pridem Balthasaris Veress de Árkos, et Helena Filia Blasii Gergely ex consorte sua Sara Rad suscepta, jam pridem denatis, natas fuisse, et quamvis Bona eorum majori ex parte acquisita, adeoque talia fuissent, quae se inter et Fratres memoratos Samuelem et Mosem aequaliter subdividi debuissent, ut e productis sub B, C, D, Documentis clarum esset; eo tamen non obstante se per modo fatos Samuelem et Mosem Veress Fratres suos a participatione omnium Bonorum tam mobilium, quam immobilium (excepta quoad mobilia Maria Veress Samuele Boraiana 400 H florenos participante) penitus exclusas esse, docente Instrumento sub E producto; posteaquam tandem alter Fratrum Suorum Moses Veress e vivis excessisset, unica solummodo Filia Maria juniore Veress (moderna Incta) e conjugue sua suprafata Incta Helena Imre post se relicta, modo fatam viduam abinde ad secunda vota transientem, omnia defuncti Mariti sui Bona mobilia aequae ac immobilia indivise tenta ac possessa, sub praetextu Tutricatus Filiolae suae Mariae occupasse, quia majore quoque earum Fratrem Samuelem Veress Anno millesimo septingentesimo octuagesimo nono absque Liberorum solatio decedente, praedictam Helenam Imre Bona per decessum hujus etiam remansa, tam mobilia, quam

immobilia in rationem ante nominatae Filiae suae Mariae Veress ex capite Praefectionis Siculicae apprehendisse, et licet super terminanda exinde suborta difficultate coram arbitris ex mutuo consensu arbitrands antelatum Inctam admoneri curaverint, eaque nulla subsequuta pro voto et postulato compromissione, reservata sibi quoad exclusionem a participatione Bonorum paternorum et maternorum Juris sui demonstrandi facultate, cupierint e Bonis omnibus Fratris sui Samuelis quondam Veress sine semine deficientis per Inctam sub praetextu Siculicae Praefectionis via facti occupatis, ac retentis, ratas et sortes semet de Jure et naturali aequitate aequaliter cum Filia Inctae concernentes, simul cum expensarum et fatigiorum, usuum item et fructuum medio tempore perceptorum, et abinde percipiendorum refusione adjudicari, ferendumque desuper Judicium debitae ac finali Executioni mancipandum decerni. Quo Libello actionali Parti adversae de more vi novi ordinis Judiciarii observari solito, pro danda Responsione admanuato, eadem sub praesentato 16-ae Septembris Anni 1789. responderit: quamvis Actrices e Bonis Genitorum suorum, Danielis scilicet Veress et Helinae Gergely, imo deficientis etiam Fratris Samuelis Veress, tam avitcalibus, quam etiam acquisitis, juxta Documenta sub N-ris 10-0 et 11-0 producta participaverint, et quidem absque omni legitimo titulo, cum tamen nunc ad reliqua quoque praetensionem formassent, igitur quoad 400-tos florenos per alteram Actricum Mariam Veress Samuele Boraianam titulo ratae e Bonis mobilibus avitis sibi competentis perceptos reflectere se, hanc parti-

cipationem adeo damnosam et praejudiciosam
 fuisse, ut deficiens Samuel Veress dubium
 sit, an tanti valoris Bona perceperit e Bonis
 avitis; nihilominus se incompetentem hanc
 Actricum participationem disputare nolle, ita
 tamen si eadem quoque Bona defuncti Sa-
 muelis Veress, tam occasione mortis ejusdem,
 quam antea, aut subseque ablata ad Com-
 munem Massam restituerint, centum *centum*
 florenis excontentaturae; quoad Bona immo-
 bilia per Actrices vi Documentorum sub B,
 C, D, E, productorum praetensa; non equi-
 dem se negare eadem Bona majori ex parte
 acquisita esse, cum tamen ex iisdem Docu-
 mentis pateat, nullibi mentionem regulati-
 onis ad utrumque sexum haberi, pronum es-
 se Actrices velut Simples Filias ad eadem
 Bona nullum Jus formare posse in praejudi-
 cium Filiae suae velut Praefectae, Consequen-
 ter nec ad aviticaia per defectum Samuelis Ve-
 ress remansa, nec ad immobilia aut etiam
 mobilia propria decedentis comparata et ac-
 quisita; accessorium enim sequitur suum prin-
 cipale velut acquisitionis fundamentum; quod
 vero principale, id est Bona immobilia Fili-
 am suam qua Praefectam, sicque se qua Tu-
 tricem concernant, exhibitis Judicialibus De-
 cisionibus satis superque ostensum esset; hinc
 cupierit Incta ab actione et acquisitione Ac-
 tricum cum expensarum et fatigiorum refu-
 sione eo modo absolvi, ut insimul Actrices
 ad restitutionem omnium mobilium incom-
 petenter ablatorum, Litteralium item In-
 strumentorum super his acquisitis emana-
 torum, ac Contractualium super Debitis so-
 nantium judicialiter adstringantur. His et
 similibus allegationibus, Argumentis, con-

tentionibus, et Responsis, Documentisque per utrasque partes collitigantes contra se invicem prolixè coram attacta Tabula Districtuali Marus Vásárhelyiensi ad Triplicam usque inclusive disputatis et continuatis, antequam Incta ultimariam suam Responsionem adornare potuisset, et Causa Judicio submissa exstittisset, sublato Novo ordine Judiciario eousque vigente, restitutaque prisca administrandorum Judiciorum forma, Causa pro ulteriori continuatione ad Sedriam Filialem Sedis nostrae Siculicalis Sepsi remissa extiterit, ibi die vigesima tertia mensis Aprilis Anni millesimi septingentesimi nonagesimi secundi assumpta, posteaquam emancipata interea primaevae Inctae Filia Maria Veress Causae defensionem sponte in se suscepisset, ac procuratores suos cum solito onere revocasset, continuatis utrisque Partibus suis Allegationibus et argumentationibus ad sextuplicam usque, Causam Judicio submiserint. Antelata igitur Sedria Filialis Sedis nostrae Siculicalis Sepsi die quinta mensis Martii Anni millesimi septingentesimi nonagesimi tertii sequentis continentiae tuerit:

Deliberatum.

Néhai Veress Daniel, és Felesége Gergely Ilona magok után hagytanak két Fiaikat, ugymint Samuelt, és Mosest, három Leányokat Annát, Borbárát még életekbe ki házasítottakat, és Máriát hajadont, a' ki az Ingo Joknak el osztásába Sámuel, és Moses testvérekkel bizonyos alkalomra menvén 400 Forintokkal magát ki elégittette, a' felett pro capillari intertentione bizonyos Szántó, és Ka-

szálló helyeket Nagy Ajtán a' két Fiak néki excindálván; az ingatlanokra nézve pedig az említett három Leányok Fiu testvéreik ellen pert indítván, usque ad Annum 1765 folytaták, 's akkor abba hagyván 1783-ban aztat deponálták; de meg halálozván néhai Veress Moses, és Javai Feleségének Imre Ilonának birodalmára, mint Urától született édes Leányának naturalis Tutrixára, 's Curatrixára maradtak; 's idő telve 1789-ik esztendőben Februariusnak 22-dik napján Samuel is magtalanul deficiálván, Javait a' most említett Tutrix rész szerént egyedül apprehendálja; mely szerént irt Veress Anna, Borbára, és Mária által Törvényesen admoneáltatván az iránt, hogy néhai Veres Sámuel Javai őket is oly Jussal, mint a' Tutrix Aszszony Leányát Máriát illetnék, 's a' végre arbiter Birák előtt igazságokat láttatnák el, melyre az I. Aszszony nem lépett; in Anno 1789 die 18-a Junii decretáltattyák az Actrixok Imre Ilonát, mint édes Leányának Tutrixát az akkor Maros Vásárhelyt fenn állott Inclyta Districtualis Táblára, 's Actionalis Libellussokba mutatván a' B, C, és D, betük alatt beadott Levelekből, hogy édes Attyokra éppen kevés, vagy mondani semmi eredet szerént való Öss Székely örökség nem szállott volna, hanem mind azokat, mellyeket magok után hagytanak, többnyire vagy Testamentum ereje mellett nyertenek, vagy magok szerettek volna, mellyekről meghalálózásokkor is semmi végső rendelést nem tévén, onnan nem tsak következnek, hanem a' Decretumnak 1-ső Része 53-ik Titulussa szerént is, a' hány életbe lévő édes gyermekei maradtanak, annyi részre oszlását kívánnyák; mely szerént

Imre Ilona néhai férjétől származott Mária nevezetű Leánya számára ex praetextu Praefectionis Siculicae azon Jokat meg nem tartotta volna az Actrixoknak ki rekesztésével; annyival is inkább Testvérek néhai Veress Sámuel defectussán maradott ingo, és ingatlan Jokat, melyek között nevezetes Keresmények is voltak, az I Aszszony a' Praefectionak szine alatt éppen nem apprehendálhatta volna, mert igaz az, hogy a' szerzeményekből edgyik testvér a' másikat ki nem rekesztheti, mennyivel inkább tehát volna hatalma egy Collateralis Fiu testvértől származott Leánynak a' testvér Leányokat Fiu testvérek Javaiból excludálni, mert a' Székely Törvény, és szokás szerint in aviticis az Leány az Attyának Praefectája, nem pedig más Fiu Atyafiainak; következésképpen hogy néhai Veres Sámuel Javai az három Actrixoknak, és Fiu testvérek Mosesnek Mária nevű Leánya között négy egyenlő részekre osztani költés fáradság megfordításával ítéltesse nek kéri. —

Mely kérésére az Actrixoknak az I. Curatrix Aszszony Mária nevű Leánya nevébe feleletét következőkben teszi: Nem vitatya az Actrixok által leirt Genealogica deductiot, hanem ad primum azt mondja: sub Nro 2-do ad Nrum 1-um bé adott ok Levelekből világos, hogy az Árkosi Veress Familia Jozságának egy része a' Benkő Familiánál maradott ugyan, de a' más része a' Kőkösi Jozsághoz tseréltetett; továbbá tisztán ki tetszik az is: hogy a' Kőkösi Jozságot az Nagy Ajtaival edgyütt birta Veress Dániel, és Felesége Gergely Ilona rész szerint mint Jure haereditario, rész szerint mint acquisi-

tio reája szállottakat; következésképpen nem volna az Actrixoknak azon feltételek, hogy többnyire a' Hökösi, Nagy Ajtai, és Bikfalvi ingatlan Jok acquisitumoknak nevezetethetnének; ugy az Actrixoknak sub *B, C, D*, be-tük alatt exhibeált Levelei Bizonyságot téznek arról is, hogy Veress Danielnek említett két Fiai Attyok halála után az actionált Jok-ból mint meg osztozott atyafiak külön birták magok ratájokat, és idő telve ezen két testvérek közzül az I. nek Férje Moses meghalá-lozván, annak portioját nem tsak apprehen-dálta, mint édes Leányának Tutrixa, hanem azon Férje rataján magának is az I. Aszszony-nak különös investiturai 's acquisitioi lette-nek légyen sub Nro 2-do ad Nrum 2-um bé adott ok Levelekből meg mutattya; 's a' né-hai Veress Sámuel ingo, és ingatlan Javai-nak birtoka alá lett vételére a' Törvényes Székely Successio, és szokás adván hatalmat, hogy irt Férjétől, ki testvér volt néhai Sá-muella, származott, és már sokszor említett Mária nevü Leányának mint Tutrixa, és Cu-ratrixa birodalmába vegye, és tegye, a' Tör-vénytől engedett hatalomból tselekedte; de ellenben nem lévén semmi Jussok, és hatal-mok az Actrix Aszszonyoknak a' nehányszor kinevezett Veress Samuel Javait élteben, hol-takor, vagy azután el venni, el rejteni, 's magokévá tenni; még is az Actrix Aszszonyok feles mobiliákat, pénzbeli summákat, házi supellectiliákat, utensiliákat, 's több ap-proságot, 's majd minden öss, vagy Acqui-sitionalis Veressianus Leveleket, adosságok-rol irt Contractusokat via facti el vették, el rejtették, a' mint a' nap fénynél világosab-ban meg mutattatik ad Nrum 2-um sub Nro

3-tio usque ad Nrum 8-vum, és a' K betű alatt bé adott Productumbol. — 2-do Láttatnak ugyan praetendálni az Actrix Aszszonyok az osztályt a' Veress Daniel halála után maradt ingatlan aviticae Jokból tacito saltem ex capite Praefectionis egy felöll, más felöll pedig Jure immediatae Successionis ex regulatione vel non regulatione Bonorum acquiritorum; de minthogy ottan a' Praefectionnak helye nintsen, a' hol Fiu életben vagyon, önként következik tehát, hogy az Actrix Aszszonyok Praefectak semmi képpen nem lehetnek se Attyoknak, se testvéreknek, annyival inkább, hogy Mosesnek él az I. Aszszonytól született Leánya, ki Attyának Praefectaja; de Sámuelnek sem, mert a' Decr. 1-ső Részében 47-ik Titulussában határozva vagyon, hogy mutua Condivisionalitas soleat efficere reciprocam Bonorum Successionem et devolutionem, mely bizonyittatik sub Nro 10-mo ad Nrum 2-um. A' mi nézi pedig az acquirált Jokat (ki vévén innen az első Actrix Veress Mária Aszszonyt, a' ki ante mortem patris emaritáltatott) következésképpen az más két Actrixra így különbözteti az I. hogy ad utrumque sexum regulázott keresett Jokba, hogy egyenlő jussa ne légyen a' két Actrixoknak, egyéb aránt nem vitattya, tsak hogy az Actrix Aszszonyok közzül Veress Borbára az Actionalis Libellus mellett sub G. ad Nrum 1-um bé adott Levél szerént, az iránt, hogy brevi manu mit vett kezéhez maga ratajába, le kell vala Juramentumát tenni, de le nem tévén, onnan következik, hogy azzal meg volt elégedve; a' mellyek pedig absque regulatione reguláztattak, hogy azokban részek Törvény szerént nem lehet praetendáltatik; 's

végezetre azon ingo Jok, mellyek néhai Veress Sámuelre az Attya, 's Anyja halála után osztály szerént szállottanak, ad Nrum 1-um sub C. elő adott Contractus tartása szerént 400 forintokat értek, 's annyi részében hogy az Actrix Aszszonyok részeseek nem volnának az I. nem tagadja, tsak hogy az Actrix Aszszonyok is adnák elő ad Communem Masam osztályra azon Jókat, mellyekre akár mikor is néhai Veress Samueltől quoquomodo apprehendaltanak, mellyeknek elő adására szorittatni kívánnya, minden öss vagy acquisitionalis Levelekkel, Debitumokrol valo Contractusokkal, Litteralékkal edgyütt, kívánván az Actrixoknak impetitiojok aloll cum poena Indebitae vexae absolváltatni. — Mellyekre az Actrixok Replicaajokba az I. Aszszony már sokszor nevezett Leányának Fiu Leányságát meg nem állhatónak e' következendő okokbol igyekeznek megállítani, hogy az I. nek Leánya néhai Veress Sámuel Javaiban, a' ki édes Attyával néhai Veress Mosessel testvér volt, Praefecta nem lehet, mert a' Székely Leány tsak az Attya Javaiban praeficiáltathatik, az honnan következik, hogy az I. Leánya néhai Veress Sámuel Javaira nézve Praefectának nem képzeltethetik, annyival is inkább Fiu Leánysága az I. Aszszony Leányának meg nem állíttathatnék, mivel a' Praefectionak helye vagyon egyedül a' Székely örökségekben; de a' Kereset alatt lévő Jok többnyire Keresmények, melyeket öszve vetve Kérdés lészen, hogy az Actrix Aszszonyoknak az I. Aszszony Leánya praeficiáltathatik e'? De honnan mutatná az I. Aszszony Leánya is, hogy az Actionatumokba valaha osztozás néhai két Fiu testvéreik között lett volna? Ellenben az Actrixok a' sub E. E. exhi-

beált Compositionalis Levélből bizonyították, hogy ha szintén az Actrixok közzül ratája ki nem assignáltatott, még is az által meg volna Condivisionalitatís Jussok. Továbbá nem lévénhelye a' Törvénybe a' Reconventionak, azért ha mi praetensioját az el vett néhai Veress Sámuel ingo Javaiaránt magának képzelné az I. Aszszony, aztat más uton keresvén, a' Responsioban formált actiora az Actrixok felelni nem tartoznának, melynek rejectioját kérik, 's utoljára mivel az Actrixok a' Szülőiről maradt Ingo Jokból nem kívánnak részesülni, 's tsak a' Fiu testvérek halálával maradt Jokát négy egyenlő részekre osztatni kérik. — Ezek után a' két Felek felette hosszasan Duplicajokat egész Sextuplicáig meg teszik; de többnyire mind azokat, mellyek már fennebbbe vagynak foglalva, és a' mellyek éppen nem ezen Causának decisiojára szolgálnak. Ugyan tsak az I Aszszony maga Quintuplicájában teszi, hogy az Actrixok közzül Veress Mária Aszszonynak pro capillari intertentione Nagy Ajtán az öss Jozágból ki szakasztott egy benn való Jozág, három darab szántó föld, mellyeket Törvényes Admonitiora sem remittált, ez uttal vissza ítétesék. Melly szerént minden bé adott Productumokat szemesen megvizsgálván, meg fontolván, ugy láttzik, hogy mind azok, mellyek ide Itélet alá jöhetnek, öt kérdésekbe vagynak foglalva: *Elsőben*, hogy néhai Veress Moses halálával maradt öss Jok egyedül illetik e' az I. Aszszony Mária nevü Leányát, vagy ezzel egyenlő Jussok vagyon az Actrix Aszszonyoknak is? *Másodszor*: hát a' Szerzett Joknak miképpen kelletik oszolni az I. és az Actrixok között? *Harmadszor*: A' fel kelhető Javaiban néhai Veress Sámuelnek miképe-

pen részesek az Actrixok? *Negyedszer* Tartoznak e' elő adni az Actrixok az el vitt Instrumentumokat? *Ötödször*: Valyon a' Capilaris Intertentiora adatott Jóság vissza ítélthetik e' az ingo Jokkal edgyütt hoc processu?

Noha az *első* Kérdésre nézve sok féle Sententiákat adnak elő meg bizonyíttására, hogy az I. Aszszony Férjétől néhai Veress Mostól született Mária nevü Leánya, Attya testvére néhai Veress Sámuel Javaiba Fiu Leányi Jusson nem succedálhat; mindazonáltal ellene mondhatatlan igazság az: hogy Successio descendit, si descendere non potest ascendit, si nec ascendere potest, ad latus divergit. Minthogy Veres Sámuel maga után in Linea directa ascendentali, et descendentali, örököst, Javaiban nem hagyott, önként következik, hogy az oldal félt való Attyafiára, kelletik menni; oldaloslag lévő Fiu Attyafia pedig nem volt más, hanem egyedül Moses, ki ma is él Leányába Máriaiba. Mint-hogy pedig a' Székely Törvény szerént az hol Fiu in una eandemque proximitatis Linea és gradu vagon, abban a' Leánynak Succedálni nem lehet; így bizonyos következés az, hogy néhai Veress Sámuel Javaiba egyedül Succedálhat az I. Veress Mária, élvén Leányába Veress Moses, melyet a' Természet Törvényne is ugy tanit, Hazánk Törvénynebe mindenütt bizonyos nyoma mutattatik, de ama közönséges mondás szerént is *az Atyák gyermekeikbe élnek*; de magok az Actrixok is meg ismerik akkor, hogy Veress Moses él a' Leányába, mikor a' Néhai Veress Sámueltól maradott Jokban egyenlő részt kívánnak, külföldben ötet magokkal egyenlő ratában részesülni nem engednék, hanem ha az Attyát Mo-

sest nem repraesentálná; és e' szerént ha életben volna Veress Moses, ma kérdés sem lehetne a' Successio aránt; világos tehát, hogy a' Successio aránt nem lehet szó addig mig Veress Moses él Leányába, vagy maradványiba. — De továbbá hogy I. Veress Máriának Jure repraesentationis Succedálni kelletik, bizonyittya a' Decr. 1-ső Része 47-dik Titulussa, a' hol írva van: hogy *ad mutuam Bonorum devolutionem non solum Sanguinis propago, sed et mutua rerum Divisio requiritur*; tagadhatatlan tehát, hogy a' Joknak egy másra való szállására inkább szükség az előre lett osztozás, mint sem a' Nemzeti vagy eredeti vérség; következésképpen meg lévén Néhai Veress Sámuel Mosessel osztozva, minden Birodalmok külön lévén, nintsen a' Néhai Veress Sámuel Javaiban Jussa másnak, tsak az I. Veress Máriának, kinek Attya Moses Sámuellel osztozva volt, mellyet bizonyit a' Birodalom; ellenkező pedig, hogy meg nem lettek volna osztozva nem próbáltatott. Továbbá a' fenn citált 4-dik Titulus aránt az Actrixoknak ugyan az az ellenvetése, hogy ide nem applicabilis; ellenbe pedig példákból láttyuk, hogy ezen Titulus értelme szerént a' Székely Jozság aránt Itélet tétetik, ut est in productis etiam sub Nro 1-0 ad Nrum 10-um. — Az első Kérdés meg lévén állitva, önként következik.

A' *második*, hogy a' Kereszményekbe tsak annyiba részesek az Actrix Aszszonyok, a' mennyiben az acquisitionalis Levelek nyilvános szokkal regulázták a' szerzett Jókat ad utrumque Sexum.

A' mi a' *Harmadik* Kérdést illeti: mind az Actrix, mind az I. Aszszonyok által citált Decre-

Decretum 1-ső részében 47-dik Titulus szerint tsak azon Jokba lehet valaki részes, a' melyekbe maga, vagy eleji meg osztotak; a' honnan nyilvánosan következik, hogy a' Néhai Veress Sámuel ingo Javaiba tsak annyi éröbe lehetnek az Actrixok részesek, a' mennyiböl az atyok halálakor irt Veress Sámuel részesedett, mely nem több, tsak 400 Forintokat érök voltak az I. által producalt Compositionalis Levél tartása szerint.

A' mi nézi a' *Negyedik* Kérdésben foglalt Leveleknek elő adását, hogy az Actrix Aszszonyok, de nevezetesen Veress Mária Aszszony Néhai Bora Sámuel özvegye, mint-hogy el vitte a' Leveleket, eléggé meg bizonyított, az Approbatalis Törvény szerint, a' miket specificé meg mutat az I. hogy az Actrixoknál vagynak, azokat in Specie tartoznak elő adni; a' miket pedig meg nem mutathat, azokról tartoznak jurálni.

Utoljára a' Capillaris intertentioaba adott Jokrol, 's Néhai Veress Sámuel fel kelhetőiről, Actio nem lévén, azokról Itélet sem tétetett. Költés fáradság meg fordittásával edgyik rész sem terheltetvén, okok lévén a' Törvényes el láttatásra, itéletetett.

Quo Deliberato coram Partibus publicato, utraeque Partes in favorabilibus humillimas agendo gratias, in onerosis appellaverint Causam praesentem ad competens Forum superius, cupierintque transmitti; ad quam Partium Apellationem latum est Deliberatum: Transmittitur. Causa tali modo penes Apellationem pendente, Actrices insinuata et admissa Apellatione remissa, Novum cedendo Apellationi insinuaverint, Causaque penes hocce Remedium die 16-ta mensis Aprilis Anni

1793. continuata, posteaquam utraeque Partes suas Allegationes ad Quadruplicam usque continuatas longa nimis serie adornassent, Causam Iudicio denuo submiserint, Antelata Sedria Filialis Causam assumendo, vi Deliberati sui die decima sexta mensis Decembris Anni millesimi septingentesimi nonagesimi tertii penes Novum lati Actrices in Bonis deficientis Samuelis Veress liti substratis, aequaliter cum Incta participandas esse judicialiter determinaverit.

Quo Deliberato similiter coram Partibus publicato, utraeque Partes denuo appellaverint, cupierintque transmitti, et eousque quoque, quoad Causa in Foro revisorio revideretur, Incta adjudicata sibi Litteralia instrumenta e manibus Actricum eliberari, et debita securitati subjici petierit; secus Recursum ad Gubernium Nostrum Regium hoc in puncto insinuante; toties fata Sedria Filialis Sedis Nostrae Siculicalis Sepsi Causam simpliciter transmiserit. Interim ante extractionem Transmissionalium die 4-ta mensis Januarii Anni 1794. Actrices Novizantes Procuratoris Revocationem, ex eo, quod Procurator earundem Deliberatum penes Novum latum simpliciter, non autem extra Dominium appellaverit, ac causam ratione expensarum et fatigiorum non appellaverit, insinaverint, ad quam Incta Novizata verbis respondendo, petitioni earum haud delatum, Causa in praesentiam Sedriae Generalis Sedis nostrae Siculicalis Három Szék deducta exstiterit, ibidemque Anno 1796 assumpta, die 16-ta Decembris ejusdem Anni 1796 iudicatum est: Causam Foro inferiori eo fine remitti, ut tam naevos in Transmissionalibus obser-

vatos corrigat, quam etiam Revocationem Procuratoris die 23.a mensis Aprilis Anni 1792 per Inctam Partem insinuatam admitat. Quo Deliberato Actrices non contentae Apellaverint idem cum tota Processus serie ad Tabulam Nostram Regiam Judicariam, Causaque Incta in obversum contendente transmissa extiterit. Causa coram Tabula Nostra Regia Judicaria, die 5-ta mensis Maji Anni 1797. ad cõcordes Partium petitiones die 18-va mensis Maji Anni 1797 fine ferendi in merito Deliberati ad Sedriam Generalem Sedis nostrae Siculicalis Három Szék judicialiter remissa fuerit. Cujus Deliberati in sequelam sequentis continentiae attacta Sedria Nostra Generalis die quinta mensis Septembris Anni millesimi septingentesimi nonagesimi septimi Causa in praesenti tulerit *Deliberatum*: 1-mo. Bona Siculica solam Inctam qua Praefectam, non autem Actrices qua simplices Filias concernere. 2-do. In Bonis vero per Genitores suos Danielelem quippe Veress, et Helenam Gergely acquisitis, in quantum Literae Acquisitionales ad utrumque sexum regulatae existerent, aut vero Bona titulo pignoris absque regulatione essent acquisita. 3-o. In Bonis autem mobilibus per defectum Samuelis quondam Veress remansis si adhuc superessent, quae per Divisionem cum Actricibus celebratam eidem obtigissent, Actrices participandas, et suas accipiendas ratas judicaverit, obstrictis Actricibus ad restituendas Literas Inctae. — Hoc quoque Deliberato coram Partibus publicato utraeque Partes apellaverint Causam praesentem ad Tabulam Nostram Regiam in Transilvania Judicariam, cupierintque transmitti, antelata Sedria Generalis Cau-

sam simpliciter transmiserit. Quibus exhibitis et praesentatis, posteaquam utraeque Partes suas Justificandi et Apellandi rationes longa nimis serie adduxissent, Causam utraeque Judicio, facta per mortem Annae Veress Samuele Lászloianae in liberos ejusdem Joan. Lászlo, et Mariam Lászlo Adamo Székianam condensatione, submittebant, ac Juris et Justitiae complementum elargiri supplicabant. Unde Nos habito desuper et assumpto praefatorum Praesidis, Magistrorum item nostrorum Proto-notariorum, ac reliquorum Tabulae Nostrae Regiae Judiciariae Assessorum una Nobiscum in examine et discussione causae praesentis pro Tribunali sedentium et constitutorum maturo Judicio et sana deliberatione praehabita, sequens tandem die decima quarta mensis Junii, Anni jam dudum praeteriti millesimi septingentesimi nonagesimi noni tulimus, fecimus, et pronuntiavimus

Deliberatum.

Néhai Árkosi Veress Sámuel, ki volt egy testvér a' Felperesekkel Veress Borbárával Néhai Szotyori Nagy Barabás Özvegyével, Veress Máriával Néhai Bora Samuel Özvegyével, 's László Jánosnak, 's László Máriának Széki Adámnének édes Anyjokkal Veress Annával Néhai Lászlo Sámuel özvegyével, ugy szintén az Alperes ifjabb Veress Mária Ujvárosi Istvánné édes Attyával néhai Veress Mosessel, kik mind az ötön voltak gyermekei Néhai Hőkösben resideált Árkosi Veress Dánielnek Feleségétől Gergely Ilonától valók, 1789-ik esztendőben Februariusban minden mag nélkül meg halálozván, és kö-

vetkezőleg Nemes Három Szék Vármegye akkori Tisztsége közben jövetelével Imreh Ilona, mint Leányának Veress Máriának természetes és Törvényes Tutrixá, 's Curatrixá, említett Veress Sámuel magva szakadtán maradt ingó, és ingatlan Jokat keze, és birodalma alá vétén, 's azokból a' Felperesek által kívánt részeket Törvényes meg intésre is ki adni nem akarván, Törvényes Kereset által kívántak tzeljokhoz jutni a' Felperesek, és e' végre 1789-ik esztendőben Juniusnak 8-dik Napján az el enyészett Maros Vásárhelyi Distriktualis Táblára Actionalis Libellusokat bé adván meg kívánták: Hogy Néhai Veress Sámuel halálával maradt minden ingó, és ingatlan Joka a' Felperesek, és az Alperes között négy egyenlő részekre osztatván, azokból ezen mérték szerint részeltessenek, költség fáradság, ugy szintén a' fel osztando Jóknek a' részesülés mértéke szerint lejendő haszon vétele meg fordításával egyben. Az Alperes ellenben azt állitván: hogy mind a' Decr. 1-ső Része 47-dik Titulussa fundamentuma, mind abból az okból, hogy leánya Veress Mária mint fiu Leány, Néhai édes Attyának Veress Mosesnek minden Jussaiban egész mértékben succedált, a' keresett Joka egyenesen, és egyedül tsak őtet illetnék, költség, 's fáradság megfordittásával egyben leendő fel oldoztatását kérte. Kérte pedig egyszersmind in forma reconventae Actionis azt is hogy a' Nagy Ajtai rész Jozág mely a' Felperes állatása szerint mint Siculica Haereditas tsak Fiát, vagy Fiu Leányt illet, és a' mely 1764-dik esztendőben Juniusnak 26-dik napján tsak titulo Capillaris intertentionis engedtetett volt a' Fiaik Veress Sámuel, és Veress Moses

által Felperes Veress Máriának Bara Sámuel özvegyének, 36 esztendei haszonvétellel egyben vissza ítéltessek. — Azonban az említett Vidéki Tábla el enyészésével, minekutanna ottan ezen Per folyás tsak Triplicáig ment volna, a' Sepszi Széki Vice Székre vissza esvén, ott mind Novum előtt, mind Novum után hosszasan folytattatván, és mind ott, mind a' Három Széki Derék Széken Törvényesen el láttatván, ide apellatióban hoztatván, és ifjabb Veress Máriának Ujvárosi Istvánhoz lett Férjhez menetelével reája; Veress Annának László Sámuel özvegyének per közben történt meghalálozásával pedig gyermekeire László Jánosra, és László Máriára Széki Adámnéra törvényesen le szállittatván.

Megvizsgálván azért, és törvényes fontolóra vévén ezen Törvényes Kir. Tábla mind a' két perlekedő Feleknek bizonyítottásaikat, erősségeiket, és az also Törvény Székeknek egymással ellenkező Itéleteket, azokat pedig melyek az also Széken mind a' két perlekedő Felek által extravaganter, és a' Törvénykezésnek rendes folyamattya ellen igen hosszason, és unalmason allegáltattak, mellyek ezen Processust szer felett meg terhelték, Biroi figyelemre is méltónak nem tartván, a' dolognak tisztában valo hozására

Elsöben is azt látta ezen Törvényes Királyi Tábla szükségesnek meghatározni, hogy mik azok, mellyek a' mostani Kereset tárgyára egyenesen nem tartoznak? és ezen Törvényes királyi Tábla is maga Itéletét ez uttal azokra ki nem terjesztheti? Melly végre, ha a' Per folyta Levelek Biroi figyelemmel meg vizgáltatnak ugy láttya ezen Királyi Törvényes Tábla: Hogy ámbár a' Fel-

peresek egyenesen Törvényes osztályra intézték volt elsőben magok Kereseteket; a' Vice Széknek 1793-dik esztendőben Martiusnak 5-dik napján Novum előtt hozott Derekas Itélete után mindazáltal egészen meg változtatták actiojokat, és Novum után mind az alsó Törvény Székek, mind ezen Törvényes Királyi Tábla előtt már nem osztályt kívántak, hanem az Alperes ki rekesztésével az egész Successiot kérték magoknak meg ítéltetni. Minthogy pedig a' mely keresetet egyszer a' Felperesek actionalis Libellusokban, (mely az akkori Törvény folyása rendi szerént Litis motio helyett volt) világos ki fejezésekkel feltettek, azt következőleg akármi Törvényes Remedium mellett is meg nem változtathatták; innen önként következik, hogy a' Törvényes rendnek nyilvános fel fordítása nélkül még tsak kérdésbe se jöhet most az: hogy valyon az Alperes ki rekesztésével az egész Successio illeti é a' Felpereseket: hanem tsak az, hogy valyon az actionalis Libellusban kívánt osztálynak vagyon e' helye vagy nintsen? De továbbá az Alperes által in forma reconventae actionis kívánt Nagy Ajtai Jozság vissza adásának és ítélésének is a' Jelenvaló Keresetben nintsen semmi helye; ennek ugyan is egyenesen tárgya a' Néhai Veress Sámuel halálával maradt ingo, és ingatlan Joknak fel osztása; a' kérdésben hozatott Nagy Ajtai Jozság pedig még 1764-dik esztendőben Juniusnak 26-dik napján adatott által bizonyos edgyezés mellett edgyik Felperesnek Veress Máriának Bora Sámuel özvegyének, melyből világos, hogy azon Nagy Ajtai rész Jozság is a' mostani Keresetre, és Itéletre telyességgel nem tartozik, hanem ha jussát gondolja ahoz az

Alperes a' rendes Törvényes uton keresse. Ezeket azért előre meg határozván a' mi már továbbá azokat a' tárgyakat illeti, melyek egyenesen a' mostani Keresetret tartoznak: mint-hogy ezen perben nem tsak az örökösnek, ugy nevezett Siculica Haereditásnak, hanem külömbkülömbféle örökös, és zálogos szerzeményeknek, ugy szintén az ingo, és ingatlan Joknak is devolutioja, és osztálya forog kérdésben, innen önként következik, hogy mind ezeket egy meg határozás pontja alá rekeszteni nem lehet, hanem különböző természetekre nézve különböző meg határozásokat is kívánnak; a' minthogy ezen Törvényes Királyi Tábla azokra nézve maga ítéleteit pontonként e' szerint teszi meg:

Elsöben is a' Székely Örökségre nézve: Akarmint igyekezik is a' Felperes rész elő adott Levelével azt bizonyítani: hogy Kököshe, és az ehez tartozandokba Néhai Veress Dánielnek, es következőleg a' deficiált Fijának is Veress Sámuelnek nem volt semmi valóságos Siculica Haereditása: ezt mindazonáltal nem tsak meg nem bizonyította, sőt a' Transmissioban foglalt Levelékből a' dolog éppen ellenkezőleg jö ki. Tsak az a' Kérdés tehát: hogy a' mi ilyen Székely örökség maradt a' Néhai Veress Sámuel defectusával, abból illeti é rész a' Felpereseket, vagy pedig az egyenesen tsak az Alperest illeti, mint Néhai Veress Mosesnek minden kérdésen kívül lévő Fiu-Leányát? Mely kérdésnek meg határozására, ha a' Székely Jozágok devolutioja természete, mely a' Vármegyéken lévő Jozágoktól egészszen különbözik; ha továbbá a' Decr. 3-dik Része 4-dik Titulussa jozan értelme fontolora vétetik, ugy tanálja ezen Törvényes Királyi Tábla, hogy az ilyen

Siculica Haereditashol a' Felpereseket semmi rész nem illeti; mert ha szintén Alperes Veress Mária a' deficiált Veress Sámuelnek in sensu proprio Praefectája ne lehessen is, tsak ugyan Néhai édes Attyának Veress Mosesnek a' Veress Sámuel testvérének, minden kérdésen kívül valo Praefectája lévén, és ennél fogva édes Attyának minden Jussaiba Succedaván, valamely bizonyos az, hogy ha ma Veress Moses élne, vagy Fiu magzatot hagyott volna maga után, méltoképpen még tsak kérdés se lehetne ma arról, hogy a' Néhai Veress Sámuel halálával el maradtott Székely örökség kit illessen; éppen olyan bizonyos az is, hogy Néhai Veress Moses Praefecta Leányában, az Alperes Veress Máriában ma is élvén, és ez említett édes Attyának repraesentánsa lévén, a' kérdés alatt lévő Székely örökség is nem a' Felpereseket, hanem egyenesen ötet illeti. — Ezen Székely Haereditáshoz számlálja, és ez alá a' Successionis regulatio alá rekeszti pedig ezen Törvényes Királyi Tábla Néhai Veress Dánielnek, és Feleségének Gergely Ilonának, ugy szintén a' Veress Daniel Praedecessorainak azokat az örökös ingatlan szerzeménnyeket is, melyek cum expressa ad sexum solum virilem regulatione szereztettek; mert Néhai Veress Sámuel, és Moses a' Leányoknak azokból való minden részesítéseken kívül tsak ketten osztóván, ez által már ezek is a' Siculica Haereditáshoz ragadtak, devolutiojokra nézve azt a' természetet vették magokra, és a' Decr. 1-ső Része 47-dik Titulussa szerént is egyenesen tsak az Alperest illetik. — Minthogy pedig ezek szerént Alperes Veress Mária Ujvárosi Istvánné Néhai édes Attyának Veress Mosesnek Prae-

fectája, és említett édes Attyának Representánsa lévén, a' felyebb említett örökségek is nékie íteltettek; innen már önként foly, és következik egyszersmind az is; hogy ha szintén születésére nézve kissebb is ő, tsak ugyan a' Decr. 1-ső Része 42. Tit szerént a' Levelek tartása is egyenesen őtet mint Praefectát illeti; mely szerént edgyik Felperes Veress Mária Bara Sámuel özvegye, kinek tsak magára a' több osztozó Vérek hírek, jelen létek, és engedelmek nélkül a' Levelekhez nyulni, és azokat tettzése szerént felhányni szabad nem is lett volna, köteleztetik mind azokat az Alperesnek hit szerént által adni; letévén egyszersmind az Executio alkalmatosságával hitét arról is: hogy a' keze alá ment Levelekből semmit el nem tartott, másnak ki nem adott, el nem rekkentett, és maga nevére el nem változtatott, hanem maga telyességében igazán elő adta. Köteleztetik pedig Alperes Ujvárosi Istvánné is valamikor a' Felperes Leányok kívánnák, a' szükséges Leveleket Transumálás végett kiadni, és egyéb aránt is, mint Litterarum Conservatrix a' Decr. 1-ső része 42-dik Titulussábann meg határozott kötelességeket telyesíteni.

Másodszor. A' mi Néhai Veress Danielről, és Feleségéről Gergely Ilonáról néhai Veress Sámuelre maradt azon ingatlan szerzeményeket illeti, mellyek vagy minden regulatio nélkül örökösön, vagy pedig tsak zálogján szerezettek: minthogy ezeknek devolutiojok az akkor életben volt öt testvérek között még 1763-dik esztendőben Juniusnak 9-dik Napján a' Sepsi Vice Széken Törvényesen meg határozottatott, melynek következésül 1764-dik esztendőben Octobernek 20-dik

Napján az említett testvérek magok között meg is osztoztak; erre nézve azon Ítélet, mely akkor *facto et consensu partium* telyesedésbe is ment, és *usu roboráltatott*, Törvényesen soha se *alteraltatván*, és ma azon Ítéletnek, mely eleibe nem *apelláltatott*, ezen Törvényes Királyi Tábla *revisorium Foruma* nem lehetvén, önként következik, hogy ha akkor az egészből illette rész a' Felpereseket, 's azt ki is vették; bizonyoson, és minden kételkedésen kívül ma is illeti abból, mely azon osztály alkalmatosságával az ilyen szerzeményekből Néhai *deficiált Veress Sámuel* résziben jutott volt. Illeti pedig egyszersmind azokból is ha volnának, mellyek az *Acquirensek* által ezzel a' világos *regulatioval*: *primum ad virilem, deficiente vero eo ad Sexum Foemineum* szereztettek volna; mert az ilyenekben egyenesen az *Acquirensek regulatioját*, és *intentioját* kellett követni, szükségesképpen az ilyen szerzeményekből is az *Alperessel* egyenlő rész illeti a' Felpereseket. Mely különbözőkülömbféle szerzeményeket, és azoknak különböző *regulatioját* a' hit szerint elő adando, és az *Executorok* által szorgalmatosan meg vizsgálando *Acquisitionalis* Levelek bővebben ki nyilatkoztatták. Továbbá valamint ezt az *Also Törvény Székek* is meg ítélték, ugy ezen *Törvényes Királyi Tábla* Ítélete szerint is világosabb, mint sem tsak kérdőre is lehetett volna azt tenni: hogy éppen ugy, és azon a' *Fundamentumon*, mint a' *Regulatio* nélkül való örökös, és zálogos szerzeményekből, azon *ingo Jokból* is, mellyek Néhai *Veress Daniel*, és *Gergely Ilona* halálával az 1764-beli *Osztály* szerint Néhai

Veress Sámuelnek részébe jutottak volt, a' Felpereseket az Alperessel egyenlő rész illeti, mely ezennel meg is íteltetik.

Harmadszor. A' mi a' deficiált Veress Sámuel által tett ingatlan örökös, és zálogos szerzeményeket, ugy szintén tulajdon ingo Javit is illeti: Hogy a' regulatio nélkül való örökös, és zálogos szerzeményei néhai mag, és minden Testamentum nélkül deficiált Veress Sámuelnek; hogy továbbá az általa szerzettett minden ingo Jok is egyenlőképpen illessék a' Felpereseket az Alperessel, minden kérdésen kívül vagyon; midőn bizonyos, hogy a' Néhai Veress Dániel, és Gergely Ilona halálával maradott illetén színü Jokban is Törvényes Itélet után az öt testvérek edgyütt osztotak; annyival kevésbé lát most arra fundamentumot ezen Törvényes Kir. Tábla a' Felpereseknek néhai testvérek Veress Sámuelnek ezen Szerzeményeiből való ki rekesztésekre, mert az ilyenek a' Székely Haereditások devolutioja regulatiojának nintsenek alája vetetve, és a' Decr. 1-ső Része 17. Titulussa is ide nem alkalmaztatható. De továbbá olyan örökös Szerzeményeiből is Veress Sámuelnek, melyek általa tsak Fiu ágra reguláztattak volna, egyenlő rész illeti a' Felpereseket, mert néhai Veress Sámuel maga után se Fiat, se Leányt nem hagyván, az illetén szerzeményeiből testvérével Veress Mosessel soha se osztván, és ezek osztály által a' Székely Haereditashoz soha se ragadván, és ennél fogva a' Decr. 1-ső Része 47-dik Titulussából vett azon Condivisionalitäts fundamentum, és principium, mellyből a' Néhai Veress Daniel, és Gergely Ilona illetén szerzeményei

tsak az Alperesnek íteltettek, a' Veress Sámuel szerzeménnyekre nézve meg nem lévén, önként foly, és világosan következik, hogy az illetén szerzeménnyei is néhai deficiált Veress Sámuelnek a' Felpereseket egy aránt illetik. A' mely aviticales relutumai lennének mindazonáltal említett Néhai Veress Sámuelnek, mellyet a' Reluitionalis Levelek meg mutatnak, az Haereditas, a' mint már felyebb meg íteltetett, az Alperesnél maradván, tsak a' reluitionalis summákból tartozik az Alperes a' Felpereseket a' részesülés mértéke szerént ki fizetni. — Minthogy pedig már e' szerént a' Néhai, deficiált Veress Sámuelnek minden ingo, és ingatlan szerzemény Javai köz Osztályra íteltettek, és az Alperes által elő adott bizonyításokból fundamentumos gyanu vagon az iránt, hogy a' Felperesek is Veress Borbára, és Veress Mária Néhai Veress Sámuelnek halálával némely ingo Javaira reá tették kezeket; erre nézve pénzeket, arany, és ezüst portékákat, vagy akár mi névvel nevezendő Ingo Jókat, melyeket Veress Borbára, és Mária Néhai Bátyyoknak halálával kezekhez vettek volna, in specie, vagy in aequivalenti hit szerént köz osztályra előadni minden igazság szerént köteleztetnek.

Negyedszer : A' mi végtére a' deficiált Néhai Veress Samuelnek Anyai Jusson biratott Nagy Ajtai rész Jozágát illeti: Néhai Gergely Balasnak, a' Gergely Ilona Veress Danielné édes Attyának 1722 ik eszt. Majusnak 17-ik Napján tett Testamentumából világos: hogy azon Testamentum, és rész szerént Paterna Divisio szerént örökösök is jutottak volt ugyan Gergely Ilonának, de az Acquisitumok sokkal többől állottak az Aviticumoknál, melyeket

Gergely Balás Leányának Gergely Ilonának, és Vejének Veress Dánielnek minden regulatio nélkül testált, és viszont Veress Dániel, és Gergely Ilona is minden regulatio nélkül bortsátottak által maradékjokra. A' mi az örököst illeti: Gergely Ilona Praefecta lévén, azokból az okokból, mellyek felyebb az első pontban bővebben ki fejeztettek, ezek nem mást, hanem egyenesen az Alperest mint Fiu Leányt illetik; ötöt illetik pedig egyszersmind a' relualt Haereditások is, melyek mind azon Testamentumból, mind az Acquisitionalis Levelekből bővebben ki tettzenek, ugy mind azáltal, hogy a' reluitionalis Summákat az Alperes a' Felpereseknek a' részesülés mértéke szerint ki fizetni tartozzék. — Más mindazáltal a' Gergely Balás szerzeménnyei nézve az Itélet; ugyan is ő minden szerzeménnyeit minden regulatio nélkül hagyván nem tsak Leányának, hanem, egyszersmind vejének is Veress Dánielnek, ezek is pedig azon Testamentum által nyert Joknak devolutioját tsak Fiu ágra nem szoritván önként következik, hogy valamint az 1766-dikbéli Compositio szerint, már azoknak Fiu, és Leány, ágot illető természetek az Also Törvény Széken meg is itéltetett volt, ugy azon Anyai Jok a' Felpereseket az Alperessel egy aránt illetik, a' mint-hogy ezennel köz oszlóra is itéltetnek.

Ezek szerint azért az Also Törvény Székeknek Itéletei nagyobb részében meg változtatván, hogy ezen Itélet minden menedékek ki rekesztésével végső telyesítésbe is vétessék Törvényesen meg határozottatott, a' költséget, és fáradságot mind két perlekedő Felek egy aránt szenvedvén, és a' kívánt usus Fructus meg fordittásának is helye nem lévén. —

Quo Deliberato coram Partibus similiter publicato, Partibus utrisque in onerosis Appellantibus, nobis vero Tabulaque Nostra Regia Judiciaria Causam simpliciter transmittentibus, sequens in eadem per Gubernium Nostrum Regium, die Nona Mensis Junii, Anni millesimi octingentesimi quarti latum atque pronunciatum exstitit

Deliberatum.

Descendentali inter Siculos Collateralium Sororum successione, Fratribus virilis sexus superexistentibus, in Bonis sive parentum sive Fratrum avitis acquisitis Haereditati Siculicae instar ramorum adhaerentibus extra casum Testamenti, et expressae Acquisitionum regulationis ad utrumque sexum factae, de veteri Nationis Lege et consuetudine locum non habente, verum illis pro more cujusque Sedis sola emaritatione contentatis, ad solos Filios, eorumque Generationum Lineas respiciente, Judicia Fororum inferiorum, in quantum deficientis Samuelis Veress aviticam Haereditatem soli Inctae jure repraesentationis paternae, vi praehabitaе mutuae patrem ejus inter et patruelem Divisionis addixisse comperiuntur approbari; in quantum vero paterno et materno avitica in solos Filios devoluta, et inter illos exclusis Filiabus subdivisa praeter mentem Actionis, quae ad illa extensa non est, sed disertis verbis ad Acquisita solum deficientis Samuelis Veress restricta, Actrices inter et Inctam aequaliter subdividenda hoc Processu decreverunt, emendari, et in illis quoque non tam virtute praehabitaе Genitorem suum inter et Patruelem Divisionis,

quam vigore antiquae consuetudinis Nationalis, quae Filias collaterales a Successione Filiorum, donec hi et horum Generationales Lineae supersunt, universaliter, excludit, Successionem soli Inctae patrem suum repraesentanti adjudicari, in eorumque possessione manutenendam decerni, et Actrices si quid e' Bonis a parentibus suis in solos Fratres devolutis, sive ex regulatione Acquisitionalium, sive ex Testamento Acquisitorum ad se se quoque extensum fuisse, et ex tali competente rata per Fratres se se exclusas esse praetenderent, eatenus ad competentem Processum, quem denatis parentibus suis contra Fratres confestim tentasse quidem, sed ex post solenniter deposuisse comperiuntur, si visum fuerit resuscitandum tanto magis relegari, quod Acquisitionem praesentem ad illa nequam extendisse dignoscantur.

Quod autem Acquisita deficientis Samuelis Veress partim per Inctam apprehensa, partim vero per Actrices, una cum Litteralibus instrumentis Veressianis occupata, (quae unice objectum praesentis Litis constituunt) concernit: si quidem ex veteri Lege et consuetudine Nationali acquisita Fratrum Siculo- rum inter se se divisorum aequae ac indivisorum superstite eorum altero, aut ejus Linea Generationali, ad sorores eorum haud devolvantur, sed ad Fratrem duntaxat superstitem, vel ejus Lineam Generationalem, ab intestato condescendere consueverint, et cum totali duntaxat eorum defectu ad collaterales sorores una cum Haereditatibus tamquam radice deriventur; emendatis Fororum inferiorum sententiis hac in parte in diversum abeuntibus universa ab intestato deficientis Sa-

muellis Veress Bona tam perennali, quam pignoratitio Jure, cum qualicumque clausula acquisita, aut reluta, et ad haereditatem avitam redacta absque summae in relictionem conversae partitione, adeoque exclusis Sororibus, soli Inctae Jure repraesentationis paternae adjudicari; tanto quidem magis, quod Sorores a Successione exclusae beneficium clausulae: *utriusque sexus*, ante totalem Filiorum defectum capere non possint; et alioquin Lege quoque communi in Bonis pecuniis aliquorum Fratrum comparatis juxta 1-mae Tit. 21-um nihil Juris habeant; Specialiter vero inter Siculos, acquisitiones quidem perennales, quae sensu Legis communis Decr. Trip. 1-mae Titulorum 82—102 pro Haereditatibus reputantur, ac ideo naturam earum induunt, ac aliae quoque pignoratitiae, radicem acquisitionis sequantur, ita ut abunde non nisi per acquisiteurum regulationes, vel Testamenta avelli, et alteri radici inseri queant, et ideo Naturam Haereditatis Siculicae sequi consveverint.

Quod denique reliqua cujuscumque generis et speciei mobilia undecumque parta et acquisita deficientis Samuelis Veress cum morte ejus sive per Inctam apprehensa, sive per collaterales Sorores una cum Litteralibus Instrumentis Veressianis praerepta et occupata concernit: cum in illis quoque Successio consuetudinario Sicularum Jure solam Inctam ex praedeclaratis rationibus concernant, Litterarum autem conservatio communi etiam Lege Filiis quos Incta repraesentat, delata sit; eadem universa mobilia deficientis tam per Inctam apprehensa eidem relinquenda, quam Litteralia instrumenta Veressiana sub

Juramento revelanda eidem Inctae restituenda decerni; Expensis mutuo toleratis, Deliberatis vero Fororum inferiorum modo praemisso emendatis Causam praesentem pro expediendis absolutorio - et respective Executorio, Sententionalibus ad Tabulam Regiam remitti. —

Hoc quoque Deliberato coram Partibus publicato Actrices reverenter apellaverint causam praesentem cum tota sua Serie et Processibus ad Augustum Sacratissimae nostrae Majestatis Tribunal, cupiverintque e ratione Decr. Trip. P. 3-ae Tit. 4-to fundata Causas Sicularum universas ratione Haereditatis Siculicae subversantes ad Thronum deduci innuente, ut et juxta ordinationes altissimas de Causarum Sicularum transmissibilitate sonantes simpliciter transmitti; in Casu vero denegandae per insperatum Transmissionibus humillime insinuaverint Recursum ad Augustum Majestatis nostrae Thronum. Incta humillimas agendo gratias, ex eo, quod substratum praesentis Litis summam Articulariter defixam minime superaret, contra Apellationem contendente, ad casum vero illum si praeter spem transmitteretur, facultatem sibi expensarum fatigiorumque refusionem sollicitandi reservante, Causa nonnisi in consequentiam Benigni nostri Decreti Aulici sub Nro Aulico 2538 de dato 9-ae Augusti 1804. emanati, ad revisionem, altissimamque Decisionem nostram transmissa exstiterit. Unde tandem sub praesentato 17-ae Februarii Anni 1808 sequens medio Decreti Gubernialis fine expediendarum Sententionalium sequens ad Nos, Tabulamque nostram Regiam Judicariam per Actrices exhibita est altissima Decisio: 3856. Sacrae Caesareo Regiae et

Apostolicae Majestatis Magni Principis Transilvaniae, et Sicularum Comitum Domini Domini nostri clementissimi nomine. Incluta Tabula Regia per Magnum Transylvaniae Principatum Judiciaria, Fratres nobis observandissime, observandi, et honorandi! Salutem et Gratiae Caesareo Regiae incrementum! Dignata est sua Majestas Sacratissima medio Benigni Rescripti Regii in causa Sororum Veress, et quidem Annae Veress, viduae Samuelis László de Magyar Sáros, Barbarae Veress viduae Barnabae Nagy de Szotyor, denique Mariae Veress viduae Samuelis Bora de Szemerja ut Actricum, contra Mariam juniorem Veress consortem Stephani Ujjvárosi qua Inctam ad condivisionem Bonorum per mortem et defectum Samuelis Veress in possessione Kőkös et alibi remansorum mota, et agitata, ac via Recursus ad Altissimum Thronum promota sub dato 31-ae Octobris 1807. ad Regium Gubernium exarati sequentem clementer edere Resolutionem: Franciscus Primus Divina favente clementia Austriae etc. — Illustres, Reverende, Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregii, Prudentes item ac Circumspecti, Fideles nostri sincere nobis dilecti! Actis Causae Sororum Veress, et quidem Annae Veress viduae Samuelis László de Magyar Sáros, Barbarae Veress viduae Barnabae Nagy de Szotyor, denique Mariae Veress viduae Samuelis Bora de Szemerja ut Actricum, contra Mariam juniorem Veress Consortem Stephani Ujjvárosi qua Inctam ad condivisionem Bonorum per mortem et defectum Samuelis Veress in possessione Kőkös, et alibi remansorum motae et agitatae, per Actrices via indulti eisdem medio Benigni De-

creti Aulici sub 9-a Augusti 1804. Nro 25³⁸
emanati Recursus sub praesentato 25-ae Aprilis 1805 pro altissima nostra Revisione et Decisione exhibitis evolutis, et perpensis, Deliberatum Tabulae nostrae Regiae Judicariae in hac Causa latum per totum approbandum esse decrevimus, prout idem Deliberatum approbamus et ratihabemus per praesentes. — Vestrum itaque Regii nostri Gubernii erit altissimam hanc nostram Sententiam Partibus suo modo notam reddere, curareque ut eadem debitum sortiatur complementum. Vobis in reliquo Gratia nostra Caesareo Regia ac Principali benigne propensi manemus. Datum in Archi-Ducali Civitate nostra Vienna Austriae, die trigesima prima mensis Octobris. Anno Domini millesimo octingentesimo septimo. Regnorum nostrorum decimo septimo. Et subscriptum erat a dextris: Franciscus m. p. paulo inferius a sinistris: Samuel Comes Teleki m. p. ad calcem vero legebantur sequentia: ad Mandatum Sacrae Caesareo Regiae et Apostolicae Majestatis proprium, paulo in ferius: Josephus Szegedi m. p. — Titulus vero ab extra talis legebatur: Illustribus, Reverendo, Spectabilibus, Magnificis, Generosis, Egregiis, Prudentibus item ac Circumspectis N. N. Gubernatori nostro Regio, caeterisque Consiliariis nostris intimis in Haereditario Nobis Magno Transilvaniae Principatu Gubernialibus Fidelibus nostris sincere nobis dilectis. Eratque in Forma Rescripti Regii confectum, sigilloque suae Majestatis Sacratissimae Authentico hostiae rubrae papyro tectae impresso munitum. — Quae altissima Determinatio Regia Inclytae Tabulae Regiae pro procurando complemen-

to hisce transcribitur. In reliquo altesata sua Majestas Sacratissima benigne propensa manet. E Regio Magni Principatus Transilvaniae Gubernio Claudiopoli, die 31-ma Januarii 1808. Et subscriptum erat a sinistris Gr. Bánffy m. p. paulo inferius a dextris : Laurentius Lészai m. p. eratque ut similia solent Decreta involutum, sigilloque Majestatis nostrae obsigillatum, tunc clause confectum et emanatum, modo vero apertum; parte vero sigillo adversa Titulus sequens legebatur: 3856. Inclytae Tabulae Regiae per Magnum Transilvaniae Principatum Judiciariae, Fratribus nobis observandissimo, observandis et honorandis. Ex Offo. Wásárhely.

Proinde Vobis harum serie committimus et mandamus firmiter: quatenus acceptis praesentibus statim vos simul vel duo vestrum sub oneribus alias in talibus observari solitis erga Mariam Veress viduam Samuele Boraianam primum, vicinis et commetaneis inibi legitime convocatis et praesentibus cum praesentibus accedere, exacto prius etiam ab eadem Maria Veress Samuele Boraiana adjudicato Juramento revelatorio universas Litteras et Litteralia Instrumenta Veressiana repetere et exequi, deinde vero erga praefatam Inctam Mariam juniorem Veress Stephano Ujvárosianam modo praevio convictam, consequenterque facies Bonorum Liti involutorum in possessione Kőkös Sedi Nostrae Siculicali Sepsi ingremiata, ac alibi ubicumque existentium habitorum, vicinis et Commetaneis ubique convocatis et praesentibus devenire, omnia prae inserti Deliberati Regio Tabularis convictivi, idque confirmantis et ratihabentis Altissimae Nostrae Determinationis pun-

cta ad amussim Juri et Justitiae congruum deducere, ratamque unicuique obvenientem perpetuo Jure tenendam possidendam pariter et habendam dare et assignare, taliterque Actricibus ut et Inctae triumphantibus in ductu praeinsertae Altissimae Nostrae Decisionis plenariam, atque omnimodam satisfactionem Contradictione, Inhibitione, et Repulsione Actricum et Inctae, ac aliorum quorumlibet praevia ratione haud obstantibus impendere, impendique facere. Et post haec vos Seriem hujusmodi Executionis vestrae communibus Partium expensis peragenda, prout eadem per vos expedita fuerit et peracta, una cum vicinorum et commetaneorum, qui praesenti Executioni vestrae ad et intererunt nominibus, et cognominibus terminoque consignatis, terminum ad competentem fide vestra mediante referre vel rescribere modis omnibus debeatis ac teneamini. Secus non facturi. Praesentibus perlectis, Exhibenti restititis. Datum in Libera Regiaque Civitate Nostra Marus Vásárhely, die decima quinta Mensis Maji, Anno Domini millesimo octingentesimo decimo. — Et subscriptum erat a sinistra: C. Gabriel Haller m. pr. Praeses. a dextra vero: Alexius Szentpáli m. pr. Magister Proto-notarius. Erantque Sigillis eorundem usualibus cerae rubrae Hispanicae impressis munitae et roboratae, patenterque confectae et emanatae.

Septimarum. Deliberati scilicet Tabulae Nostrae Regiae Judiciariae in Causa Nobilis Alexii Bodola ut Actoris contra nobilem Faeminam Susannam aequae Bodola Nobilis Clementis Bartok consortem ut Inctam agitata, Anno millesimo Septingentesimo nonagesimo

octavo, die trigesima mensis Novembris lati ac pronuntiati, Protocolloque Fidelis Nostri Generosi olim Alexii Szentpáli de Homorod Szent Pál, Magistri Nostri Protonotarii Nobis dilecti, Protonotariali, inserti tenor talis est: —

I t é l e t.

Nemes Bodola Elek, Néhai Bodola István Fija, ki volt Fija Bodola Györgynek Feleségétől Bőjte Katától, azt állítván, hogy az 1741-be és 1744-be említett édes Attya, és ennek testvérei most is életben lévő Bodola György, és Néhai Bodola Susánna Bartok Kelemenné között végben ment Osztályok által tetemesen meg károsított volna, midőn most nevezett Bodola Susánnának olyan ingatlan Jok is adodtak részében, mellyek Jure Siculicalis Praefectionis tsak a' Fiakat, a' Leányt pedig telyességgel nem illették; erre nézve minekutánna a' fennebb említett praetendált káros, és Törvénytelen Osztályoknak rescissiojára a' Nemes Három Széki akkori Continua Táblán még 1778-ik esztendőben Processust indított; az említett Táblának 1783-ik esztendőben ki mondott Itélete által pedig az Alperesek a' Felperes keresete aloll cum poena Homagii azon az okon absolváltattanak volna, hogy az 1741, és 1744-beli Osztályok Processu Litis termináltatván, azoknak felbontására Novi Gratosi Remedium nélkül Keresetét nem intézhette volna; annakutánna 1785-ik esztendőben Novum Gratosum mellett a' nevezett szüntelen folyo Törvényes Táblán ujra Processust indit, és Keresetét bé adván megkivánta, hogy az említett Osztályok-

ban foglalt azon öss ingatlan Jok , melyek Bodola Susánnának Bartok Kelemennének részében adodtanak , mint hogy azok ötet , mint Leányt telyeséggel nem illették , azoknak haszon vételekkel , és költség , fáradság megfordításával egyben a' Felperesnek readjudicaltassanak ; a' Per folyása közben következőleg Bodola György , és ennek Fija Lázár is magokat ezen Perbe belé avatván.

Fel vévén azért , és meg fontolván ezen Törvényes Királyi Tábla a' perlekedő Felek által a' közben jött appellatio után az Ítéltre bé adott Leveleket , és erősségeket , az also Törvénszéknek mind a' Novum előtt , mind azután hozott ítéleteivel egyben , ugy tanálja :

1.) Hogy a' Tab. Instr. 148-ik §-ból a' Novum Gratosummal való élhetés ellen az Alperesek által objectalt Praescriptionnak helyetlyességgel nintsen ; mert a' mellett , hogy azon Tab. Instructio Határozása erejét az azt meg előző időkre ki terjeszteni nem lehet , a' Felperes és Ingerensek által 7 , 9 , 12 , és 20 számok alatt elő adott részszerént expresse a' most kérdésben forgó osztályok ellen intézett Retractatiok , és Contradictiok által minden tekintetben annyira vagyon a' Jus sustentálva , hogy a' Praescriptiora nézve méltóképpen kérdés , vagy ellenvetés se lehet ; valamint-hogy továbbá a' Calumniae poenalitasnak is helye nintsen. A' mi pedig

2.) A' Kereset tárgyát illeti : bizonyos a' perlekedő Felek elő adásokból , nevezetesen pedig az Alpereseknek allegatiojok rendében tett önként való megesmérésekből : hogy Bőjte Kata idősb Bodola Cyörgyné , Bőjte Jánosnak a' Márton Fijának Fiu testvér nélkül va-

Ió Leánya, Praefecta vólt; valamely bizonyos pedig ez, éppen olyan bizonyos más felől az is, hogy Bodola Györgynek Bőjte Katától három gyermekei lévén, u. m. Bodola Susánna Bartok Kelemenné az Alperesek anyok, Bodola István a' Felperes atya, és az edgyik ingerens Bodola György, a' Székely Jozágok devolutioja természete, és az eddig való számos Itéletek, 's Udvari végső meghatározások szerént a' Bőjte Kata mint Praefecta Haereditassában egyenesen tsak a' Fiak voltak Törvényes Successorok, a' Leánynak pedig Fijak lévén mellette, semmi rész abból nem illett; és így hibáson, károson, és törvénytelenül esett, hogy Bodola Susánna Bartok Kelemenné az 1741, és 1744-beli Osztályok által az anyja Praefecta Bőjte Kata Székely Haereditassában részeltetett; annyival inkább, hogy az Alperesek telyességgel semmivel meg nem bizonyították azt, hogy a' Bőjte Jozágban a' Fiak a' Leányokkal valaha osztoztak vólna. Ilyen Székely Haereditasnak tartya, és itéli pedig ezen Törvényes Királyi Tábla a' Felperesek által elő adott acquisitionalis Lévelekben foglalt ingatlan Jokat is, mellyek absque facta ad utrumque sexum regulatione tsak Fiuro! Fiura maradványrol maradványra örökösön szereztettek, és Bőjte Márton által 1669-ik esztendőben költ Testamentuma szerént a' Fijának Bőjte Jánosnak hagyattattak; mert valaminthogy az örökös vásárok, és századot felyül muló birtok által már ezek is a' több Bőjte Haereditashoz ragadtak, és Bőjte Kata ezekben is mint Fiu Leány, ugy succedált, ugy ezekben is a' Successio, és devolutio rendének szükségeskép-

pen annak kell lenni, a' mint fennebb meghatározott. —

Mind ezen Törvényes okokból rescindálván azért ezen Törvényes Királyi Tábla az 1741, és 1744-beli káros, és a' Székely Haereditások devolutioja természetével ellenkező osztályokat, hogy mind azon Bőjte Haereditások, melyek az említett osztályoknál fogva Fel Dobolyban Bodola Susánnának Bartok Kelemennének részében adattak (a' zálogos acquisitiokat, melyek ezen Pernek nem tárgyai, ide nem értvén) a' Felperesnek, és Ingerenseknek mint Törvényes Successoroknak vissza adattassanak, törvényesen meghatározott; olly hozzá tétellel mindazonáltal, hogy ha az Alperesek, vagy néhai annyok a' most vissza ítelt Jozzágon valami Épületet, vagy Jovitást tettek, ezeknek az Executiokor hiteles betsü szerint erualando árrokat a' Felperes, és Ingerensek az Alpereseknek megfizetni tartozzanak. — Más mindazonáltal

3.) A' Zágoni Kereset alatt lévő Jozzágra, és az also Törvénytörvényes által 1787-ik esztendőben Julius 21-ik napján hozott Itéletében a' Novum után megítelt ususra, fructusra, és költségre, 's fáradságra nézve az Itélet; mert valaminthogy a' Zágoni Jozság nem a' Praefecta Bőjte Kata, hanem az 1744-beli osztály Levél bizonyittása szerint a' Bodola György anyja Vardo Borbára Bodola Ferenczné jussán devolvalodott az Alperesek anyjára, ez pedig hogy Praefecta lett volna, se a' Felperes, és Ingerensek által meg nem bizonyittatott, se az Alperesek által nem recognoscaltatott, ugy azon Zágoni rész Jozságot ezen Királyi Tábla a' Felperesnek, és Ingerenseknek vissza nem ítéli; de nem ítéli

továbbá usus fructust, és költséget, 's fárad-
ságot is, de Natura Bonorum et Successionis
Jure oly nevezetes kérdés forogván fenn ezen
Perben, mely méltán terjesztethetett felsőbb
Biro eleiben, és a' mi különösön a' költsé-
get illeti egyéb aránt is az Also Törvényszék
Ítélete egy részében változást szenvedvén. —

Mely illetén Ítélet, hogy nem használ-
ván az Alpereseknek vagy másnak akár kinek
is bé tiltások ellent mondások, vagy ellent
állások, végső telyesítésbe is vétessék, Tör-
vényesen meghatározottat. —

*Octavarum, Deliberati ejusdem Tabulae
nostrae Regiae in causa Francisci Gábor de Ho-
morod Sz. Márton cointeressatorumque ejus,
contra Stephanum Szabo agitata Anno mille-
simo octingentesimo decimo sexto, die decima
tertia Februarii pronunciati, Protocolloque
Fidelis nostri Spectabilis ac Genorosi Michaelis
Székely de Kilyén Camerarii, Protonota-
riique nostri nobis dilecti Protonotariali in-
serti tenor talis est:*

I t é l e t.

Meg vizsgálván, 'és Törvényes fontolora
vén ezen Királyi Tábla a' bé adott ok-, és
bizonyitto Leveleket, azon különböző kér-
désekre, melyek ezen Perben elő fordulnak,
maga Ítéletét e' következőkben teszi meg:

1-ször is azon Kérdésre, hogy a' Felperes
Leányok közzül többen paraszt személyekhez
menvén férjhez, Kérhetnek e' az Alperes Fiu-
tol osztályos részt? A' melyre nézve világos
ugyan az A. C. 3. R. 76-ik Tit.ból az, hogy a'
Székely Jóság parasztra által nem szállhat;
de valamilyen világos a' Törvénynek dispo-

sitioja a' Székely örökségről, szint olyan világos a' Decr. 1. R. 17. T. 4. §-ból, hogy a' pénzen vett Jóságok, a' milyeneknek a' Kereset alá vett Jokat maga az Alperes a' Transmissio 3, és 5-ik lapjain meg isméri, más tekintet alá jönnek, és azoknak osztályra keresetéseken ellen az Alperes ki fogása meg nem áll.

2-szor a' mi azt a' Kérdést nézi, hogy a' szerző Szabo Ferentz minden Szerzeményeit az Unokájának az Alperes Fiunak hagyta, és testálta volna; ezt ugyan az 1-ső szám alatti Levéllel megbizonyítani törekedik, de meg nézetvén azon Levél, magából is kitettzik, hogy abban ezen szok: *mind ezeket pedig testálom Szabo Istvánnak az Unokámnak*, más pennával, és tentával, és olyan helyre a' Levél kelése után irt tikkely, mely helyen ezen szoknak a' többiekkel egyben köttetése sintsen, a' minthogy az azon Levélben irt Regius vallomása szerint is, hire és tudta nélkül irattattak azon szok oda; következőleg ezen Levél nem csak hogy bizonyításra bé nem vétetik, hanem ezennel a' Királyi Táblán in fulmináltatik, és az Archivumban bé tétetni határozatlik. —

3-szor azon Kérdésre, hogy ha szintén ezen Levél félre tétetik is, a' 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. szám alatti Szerző Levelek szerint a' Szerző nagy atya Fiurok Fiura, maradványról maradványra szerezvén, csak ennél fogva is a' Leányok ezen Regulatióban bé nem foglalathatnának; de a' mi ezen Leveleket, és előbbször ezeknek külső Solennitassait illeti, a' 4. 5. és 7. szám alatti Levelek az Also Szék által fel tett okokból fel nem vétethetnek, mint olyanok, melyek a' benne tanáltató hibákra nézve bizonyitto erővel nem birnak.

A' 6. 8. 9. és 11-iknek külső solennitassaiban hibát ezen Királyi Tábla nem tanál, és sem azt az okot, hogy a' Pap egy uttal Regius ne lehessen, sem azt, hogy az 1-ső szám alatt fulminalt Levélnek meg hamissittásában cooperalo Vitalis Samuelnek az előtti bizonyittása fel ne vétethessék meg állhatonak nem tanálja; melly szerént ezen Leveleknek belső foglalattya visgálattyában ereszkedvén: igaz ugyan, hogy Székely örökséget biro Székelyek, a' midőn Fiurot Fiura szereznek, az a' Haereditashoz accrescal, de ellenben itt, az hol az 1-ső kérdésben fel vett Principium szerént Szabo Ferentznek az Alperesi meg esmérés szerént is Siculico Jure birt Haereditassa nem volt, ahoz a' Szerzemény nem is ragadhatott; következőleg itten a' Szerzemény a' Decretalis Törvény dispositioja alá recidálván, a' Decr. 1. R. 17. T. szerént az atyai, és anyjai pénzel idegenektől vett Jók mind két ágot illetvén, azokban osztályos részét a' Felperes Leányoknak az Alperes Fiu el nem tagadhattya.

4-szer. A' mi már azon Kérdést illeti: hogy a' miket az Alperes Fiu maga szerzett, azok osztály alá mehetnek e'? erre nézve ugy tanálja ezen Királyi Tábla: hogy minekutánna a' Felperes Leányok ki házasittásokat az Apai ingo Jokra nézve el fogadták az Alperestől, és azzal hosszasas időkig ki elégitve tekintették magokat, tovább nem vitathattyák azt, hogy az Alperes a' már osztályra ítelt Jok jövedelméből tette ezen szerzeményeket; önként következik, hogy azokbol részt is nem kívánhatnak. — A' mi végezetre

5-ször azt a' Kérdést nézi: hogy ezen Szerzeményeket az Alperes Fiu, vagy a' praeten-

dens Leányok tartoznak e' meg bizonyítani: Változhatatlan Törvényre ugyan a' Székely Nemzetnek az: hogy a' Székely örökségből osztályt kíváno Leány kötelessége amaz Leányt is illetőségét meg bizonyítani; de valamilyen igaz ez, ugy ellenben igaz az is, hogy itten az hol nem Székely örökség, hanem a' Szabo Ferentz által egyben szerzett Jók kéretnek osztályra, mely szerzeményekről szollo eredeti Levelek az Alperes kezénél vagynak, ő tartozik azokat hit szerént elő adni, azokból meg különböztetvén, mik légyenek a' maga, mik a' nagy atya szerzeményei.

Ezen meg állított Principiumok szerént azért meg változtatván részszerént, részszerént pedig helyben hagyatván az also Székek Itéletei; hogy ezen Itélet minden menedékek ki rekesztésével végső, és tökéletes elégtételbe vétessék, ezen Királyi Tábla meg határozza; az usus fructus, és perbeli költség fáradság meg térítésének helye nem lévén. —

Nonarum. Deliberati ejusdem Tabulae nostrae Regiae in Causa Possessorum Bögöziensium ut Actorum contra Andream Jakab reliquosque cointeressatos, incolas Possessionis Bögöz Sedi nostrae Siculicali Udvarhely ingremiatae, ut Inctos, ratione Subdivisionis communium Terrenorum agitata, Anno millesimo octingentesimo decimo Septimo, die vigesima tertia Mensis Januarii lati ac pronunciati, Protocolloque ejusdem Magistri Nostri Michaëlis Székely de Kilyén Protonotarii Protonotariali inserti tenor talist est:

I t é l e t.

Mind két peres Felek a' Nemes Udvarhely Széki Derék Szék Itéletét apellalták, és

annak okait külön külön fel-adván ezen fő pontokra láttya a' Királyi Tábla ezen Keresetet oszthatonak :

1.) Az Alperesek azt állittyák, hogy a' Nemes Székely Nemzetben a' Köz Határok fel osztása, szint ugy mint a' Jozság le szállása a' Vármegyei Nemes Jozságoktól egészszen különböző Törvény alatt áll; ezt a' Decr. 3. R. 4. T. val, és egy Udvari Határozással, melly a' G. Toldalagi László és a' Koronkai Közönség között folyt köz határ osztály tárgyában hozatott, kívánnyák erőssíteni: és ebből következőleg azt kívánnyák; hogy a' Jure Regio birtokosok a' köz helyekből részt ne kapjanak, hanem a' Siculico Jure biro Lakosok között nem in ramos, hanem in capitalegyen a' fel osztás. —

Minekelötte tehát a' Királyi Tábla a' több Kérdések el látására ereszkednék, ezt mint a' Határ osztály basissát változtatni tzelezo Kérdést vette fel, és ugy láttya: hogy ezen ok sem a' Divisoralis Biztosság, sem a' Nemes Derék Széken sem nem vitattatott, sem fel nem forgott, hanem a' Felek pro rato vévén az A. C. 3. R- 29. T. határozását, a' Sessiok meg állittása Kérdésében ereszkedtek, és magok az Alperesek a' Közönségtől vett Telkeiket vagy antiqua, vagy antiqualt Telkeknek meg állittatni kérték; nem vitattatván tehát ezen ok az Alsó Székeken, arra Itéletet sem tehetett; és mivel Apellatio mellett az Also Szék Itélete visgáltatik, hibásnak a' Királyi Tábla az Also Székek Itéleteit e' részben nem láttya; és így az Alpereseknek tsak Appellatio mellett tett ezen ujjitását fel nem veheti, annyival kevesebbé, mivel a' Koronkai Decisioból vett erősségnél fogva a' Processus ellen tehettek vol-

na az Alperesek inkább ellenvetést, és azt elmulatták, sőt az Also Székeken in merito sem említették. —

A' mi már az e' szerint meg állított Basis szerint a' Felperesek által vitatott Kérdéseket illeti: az

1-ső az: hogy azon Alperesek a' kik a' Bögözi Közönségtől vették a' Birtokosoknak telyes meg edgyezése nélkül Telkeiket, abban praescribálhattanak e'? és a' Praescripto által Antiqua Sessiokká váltanak e'? erre nézve úgy láttya a' Királyi Tábla: hogy a' Decr. 1. R. 78. T. szerint az Indivisumokba nints Praescriptio. Igyekeznek ugyan az Alperes rész ezt tsak osztozatlan Atyafiakra szorittani; de valamint a' Successiot az Osztályosság, és nem az Atyafiság szüli inkább; úgy a' Törvény a' Praescriptiot is az osztozatlan Jokban inkább az Osztályosoknak egy forma Jussából, hogy sem az Atyafiság tekintetéből szünteti meg; szint olyan egy forma tiszta Jussa vagyon pedig a' köz határokhoz a' Birtokosoknak, a' milyen az Osztályosoknak az osztozatlan Jokhoz. Hibás azért e' részben a' Derék Szék Itélete; és még hibásabb abban, a' midőn a' Praescriptio idejét a' Litis motion tull is ki terjeszti, és egész a' Deliberatuma ki mondása Napjáig számlálja. Ugyan azért a' Királyi Tábla meg változtattya a' Derék Szék Itéletét e' részben, és a' Praescriptiot a' Telkek antiquatiojára fel nem veszi, hanem az Alpereseknek a' Közhatárokból vett, és soha sem antiqualodható Telkeit ujj Telkeknek itéli. — és már

2-szor az jön Biroi vizgálat alá; valyon ezen Processus uttyán az Alpereseknek a' közönséggel kötött Contractussok rescissiojával lehet e' magokat azon ujj Telkeket fel osztani?

tani? a' melyre nézve úgy láttya a' Királyi Tábla: hogy azon Contractusokat kötötték az Alperesek, és rész szerént Szülöik nem a' tyes, Bögözi Communitással, mely a' Székelyek között az három rendü Székely Birtokos, és Tulajdonosokból áll, hanem tsak némelyikével, és nevezetesen a' Birtokosok nagy részének világos meg edgyezésén kívül; következőleg a' Felperes, és meg nem edgyező Birtokosokat nem is kötelezi, és azon tiszta Jussoktól, melyel a' köz határok minden részeiben birnak el nem rekesztheti; ugyan azért azon ujj Telkeket is osztályra itéli, úgy mindazonáltal a' Királyi Tábla, hogy a' vásárkor a' Közönségnek adott Summát az azon Summát maga hasznára fordított Közönség; az azon Telkeken találtato minden építmények, és Javítások árrát pedig az, a' kinek Osztály szerént jut, ezen Alpereseknek meg fordíttson. A' mi már

3 or az Alperes rész által elő hozott azon kérdést nézi: hogy a' ki Praescriptiot be nem töltött időn innen Telkeiket fel osztották, azoknak fel osztott Telkeiket külön egészszeknek, vagy a' fel Osztás mértéke szerént tsak részeknek kellessék fel venni: erre nézve Törvényé vált Szokása Hazánknak: hogy a' mely Telkek emberi emlékezetre fel hatolag hatvan esztendőktől fogva egy formán antiqua Sessioknak tartattak, azok egész telkeknek vétessenek; a' melyekről mindazonáltal meg bizonyítatik, hogy eredetiképpen egy antiqua Sessio, azt a' fel osztás által több antiquának fel venni, és meg állítani nem lehet; és ezen szokást itt e' jelen való Perben is meg tartatni a' Királyi Tábla meg állíttya. — A' mi

4-er A' Foszto István, és Szabo István közt fenn forgo azon Kérdést illeti, hogy a' Köz helyekbeli rész tsak a' belső Telket appertinentiák nélkül zálogban biro Szabo Istvánnak e', vagy a' tulajdonos, és az Appertinentiákat biró tulajdonos Fosztó Istvánnak adassék? erre nézve, mivel a' belső Telkek birtoka utánn jár a' köz határok Osztálya, a' belső Telek birtokossáé addig, a' meddig zálogban birja azt, az azután járó köz határbeli rész is, ugy mindazonáltal, hogy a' Teleknek a' tulajdonoshoz vissza bortsáttásával azon résznek is ki kell bortsáttatni. — Végezetre.

5-ör A' Csáki Fiak bé adott Contractussai, és Osztály Levelek által meg bizonyították azt, hogy három Telket birnak; hibáztanak azért az Alsó Székek, a' midőn a' mérest vévén fundamentomul, a' három Telket tsak kettőre, és félre szállították, a' midőn azon Telkek integritássát azoknak nagyobb vagy kisebb voltából meg itélni nem lehet; és e' részben is az Alsobb Székek Itéletei meg változtatásával a' Csáki Fiak Telke három egész Teleknek meg állittatván, hogy a' fenn irt Principiumok szerént ezen Itélet minden menedékek ki rekesztésével végső, és tökéletes elég tételben vétessék, és az ezen Perre tett költséget a' peres Felek egy aránt szenvedjék, a' Királyi Tábla meg határozza. —

Quorum quidem Deliberatorum Sententialiumque modo praevisio Nobis per antelatos Praesidem, Magistrosque Nostros Protonotarios exhibitorum tenores et continentias sine diminutione at augmento, variationeque prorsus aliquali praesentibus Litteris nostris inserentes, Paria eorundem sub Sigillo Nostro Judiciali et Authentico, eo-

que Transilvanico, annotato Michaëli Székely de Kilyén Jurium suorum uberiores futuram ad Cautelam necessaria extradeditur communi Justitia et aequitate svadente. Datum in Libera Regiaque Civitate nostra Marus Vársárhely, die vigesima mensis Januarii, Anno Domini millesimo Octingentesimo decimo octavo. —

C o p i a.

Nos Carolus Sextus, Dei Gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Hispaniarum, Hungariae, Bohemiaeque etc. Rex, Archidux Austriae, et Princeps Transilvaniae. Memoriae commendamus tenore Praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod Agilium Primpilorum Andreae Simonfi Judicis, Michaëlis Péterfi, et alterius Michaëlis Gergelyfi Juratorum Possessionis Kibéd, in Sede Siculicali Marus existentis habitae, in suis, reliquorumque Incolarum et Inhabitorum dictae Possessionis Kibéd, nominibus et in personis exhibitae, et praesentatae sunt Majestati nostrae quaedam Litterae Adjudicatoriae finales, sub tenoribus infra inserendis, supplicatumquae exstitit Majestati nostrae eorundem, quorum supra, nominibus et in personis debita cum instantia humillime, quatenus nos easdem eatenus, et in tantum, quatenus et in quantum essent exhibitae, transumi, et transcribi, ac copiam seu Paria earundem sub sigillo nostro Judiciali et authentico extradari et emanari facere dignaremur. Quarum quidem Litterarum tenor, et verbalis continentia sequitur in haec verba:

Nos Christophorus Báthori de Somlyo Vajvoda Transilvaniae et Siculorum Comes etc. Memoriae commendamus per Praesentes: quod cum in Anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo primo in oppido Vásárhely in sede Serenissimi quondam Principis Domini Domini Joannis Secundi Dei Gratia Electi Regis Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. piae memoriae etc. ob contradictoriam Inhibitionem Statutionis quarundam terrarum arabilium, et Foenetorum in Territorio possessionis Makfalva vocatae, in Sedé Siculicali Maros adjacen. Egregium Franciscum Balog Aulae suae Familiarem ex Donatione et collatione ejusdem, Jurisque sui Regii in eisdem habiti concernentium, idem Franciscus Balog legitimae Donationis modum observan. Nobiles et agiles Thomam Orbán, Albertum Péterfi, et Fratres ejusdem Petrum Mihályfi, Martinum Balasy, Andream Sylvester, Ambrosium Nagy, Albertum Bala, Joannem Sylvester et Martham consortem Nobilis Nicolai Sylvester de Kibéd, vigore aliarum Litterarum suarum Introductoriarum, et Statutoriarum, medio Nobilium Andreae Felthothi Scribae Majoris Cancellariae suae, et Francisci Dosa hominum suorum Regionum ad decimum quintum diem a die hujusmodi Evocationis computan. in Curiam suam Regiam evocari fecisset: a quo quidem decimo quinto die Causa praesens diversis Prorogationum cautelis intervenientibus, ad Terminum Celebrationis Judiciorum Octavi diei Festi Epiphaniarum Domini tum praeteriti; ad quem utputa Terminum universae Causae Fidelium suorum Siculorum, item Nobilium Hungariae et Transivaniae fa-

ctum Majoris potentiae tangen. ex publica eorum constitutione adjudicari solitae per Majestatem suam generaliter fuerant prorogatae, una cum Magistris suis Protonotariis, et Juratis Assessoribus Sedis suae Judiciariae profaciendo Causantibus Judicio in Sede sua Judiciaria pro Tribunali sedentibus Blasius Csákány de Hereszturfalva pro annotato Francisco Balog ut Actore ab una, parte vero ex altera Franciscus Hajosi pro praefatis Thoma Orbán, Ambrosio Nagy, Alberto Bala, Joanne Sylvester, Alberto Péterfi, Petro Miklosi, Martino Balasy, Andrea Sylvester, Martha Apoldy consorte Nobilis et Agilis Nicolai Sylvester, veluti in causam attractis, uterque cum Procuratoriis Litteris suis Regiis, in figura Judicii sui comparentibus idem Procurator Actoris rationem praemissae contradictionis et Inhibitionis per dictos in causam attractos assignare postulavit; Quo audito dictus Procurator in causam attractorum hanc rationem Contradictionis assignaverat: quod praescripti Thomas Orbán et Ambrosius Nagy in Genere Abram et Ramo Nagy Agh, Albertus vero Balas et Joannes Sylvester in Genere Eolöcz et Ramo Sepröd, Albertus autem Péterfi, Petrus Miklosi, Martinus Balásy, Andreas Sylvester, in Genere Jenö et Ramo Szomoru, Martha vero Apoldy in Genere Medgyes et Ramo Kürt Primipilatus in dicta Possessione Kibéd vocata in praedicta Sede Maros existerent, ad quos ipsi praescriptas terras arabiles et Foeneta litigiosa in territorio annotatae Possessionis Makfalva separatim et seorsim ab Haereditatibus Incolarum ejusdem Possessionis Makfalva existen. possiderent; ideo idem Actor in eisdem nullum Jus vigo-

re Articulorum Segesvariensium haberet; quod cum hominibus praescriptorum Generum, et Ramorum suorum probare promptos sese obtulerant; Hoc percepto annotatus Procurator dicti Actoris replicaverat: quod ipse quoque admitteret et acceptaret probationem superinde fiendam. His sic habitis, supplicaverant praefatarum Partium procuratores per eundem quondam Dominum Regem in praemissis Juris aequitatem Justitiaeque complementum elargiri; verum quia Partibus Justitia fieri non poterat, priusquam de praemissis Assertionibus in Causam attractorum veritas inquireretur: unde idem quondam Dominus Rex ad communem Inquisitionem et attestationem peragendam judicialiter decrevisset, superindeque mediantibus Litteris suis Adjudicatoriis certis hominibus suis Regiis in Litteris suis Adjudicatoriis Attestationis et communis Inquisitionis praescriptae serio commiserat, ut sub oneribus alias in talibus observari solitis simul vel divisim, feria quinta proxima post Dominicam Ramis Palmarum tum praeteritum, et aliis duobus aut tribus diebus immediate sequentibus ad id aptis et sufficientibus ad facies dictae Possessionis Makfalva accedere, ibique universis Testibus Nobilibus et ignobilibus praescriptorum Generum Abram, Eolöcz, Jenö, et Kürt, ac Ramorum Nagy Agh, Sepröd, Szomoru Primpilatuum sub oneribus singularum sedecim Marcharum gravis ponderis, in praesentiam eorum legitime convocari debent. ibique ad fidem eorum Deo debitam de eo, utrum praefati Thomas Orbán, Ambrosius Nagy in Genere Abram, et Ramo Nagy Agh, Albertus Bala, et Joannes Sylvester in Genere Eolöcz,

et Ramo Sepröd, Albertus vero Péterfi, Petrus Miklosi, Martinus Balasy, Andreas Sylvester in Genere Jenö et Ramo Szomoru, Domina vero Martha consors praedicti Nicolai Sylvester in Genere Medgyes et Ramo Kürt Primipilatus ipsorum in dicta Possessione Kibéd vocata, in praedicta Sede Maros existente habita sint, ad quos praetactas terras arabiles et foeneta litigiosa in Territorio praefatae Possessionis Makfalva, separatim et seorsim ab Haereditatibus Incolarum ejusdem Possessionis Makfalva possiderent: rescientes et inquirentes, ac seriem hujusmodi attestationis et Communis Inquisitionis rescitaeque veritatis praemissorum, suo modo ad decimum quintum diem rescribere commisserat; Interim vero eodem quondam Domino Rege, Divina providentia sic disponente, ex hac luce repentissime abeunte, ac Imperio et Regimine hujus Regni Transilvaniae Seremissimo Domino Stephano Dei Gratia Regi Poloniae, Magno Duci Lithvaniae, Russiae, Prussiae etc. Fratri Nostro observantissimo feliciter succedente Feria Secunda proxima post Dominicam Secundam Trinitatis, instante scilicet Termino celebrationis Judiciorum primi Diei Mensis Junii in Civitate Medgyes, in Anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo quinto transactum; ad quem utputa terminum universae Causae Fidelium suorum Dominorum et Nobilium Sicularum Transilvaniensium ab obitu Serenissimi Principis quondam Domini Ludovici Regis Hungariae pia memoriae ex publica eorum Constitutione adjudicari solitae per ipsum generaliter fuerant prorogatae, una cum Magistris suis Protonotariis, Sedis suae Judiciariae Assessoribus Ju-

ratis, pro Tribunali sedentibus, Nobilis Joannes Becsi pro Egregio Francisco Balog de Varadino ut Actore ab una, ac Franciscus Hajosi pro annotatis Nobilibus et Agilibus Thoma Orbán, Ambrosio Nagy, Alberto Bala, Joanne Sylvester, Alberto Péterfi, et Fratibus ejusdem Petro Miklosi. Martino Balási, Andrea Sylvester, et Martha consorte Nobilis Nicolai Sylvester de Kibéd veluti in Causam attractis, partibus ab alia, eidem Domino Fratri nostro instantissime et humiliter supplicaverat: quod licet ipsi praescriptas Litteras praedicti Serenissimi quondam Domini Joannis Secundi Regis Adjudicatorias communis Inquisitionis excipere et emanari facere procurassent, eas tamen propter recentem mortem dicti Domini Regis, et praesertim intercessionem Egregiorum et Agilium Michaëlis Koros de Szent Pál, tum Comitum Camerae Salinae Siculicalium, et quondam Emerici et Francisci Lázár Judicum Regionum Sedis Maros tamquam compositorum, et discordiam Partium inter easdem sedare, et in unionem pacis et concordiae revocare satagentium, celebrationem praemissae attestationis et communis Inquisitionis exequi peragereque ex eo quod Partes eadem inter se concordare nequivissent, neglexerant, ut easdem Litteras praedicti quondam Domini Regis Adjudicatorias Communis Inquisitionis approbare et ratificare, in suisque pristinis vigoribus relinqui, ac debitae Executioni demandari facere dignaretur. Et quia hujusmodi postulatio Procuratorum utrarumque Partium justa Juriq; consona et admittenda esse eidem Domino Fratri nostro videbatur, easdem Litteras Adjudicatorias Attestatorias communis

Inquisitionis Regias in suis pristinis vigoribus, reliquisset, ac debitae executioni demandari facere commisisset, ac suis hominibus Vajvodalibus in aliis Litteris suis Adjudicatoriis Confirmationalibus mandaverat, ut in Festo Beati Francisci Confessoris tunc praeterito, ac aliis duobus aut tribus diebus immediate sequentibus ad id aptis et sufficientibus, ad faciem dictae Possessionis Makfalva accedere, ibique universis Testibus Nobilibus et Ignobilibus praescriptorum Generum et Ramorum Abram, Eolöcz, Jenö, Sepröd, Szomoru, et Kürt Primipilatuum sub oneribus sedecim Marcharum gravis ponderis, de eo: utrum praefati Thomas Orbán, Ambrosius Nagy in Genere Abram et Ramo Nagy Agh, Albertus Bala, et Joannes Sylvester in Genere Eolöcz et Ramo Sepröd, Albertus autem Péterfi, Petrus Miklosi, Martinus Balasi, Andreas Sylvester in Genere Jenö et Ramo Szomoru, Martha vero Apöldy in Genere Medgyes et Ramo Kürt Principilatus in dicta Possessione Kibéd vocata, in praedicta Sede Maros existente habita sint, ad quos praetactas Terras arabiles, et Foeneta Litigiosa in Territorio praescriptae Possessionis Makfalva separatim et seorsim ab Haereditatibus Incolarum ejusdem Possessionis Makfalva possident, rescire et inquirere, ac sibi ad decimum quintum diem a die hujus modi Attestationis et Communis Inquisitionis rescribere commisisset; a quo quidem decimo quinto die Causa praesens, sed et reportatio praemissae attestationis diversis prorogationum cautelis intervenientibus, medioque tempore praefato Domino Fratre Nostro Dei benignitate ad Regimen Regni Poloniae capessendum ex hoc Regno

Transilvaniae avvocato, nobisque ejusdem Dei nutu Imperio hujus Regni, autoritate qua fungimur, post ejus discessum legitime substituto et succeden. ad Terminum celebrationis Judiciorum octavi diei Festi Epiphaniarum Domini proxime praeteriti, pro Dominis Siculis Transilvaniensibus celebrandum dilative devenerat, ipsoque instante, ac Nobis Sabatho proximo, post Festum Beatae Priscae virginis proxime praeteritum, una cum Magistris nostris Prothonotariis, et Juratis Sedis nostrae Judiciariae Assessoribus una existentibus et constitutis, Nobilis Michael Baxas pro praefato Francisco Balog ut Actore ab una, ac Franciscus Hajosi pro praedictis in Causam attractis ab alia partibus, utrinque cum Procuratoriis Litteris Nostris juxta continentiam praedictarum Litterarum Adjudicatoriarum Attestatoriarum dicti Domini Fratris Nostri nec non praefatorum Georgii Balási de Szent Ivány, et Mathaei Dosa de Akosfalva alterorum vero Nobilium Mathaei Fejér Jurati Notarii Sedis nostrae Judiciariae, Blasii Tompai, ac alterius Blasii Simén de Somosd exinde ex Relatoriarum in figura Judicii nostri comparentium, praefati Procuratores Partium easdem utrasque Litteras coram Nobis in Judicio exhibere et praesentare curaverunt. Quibus exhibitis et praesentatis, Testiumque Fassionibus superinde receptis perlectis, intellectis, et digeste ruminatis, ex quo Testes per ambas Partes producti Assertionem ipsorum in Causam attractorum superius denotatam obscure admodum fatebantur, ut omnis ambiguitas et suspicio, quae exinde oriri posset, tolleretur, et penitus dimoveretur.

tur, ex Consilio praefatorum Magistrorum Protonotariorum, et Jur. Assessorum. Sedis Nostrae Judiciariae, in supplementum Testium per in Causam attractos productorum, annotato si quidem Thoma Orbán, et Ambrosio Nagy vigesimo quinto se se, Alberto Péterfi, Petro Miklosi, et Andrea Sylvester vigesimo secundo met, Alberto vero Bala, et Joanne Sylvester, nec non Martha Apoldy vigesimo quarto se Nobilibus singulis sibi similibus meraeque nobilitatis titulo fungentibus super articulo assertionis ipsorum superius denotato Sacramentum praestandum esse judicando decreveramus, et commiseramus; quo Judicio Sedis nostrae Judiciariae in causam attracti minime contenti, causam hanc sanioris discussionis gratia, in solius nostri praesentiam provocaverant, nobisque Sabatho proximo post Dominicam Misericordiae proximae transactae, una cum Dominis Consiliariis, non nullisque praestantibus, et Juris peritis viris, pro revisione causarum de Sede nostra in solius nostri praesentiam provocatarum, et appellatarum discussione in Sede nostra Judiciaria pro Tribunali sedentibus, totamque seriem praemissae causae ex Fidei relatione Egregii Magistri Nicolai de Veseleny Protonotarii nostri exacte intelligentes, quia praefati Magistri nostri Protonotarii et Jurati Assessores Sedis nostrae Judiciariae causa Partium in praemissa justo Juris tramite processisse, ac Partes inter easdem rectum et aequum Judicium fecisse nobis videbatur; ob hoc Judicium et Judiciariam Deliberationem, ac commissionem praefatorum Magistrorum et Juratorum Assessorum nostrorum in omnibus

suis punctis, clausulis, et articulis, ac in omni sui parte laudandam, aprobandam, et ratificandam, annotatosque in causam attractos decimo die Festi Pentecostes Domini proxime venturi coram Judicibus vel Vice Judicibus Regiis, aut eorum duobus, in facie terrarum et haereditatum litigiosarum, super eo: quod praefati Tomas Orbán, Ambrosius Nagy in Genere Abram et Ramo Nagy Agh, Albertus Bala, et Joannes Sylvester in Genere Eolöcz et Ramo Sepröd, Albertus Péterfi, Petrus Miklosi, Martinus Balási, Andreas Sylvester in Genere Jenö et Ramo Szomorü, Martha vero Apoldy consors dicti Nicolai Sylvester in Genere Medgyes et Ramo Kürt, Primipilatus ipsorum in dicta possessione Kibéd in Sede Maros existente habitant, et habeant, ad quos praetactas Terras arabiles et Foeneta litigiosa in Territorio praescriptae Possessionis Makfalva separatim et seorsim ab Haereditatibus Incolarum Possessionis Makfalva possideant, Sacramentum praestandum, deponendumque esse judicando decreveramus et commiseramus; adveniente vero Termino hujusmodi Juramentalis depositioni designato, iidem in causam attracti se se a depositione hujusmodi, Juramenti vigore aliarum Litterarum nostrarum Inhibitoriarum novi Judicii inhibuissent, idemque Franciscus Balog Actor pro habendo causa in praemissa novo Judicio, nova responsione et allegatione audien. contra se se ad decimum quintum diem in curiam nostram, scilicet in praesentiam legitime evocatus exstitisset; quo quidem decimo quinto die adveniente causa praesens diversis Prorogationum cautelis intervenientibus,

Terminum celebrationis Judiciorum primi diei Mensis Junii tunc praeteriti, in civitate Vásárhely, in Anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo septimo, ad quem videlicet Terminum universae causae Dominorum nobilium Sicularum Transilvanien-sium ex publica ipsorum constitutione adjudicari solitae per nos generaliter fuerant prorogatae, dilative attigisset; eoque instante, ac nobis Sabatho proximo in die Festo Beatorum Viti et Modesti Martyrum novissime transacto, una cum Magistris nostris Proto-notariis, et dictae Sedis nostrae Judiciariae Assessoribus pro faciendo causantibus moderativo Judicio, pro Tribunali sedentibus Michael Baxas de Comodi legitimus Procurator praelibati Francisci Balog Actoris cum Procuratoriis Litteris nostris nostram exurgens in praesentiam, rationem praemissae Inhibitionis antelatae Juramentalis depositionis assignare postulavit per in causam attractos praenotatos; quo percepto Franciscus Hajosi de Fintaháza similiter cum Procuratoriis Litteris nostris pro praefatis in causam attractis nostram exurgens in praesentiam, revocata jam prius onere consveto responsione priori Procuratoris dictorum in causam attractorum, tandem hanc rationem praemissae Inhibitionis dictae Juramentalis depositionis eorundem in causam attractorum coram nobis assignaverat: quod causa in praesenti quatuor Primipilatus essent, ideo non omnes in Causam attracti seorsim et sigillatim diversis conjuratoribus juxta priorem Judiciariam Deliberationem praefatae Sedis nostrae Judiciariae Juramentum praestare tenerentur et deberent; verum juxta

contenta Decreti Major solummodo natu ex singulo Primipilatu Sacramentum praestare tenerentur. Quo audito praefatus Procurator praelibati Actoris respondit in contrarium: quod ex quo dicti in causam attracti Genera et Ramos ipsorum sufficienter comprobare, verificareque non potuissent; ideo illam formam seu modum antelatae Judiciae Deliberationis praetactae Sedis nostrae Judiciae contra praefatum Actorem Juramentum praestare tenerentur. Proinde nos his perceptis, Partibusque praescriptis e conspectu nostro exmissis, habitoque tandem superinde cum praefatis Magistris nostris Protonotariis, et dictae Sedis nostrae Judiciae Juratis Assessoribus consilio praematurato, et sana Deliberatione judicando commisimus eo modo: quod praefati Thomas Orbán, et Ambrosius Nagy major scilicet natu vigesimo primo se, item Albertus Péterfi, Martinus Balási, et Andreas Sylvester non singuli se, sed tantum major inter ipsos natu vigesimo secundo se, Albertus vero Bala, Joannes Sylvester, et praelibata Domina Martha Apoldy similiter non singuli se, verum tantum major natu ipsorum vigesimo quarto se, nobilibus singulis sibi similibus, meraeque nobilitatis titulo fungentibus, super eo: quod praefati Thomas Orbán, Ambrosius Nagy in Genere Abram, et Ramo Nagy Agh, Albertus Bala, et Joannes Sylvester in Genere Eolöcz et Ramo Sepröd, Albertus Péterfi, Petrus Miklosi, Martinus Balasi, ac Andreas Sylvester in Genere Jenö, et Ramo Szomoru, Domina vero Martha Consors dicti Nicolai Sylvester in Genere Medgyes et Ramo Kürt Primipilatus ipsorum in dicta possessione Ki-

béd in Sede Maros existente habita sint, et
 habeant, ad quos praetactas Terras arabiles
 et Foeneta litigiosa in Territorio praedictae
 Possessionis Makfalva separatim et seorsim
 ab Haereditatibus Incolarum Possessionis
 Makfalva possideant, in die Nativitatis Bea-
 tissimae Mariae Virginis proxime affuturo,
 in oppido Székely Vásárhely coram Primario
 et duobus Judicibus Regiis Sedis Siculicalis
 Maros Sacramentum praestare, deponereque,
 et tandem hujus modi Juramentalis depositio-
 nis Seriem cum Nominibus et cognominibus
 conjuratorum, et conditionibus Partes in Lit-
 teris praefatorum Judicum vel Vice Judicum
 Reginum praetactae Sedis Siculicalis Maros
 ad decimum quintum diem ultimi diei ipsius
 Juramentalis depositionis legitime perduran-
 nobis reportare debuissent. Quo tandem de-
 cimo quinto die finaliter adveniente, exhi-
 buerunt et praesentarunt nobis Litteras re-
 latorias nobilium et agilium Mathiae Török
 de Andrásfalva, et ——— de Czik ———
 Vice Judicum Reginum Sedis Maros fide eo-
 rum mediante conscriptas: qualiter nobilis,
 et ————— cum nobilibus ——— Am-
 brosio Nagy de Kibéd, Balthasare et alter
 ————— de Szent Simon ————— de
 Havad, Nicolao ————— de Vadad ———
 Paulo et Matheo ————— de Abod, Step-
 hano Filep de Vadad, ————— de Kibéd, Va-
 lentino ————— Thoma Marton de Márkod,
 Andrea ————— de Torboszlo, ————— de
 Gyergyó, ————— Mathe de Ernye, Marti-
 no Kalnai de Ikland, super eo, quod Pri-
 mipilatam in Genere Abram et Ramo Nagy
 Agh habeant, ad quod terras arabiles et Foe-
 neta litigiosa, in Territorio dictae Possessio-

nis Makfalva possideant; item Albertus Péterfi de Kibéd similiter inter Fratres suos generationales major natu cum suis conjuratoribus videlicet nobilibus Primipilis Valentino Szengyel de Beö, Thoma Székely, Petro Szöke, Blasio Buzás, Melchiore Györfi de Magyaros, Georgio et Mathaeo Beretzki de Torboszlo, Stephano Benedekfi de eadem, Martino Lukáts, Mathia Nagy, Georgio ———— de Szent trontás, Joanne ———— Michaelle Bardosi, Martino Lörinczi, Benedicto Matyas ———— Joanne Raczo, Petro Nagy, Blasio Pálfi de ———— Martino Gada, Gregorio Buzás ———— quod Primipilatium in Genere Jenö et Ramo Szomoru habeant, ad quod terras arabiles et Foeneta litigiosa, in Territorio Possessionis Makfalva praescripta separatim et seorsim ab Haereditatibus Incolarum dictae Possessionis Makfalva possideant, et possedissent. Item alter Albertus Bala de Kibéd modo simili inter Fratres suos Generationales et condivisionales major natu, una cum suis conjuratoribus, scilicet Laurentio Dosa juniore, Joanne Matthrus, Joanne Dosa, Gregorio Lörintz, Petro Dosa, Mathio Nagy, altero Petro Dosa, Gregorio Bala, Valentino Bodosi de Kibéd, Gregorio Májai de eadem Mája, Michaelle Bako de Küssmöd, Blasio et Paulo Nagy de Keresztur, Blasio Domokos de Selye, item Andrea Domokos de eadem Selye, Stephano Fodor de Ernye, Mathio Lado de Siketfalva, Blasio Györfi de Rebele, Georgio Siklodi de Gálfalva, quod tam in Genere Eolöcz et Ramo Sepröd, quam etiam in Genere Medgyes et Ramo Kürt Primipilatus habeant, ad quod terras arabiles et Foeneta litigiosa, in Territorio

rio praescriptae Possessionis Makfalva possederint et possident, separatim et seorsim ab Haereditatibus Incolarum dictae possessionis Makfalva; Sacramentum coram ipsis deposuissent; suplican. nobis humillime, ut nos causam Partium praemissam, jam tandem post longas Lites et controversias Jure mediante dirimeremus, ac finem eidem imponeremus. Unde nos ex praefatorum Magistrorum nostrorum Protonotariorum, Juratorumque Assessorum Sedis nostrae Judiciae, ac caeterorum Consiliariorum nostrorum et praestantium Juris peritorum virorum consilio praematuro et sana deliberatione, nolentes pro tam parvi, et exigui momenti Terris arabilibus et Foenetis ulterius easdem Partes litibus sese turbare et opprimere, easdem Terras arabiles, et Foeneta Litigiosa apud manus annotatorum in causam attractorum et contradictorum relinquen. ac eisdem, et eorum Haeredibus et Posteritatibus universis, tamquam verum, et sincerum Jus ipsorum ad Primipilatus ipsorum praescriptos pertinentes perpetuo possidendas, habendas, et colendas, reddendas et restituendas esse duximus. In cujus rei memoriam et firmitatem perpetuam praesentes Litteras nostras eisdem duximus esse dandas, et concedendas. Datum Albae Juliae, Feria tertia proxima post ascensionem Domini, *Anno ejusdem millesimo quingentesimo septuagesimo nono.* Et subscriptum erat in margine a dextra: Lecta et extradata per Magistrum Nicolaum de Veselleny Protonotarium m. p. Erantque Sigillo praetitulati ejusdem Vajvodae Judiciali et authentico super cera rubra ductili, in inferiori earundem marginae in

Ns. Székely Nemz. Priv. 18

medio, solito videlicet loco impresse com-
 munitae et roboratae, patenterque confectae
 et emanatae. Unde nos praemissa Instantia
 praementionatorum Andreae Simonfi Judi-
 cis, Michaelis Péterfi, et alterius Michaelis
 Gergelyfi Juratorum Possessionis Kibéd, in
 suis reliquorumque incolarum et inhabitato-
 rum ejusdem Possessionis Kibéd coram Ma-
 jestate nostra humillime facta, clementer
 exaudita et benigne admissa, praesentes Lit-
 teras non abrasas, non cancellatas, neque
 in aliqua sui parte suspectas aut vitiatas, sed
 omni prorsus vitio et suspicione carentes,
 quatenus nobis erant exhibitae, praeter du-
 cturas, sive interlineamenta, ubi scilicet ob
 nimiam vetustatem, Pappyrique contritione
 legi nequibant, de verbo ad verbum sine di-
 minutione et augmento variationeque pror-
 sus aliquali transumi, et transcribi, praesen-
 tibusque Litteris nostris patentibus verbotenus
 inseri et inscribi facientes sub sigillo no-
 stro Judiciali et authentico annotatis Andreae
 Simonfi, Michaeli Gergelyfi, reliquisque In-
 colis et Inhabitoribus dictae Possessionis
 Kibéd Jurium eorundem uberiolem futuram
 ad cautelam necessarias extradandas duximus
 et concedendas, communi Iustitia et aequi-
 tate svadente. Datum in possessione Kele-
 mentelke, die decima nona mensis Aprilis,
 Anno Domini millesimo septingentesimo vi-
 gesimo quarto.

L. S.

Lecta, cum suis originalibus col-
 lata, Correct. et Extradata per Mag-
 rum. Gregorium Sándor Senior.
 Sacrae. per Tranniam. Protono-
 ta, m. p.

Praesentem Copiam ex suis veris et indubitat. Litteris Originalibus, sine omni diminutione vel additione, variationeque prorsus aliquali genuine et fideliter descriptam, cum iisdem fideliter collatam et comportatam, iisdemque etiam in Lineis stuitatis conformem esse repertam per nos hisce Litteris nostris fide nostra mediante testificamur, sub Sigillis nostris usualibus manuumque propriarum subscriptionibus corroborantes extradedimus. In possessione Kibéd die 9-na Mensis Januarii Ao. 1804.

Michael Dosa de Kibéd m. p.
Juratus Itae S. Scalismarus
Assessor.

L. S.

et Josephus Madaras m. p.
de Kibéd, Juratus Assessor
Inclyt. Sedis Scalis Marus.

L. S.

Deductio, et Connotatio Excerpta Anno 1533 per Andream Mátyás coram Veres Deák, Mathia Györffi, et Gabriele István Nobilibus Siculis Csik. Denuo descripta per Petrum Veres, et Stephanum Bors Nobiles Sedis Csik Principatus Transilvaniae Anno 1695 Die 14-a mensis Martii continens origines Sicularum, et facta Heroum, ac Primorum Sedis Csik, Gyergyo, atque Kászón.

Dacia Alpestris Genere humano bellicosissimo a Gente Siculorum occupata post ruinam Imperii Atillae generosa, magnanima, sed injuria temporum detrita, rerum bellicarum expertissima, per Tribus atque Generationis Háloni, Eulie, Jenö, Medgyes, Adorján, et Abrán, ac Lineas Generationum Haereditates et Officia inter se se partiuntur, ejusdem originis ac Hungari Pannonnes a reliquis Gentibus Siculi nominati a Scithico Populo Atilla Nobili. A primo eorum ingressu in Pannoniam propagati, Terramque Alpestem proprio Marte acquisitam inter se per Tribus distribuere, atque Tribuum Generationes, atque Lineas Generationum usque ad tempora Arpadii se submittebant *Rabonbano* Supremo Rectori unanimiter electo. —

Ad Castra metienda contra exterarum Gentes, ad Jura Sacra et profana edicenda per caliceum poculum ex cortice Miristica factum ab Anachoharim Schitharum Nabon Philein repertum, modoque variatum exstantem, ad Praecepta Communitatis extradanda, ad puniendos transgressores ejus modi Mandati; ita ut per media viscera scinderentur in Facie ejus in Arce Bondvár residentis, ab antiquo Rabonbano Bonda Nabon Philein extracta ante ruinam adhuc Imperii Atillae. In hac enim Metropoli Genti Siculorum omnia Jura per supremum Rabonbanum, dum

Confluxus Gentis adesset exhibebantur usque ad tempora Zandirhami Rabonbani fungentis dignitate; hoc enim tempore Gens Hunnorum altero Duce Arpad adveniens, Filio Almos missis Legatis Zandirham, eandemque nobilitate pollentem Gentem (testantur acta et monumenta hodieque superfluentia in aedibus Domini nostri) excepit, expositisque Legibus sculptis in Lapidibus Hat Kö-ver, celebratoque more Rabonbani in Arce Bonda Sacrificio, sequentes Leges ex lapidibus perlegens adplicuit Genti suae:

Ut nemo, nisi de ejus stirpe virili suprema potestate praeficeretur in terra Pannon.

Quam autem Terram quis propria manu adquisiverit eidem proprium evadat; quod vero unita vis ex aequo inter adquirentes dividatur.

Negotia autem Populi consensu dirimantur.

Qui autem Praeficienti fidem infregerit, capite, et Fortunis minuatur ante Sacrificium supremi Rabonbani.

Si quis autem Rabonbanorum splendori contraiverit, igni et aqua eidem interdicatur.

Si quis vero ad Sacrificium supremi Rabonbani non comparuerit per media viscera transfigatur.

Quibus perlectis et adplicatis aulici impositis Rabonbani, profusisque caeteri Lacrimis quasi sanguineis, potum prae gaudio celebrantes sumpsere.

In cujus memoriam Legum a Sicularum Genti- bus transacceptarum, Arpad ex Tribu sua Genti Sicularum offert pro Rabonbanobus Filiis ornatum Uopoletum, Uopour, et Uogron, quibus gestis ascendit Terram Munkáts, celebra-

toque Sacrificio renovatis Legibus, intrat Terram Pannon.

Uopolet autem ducta uxore Sarloirim Kakhaib Cham Nobon, parit trigemellos, in cujus memoriam Zandirhami uxor, mater Uopoleti, ex Magor, Zapor genere Anno 888 aedes pro Sacrificio celebrando Rabonbani idoneas construi curat in Terra Turcarum post Terram Alpestrem septem silvarum in ore Alpium in fine Rakusy non procul fluvio post Terram Vacsark Blacorum consensu Gentis dividit Terram inter filios subinde. Demum translato calice adducto adhuc e Scithia ab αναχαρη Φηοδοφο, (qui in Patria sua dum Graeco ritu cum illo cum sacrificaret, a Fratre suo interfectus esse dicitur in actis a Radago Gothorum Rege ad nos usque allatis, et modo in aedibus Domini nostri extantibus) et administrante Sacrificio in aedibus post Terram Vacsark moritur, et a Ducibus caeteris cum consensu Gentis constitutio Buccinio Rectore. Introducta Religione Christiana Filius Uopoleti υδροτοτιε in valle Soos Mezō profligatur, caeterisque dignitate fungitur in Terra Pannon.

Adducta uxore Victoria nominata Filia Regis Thraciae εσος κανδαρις Magor caesoque Busona, recuperat honorem Rabonbani, at diffidens metuit, quia inertiam impotentiamque agendi verebatur prodere.

Tandem a Fratris sui Filio profligatus, et ad Alpes Tatár necatus occubuit. At non multo post Rabonbano minor Gyula Almos υδροκησικος deficiente a religione Christiana Rabonbanum Uogroni supremum extinxit, et potiores Siculos Christianos persequi coegit.

At Filius Uopoleti natu major Uopour Sandour, ducta uxore Anna Felicitate auxili-um ad Stephanum Regem missis Legatis pri-mum imploravit, cujus auxilio Gyulam do-mavit, Filiamque suam Somborurio nuptui tradidit Zelam, calicemque ad se recepit, nec amplius sacrificium Gentile celebrari per-misit.

Nullum mirum tantae victoriae, illo e-nim tempore Siculi milites, et Rabonbani minores post Terram Alpestrem Septem Syl-varum habitantes in ejus autoritate sustinen-da fuere tenacissimi, licet post Ruba Domi-nus Rabonban Jeu Doumban, quo tempore ejus Filia desponsata Filio Bours *consuevus* Ra-bonbani Terrae Szombathely ally audiens 200 armatis veniens in auxilium arcis ad perci-piendum calicem, ut Uopour Sandour, quo tempore Fratres ejus se receperant in ore Sep-tem silvarum, ad terram a suo nomine no-minatam Zetelaka suscipiens Expeditionem contra Filium suum eo tempore conflictum celebravit cum viro Ika, domatoque se retra-xit post Terram fluvii Ügy; ibique domum aedificans moritur, relictis Filiis Ika, Dom-bon, Bordons, Jatt, Deme, Kallo, Gazon, qui ultimus pulsus est a caeteris, quia Fra-trem suum Lonconarath minimum occidit.

Itaque Uopour Sandour carnalis Frater Rabonbani Ika cum castra metatus esset Hár-kán Gázon Fratris sui Filium pulsum Comi-te Pán coëgit, eique Terram et vallem post Nyrgotz Alpem adsignavit, ibique semen suum propagare fecit, relictis quinque Filiis: Trarh, Cserthe, Matharaats, Vere, Blasus Filius ma-ximus Markatis Gázon, a quo Terra Kászón nominata.

At his elocatis Filius Uopour ἀδελφοῖς Filii erumpentes dubie certarunt ex arce Bálványos, inter quos nominari merentur Dobi, Advok, Bond, Gethe, Suragny, Jet, qui insigniter Filium Uopour Sandour contra patrem defendebant, attamen adveniente auxilio Stephani Regis, victoriam retulit contra Filium suum, in cujus memoriam Stephanus post Terram septem silvarum in Alpe sacellum erigi curavit cum Filiis Becsék, qui erat Filius Uopoleti Rabonbani, Filii Becsék erant: Köröns, Tsalha, Bande, Gyorffi Papuletz, Ilants, Tivad, quod deinde amplissima terra ditavit Rex Pannon, Salya enim illo tempore in Terra Pannon deficiens dabat occasionem amplissimae Donationis, ac maximo Filio Köröns Terra Pannon displiuit, unde rediens cum Filiis suis Arad, Roka — — — Jama arre Tseke parens domum aedificavit sibi, Filiisque suis unde Terra Tsalhafalva nominatur, penes Domum Köröns, ob hanc autem magnam partem Gentis Siculicae inimicam habuit Rex Pannoniae, plerique enim Tribus insurrexere contra eum, ut Uopour Sandour — — — cum Fratre suo Andoras, et auxilio Stephani restitit ita, ut Terram post Alpes Nyrgöcz, et terram post Gümét vacuam redderet, crucemque auream super calicem poni curaret, Filiumque suum Stephanum Sandour Regi misit natu maximum cum consensu Gentis suae. —

Tandem post plantatam Fidem Christianam videns et Terram suam, et reliquorum Rabonbanorum exhaustam, Bellis posteritatem Fratrum suorum collocavit in Terra Güméz vacuam uti Filius: Andoras Uopoleti, Ambor, Gögö, Káb, Ládon, Lagaás, Doob,

item Fratris sui Filios collocavit ad Terram Arcis Band, inter quos nominari merentur milites nobilissimi; Sombor, 'Sebö Koszlathe, Öröm, Jett, Ivány, Gejjén, Uogrönn.

Post Terram autem Nürgöz collocavit Filios Fratris sui Ougron, inter quos nominari merentur: Borz, Zököl, Borida, Béél, Gere, Jorona, Lepp, Nagg, Zrinany, quos duos ultimos excepit in Terra circa Bond Arcis Sambáár, Filius Ugron Rabonbani ad Terram Mare penes Fluvium non procul Kükül a Terra Kadits Ducis ante Uspoulat Arcis Bond sub Zondirhamo.

Tandem post plantatam Fidem Christianam sic melius conservatam Siculicam Gentem in Fide Christiana ex Rabonban minoribus celebrante Sacrificio profane, misit ad Regem Pannon viros nobiles Generosos Szörasi, Kénár, Boutron, Hegyur, Vér, Tuter, item ex nobili Militum genere virum Militem audacem ad Fluvium Oult Báátor. Tum Blasum Foduor ex Terra Vatsark, et virum fortem Csak nominatum, (qui amplissimae Gentis Truncus, habuit enim ad Terram post Nyürgöz item Lazu Fodour, Fian, Erös, Markous, Csák, Özmér, Kaza, Árkos, qui emigravit ad Terram Pannon, sed dein sequentibus temporibus Csák Irány ex ejus posteritate advenit; item Filium suum minorem Uopour, Görgö qui sedem habuit in Terra a suo nomine vocata, habuitque Bourz Filios novem Ous, Cseke, Láz, Balon, Otsval, Zodor, Tordát, Zabon Oszony, ita ut ab omni Contributione aere immunes conservarentur, qua unione celebrata in perpetuam rei memoriam pacti alter Filius Rabonbani Uopour, Sandour, Arad cum sua Tribu transpositus

non procul ad Terram Tribus Zárán ad finem
 mox Terrae Pannon in alpes Terrae Blacceo-
 rum ad rivulum Szállás nominatum. Unde
 Gentes in perpetuum decrevere, ut Armis Re-
 gem et Populum Terrae Pannon in sua Li-
 bertate conservarent illaesum ex parte Se-
 ptemtrionis, tum pro custodia Regis 100 ar-
 matos equites commutato alerent, tum sin-
 gulo Regi electo, aut nuptias celebranti, ac
 prole mascula aucto signaturam Boum prae-
 starent. —

Rabonbanorum sive Majorum sive mi-
 norum, sive Horkáz dignitate functorum mo-
 liretur cum Gente, Judicio supremo subji-
 catur. Rabonbani ex Gente Uopoleti in per-
 petuum electi, quae adducta Gentis singulo
 anno triennali renovavere prioribus Seculis
 usque ad hodiernum diem — — —

reversis Legatis more profano celebrato Sa-
 crificio Rabonban supremus exhibuit in Ar-
 ce Responsum Generosi Regis exsculptum in
 marmore, elevatumque calici superimposu-
 it, omnesque magno strepitu gaudii Regis
 Hungarorum voluntatem excepere, Fidem-
 que Christianam tamquam Communitatis
 praeceptum in omnibus Rabonbani minori-
 bus Gentilibus ultra Alpes Terrae Rūka pro-
 mulgarunt, excipientesque eversis Sacrificiis
 (at non profanis, in majoribus enim nego-
 tiis tractandis omnes Siculi sub auspicio Re-
 ctoris maximi convenere) Milites, quam Ra-
 bonbani minores et Horkáz dignitate functi,
 ac Gyulae item Rabonbani majores aequali-
 bus Juribus utentes excepto Gyula et Recto-
 re, qui duo in omnibus in apice generatio-
 num, atque Lineas Generationis habebant

locum in evehendis castris, in edicendis Juribus Sacris et profanis, in praeceptis Communitatis extradandis, in puniendis transgressoribus Mandati communis, quae Jura exercuit Rector Supremus in praesentia Horkáz maximi et Gyulae; quilibet Horkáz habuit sub se Rabonbanos quinque, et quilibet Rabonban minor Százados duos, unum equestrem, alterum pedestrem, Figa, et sagitta armatum, tres Horkáz suberant Rabonbano majori, et hi tres Gyulae minori, et hi omnes sex tribus Gyulae Majoribus, et hi Gyulae Rectori supremo Gentis, qui in arce Bond habuit sedem, Gyula omnium Senior penes Fluvium Kükül, ubi exequiebantur transgressores mandati, Gyulae minoris, qui et Harkáz Supremus nominatus, qui prae caeteris praeter honorem non plus Juris habebant, Rabonbani majores poterant esse Rectores Gentis, quales erant Uopolet, Zándahám, Bond, Hám, Chám, Ursloron, Honat, Csolhai Zeke. Hic plures enumerantur Litteris Graecis inserti, ultimus Halab, Irnak se recepit ad Daciam Alpestrem post ruinam Imperii Patris sui, verum ejus observatio a posterioribus nostris in modernis disturbiiis penitus suppressa videtur.

Dum autem Vajvodam Ultransilvaniae Rex a se constitutum donaret, Zoltanumque praeficeret, Filius Stephanus Rabonbani Sandour Filiam Catharinam ex consensu Gentis exteram duxit, Tresque Filios trigemellos parit, Stephanum, Samuelem, Gregorium, inter quos dividit Terram suam proprio Marte adquisitam: Terra Turcorum post Terram Vacsárk obtigit maximo natu Stephano, Terra autem Gregorio deficientis Rabonbani Ke-

nur, in cujus Terra adhuc, dum Uopolet viveret, Latrones, et maleficos homines cruciari jussit, cujus Filius Ivány a caeteris pulsus se recepit ad Alpem Lokott, ubi semen ejus propagare fecit. —

Samueli autem natu minimo obtigit Terra ad Fluvium Kükül Aquae, at cum divideret, Legatos a Gente Septemtrionali ad se missos excipiendos esse oportuit, convocatisque caeteris omnibus Rabonbanis minoribus in valle Rákos, ubi illo tempore sacrificium Genti profanum celebrabatur (decem enim Rabonbani inter Filios suos Terram suam divisere) tale Responsum accipiebant Gentium Septemtrionalium Stelenae.

Nos Gentis Siculicae Hunnorum Atiliae posterii Daciam Alpestrem incolentes. Desiderium Gentis Vestrae in Valle Rákos post Terram septem sylvarum excipientes, in eoque unire volentes ad conservandam affinitatem Filiam Rabonbani nostri Rectoris supremi Uopour Sandour Majraniam — — crari vestri Stelenae Filio Basil in matrimonium accipienti tradimus in vestram Bourorum amicitiam conservandam, ita ut Libertates similes eorum nostris in posterum etiam florentes permittatis pretiosis Lapidibus orientalibus more antiquorum nostrorum ornatam abstulerunt, Rabonbanique nostri ultra fluvium Szeret comitati, sicut eam ipse etiam Bousson centum annorum Senex Filius Zandirhani minimus post Truncum patris natus Frater Uopoleti descendit viriliter ex Filii Atiliae Irna Gyulae functus dignitate in caeteris confluentibus Rabonbani, juxta Tribus Filios suos Ábrááts, Uopour, Beél Ouzon, Eutroe in Terra Dölne, Zoltán ex Terra

Mađaras item Filius Andorás, item Filius Nü-
mös, item Filius Ougron, item Ika Filius Dom-
bon ex Uopoleti genere posteritates modo Dom-
bo vocatur in Terra trium Sedium Ikafalva,
item Zököl, ex quo Székely Dominus de Terra
Kilyén, item Enöz inhabitantes ante Terram
septem sylvarum Uopour supremus ad Ter-
ram septem sylvarum Rabonbani, iten Gyula,
Onut — — Nagy a quo prosapia de Ma-
refalva, ad Terram Mare, item Zimány Fi-
liusque ejus Magor Biro, tum Zoltán, For-
ro, Raka, Benke, et plures alii quorum po-
steritas hodieque superest. —

Ex Terra autem post septem sylvarum
supremus Rabonban poculi calicis supremus
conservator loco se misit Filium suum Ste-
phanum Sandour, tum Abe, qui erat Filius
Isinne, tum Hono Rabonbanum Terrae λθμεε,
tum etiam ex Gente Toporeha, tum Petrum
ex Gente Iványka post Vallem Gázon, Filii
Beniis ante Rūka, et Filii Béél, ex Terra sua
ante Alpes Tar Rabonbanum autem Künvér
post Terram Alpīs Táár jussit, ut in perpe-
tuam comitetur Filiam suam, qui deinde in
partibus Septemtrionalibus largo ditatus pa-
trimonio a Filio Stelenae, quo tempore in-
trarunt Monasterium duae Filiae Stephani
Sandour. —

His itaque gestis allata est etiam Step-
hano Sandour uxor extranea Francisca Matna-
da Ivol nata Polona, cujus Frater Muhoel na-
tu minimus cum Patrimonium dividere disi-
deraret in ipsum violentas manus injicere vo-
lens se ad Terram Pannon post Fluvium Dán
recepit, ibique propagare narrant Summa e-
jus in relatis nostris apud Dominum nostrum
exstante. Tandem Stephanus Terram ultra

Vatsárk una cum aedibus Zandirhani uxore aedificatis retinuit, poculumque calicei Formam ore repraesentantem in perpetuum tamquam suam Haereditatem ex Arce Bond abstulit, invitis Tribubus 1039 modoque exstantem - - - licet - - - Rabonbani Trisedis modernae Joannes Uopour, Stephanus Béél, et Gáspár ex Gente Patancha concursum cum suis celebrantes, belloque impetere volentes Stephanum Terrae Gümez, propter ablationem poculi Gentis, et conatum horum impedivit injuria illorum temporum; missus enim Andreas Legatus excepit, Filiumque suum Ladislaum Sandour obsidem ei tradidit, et sic deterriti Rabonbani rescissis omnibus actis poculum retinuit, nec amplius arcem Bondvár sibi vindicare potuit, et sic Terrae post Alpem Septem Sylvarum Ladislaum Sandour Legatum ad Polonos per Andream missum Supremum sibi Ducem elegerunt dependentem tantum a Rectore Gentis Siculicae, non autem a caeteris Rabonbanis, missoque Expresso Regi Andreae, per militem Egregium Janlagvár ab Andrea haec separatio rati habita. His actis mortuo Zoltano ab Andrea Regnum divisum est, et Regem nostrum Bela natu minorem Ducem Ultransilvaniae in suo apugenario custodiebat 1049. Stephanoque Rege jam pridem mortuo Bessi audientes mortem Regis gloriosi Triumphantis nunciantes Christianis Siculis post Terram Gümez habitantibus irruptionem quam hostili animo tractarunt, et Gens Siculica viriliter expulit armatis ultra Terram suam Duce Andoras Filio Ambor Vida, Josa verum gloriam hujus victoriae impedire volentes aliae Tribus, Dux Uopour ex Arce Bálvány Ducem

Andoras post mortem Fratris sui gentiles Homines in Arce Gyula capite plecti curat, Gregorium Sándour, Alexium Csangour, et Gregorium, Blasko, Filium Bon, item Filios ex Gente Csák, Stephanus autem Sando-ur Filius Ladislai, Frater Georgy Paulum Csangur Fratrem Alexii Csangur, Filium Egregii militis Kab expulit, jubente Vajvoda Transilvaniae, Terramque Gümez recuperavit, sibi-que retinuit. Quo tempore post jussit Bela Vajvoda Transilvaniae ut non amplius dignitates more antiquorum nominarentur, non familiae, non arces, non villae, non castella, verum Sanctorum nominibus insignirentur; Unde factum est ut plures viri Nobilissimi milites Siculi ascendentes suos ignorarent, et Litteralia etiam comburerent, in tanta confusione tamen reperti sunt aliqui, ut etiam contra voluntatem Regis antiqua antecessorum nomina, ut suos domesticos Lares servarent, ut praesertim in Terra Trisedis Uopour, Dombon, Boéél, Nömör, Mikóó, Danes, Filius Nobilis Gyulae Köröras Terrae autem modernae Sedis Udvarhely Ugronn, Lázár, Könte, Biro, Nagy, Zimány, Dálya, Zököl, Turek, Comkattak, et attamen dignitatum honorificarum nomina amplius non audiebantur, non Rabonban, Supremus Rector, sed Comes Sicularum non Gyula Harkáz sed Vice Comes Sicularum etcet. et sic Bela subita mutatione ruina etiam Throni pressus merito et contritus Anno 1063, et expiravit, 1065, cui se opposuit Szemere ex Terra Madaras, sed nihil profecit. Interea autem Stephanus Sando-ur adsumens nomen Sándour cum Csangorum Duce Dutka Basil nomine certare caepit, ac recte incertus nomine Mikó cum 200 armatis adveniens expulit Csangauros, ac Stephanum

Sándour liberavit, ob quam victoriam relatam permisit Sándour unum Hadnaque erigi, et extrui Arcem a suo nomine nominatam hodieque florentem Mikóvár, dicunt illum egregium militem fuisse Nobilem Terrae Pannon, dicterio Uramnak Fia, a 12 arcium dominatu exutum, cujus prosapia hodie eodem nomine insignitur, quod factum dum Ladislaus audiret post Terram Septem Silvarum, largo etiam ipsum ditavit patrimonio consensu Gentis, ita ut deinde Százados Sedis evaderet, ejus deinde prosapia generoso titulo, exhibuitque tantum ei Comitatum, ut dum ultra Sylvarum Terram circumiret ad Generosum illo tempore Dominum post Terram Vatsárk Stephani ex Elisabetha Szilvási Filiam Catharinam Filio ejus Paulo Miko desponsavit celebratis — — nuptiis ipsemet ex poculo Gentis prae gaudio potum sumebat, quo tempore irrumpentes Sedem aliquot Tartarorum pepulit Stephanus Sandour, et ideo dono accepit Terram ad arcem Tórtsvára pertinentem cum Arce, et hoc tempore Terram Gázon ut Sedem Ladislaus confirmabat.

Post ruinam ad deletionem arcis vastae Bond postquam Successit Almus Dux primus Sicularum Universorum, sub quo dum concursu celebraretur in valle moderna Domini ad Terram Sakate, potiores Siculi Filiis multi carentes, Faemineum sexum introducere volentes in reliquorum Rabonbanorum Bonis haereditariis Stephanus cum Duce Almos restitit; Unde Decretum erat perpetuum, quod eorum Fratrum si unus habuerit Filium alter autem Filiam, Filia Succedit sicut Filius in Bonis paternis, quam Successionem cum Ducum

cum etiam antiquorum Haeredes uti Uopolet descendentes pariter sibi vendicarunt non a ramento sed sanguine humano in campo Rákosy in praesentia Ladislai Comitis Sicularum introducendo quo tempore Drusilla Filia Stephani cum viro Generoso Kálmány László in arce Ladislai Regis in medio Terrae Alpestris septem Sylvarum nuptias celebravit, ubi dum poculum caliceum adferretur Drusillae, ut potum summeret, unus ex posteritate Rabonbanorum minorum eripuit Filia emaritetur, et Filius accipiat Bona paterna in Regno Siculico existentia, et haec Successio observetur in Bonis antiquorum Rabonbanorum: in caeteris vero juxta consuetudinem si fuerint duo Fratres, quorum Filius unus alter Filiam haberet, Filia Succedat, at Stephanus tamquam Dominus universae Terrae Bourzon nomine virum per media viscera transfigit, nullusque amplius ausus est eripere poculum.

Et haec gesta in praesentia Generosi Regis Ladislai, et coram Filio suo Kálmán László nuptias cum Drusilla celebrante, cujus sororem dum aula orientalis *πριγκιπισσα* nominatam *ίγεve* eveheret per Siculiam Imperatori Orientis, multos Sicularum ipsam comitantes largo patrimonio ditavit in Terra Septem Sylvarum, ex quo pro sustentatione Comitis Sicularum Terrae excipiebantur. Mortuo tandem Stephano Sándour, uxor ejus Elisabetha tempore Spectabilis Belae Regis contra Latrones 200 armatos tulit ad Terram suam Törösvára marito suo donatam, eamque purgatam una cum Terra Gümez tradidit Filio suo, cui ex equestri ordine militis cujusdam Filiam Annam Gögö ex posteritate Uopoleti

ingentem animi desponsavit, quae propriis manibus in Terra sua Toplitz aedes constituit, eamque a 300 Latronibus fortiter custodivit, truncatis ducentis, et reliquis fugatis. —

Ut autem mariti hic diem onomasticum celebrantis — — — — —
50 Armatis ad Terram Gümez expeditionem suscipiens, fugatosque Latrones comprehendens tanta clade affectit, ut caesis aliquibus reliqui capti omnes ad uuum fuerint, tanta fortitudine salutavit Stephanum maritum suum, cujus mater truncatis 5 latronibus cum sexto dum certaret, interfecta est.

Tandem maritus etiam ejus a Faeda Tartarorum cum 300 suis subditis perpetuis militibus concussus moritur, ejusque cadaver truncato capite injectum est in Fluvium Kükül penes Arcis Bondvár rudera, quam etiam in nihilum saeva Tartarorum acie tempore Ladislai Regis, qui et ipse fugatus est, Generosa autem ingens animi mulier vidua volens ad Gyulae arcem Comitem Siculorum salutandi gratiaire — — — — —
— per Fluvium Oult aliquem puerum injectum excipi facit per suum Tizedes Bontz, quam deinde capite truncari jussit, cum habuerit Jus gladii in Territorio suo. Juratis propterea suis militibus, subditi instigati sunt per Dominum Zöld ex genere Abraam Linea Dudor, et Stephanum Bacza ex Linea Uopoleti manus in eam violentas injicere, cujus cadaver impositum habetur in aedibus a Zamdirhamo exstructis.

Reliquas proles, quarum unus Terrae Septem Sylvarum insedit expurgatis Latronibus, alter vero Filius Terram Renos reoccu-

patam pacifice possedit, ibique propagare semen suum fecit. Joannes Rakne ducta uxore Chatharina Nömöz de Kálnok ad Polonos se recepit, ibique septem annis ultra decem moratus rediit, arcem suam a Tartaris devastatam denuo renovat, qui dum Bolasconem coërcendum iret, et Urconem cum 1200 armatis Gentzek Filio Uopoleti Görgö Uopour Filio accedens misit expressum Joannem Erös Filium Joannis Zököl minimum ut desisteret, at expressus propterea per Franciscum Csiszár executorem ex propria Terra sua capite plecti jussit, in cujus tamen placitum ad fluvium modernum Oult ad petitionem Tribus Ducis filii Uopoleti Darabas non procul fluvio Gerla ad Terram confinem Pannoniae Sopk habitantis, quae Tribus illo tempore illuc migravit Aarad ad Terram Bolaskonum Alpium collocaretur, filios Joannis Erös larga haereditate dotavit in Terra filii sui Aleae, attamen tardius propterea violentas manus Ivány László militis ad Terram in fine Turcorum habitantis subire debuit ex Terra Abraam Luica Dudon, et Petri Kadutsi ex Genere Halon Linea Názmán relictis prolibus, quarum natu Franciscus E z e r e s K a p i t á n y apud Polonos, Peter autem infulatus de Kolos Monostor erat, Rebi autem nupsit cuidam Polono Vajdon Veropotzki, Racha nupsit Petro Losontzi Nobili Hungaro ex Terra Pannon, Alua Joanni Latzko descendenti ex filio Uopoleti Blasi, quae etiam marito suo — — Terram abstulit, ibique semen suum propagare fecit, Panna nupsit Ladislao Reva, Petrus autem alter Filius Ducis duxit Mariam Elisabetham germanam Sororem Petri Losontzi 1249. fortis dimicator in Terra Gümetz

venator Ferarum — — — —
 devoratus in Terra Nasculát ad fluvium Ta-
 tros, relictis filiis et filiabus sat numero mul-
 tis. Sara maxima natu nupsit Gyulai, Ester
 autem fluvii terram Tisza, Anna Gasparo
 Ontze de Dölne.

Inter filios nominari meretur Sigismun-
 dus, qui Bazaradi uxorem pulcram creaturam
 Transalpinensium Blacorum Vajvödae ada-
 maverat, verum Tamás Deák illo tempo-
 re Vajvoda palam denunciari jussit se Vala-
 chum Barbarae e ferali ergastulo extracturum.
 At illo tempore Albae Juliae Praesul Mik-
 los Pater funesta morte ipsum perire fecit
 cum innumeris proceribus 1350. habuit uxo-
 rem Annam Basa ex posteritate Gentis Siculicae
 Uopöla, filii Ugron, filii Jett, ex qua filium
 Petrum, qui ducta uxore Anna Mikov ex
 posteritate Anna Mikov habuit filium Joan-
 nem natum 1411. post cujus nativitatem pri-
 mus omnium Csik, Gyergyo, et Kászón ac
 Csangorum electus sub Vajvoda Stribrits, in
 cujus praesentia dum crearetur in valle inter
 Csomortány, et Toplitza in loco, quo eleva-
 batur accumulata Terra in memoriam hujus
 supremi Ducis Siculorum Sándor Domb
 etiam hodie nominatus exstat.

Haec cum ita agerentur in popinam et
 ventrem prolapsus demandavit, et inscribi
 curavit inscio Duce ad calcem calicis ex cor-
 tice nucis miristicae factae, hodieque extan-
 tis: Petrus Sandour 1412, ob quam Vajvoda
 a Duce expulsus ex Terra Siculorum, post
 hujus expulsionem Murcho ad obtinendum
 Imperium Valachiae auxilium parabat contra
 Duanum, tandem pluribus meritis tumula-
 tus homo — — — — enim Fratrem suo

primus introducit ordinem Judiciū in Campo Rákos, sub hujus Filio Joanne rustici Ultra-silvaniae tumultuabantur, verum Csák László illo tempore Comes Sicularum cohibuit unitos Latrones infestantes Gentem Uopole-ti in Valle Gyergyo, quam modo Sedem di-cimus ante Terram Hegy-Allya.

Quibus domatis dum iter pararet ad-rusticos Transilvaniae supita est turbas. In-cujus favorem Joannes Hunyadius 1430 Re-gibus jam multis illustrior Mariam Poarkotzi ex Terra Pannon ei desponsavit, quae reli-cto Filio *Mihály Hadnagy Uram* nominato in Valle *Kenyermező* dimicans occubuit, ibique sepultus jacet, cujus haeredes ignotae sunt ob defectum actorum in aedibus Generosū Domini Stephani et Menyhárdi Sándor non existentium.

Secunda uxor Joannis Anna Dorsa, quae interfecta in Terra Kénos ob perfidiam Fra-tris sui, quia acta concernentia Michaelis Sándor comburi curavit, ideoque merito su-spensa.

Joannis Filii uxor erat *Kriska Hadnagy Uram Fia* nuncupata, quia dum Terech Sán-dorbech contra voluntatem Generosae Domi-nae Filium suum coëgisset, ut se nominet Jo-annem Sándor duxit 300 armatos contra Jo-annem spurium Sanderbechi Filium, quem ad necem quaerens recepit ad Terram Lakott, in Terra Alpestri, unde altera Linea nata nobilis originem — — — — — in Ter-ra Dominis penes Fluvium Oult servit, ut mi-les; ex hac itaque *Kriska Hadnagy Uram Fia* habuit Filios: Petrum, Stephanum, Michae-lem; Petrus duxit uxorem Catharinam Ugron 1462. nascitur ei Filius Stephanus 1472, hu-

jus Patre mortuo Pongrácz János curam attendebat Filio, qui dum Majorennis evaderet, ex Terra sua jussu Vajvodae contracto ordine equestri ex *Tsik Ország* Halobechum Misiae Praefectum sub Auspiciis Vajvodae clade affecit, cum Joanne Uopour et Abrahamo Uogron ad Terram ante Danubium, nec erat mirum cum universa Gens juxta Tribus suas auspicio hujus Juvenis Consilio Joannis et Abrahami bellabat, attamen propter Poladum Valachiae Vajvodam se ad Arcem post Terram suam Rákos recipere debuit, ducta uxore *Apor Anna*, qui tunc assumpsit nomen *Apor*, arcemque suam feliciter rexit in Dominatu, nec erat amicus Syndooviae Bechio, unde etiam ab ipsius manu profligatus est.

Dum autem Rex Pannon, seu Hungariae a Transilvanis 60,000 aureos exigeret, Vajvodam Moldaviae Juvenis adhuc licet uxoratus ad clientelam redire facit, 1496, ob quod factum Vajvodae datur Arx Tsikeviensis, ipse autem in Terra Spectabili honore confirmatur. —

Stephanum, Menyhardum, Michaellem, Barbaram, Annam, Petrum, Joannem et Ladislaum genuit, Menyhardus 1530. Annam Lázár habuit uxorem. —

Et haec conscripta ex Actis 153 cartis 3 in compendium reducta non plus scripta, quam minus exscripta, ob compendium Fide nostra mediante testamur in arce Spectabilis ac Generosi Menyhárdi Sándor ad Terram Pagi All Szeg in aede Csik inter Pagum Vacsárk, et Csikfalva sitam. Ao. 1533.

A' kik pedig közzüllök diáktalan Embörök lévén Kereszt vonással meg erőssítettük jövendőbeli nagyobb bizonyásra. —

András Mátyás Csiki Törvényes ember m. p.
 Veres Deák m. pr.
 Györffi Mátyás m. pr.
 István Gábor. m. pr.

Ezen Irást szorol szora maga originalis-
 sából le irtuk igaz hitünk szerint All - Csik
 Szék mostan Taplotzán lako Veres Péter No-
 bilis Fel-Csik Széknek hütös Assessora, és u-
 gyan azon Széki Szent Királyi Bors István
 nobilis All-Csik Széki hütös Assessor, in hoc
 Anno praesenti 1695. die 14-ta Marty Csik-
 Szereda privilegiata Várossába.

Veres Péter m. pr.
 Nobilis.

Bors István m. pr.
 Nobilis.

A' Nemes Székely Nemzetnek Constitutioji, Privilegiumai, 's Jószág' Leszállását tárgyazó némely Törvényes Itéleteknek

M u t a t ó T á b l á j a.

Eszteendő Szám	Lap.
1289. — Aranyos Szék Privilegiuma IV-dik László Királytól	9
1451. — Municipalis Constitutioja a' Székelyeknek Vizaknai Miklós alatt a 32 eszteendő Praescriptiorol, és Jószág Leszállásáról	14
1459. — Miklósvár Szék Privilegiuma Labathlán Jánostól	16
1473. — A' Székelyeknek Mátyás Királytól nyert Privilegiuma, hogy rajtok ezután is semmi pénzbeli Exactionok ne tétessenek, és hogy a' <i>Primoroktól a' Primipilusok, és Pixidariusok</i> meg különböztesenek	22
1505. — A' Székelyeknek Udvarhelyen hozott Constitutioi	24
1506. — A' Székelyeknek Agyagfalván hozott Constitutioi	33
1555. — A' Székely Nemzet régi Törvényei, mellyek 1555-be Aprilis 28-kán Udvarhelyt tartatott Diaetán	

Esz تندő Szám	lap
ös zve sz edettek , 's Dobo István , és K endi Ferentz akkor Erdélyi V ajdák által meg erőssítették.	40
1562. — II-dik János Királynak Segesvári Articulussai.	51
1569. — II-dik János Királynak a' Teleg- di Mihály feladására hat Székely Székekhez küldött Parantsolattya.	60
1597. — Báthori Sigmond Fejedelem a- latt, a' Fiscus, és Bernáld Suc- cessorok között le folyt Perben költ Sententia.	66
1599. — Mihály Vajda által a'Székelyek ré- gi szabadságainak meg erőssítése.	81
1635. — Bardocz Szék Privilegiuma Rá- kócz Györgytől.	86
1636. — Rákócz Györgytől adatott Pri- vilegium, hogy a' Fiscus a' Szé- kely Jóságokba soha se publikál- tathasson.	90
1658. — Pixidarialis Levele Alfalusi Nagy Istvánnak, 's több társainak Rá- kócz Györgytől.	93
1646. — Pixidarialis Levele Siklódi Péter- nek, 's több Gytroiaknak, és Ré- meteieknek Rákocz Györgytől.	97
1591. — Primipilaris Levele Szárhegyi Miklos Istvánnak, és Gytroi Ten- kelyMáténak Báthori Sigmondtól.	100
1689. — Apafi Mihály Fejedelem Leve- le Udvarhely Székhez, melyben Gyulai Ferenczet Király Bíróság- ra ajánlja.	108
1700. — I. ső Leopold Császárnak a' Szé- kely Nemzet Instántiájára adott válaszsa.	110

Esztendő Szám	lap
1700. — Sepsi Széknek maga szokáson épült Törvénye.	111
1686, 1698, 1699, 1701, 1708, 1712, és 1714-beli Némely Végzések.	115
1727. — Udvarhely Széknek Nagy Solymoson tett Constitutioi.	117
1740. — Udvarhely Széknek meg erősített Articulussai.	130
1750. — Udvarhely Szék Végzése: De Repulsionis onere.	135
1750. — A' Székelyek szokott Törvényekről való Articulusknak meg igazittása.	136
1752. — A' Grof Kálnoki Fiaknak Grof Kálnoki Judith ellen folyt Perekben költ Sententia.	141
1765. — A' Bernád Leányoknak Bernád György ellen folyt Perekben hozott Itéletek.	149
1778, 1781, és 1782-be Grof Kálnoki Antalnak Turi Sándor ellen folyt Perekben hozott Itéletek.	161
1784. — Grof Kálnoki Sándornak Zambler Ferentz ellen folyt Perében hozott Itéletek.	182
1802. — A' Poson Leányoknak Poson István ellen folyt Perekben költ Sententia.	190
1810. — A' Veress Leányoknak ifjabb Veress Mária Ujvárosi Istvánné ellen folyt Perekben költ Sententia.	209
1579. — Báthori Kristof alatt, Balog Ferentznek, mint a' Makfalvi Határon némely földeknek birtokában, nyert Donatiojánál fogva, magát	

- Statuáltatni akarónak, Kibédi Orbán Tamás, Péterfi Albert, 's több részesseik ellen, tett Contradictiojoknak ok adására folyt Perében költ Sententia. Copiában. 259
1533. — A' Székelyek eredetéről, és több Csik, Gyergyó, és Kászon Széki Fő Emberek vitéz tetteikről Jegyzések. 275
1798. — Bodola Eleknek, Bodola Susanna Bartok Kelemenné ellen folyt Perében költ Itélet. 247
1816. — Gábor Ferentz, és részesseinek Szabo István ellen folyt Perében költ Itélet. 251
1817. — A' Bögözi Birtokosoknak, Bögözi Jakab András és részessei ellen folyt Perében költ Itélet. 254
-

